

ODPRTE STRANI

- Dinar zamenjali za štiri krone
- Prinesli smo darove, zdaj ponujamo beraško palico

Konec tedna bo vrsto zimskošportnih prireditev

Dražgoše in Kranjska Gora

Kranjska Gora, Dražgoše, 10. januarja - V Dražgošah bo v nedeljo dvajseto odprto prvenstvo ekip teritorialne obrambe, milic in JLA. Med dvaindvajsetimi ekipami letos za tekmovalne ni prijavljene nobene ekipe iz JLA, sicer pa bo letos po treh suhih zimah tekmovalje spet na snegu.

Ljubitelji smučanja bodo te dni prav gotovo odšli na eno izmed treh tekem, ki jih mariborski smučarski klub Branik organizira namesto pod Pohorjem, kjer ni dosti snega, v Kranjski Gori. Najboljše smučarke se bodo v petek in soboto merile v veleslalomu in slalomu za Zlato lisico, v nedeljo pa bo še slalomski tekma, ki je odpadla v Bergnu. Tekme bodo še zanimivejše zato, ker so to zadnji obračuni najboljših smučark pred svetovnim prvenstvom, ki se bo 21. januarja začelo v avstrijskem Saalbach-Hintergleumu. ● V. Stanovnik

Kranj, 10. januarja - Danes so se po vsej Sloveniji, v vseh trgovskih organizacijah, začele razprodaje zimске konfekcije. Trgovci so se namreč v skladu z dobrimi poslovnimi običaji odločili, da začnejo z razprodajo težke zimске konfekcije enotno, 10. januarja. Razprodaja zimskošportne konfekcije se bo začela 5. februarja, določili pa so tudi že datum poletne razprodaje, ki se bo prav tako enotno začela 20. julija. Od začetka leta ne velja več zvezni zakon o plačevanju posebnega prometnega davka za financiranje JLA, ki je bil sprejet le za lansko leto, zato lahko kupci upamo, da se bo tudi to delno poznalo pri nakupih. ● V. Stanovnik, Foto: J. Cigler

Čas pravljič je minil

Vsaj za nas in za naš odnos do Jugoslavije je mimo. Sploh pa ne maramo pravljič, ki nam namesto mirnega sna budijo strahove, nezaupanje in negotovost, kakšno bo naslednje jutro. Jugoslavija je ta hip nevarna kavbojka, v kateri so lahko uporabljene ne le pesti, ampak tudi kaj hujšega. Zato je neumno govoriti in napovedovati, da naj bi bil včerajšnji sestanek predsedstva Jugoslavije, razširjen s predsedniki republik, zgodovinski, zgodovinski za nadaljnjo usodo in obstoj Jugoslavije. S takimi zgodovinskimi srečanji imamo žal slabe izkušnje in so nam kvečjemu, vsaj Slovencem, prinesle več sivih las kot pa zadovoljstva.

Kar se je samo pretekli in ta teden zgodilo v Jugoslaviji, je zgodba o ponovni vzpostavitvi federalne, pa tudi konfederalne Jugoslavije res pravljična. Samo nekaj primerov v dokaz. Kljub dogovoru, da zvezni organi niso partner v dogovoru o prihodnji ureditvi v Jugoslaviji, ampak kvečjemu lahko servis, partnerji pa so pooblašteni predstavniki republik, se vsiljuje, da je mesto dogovarjanja nepopolna zvezna skupščina in predsedstvo, kjer se gospodari preglašovanjem in Srbija s tremi glasovi, čeprav o pokrajinah že nekaj časa ni duha ne sluha. Predsed-

stvo je kvečjemu lahko le mesto za sporazum, kako bodo pogajanja, če sploh bodo, potekala. Zvezno predsedstvo je z različnimi sklepi, še posebej pa z zadnjim ukazom o odvzemu orožja, dodatno udarilo po severozahodu, še posebej po Hrvaški. Srbija bo v bistvu ostala nekažnovana, okrepi federalnega vrha pa ne udarjajo samo nje, ampak vse v Jugoslaviji. Raven dialoga je na najnižji stopnji in odloča preglašovanje. Tudi nove oblasti v štirih republikah ne kažejo prav obetavnega obraza, čeprav v večini primerov oblasti dejansko sploh še nimajo v rokah. K temu dodajmo še težnje, da bi se nasilno razšli, ne pa sporazumno.

Slovenija ima sedaj, upam, dovolj razlogov, da se poslovi od iluzij in pravljič. Z metodami Balkana v najslabšem pomenu besede se res ne da pogovarjati na civilizacijski in razumen način. Srbija na primer ukrepa hitro, ne oziraje se na druge, mi pa razmišljamo, tehtamo, odlašamo, gledamo, kaj bodo storili drugi. V zadnjih letih smo dobivali krepke klofute na eno lice, mi pa smo še večkrat nastavili še drugega. Tega ne počenjajmo več in če že govorimo, da gradimo državo Slovenijo, potem se začnimo ravnati po tem načelu. ● J. Košnjek

V petek, 18. januarja, ob 19. uri bo v hotelu Creina v Kranju prva letošnja

GLASOVA PREJA

Na temo

SLOVENIJA PO PLEBISCITU

se bosta pogovarjala predsednik slovenske skupščine

dr. France BUCAR

in voditelj Glasovih prej

Viktor ŽAKELJ

Pokličite po telefonu 21-860 ali 21-835 in rezervirali Vam bomo sedež v restavraciji!

Dohodnina velja za vse, tudi za kmete in obrtnike

Davčne napovedi bomo pisali tako rekoč vsi

Kranj, 10. januarja - S 1. januarjem je v Sloveniji začel veljati svezjen novih davčnih zakonov, največjo novost je dohodnina, ki zajema vse naše prejemke in poslej bomo davčne napovedi pisali tako rekoč vsi, kar nas čaka šele prihodnje leto.

Na Odprtih straneh v pogovoru z Aleksandrom Trohom, načelnikom davčne uprave v Kranju, podrobneje predstavljamo svezjen novih davčnih zakonov, ki gradijo z razvitimi sosednjimi državami primerljiv davčni sistem. Vsi se seveda sprašujemo, koliko davka bomo plačevali po novem, mnogi že preračunavajo progresivne lestvice, vendar tega brez podatka o povprečni slovenski plači še ni moč izračunati, kakor tudi še ni jasno, kakšne bruto plače bodo prikazali v podjetjih. Kmalu pa bo vendarle jasno, saj bodo morali februarja januarske plače že obračunati po novem.

Dohodnino bomo plačevali s stalnim prebivališčem v Sloveniji, prav tako tisti, ki bodo pri nas bivali in prejeli dohodek neprekinjeno vsaj šest mesecev.

Nove davčne napovedi bomo pisali šele prihodnje leto, zdaj pa jih bodo morali po starem napisati le tisti z najvišjimi plačami, če je njihov skupni prihodek v lanskem letu znašal več kot 180.686 dinarjev, kar predstavlja trikratni povprečni osebni dohodek. Olajšava za vzdrževanega družinskega člana znaša 36.137 dinarjev, za otroka, motenega v telesnem in duševnem razvoju pa 54.205 dinarjev. ● M. Volčjak

Rešiti vprašanja lastnine

Železarna še vedno družbeno podjetje

Jesenice, 11. januarja - Delavci jeseniške Železarnice so s strahom pričakovali 7. januar, ko so se po daljšem prisilnem dopustu vrnili na delo. Pred novim letom so namreč v Železarni sklenili, da se ob koncu decembra v nekaterih obratih deloma, v drugih pa povsem ustavi proizvodnja - zaradi visokih stroškov poslovanja, hude nelikvidnosti in zato, ker niso imeli naročil.

Prav zato, ker so dobili več naročil so v ponedeljek začeli delati v domala vseh obratih. Pred 7. januarjem so poklicali na delo delavce v novi jeklarni in v valjarni Bela, s ponedeljkom pa so delali tudi v drugih obratih. Za zdaj so dobili za 20.000 ton naročil, nekaj pa jih še pričakujejo. Očitno je povpraševanje po izdelkih Železarnice večje.

A agonije, v kateri se je znašla železarna, ki pričakuje predvsem pomoč vlade in bank, in ki želi, da se del tiste proizvodnje, ki je nacionalno zanimiva in sprejemljiva, podržavi, še ni konec. Zdaj je na prisilnem dopustu 800 delavcev. Železarna je namreč že sklenila, da se bo ravnala po strokovni analizi angleške

firme McKinsey, ki svetuje, kaj se splača proizvajati in katere dele proizvodnje opustiti.

Kot nam je dejal Janez Poljšak, nameravajo do konca meseca napraviti elaborat o tem, koliko delavcev naj bi obdržalo delo v železarni - tudi glede na novo organiziranost. Železarna je zdaj organizirana kot holding, v njegovem sklopu pa je štirinajst družb z omejeno odgovornostjo. Vendar jeseniška železarna navzven še vedno deluje kot družbeno podjetje in nova organizacija še ni registrirana. Tako kot doslej so problemi z lastninjenjem in bo treba počakati, da se ta proces začne. ● D. Sedej

Tomaž Košir v pogovoru z gorenjskimi gospodarstveniki

Ključna bo razprava o proračunu

Kranj, 8. januarja - Če zvezna vlada in Narodna banka Jugoslavije ne bosta uspeli obvladati vdorov v denarni sistem, nam res ne preostane drugega kot svoj denar, je v pogovoru z gorenjskimi gospodarstveniki dejal Tomaž Košir, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Območna zbornica za Gorenjsko je pripravila pogovor s predsednikom slovenske zbornice Tomažem Koširjem, ki je skušal napovedati gospodarsko politiko v letošnjem letu, skušal, ker je zlasti po srbskem vdoru v denarni sistem negotova, najbolj seveda denarno po-

sojilna. Direktor Gorenjske banke Zlato Kavčič je dejal, da so popolnoma brez informacij, kakšna bo denarno posojilna politika, in da ni prepričan, da je srbski vdor edini, je pa vse-kakor največji. Še najbolj zanesljivo je, da bomo v Sloveniji razpolagali le z zasluženimi de-

vizami, kar seveda narekuje zaščito lastnih deviznih pozicij, ni pa moč pričakovati, da bi spet lahko kupovali v banki devize tako, kot smo jih lani.

Tomaž Košir je tako govoril predvsem o tem, kaj bi morali storiti: ustaviti oziroma upočasniti rast plač, zmanjšati javno porabo, uravnovesiti tečaj in speljati sanacijo bank ter tako doseči realno ceno denarja. Vsi ti ukrepi pa so smiselni le kot celota, saj se zbornica, demimo, strinja z omejevanjem

plač, vendar le, če bo hkrati zmanjšana javna poraba. Tudi uravnotežen tečaj sam po sebi ne bo rešitev, na kar so opozarjali tudi gorenjski direktorji, če hkrati ne bo zmanjšana javna poraba. Ključna bo zato razprava o slovenskem proračunu, ki ga bo vlada nemara v skupščino poslala že ta mesec, zbornica pa pri tem računa, da bodo imeli poslanci več posluha za njene predloge, kot ga ima vlada. ● M. Volčjak

Zbor jetnikov in preganjancev

Ljubljana, 9. decembra - Združenje slovenskih jetnikov in preganjancev jugoslovanskega boljševizma vabi vse svoje člane ter druge nekdanje medvojnje in po-vojne jetnike in preganjance pa tudi svoje umrlih ali pobitih jetnikov na občni zbor, ki bo v soboto, 19. januarja, ob 10. uri v Cankarjevem domu v Ljubljani. Združenje se zavzema za odpravo vseh krivic in za splošno rehabilitacijo. ● C. Z.

DISKONT
NADA JELOVČAN
GRENC 2 64220 SKOJA LOKA, tel. 064-632 094

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Teorija in praksa na sedmini

Kot strela z jasnega je med diplomatsko pogajalske Slovenije treščila novica, da so v Srbiji izvedli »denarni udar« in na ta način prišli do več kot 18 milijard prepotrebnih dinarjev. Tako kot že večkrat doslej se je tudi tokrat pokazalo, kako ob vsej slovenski gladnosti v Beogradu raje previdno molčijo in se čisto praktično odcepljajo od Jugoslavije. Srbi namreč ne potrebujejo plebiscita, ki bi njihovu vodstvu pokazal mnenje večine. Popolnoma jasno jim je, da je Jugoslavija že razpadla, na sedmini pa sedaj posega po največjih kosih kruha.

Medtem ko Slovenci združujemo o tem, kaj storiti po plebiscitu, tega na jugu države ne počnejo. Ker imajo vse centre v svojih rokah (od npr. zveznega ministrstva za zunanje zadeve do narodne banke Jugoslavije), jim je tudi praktično olajšano poslovanje v zvezi z jugoslovansko zapuščino. Slovenci smo v tem oziru hendikepirani, saj lahko samo taktiziramo, kako priti v samo osrčje Jugoslavije (zunanj minister dr. Rupel je pred kratkim lepo govoril o tem, kako zabija žeblje v samo srce jugoslovanske zunanje politike - in pri tem misli na zvezni sekretariat za zunanje zadeve), kjer potekajo zadnji boji za Titovo zapuščino. Srbi so tu v veliki prednosti. Ne le zaradi tega, ker se glavno mesto Jugoslavije ujema z glavnim mestom njihove republike, temveč tudi zato, ker jim je v dosednji zgodovini uspelo zasesti ključne položaje, zaradi njihove številčne premoči pa tudi mnoge druge.

Tako je celo zvezna vlada povsem nemočna in lahko samo nemo opazuje finančne kraje, zanj pa bo že velik uspeh, če bo od ukradenega denarja sploh kaj dobila nazaj. Najbrž je jasno, da Srbija tega denarja ni ravno dolgo gledala in ga je premeteno vnovčila v zanj koristne stvari.

Po nekaterih izjavah je mogoče ugotoviti, da je premier Marković že pred novim letom vedel za te velike špekulacije, vendar mu jih kljub temu ni uspelo preprečiti.

V Srbiji predobro vedo, da si je v tem trenutku treba nabrati čimveč jugoslovanskih dinarjev. Pred tem so že blokirali prodajo slovenskega blaga na njihovem tržišču in nato tudi uradno objavili carine zanj. Z najnovejšo potezo pa so z enim samim zamahom porušili enotni monetarni sistem in s tem tudi gospodarskega. Če pa se začne rušiti gospodarski sistem, se ruši tudi jugoslovanska vlada z Markovićem na čelu. Premieru je v zadnjem letu uspelo zaustaviti hiperinflacijo (kakšna je bila cena za to, se bo še pokazalo), vendar je moral že na začetku letošnjega objaviti nekatere korekcije gospodarske politike. Takšni sunki, kakršnemu smo priče sedaj, pa so popolnoma nenačrtovani in pomenijo zanj poseben šok. Če je kazalo, da se bo po devalvaciji devizno poslovanje naših bank počasi vendarle uredilo, je teh možnosti zdaj vedno manj. Razmere so še posebej zapletene na Slovenskem, kjer so ljudje v glavnem iz bank pobrali vse svoje devizne prihranke in z njimi v domačih predalčkih čakajo na to, kaj se bo s Slovenijo sploh zgodilo. Naglati devize na knjižice in račune, na katerih je še vedno jasno, da zanje »jamči federacija«, je hudo tveganje, ko pa ta federacija vsak dan bolj izginja, nove države pa še vedno ni na vidiku. Začarani krog je jasen: na eni strani so varčevalci z devizami, ki čakajo na začetek poslovanja solidnih bank nove države, na drugi nastajajoča država, ki pa ne more nastati tudi zaradi tega, ker za to nima potrebnega denarja. Še tako finančno nezainteresiranemu varčevalcu pa je jasno, da ne bo pušal denarja v banki, ki mu ne more zagotoviti tega, da ga bo lahko dvignil, kadar bo to hotel. Banke so tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji izgubile vse zaupanje varčevalcev. Še preden hočejo v blaginje spet dobiti denar občanov, si ga morajo znova pridobiti.

Po objavi vesti o srbskem denarnem udaru so predstavniki slovenske vlade izjavljali, da v Jugoslaviji ni mogoče računati niti na spoštovanje minimalnih pravil iger več. Z Jugoslavijo se namreč dogaja enako kot z vsemi drugimi stečajnimi podjetji, kjer si posamezniki pred popolnim bankrotom nagrabijo denarja, materiala, pa tudi poslovnih zvez.

Če bi Slovenija iz tega morala potegniti kakšno izkušnjo, potem je med prvimi vsekakor ta, da nemudoma izda lasten denar in uvede lastno monetarno politiko, z jugoslovanskimi dinarji pa začne ravnati tako, kot je zahod vedno delal z nekonvertibilnimi valutami. Saj menda se vemo, kako mikavno je na primer na zahodu kupovati sovjetske rublje in jih potem trošiti v kakšni Moskvi. Zakaj le bi se do dinarja obnašali spoštljivo kot do vseh drugih trdnih valut, če pa se nam vsak dan znova kaže, da na jugu države do njih prihajajo na najbolj enostaven način - s krajo, ali pa kar s njihovim tiskanjem brez kritja.

Marko Jenšterle

Zasedanje radovljiške skupščine

Radovljica, 9. decembra - Občinska skupščina bo v novem letu prvič zasedala v sredo, 16. januarja, ko bo obravnavala gospodarske razmere v občini in predlog za ustanovitev iniciativne odbora za organiziranje dela z mladimi. ● C. Z.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Kranj, p. o., Moše Pijadeja 1
Tisk: DELO TČR - Tisk časopisov in revij Ljubljana, p. o.

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Časopis izhaja dvakrat tedensko ob torkih in petkih. Cena izvoda je 12,00 din, naročnina za 1. kvartal 1991 znaša 300,00 din. Individualni naročnikom priznavamo 20 odstotkov popusta (naročnina 240,00 din).

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Valjavec (direktor), Stefan Zargi (v. d. glavnega urednika), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija, logor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1
Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960, sprejem neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku, delovni čas od 7. do 13. ure, ob sredah do 16.30, telefaks: 25-366 (direktor, komerciala), 23-163 (uredništvo)

Neobjavljenih pism in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-I/72.

Do konca februarja sanacijski program za varstvo zraka

Odločilna bo predvsem plinifikacija

Kar 70 odstotkov žveplovega dioksida "uhaja" v zrak iz kurišč.

Škofja Loka, 10. januarja - V službi za varstvo zraka pri Hidrometeorološkem zavodu Republike Slovenije so izdelali strokovne podlage za pripravo sanacijskega programa za varstvo zraka v Škofji Loki. Ta bo pripravljen do konca februarja. Gre za prvi resni strokovni pristop k izboljšanju zraka na Gorenjskem in tudi enega prvih v Sloveniji. Škofja Loka namreč po onesnaženosti zraka sodi v tretjo in četrto (Trata) skupino, kar pomeni, da so presežene mejne oziroma kritične mejne vrednosti onesnaženja, merjeno z avgusta sprejetimi novimi predpisi, ki postavljajo trikrat nižjo zgornjo mejo dovoljenega onesnaženja kot prejšnji. Novi predpisi so usklajeni z merili Evropske skupnosti oziroma Svetovne zdravstvene organizacije.

Avtorji strokovnih podlag za pripravo sanacijskega programa so za izhodišče uporabili večletne meritve onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom in dimom v Škofji Loki (stalni postaji sta na Spodnjem trgu in na Trati), pretok motornih vozil in prodajo goriv na območju Škofje Loke ter rezultate meritev škodljivih izpuhov iz tovarn, kjer ti rezultati obstajajo, dopolnjene z oceno glede na porabljene vrste in količine goriv in tehnoloških snovi.

Zanimiva je ugotovitev, da industrija povzroča le 20 odstotkov onesnaženja z žveplovim dioksidom, kotlovnice za ogrevanje 34 odstotkov, drobna kuršišča 25 in promet 10 odstotkov. Nasprotno pa promet prispeva v zrak kar 76 odstotkov onesnaženja z dušikovimi oksidi. Tudi industrija, zlasti na

Trati, pri onesnaževanju ni še malo nedolžna, najhujši grešniki za slab zrak so Jelovica, Gradis in Termo Bodovlje. Na sploh pa velja, da izpušča - tudi v primerjavi z drugimi slovenskimi mesti - škofjeloška industrija v zrak zelo veliko različnih tehnoloških snovi (prah, še posebej škodljiv je lesni prah, težke kovine in organske snovi, kot so fenol, formaldehid, hlapi organskih topil). Problematična je zlasti vsota teh snovi v zraku.

Soavtor strokovnih podlag inž. Dušan Hrček je na torkovi seji izvršnega sveta dejal, da za celovit sanacijski program manjkajo poglavja o zdravstvenih in drugih posledicah onesnaženosti zraka v Škofji Loki, finančno ovrednotenje nujnih ukrepov ter viri zanje. Predlaga kratkoročne ukrepe, po katerih

bi se Škofja Loka nekako v treh letih v celoti prerinila v tretje območje onesnaženosti, kjer ne bodo presežene kritične mejne vrednosti, in dolgoročne ukrepe, katerih cilj je, da onesnaženost zraka ne preseže mejnih vrednosti. Tovarne, ki onesnažujejo prek mejnih vrednosti, morajo po republiškem odloku do leta 1992 oziroma 1993 (glede na stopnjo onesnaženja) zmanjšati emisije.

Pri kuriških predloga med kratkoročnimi ukrepi predvsem uporabo boljših kuriv, premogov, zamenjavo trdnih goriv s kurilnim oljem, kjer ni predvidena plinifikacija, varčevanje z energijo (dobra izolacija lahko prihrani do 50 odstotkov energije), pravilno kurjenje ipd. Kratkoročnih ukrepov za promet ni.

Med dolgoročnimi bosta vse kakor najučinkovitejša (in najdražja) gradnja mestne obvoznice, ki bi za več kot dvakrat zmanjšala promet motornih vozil skozi mesto, in plinifikacija Škofje Loke. V zvezi s tem Tone Jenko, sekretar sekretariata za družbeni razvoj, meni, da plinifikacije ne bo mogoče uresničiti brez zadolžitve (pri mednarodnih institucijah, republiškem ekološkem skladu), če bo zakonska možnost, pa bo predlagal občinski skupščini.

tudi zbiranje občinskega ekološkega dinarja. Alžirski plin prihaja v Slovenijo konec leta. V Škofji Loki je že začel delati odbor za plinifikacijo, ki ga vodi bivši župan Jože Albreht. ● H. Jelovčan

S seje slovenske vlade

Plače v državnih organih in družbenih dejavnostih

Ljubljana, 10. januarja - Na današnji seji je slovenski izvršni svet obravnaval informacijo o osebnih dohodkih v državni upravi in družbenih dejavnostih, ki jo namerava predstaviti tudi na jutrišnji skupščini. V zvezi s plačami v državni upravi predlaga sklep o določitvi koeficientov za določanje osebnih dohodkov. Osnovo za obračun plač državnih uradnikov določijo izvršni svet, in sicer tako, da ugotovljeni povprečni OD na delavca, izplačan v gospodarstvu, zmanjša za ustrezen odstotek, upošteva proračunske zmožnosti. Ta osnova se množi s koeficienti za posamezne skupine delovnih mest in funkcij v razponu od 0,8 do 6,5. Koeficiente za delovna mesta določa izvršni svet, za funkcije pa ustrezen organ, pristojen za imenovanje.

Za tak sistem se je vlada odločila na podlagi podatkov o velikih nesorazmerjih med plačami v državnih organih in družbenih dejavnostih, kjer plače, ki jih delijo iz občinskih proračunov, prehitujejo tiste iz republiških. Poenoten sistem bo treba sprejeti tudi v družbenih dejavnostih, le da zanje ne bo veljal sistem koeficientov.

Kot so povedali na tiskovni konferenci, so na današnji seji vlade predlagali tudi sklep o začasnem zadržanju carin, uvoznih in drugih dajatev, ki se plačujejo v proračun federacije, pač pa bo Slovenija vanj plačevala prispevke po načelu kotizacije. To so se predstavniki slovenske vlade ta teden povedali tudi na seji zveze vlade, jutri pa bodo na slovenski skupščini. ● D. Ž.

Mozirje - Zaradi nezadovoljstva, ki ga je na zadnjem zboru kranjskega Obrtnega združenja izrazilo okrog 580 kranjskih obrtnikov, ki so za svoje stanovske kolege v mozirski občini, ob lanskem poplavih najbolj prizadete, prostovoljno zbrali skoraj 553.000,00 dinarjev, češ da hočejo natančno vedeti, kdo in v kakšni meri je bil deležen omenjene pomoči, je v sredo obrtnike v Mozirju obiskala petčlanska delegacija kranjskih obrtnikov. Več o tem v torkovi številki. ● I. Kavčič, foto: J. Cigler

Zaposlenost in brezposelnost v radovljiški občini

Slaba dediščina, še slabše napovedi za letos

Radovljiška podjetja so v več kot enem letu razpisala le 59 delovnih mest.

Radovljica, 9. decembra - V radovljiški občini se zaposlenost od 1987. leta, ko je dosegla najvišje število zaposlenih v povojnem obdobju, nenehno zmanjšuje. Ob koncu predlanskega leta je bilo v občini zaposlenih 13.273 delavcev, ob koncu oktobra lani pa le 12.471 ali 802 manj. Število zaposlenih se je najbolj zmanjšalo v industriji, kjer je bila brezposelnost največja, sicer pa tudi v ostalih dejavnostih (kmetijstvo, trgovina, gostinstvo in turizem, obrt).

Podjetja so doslej reševala problem prevelike zaposlenosti glede na proizvodne in druge rezultate tako, da ob upokojevanju delavcev niso nadomeščala z novimi. Izvršni svet ugotavlja, da je to za občino negativno in da naj bi se podjetja za takšne rešitve odločala le izjemno, tudi zato, ker je bilo v občini ob koncu oktobra že 7.235 upokojevcem oziroma 1,74 delavca na upokojenca.

Zmanjšanje zaposlenosti se kaže v povečevanju brezposelnosti. Ob koncu oktobra lani je bilo v občini 771 brezposelnih, novembra 897, decembra pa že 1.040. Veliko pove tudi podatki, da so radovljiška podjetja od septembra predlani do začetka decembra lani razpisala le 59 delovnih mest in da je torej na eno novo delovno mesto prišlo 16 iskalcev zaposlitev. Med občani, ki iščejo zaposli-

tev, je domala polovica žensk, 41 odstotkov je starih do 26 let, 16 odstotkov je takih, ki iščejo prvo zaposlitev, osem odstotkov pa je težje zaposljivih. Radovljiška občina ima že nekaj let višjo stopnjo relativne brezposelnosti (razmerje med številom prijavljenih iskalcev zaposlitve in številom zaposlenih), kot je gorenjsko povprečje.

Še slabši so obeti za letos. Po ocenah Zavoda za zaposlovanje - enote Kranj bodo v občini imeli letos okrog 2000 ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev, po najslabši različici pa lahko celo 4000. Iz šol naj bi dobili 494 kandida-

tov za zaposlitev, priseljevanje iz drugih republik Jugoslavije pa bo zaradi manjših zaposlitvenih možnosti letos manjši, kot je bil doslej. Če vse to seštejemo in upoštevamo še "dediščino" minulega leta (več kot tisoč brezposelnih), bo letos v občini za zaposlitev na voljo po najboljši različici 3.300 delavcev, po najslabši pa 5.300.

Gospodarske in negospodarske organizacije pa bodo po oceni zavoda za zaposlovanje letos le malenkostno, nekako 10-odstotno, nadomeščale naravnih odliv z novim zaposlovanjem, kar pomeni, da bodo potrebovale le 70 novih delavcev. ● C. Zaplotnik

Petek, 11. januarja 1991

Slovenska vlada sprejela ukrepe za zaščito interesov Slovenije in njenih državljanov

Davki in carine ostanejo v Ljubljani

Naša vlada je razen tega terjala od zvezne vlade, da takoj pripravi razmejitev finančnih sredstev in notranjih ter zunanjih dolgov, kar zahteva tudi vlada sosednje Hrvaške. ustavlja vsa plačila v zvezni proračun, kar bo vplačala, pa bo le za točno določene naloge (enako se odloča tudi Hrvaška), gospodarskih poslov v drugih de-
lih države pa ne prepoveduje, ampak svetuje previdnost oziroma prodajo za gotovino ali drugo blago. Hrvati so trgovanje s Srbijo blokirali.

Za dejanje srbske skupščine in vlade slišimo in beremo različne kvalifikacije: da je to finančno piratstvo, kriminalno dejanje, rušenje jugoslovanskega finančnega in posredno tudi gospodarskega ter političnega ravnotežja, vdor v jugoslovanski finančni sistem. Dejstvo je, da je bilo dejanje storjeno, da je bilo ukrepanje kasno in da od njega pretirane koristi ne bo. Stvari, ki so se zgodile pred dejanjem in neposredno po njem, to dajejo utemeljeno sluti. Predvsem pa je do konca razhajano medsebojno zaupanje v državi, ki zadnje čase sploh ni na visoki stopnji. Včeraj začeti pogovori v zveznem predsedstvu o prihodnosti Jugoslavije bodo zato potekali v povsem drugačnem ozračju, predvsem pa z minimalno možnostjo, da bi se lahko za kakršnokoli novo zvezo na ozemlju sedanje Jugoslavije sploh lahko dogovorili.

Dobrih 18 milijard dinarjev ali 1,4 milijarde dolarjev, za kolikor se je iz primarne emisije pri Narodnih bankah Vojvodine in Srbije zadolžila po sklepu skupščine ta republika, je velik denar. Ta maneuver je potekal v času, ko je Markovičeva vlada prepričevala zvezno skupščino, da je še vredna zaupanja za izpeljavo jugoslovanskih reform. Ta denar, ki je najverjetneje že potrošen in je bil finančni ma-

Pojasnilo srbske vlade

Srbska vlada je reagirala na sporočilo zvezne vlade. V pojasnilu pravijo, da je v vsej državi prihajalo do kršenja predpisov, ki uravnavajo delovanje denarnega in deviznega sistema. Zato ni korektno, da se to vprašanje odpira samo v primeru Srbije. Njena vlada meni, da je treba prekontrolirati delovanje vseh republiških narodnih bank. Večji del pisma je v znaku očitkov Sloveniji in Hrvaški: tu naj bi pokupili največ deviz in je prišlo do velikega izpada depozitnega denarja, ki ga je bilo treba nadomestiti. Srbska posojila so zato nadomestila izpadlega denarja, ne pa dodatne emisije. Ukrep je bil nujen tudi zaradi neprimerne agrarne politike, v prihodnje pa naj bo le Narodna banka Jugoslavije tista, ki bi dajala dovoljenja za kredite iz primarne emisije. Za to se Srbija zavzema že dve leti, vendar sta bili Slovenija in Hrvaška proti.

never izvršen najmanj sočasno s objavo sklepa v tajnem uradnem listu skupščine Srbije 28. decembra lani, je zgubljen. Hude pa bodo posledice, občutili pa jih bomo spet pri inflaciji, predvsem pa je konec konveribilnosti dinarja, verjetno pa tudi enotnega finančnomonetarnega sistema Jugoslavije. Veliko črno piko, marsikje pa zaprta vrata, smo dobili pri tujih financerjih, ki so nam kljub notranjim zgagam še pripravljeni posoditi denar.

Nemoč federalnih organov

"Ukrepi zvezne vlade in Narodne banke Jugoslavije, ki jih sicer podpiramo, so milejša inčiča, zato se je slovenska vlada odločila za svoje ukrepe," je dejal na torkovi novinarski konferenci predsednik republiške vlade Lojze Peterle, ki je po seji vlade, novinarski konferenci in posvetovanju s slovenskim političnim vrhom odšel na pogovore s hrvaško

vlado na Otočcu. "To je nezaslišano in kriminalno dejanje srbske oblasti, dokaz, da se krade ponoči. Zvezni izvršni svet je ukrepal šele po desetih dneh. Soglašamo z namerami zvezne vlade, vendar ne verjamemo, da bodo ti ukrepi pre-

Srbski primer ni prvi

Zadnji primer srbskega vdora v finančni sistem po ocenah poznavalcev tega področja ni prvi in ne edini. Je pa svojevrsten po načinu in po tem, kdo ga je odobril: skupščina neke republike. Ali je Marković vedel ali ne, je vprašanje. Manjši vpadi so bili že prej, o čemer je govoril Marković na zadnji seji skupščine. Na kaj je mislil, je več odgovorov. Slovenija meni, da za srbsko neplačevanje obveznosti, davkov in carin (okrog 4 milijarde dinarjev), pa za nekatere manjše posege iz primarne emisije. Sicer pa je tudi sam zvezni premier prispeval k dodatni emisiji, ko je zvito prelival denar od proizvajalcev končnih izdelkov k surovinarjem (kje je kdo lociran, je znano), kar 12 milijard iz primarne emisije pa je namenil za pomoč kmetijstvu. Sploh pa so bili že lani znaki, da se koristi več denarja, kot ga je v bankah in pri tem je prednjačila Srbija.

prečili Srbiji, da uresniči svoje namere. Mi ne bi tako reagirali, če bi šlo za ukrep, ki zadeva samo Srbijo. Tokrat gre za akt, ki zadeva Jugoslavijo kot celoto. Gre tudi za politično destabilizacijo, ki omogoča dvigovanje glasu tistim, ki so za uporabo nedemokratskih metod reševanja jugoslovanske krize, za njeno spreminjanje v kaos. Srbska vlada se zaveda nemoči zvezne vlade. Slovenska vlada bo naredila vse, da bo zavarovala gospodarske in politične interese Slovenije", je dejal predsednik Peterle.

Finančni minister dr. Marko Kranjec in njegov novi namestnik Stanko Debeljak sta povedala, da bodo dinarske in devizne posledice srbskega dejanja velike. Srbska narodna banka je odobrila 8 milijard dinarjev posojila iz primarne emisije za nakup deviz. Po informacijah, je dejal minister Kranjec, so srbske banke že decembra kupovale devize, čeprav niso imele dinarskega pokritja. Inflacija bo zaradi tega zanesljivo večja, saj gre za vsoto, ki predstavlja 30 odstotkov letošnjega zveznega proračuna oziroma 5 odstotkov letošnjega jugoslovanskega družbenega proizvodstva. Markovičev program se bo še bolj zamajal. Ukrepi zvezne vlade in narodne banke utegnejo ostati brez učinka, saj zna obveljati pravilo, da morata srbska vlada in banka spoštovati republiško komando in ne zve-

Hranilne vloge so varne

Na vprašanje, kaj pomeni srbski vdor v jugoslovanski monetarni sistem za varnost slovenskih dinarskih in hranilnih vlog, je finančni minister dr. Marko Kranjec odgovoril, da so vloge varne, da Republika Slovenija jamči za varnost in ima instrumente za zavarovanje.

zno. Tako je namreč za take primere napisano v njihovi novi ustavi.

Slovenska vlada je sprejela pet bistvenih sklepov: gospodarsko sodelovanje z drugimi deli države ni ustavljeno, ampak naj bodo naša podjetja previdna, komu prodajati, predvsem pa samo za gotovino ali druge izdelke; Slovenija se bo ravnala po svojem novem davčnem sistemu, pristojnost pa prevzema tudi nad prometnim davkom, ki je odslej odtekal v Beograd; pod svojo pristojnost prevzemamo tudi carinsko zakonodajo, ki je ne mislimo spreminjati, pristajamo pa kvečjemu na carinsko unijo; na denarnem področju je predvidenih več ukrepov, ki se bodo uporabljali glede na razplet položaja, ni pa izključena tudi lastna valuta; zvezna vlada mora

Slovenski memorandum

Sprejela ga je slovenska vlada, v njem pa predsedniku zveznega izvršnega sveta Antetu Markoviću pojasnjuje razloge za protiukrepe ob srbskem vdoru v monetarni sistem Jugoslavije.

Slovenska vlada v memorandumu ugotavlja, da je Srbija s tem ukrepom verjetno dokončno porušila enotni gospodarski sistem Jugoslavije, za kar sprejema tudi gospodarske in politične posledice. Slovenija Srbiji ne odreka pravice do svoje poti pri reševanju gospodarske krize, protestira pa zoper metodo, kako se tega loteva. Zvezna vlada je reagirala šele po desetih dneh, podpira njegove dobre namene, vendar dvomimo v uspeh. Zato je slovenska vlada, zavezana s sklepi skupščine in izidom plebiscita, odgovorna za zavarovanje gospodarskih in političnih interesov Slovenije. Vlada v memorandumu ugotavlja, da je že leta 1989 vedela, da bo plačala ceno stabilizacijskega programa, vendar ga je podprla z gospodarskimi in političnimi ukrepi. Lani je na odstopanje od programa že opozorila s posebnim memorandumom, stanje pa se ni spremenilo. Fiskalni sistem, enotni jugoslovanski trg in denarni sistem so razpadali, prav tako pa je bila očitna nepravilnost posameznih delov Jugoslavije za uveljavitev tržnega gospodarstva. Slovenija pojasnjuje, zakaj je nehala plačevati nekatere prispevke v zvezni proračun. To ni storila prva, ampak je pred njo to že storila Srbija, vendar je vlada reagirala samo na primeru Slovenije. Razlagamo, zakaj smo nehali plačevati za nerazvite. Tega nismo počeli samo mi, vendar je bila vsa krivda zvaljena na nas. Medsebojno sodelovanje na osnovi zaupanja ni več mogoče. Zvezna administracija je ob raznih napadih na monetarni sistem molčala. Prav tako je očitna ignoranca sklepov demokratično izvoljene slovenske oblasti, tudi izida zadnjega plebiscita. Zato mora Slovenija ukrepati. Prvi ukrep se nanaša na fiskalni sistem. Slovenija v celoti prevzema sistem prometnega davka. V zvezni proračun bo plačala le kotizacijo za minimalno funkcioniranje zvezne uprave in JLA in to za točno določene namene. Do konca lanskega decembra zadržano vplačilo prometnega davka bo uporabljeno za kompenzacijo neuresničenih zveznih obveznosti do Slovenije. Slovenija posega v carinski sistem tako, da prevzema z zvezno carinsko zakonodajo določene carine in carinske datujate. Zakonodaje s tega področja ne bo spreminjala, če tega ne bodo spremenile druge republike. To pomeni, da za zdaj pristajamo na carinsko unijo. Pri denarnem sistemu ne izključujemo možnost ponavljanja posgov, kakršnega je storila Srbija, zato pripravljamo tu svoje ukrepe za zaščito. Slovenija pa prav tako odstopa od sanacije bančnega sistema na zvezni ravni. Slovenska vlada pa v četrtem sklepu terja od zvezne vlade, da takoj pripravi razmejitev finančnih sredstev ter notranjih in zunanjih dolgov. To je v interesu vseh republik. Slovenija bo predstavila svoj predlog razmejitve.

razmejiti finančna sredstva ter notranje in zunanje zadolžitve. K temu je treba dodati še s Hrvaško usklajeni sklep o zmanjšanju prispevkov za federacijo. Plačali bomo le tisto, kar bo dogovorjeno in za točno določen namen. Prispevek naj bi se razpolovil in naj bi bil manjši od 10 milijard dinarjev.

Kriv eden, kaznovani vsi

Tako kot smo že vajeni, se je zgodilo tudi tokrat. Kriv je eden, kaznovani smo pa vsi. Tako zvezna vlada kot svet guvernerjev Narodne banke sta sklenila, da mora biti uporaba primarne emisije prepovedana za vse v Jugoslaviji in ne le za Srbijo, prav tako pa bo opravljen revizija v vseh narodnih

bankah in ne le v srbski. Nihče ni odločno terjalo vračila denarja, o kakršnihkoli kazenskih sankcijah pa ni niti besede, niti duha ne sluha. V urejeni državi bi marsikdo že naslednji dan sfrčal s položaja, pri nas pa te lekcije še nismo vzeli. Razen tega je ta dogodek vzela Narodna banka Jugoslavije kot razlog za še večjo centralizacijo svojih pristojnosti. Prav tako so se s tem dejanjem možnosti za novi jugoslovanski dogovor bistveno zmanjšale (če sploh še obstajajo). Kot pravi slovenski premier Peterle, se je težko pogovarjati s tistim, ki krade. Vsaj za Slovenijo je to razlog za pospešene priprave na odcepitev oziroma za čim prejšnji "beg" iz Jugoslavije, ki za nas ni samo razširjena Srbija, ampak skupnost prostovoljno združenih narodov s pravico do samoodločbe, ki vključuje tudi odcepitev oziroma prekinitev vezi. To je povojna sporna dilema, ki prihaja sedaj vedno ostreje na dan. ● JOŽE KOŠNJEK

VOLNA & PLETENINE
BIANKA

Blanka Kežmah
64000 Kranj,
Cankarjeva 4
tel.: 064/35-440

Odmevi

Odmevi so različni, odvisno, iz katerega okolja prihajajo. Tujina pa sodi, da je to nov dokaz, da takšna Jugoslavija ne more preživeti.

V Makedoniji ter Bosni in Hercegovini na splošno obsojajo srbski poseg v jugoslovanski monetarni sistem in ga enačijo s podobnimi primeri v drugih republikah, ob tem pa pravijo, da so oni manj obremenjeni. Srbija zagovarja svoj ukrep, Slovenija in Hrvaška pa ga obsojata. Tujina reagira izrazito negativno, saj to povečuje nezaupanje v našo državo, kar so Markovič v sredo tudi jasno povedali. Marsikdo se je šele sedaj prepričal, v kako globoki krizi je naša država. Sicer pa povzemamo nekaj mnenj.

Dr. Ivan Ribnikar: "Predvsem je neverjetno, da sistem sploh omogoča, da si nekdo lahko uzurpirajo emisijo denarja. Do tega je v preteklosti že prihajalo, vendar na ravni poslovnih bank, ki niso črpale le poslovne, ampak tudi obvezne rezerve. Ne vem, na kakšen način bo mogoče ta denar vrniti. Vsekakor pa je treba temeljito razmisлити, kako se zavarovati pred takšnimi dejanji. Neverjetno je, da dolžnik postavlja upniku pogoje, upnik pa pri tem lahko le molče opazuje."

Dr. Bogdan Oblak - Hamurabi: "To je seveda razdiranje jugoslovanskega denarnega sistema. Ne verjamem, da bi Srbija tiškala celo bankovce. Pa še nasvet Republiki Sloveniji: čim prej je treba demonopolizirati Narodno banko Jugoslavije in liberalizirati denarne tokove v državi. Treba je zakonsko omogočiti plačevanje blaga in storitev v katerikoli valuti, ki jo prodajalec sprejme, seveda po tečaju, ki se določa na trgu."

Mitja Gaspari: "Takih postopkov ne moremo dopuščati in kršilce je treba kaznovati. Če nam te operacije ne bo uspelo nevtalirati, ni s finančnega stališča nikakršne možnosti, da bi ta denarna politika v prihodnje delovala. Vsi tisti, ki niso sodelovali v tej kraji stoletja, gotovo ne bodo pripravljeni resno sodelovati v teh razpravah. Najmanj v enem tednu ali desetih dneh je treba nevtalirati posledice tega enostranskega dejanja. Na to razbojniško ekokomijo je treba odgovoriti z vračilom ukradenega denarja."

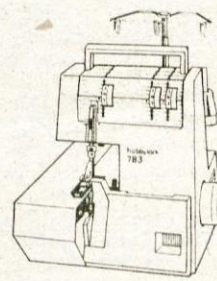
Grozi visoka inflacija

Inflacija bo letos visoka. Da bo le 45-odstotna, ni več res. Srbski vdor pa bo inflacijo pospešil. Dodatna emisija je povzročila nova posojila. Pravijo, da je multiplikator blizu 3, kar pomeni 50 milijard novega nekritnega denarja, ki bo šel v potrošnjo in ne v naložbe, kot nekateri v Srbiji razlagajo. To se je dogajalo že decembra, ko so se v Srbiji nenormalno povišale plače in je bil pritisk na devize v Sloveniji in na Hrvaškem poguben. Severozahodni del je potegnil krajši konec. Je pa tudi res, da je bila s 5 milijardami emisije plačana volilna zvestoba upokojencev v Srbiji, s 5 milijardami enaka zvestoba vojvodinskim kmetom, z 8 milijardami pa so bile nagrajene srbske banke, ki prednjačijo po izgubah. Ali se je tiskal tudi nov denar ali je šlo samo za dodatni knjižni denar, so mnenja deljena. Res je, da denar lahko tiska tudi Narodna banka Srbije. Tudi če denar ni bil natiskan, je v obtoku več denarja, ki ga bo na koncu treba pokriti. Slišati je tudi ugotovitve, da so v obtoku bankovci s ponavljajočimi serijskimi številkami.

brother **STREICHER**

PFAFF
HOBBY LOCK 783
neto ATS

5.990,-

NUDIMO VAM VSE ŠIVALNE, PLETILNE IN OVERLOCK STROJE ZNAMKE PFAFF, BROTHER, BABY LOCK, JUKI, ELNA, BERNINA, HUSQVARNA itd.

CELOVEC (CENTER)
10. OKTOBERSTR. 22
TEL.: 9943-463-513648

Obveza so vežice, potreba pa tudi cesta - Drevi (danes, 11. januarja) ob 18. uri bodo z zaključno slovesnostjo v kulturnem domu v Železnikih praktično sklenili letošnje praznovanje krajevnega praznika, ki so ga v krajevni skupnosti z nedavno izvoljenim novim vodstvom obeležili predvsem s številnimi športnimi prireditvami oziroma tekmovanji. Na nocojšnji prireditvi pa bodo podelili tudi priznanja za delo. Kot smo že zapisali v torkovem Gorenjskem glasu, čaka novo vodstvo letos predvsem izgradnja mrliških vežic. Le-te so namreč obveza z zadnjega programskega obdobja. Vendar pa v krajevni skupnosti niso "pozabili", da je bila, sicer ne v programu krajevnega skupnosti, širša opredelitev že pred leti, da je postopoma treba urediti tudi cesto proti Škofji Loki. Po nedavnem asfaltiranju ob koncu minulega leta skozi Studeno je ta trenutek o nadaljevanju del na cesti sicer še težko reči kaj bolj določnega, vendar pa v Železnikih ocenjujejo, da bi morali ureditev ceste vsekakor tudi vključiti v prihodnji širši program. - A. Ž.

Srečanje z najstarejšimi

Čirče pri Kranju - Ob koncu minulega leta so v prene-kateri gorenjski krajevni skupnosti ob različnih srečanjih in proslavljanju pripravili tudi srečanja z najstarejšimi kra-jani. Tako je bilo tudi v krajevni skupnosti Čirče v kranjski občini. Predsednik sveta KS Jože Močnik je na srečanje ob koncu leta povabil okrog 90 kranjčanov, ki so starejši od 70 let. Pripravili so jim kulturni program in jih postregli. ● (ip)

Najcenejše silvestrovanje

Kranj - V prostorih Društva upokojencev v Kranju je bilo ob koncu leta prav gotovo najcenejše silvestrovanje. Za 110 dinarjev so se številni upokojenci, ki so prišli doma-la z vse Gorenjske (Žiri, Tržič, Jesenice, Lesce...), imeli le-po in prijetno celo noč. Poleg aperitiva je vsakdo dobil okusno telečjo obaro, prireditelji pa so poskrbeli tudi za glasbo in petje. Kdo pa je doplačal še 90 dinarjev, je dobil tudi silvestrsko večerjo. Silvestrovanje je pripravila komisi-ja za gostinstvo pri Društvu upokojencev Kranj. ● (ip)

Gasilske novice

Kranj - Predsedstvo Gasilske zveze Jugoslavije je za zaslu-gue pri napredku požarnega varstva odlikovalo z gasil-sko zvezdo II. stopnje Gasilsko društvo Primskovo ter čla-ne občinske gasilske zveze Kranj Franca Kerna, Franca Košnjeka in Staneta Sorčana. Na podlagi kriterijev komisi-je za strokovno vzgojo pri Gasilski zvezi Slovenije pa je Vi-li Tomat napredoval v višjega gasilskega častnika, Jože Ka-stelic pa v višjega gasilskega častnika I. stopnje. Oba sta člana občinske gasilske zveze Kranj. ● (ip)

Zlata poroka na Bregu ob Kokri

Kranj, januarja - Pred kranjskim matičarjem Marjanom Kne-tom sta si v soboto, 5. januarja, znova nadela poročna prsta-na Rozalija in Matevž Gazvoda z Brega ob Kokri pri Preddvo-ru. V čevljarni pri Vrtači na Visokem sta se spoznala, kjer sta si oba služila kruh v letih med obema vojnama. Matevž je prišel na Gorenjsko z Dolenjske, iz Velike Brunsice, čevljaril pri čev-ljarskih mojstrih okrog Kranja in delal v Planiki, celih šest-šindvajset let pa je bil inkasant v Elektro Kranj. Najtežja leta sta bila zanju med vojno. Že tretji teden po poroki je Matevž moral na orožne vaje in skorajda ga ni bilo več domov. Bil je partizan Kokrškega odreda, kasneje v 4. operativni coni, ob Božiču 1944 je bil ujet na Veliki planini in potem je preživelj strahote zaporov Kamnika, Kranja, Begunj in taborišča Dachau. Vseeno se je vojna zanj srečno končala. Dve hčerki sta se jima rodili po vojni, zdaj pa imata že šest vnukov. Trdo življe-nje je za njima in človek je vesel, da sta petdesetletnico svojega skupnega življenja dočakala tako pokončna in dobrovoljna. Matevža poznajo znanci in prijatelji tudi kot odličnega harmo-nikarja. Nič koliko mladim parom je igral na ohceti. Tudi dan-es še kdaj pa kdaj raztegne meh, toda le za svoj domači krog, pravi. Še veliko lepih in veselih skupnih dni jima želimo! ● D. Dolenc

Pod Kriško goro ni več sive lise

"Krivec" je pravzaprav krajevna skupnost Sebenje

Konec leta se je na zadnji, 21. seji sestal centralni gradbeni odbor za iz-gradnjo telefonije v štirih krajevnih skupnostih v tržiški občini. Iz nekda-njih 4 telefonov na 100 prebivalcev je zdaj to območje krepko nad gorenj-skim povprečjem.

Križe, 10. januarja - Akcija za izgradnjo telefonskega omrežja, ki se je začela konec 1986. leta v krajevnih skupnostih Kovor, Prista-va, Sebenje in Senično, je končana. Celotno območje je bogatejše za 510 novih telefonskih priključkov. Če k temu prištejemo še 220 prejšnjih telefonskih naročnikov in telefonske priključke v KS Se-benje, ima zdaj telefonska centrala v Križah kar 1042 naročnikov oziroma tretjino vseh telefonskih priključkov v tržiški občini. Nekdanja najbolj "siva telefonska lisa" na Gorenjskem je tako "zble-dela". Gorenjsko povprečje je bilo v začetku minulega leta 19,4 te-lefona na 100 prebivalcev, na območju centrale Križe je zdaj 24 telefonov na 100 prebivalcev. Če pa bi bila zmogljivost centrale v celoti zasedena, bi se to območje izenačilo s sosednjo Avstrijo, kjer je 37 telefonov na 100 prebivalcev.

"Krivci" za tako popravlje-no telefonsko sliko so pravza-prav v sosednji krajevni skup-nosti Sebenje, kjer so se pred časom na referendumu o samo-prispevku odločili, da na ta na-čin dobi telefon praktično vsa-ka domačija v krajevni skupno-sti. Tako je potem tudi v osta-lih KS pod Kriško goro in v Kovorju stekla akcija za iz-gradnjo telefonije.

Drago Papler

"Akcija se je začela 1. julija 1987," se spominja predsednik centralnega gradbenega odbora Drago Papler. "Primarna mreža je bila zgrajena že jeseni istega leta. Zaradi mile zime in po zaslugi izvajalca Rajka Be-nedika - Tavčarja pa je bil po-tem spomladi zgrajen tudi že razvod. Tako se je jeseni 1988 začelo tudi že postopno vključe-vanje novih naročnikov v novo centralo v Križah."

Pred tem so morali seveda denarno pokriti prevezavo 220 že obstoječih naročnikov tele-

Ljovka Pangeršič

fonov na novo centralo v Kri-žah. Potem je kazalo, da bo ak-cija morda kmalu končana. Pa se je naenkrat začelo zatikati v KS Kovor in sicer pri vključe-vanju naročnikov v novem sta-novanjskem naselju Stagne, kjer je ob postopnem komun-alnem urejanju naselja še nekaj časa prihajalo do poškodb in okvar na že zgrajenem telefon-skem omrežju.

"V odboru smo si zastavili nalogo in cilj, da moramo akcijo končati z vsemi še tako na videz nepomembnimi formalnostmi. Ena takšnih je bila tudi, da bo zdaj poseben odbor še pet let be-del nad vključitvijo slehernega novega telefonskega naročnika. Za priključek zdaj znaša strošek 1500 nemških mark; toliko znaša namreč delež, ki je bil vložen v izgradnjo omrežja na območju vseh štirih krajevnih skupnosti. Sicer pa se je do za-ključka akcije od prvotnih 379 interesentov število naročnikov do konca akcije povečalo še za

131. Tako smo do konca akcije pred nedavnim na celotnem ob-močju dobili 510 novih telefo-nov."

Akcija pod Kriško goro, kjer so naročniki morali za telefon odšteti 13.000 dinarjev, pa je posebna še po nečem. Bila je prva, ki se je začela po spreje-tju nove zakonodaje, ko inve-stitor in izvajalec ni bila več krajevna skupnost in je bilo za začetek akcije treba pridobiti celotno gradbeno dokumenta-cijo.

"Če ne bi gradbeni odbor ta-ko po strokovni plati, kot po pripravljenosti vseh članov res-nično in zavzeto bil za to, da ak-cija uspe, bi se danes najbrž tež-ko pogovarjali o uspešno konča-ni akciji," pravi Ljovka Panger-šič, predsednica finančnega po-dodbora v gradbenem odboru. "Prigospodarili smo 50.000 di-narjev, ki smo jih zdaj namenili kot začetni vložek za gradnjo

Karel Prešeren

Na zadnji seji odbora so podelili priznanja med drugim tudi izvajalcu Rajku Benediku, PTT podjetju Kranj in Janezu Rantu iz PTT podjetja Kranj ter PAP Ljubljana. Gradbeni odbor je tudi ocenil, da si je pri celotni akciji še posebej prizade-val predstavnik prejšnje-ga izvršnega sveta občine Tržič Marko Valjavec. Priznanje pa velja tudi Milanu Zupanu, prejšnje-mu predsedniku KS Ko-ovor.

skupnih mrliških vežic na tem območju; KS Kovor pa smo so-razmerni delež vrnili in se bodo v krajevni skupnosti sami odlo-čili, kako in za kaj bodo ta de-nar porabili."

Tako Ljovka Pangeršič kot Karel Prešeren, predsednik po-dodbora za tehnično operati-vna dela, sta povedala, da se v takšnem sestavu, kot je bil v odboru, tudi v prihodnje ne bi branila sodelovanja v podobni akciji še enkrat. "Vsekakor pa bi bilo tudi veliko manj težav, ki jih nenazadnje resnično ni bilo malo, če bi projektant že na sa-mem začetku sodeloval s kra-jem. Bilo bi manj težav pri so-glasjih, lokacijskih dovoljenjih in lahko bi delali še bolj ekono-mično. No, pa vendar, mislim, da tudi nastali stroški v tej ak-ciji niso bili pretirani. Marsikje na Gorenjskem so morali odšte-ti še več, da so dobili telefon..."

Ob nedeljenem mnenju, da je ta velika telefonska akcija uspe-la, pa velja še posebej poudariti, da poleg vseh članov central-ne-ga gradbenega odbora velja po-hvala še posebej tudi predsedni-ku odbora Dragu Paplerju. ● A. Žalar

Planinarjenje pozimi

Za varnost je potrebno znanje

Kranj, 9. januarja - Dejstvo, da je hoja v gore lahko nevarna kljub dobri opre-mi, če le-te pohodnik ne zna uporabljati, je spodbudilo inštruktorje pri kranjskem alpinističnem odseku k pripravi eno-dnevnega usposabljanja. Tečaj, ki bo obsegal teoretične osnove in praktične prikaze, bo v nedeljo, 13. januarja, pri planinskem domu na Kališču.

Skrb za izobraževanje članstva je v Planinskem društvu Kranj že tradicionalna. Dve poletji zapored so pri koči na Led-nah organizirali planinske učne ure, med katerimi so izkušeni gorski reševalci posredovali obiskovalcem osnovno znanje o hoji po gorah. Ker se je več planincev zanimalo, kje bi se lahko naučili uporabljati zimsko planinsko opremo, so se v Alpinističnem odseku pri PD Kranj letos odločili tudi za zimsko usposabljanje planincev. Veliko pohodnikov se je namreč v preteklosti ponesre-čilo zaradi zdrsov, ker niso znali uporabljati opreme.

»Nedeljski tečaj na Kališču bo namenjen prav praktičnemu delu z različno zimsko opremo,« naglašja inštruktor v AO Kranj Janez Triler in razlaga: »Po zboru ob 8. uri v domu bomo obisko-valcem s kratkim predavanjem opisali opremo planinca in jih se-znanili s ponudbo opreme doma. Potem se bomo v okolici koč učili navezovanja derez in hoje z njimi, pravilne drže cepina in zausta-vljanja z njim ob padcu, preizkusa trdnosti snežne odeje, gibanja po plazovitem terenu in prijateljske pomoči ob nesreči v plazu ter zna-kov za pomoč. Med drugim bomo prikazali tudi uporabo smučar-skih palic in vrvi za varovanje pri hoji. Po kosilu bo na vrsti še pre-davanje o nevarnostih v gorah pozimi.« ● S. Saje

Tabornišтво v kranjski občini

Uspešen odred Stražni ognji

Kranj, 9. januarja - Steber taborništa v kranjski občini je gotovo odred Stražni ognji v Kranju, ki je s približno 180 člani največji in tudi najdejavniji. Kot v pogovoru za Gorenjski glas ocenjuje na-čelnik odreda Danilo Kodrič, si bodo kljub vse slabši gmatni pod-pori še naprej prizadevali za ohranitev dosežene ravni.

Jedro odreda sestavlja približno 90 tabornikov in tabor-nic, ki ga dopolnjuje še okrog 60 najmlajših članov, medved-kov in čebelic, pa približno pol-manj starejših članov, klubov-cev. Mladina se združuje v kranjskih Osnovnih šolah Stane Žagar in Matija Čop na Pla-nini ter v šolah Šenčur in Pre-doslje, starejše članstvo pa iz-haja predvsem iz KS Center v Kranju. Njihova osnovna de-javnost je taborniško izobraže-vanje in aktivno življenje v na-ravi.

»Naše taborniško znanje smo v zadnjih letih več ali manj uspešno potrjevali na raznih tekmovanjih,« pripoveduje Da-nilo Kodrič iz vodstva odreda Stražni ognji, »tani pa smo bili prvič tudi organizatorji največ-jeja taborniškega tekmovanja, slovenskega taborniškega mno-goboja. Večmesečno delo s pri-pravami je bilo nagrajeno z

množično in kakovostno pri-re-ditvijo. Na mnogoboju ni bilo naših ekip, vendar so tabornice zmagale na nočnem orientacij-skem tekmovanju, taborniki pa so zasedli 2. mesto na tradicio-nalnem tekmovanju v Sloven-skih Konjicah. Ponosni smo tudi na prvo letošnje zmago na ori-entacijskem tekmovanju Glas svobodne Jelovice minulo nede-ljo.

Sedaj končujemo priprave na zimovanje v domu Planike na Poljski planini pod Begun-jščico, kjer bo zimsko počitnice preživel okrog 40 udeležen-cev. Glavne dejavnosti v pri-hodnjih mesecih bodo zimsko orientacijsko tekmovanje fe-bruarja, nočna orientacija mar-ca, Bračičevi dnevi v Sloven-skih Konjicah aprila in repu-bliško orientacijsko tekmova-nje maja. Spomladanski del programa bomo sklenili s pri-pravami na letovanje.« ● S. Saje

PLANUM p.o.
64240 RADOVLJICA, Gorenjska 26

GE GIGA CONSULTING 64240 RADOVLJICA, Gradiška 5 tel. 064 75775

Po konkurenčnih cenah nudimo računalniško vodenje poslovnih knjig - vključno z izdelavo periodičnih in zaključnih računov - za vse vrste podjetij in obrti.

Vse informacije dobite na naslovu:

PLANUM Radovljica, Gradiška 5, telefon 064/75-775.

Petek, 11. januarja 1991

Obetajo se spremembe pri denarnih pomočeh otrokom

Otroški dodatki vsem otrokom

Družbena denarna pomoč je zdaj namenjena samo otrokom v revnejših družinah, kot obeta ministrstvo za zdravstvo in socialno varstvo, pa naj bi bili v prihodnje vsi otroci deležni tako imenovanega otroškega dodatka.

Te je ena najpoglavnejših sprememb, ki jih predsednica sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo dr. Katja Boh napoveduje v sklopu celovite družinske politike.

Otroški dodatek ali uradno družbena denarna pomoč otrokom, je bila doslej namenjena samo družinam, ki so bile zaradi nizkih dohodkov pod predpisanim cenozusom za dodelitev denarne pomoči. V prejšnjih časih so del teh pomoči funkcionalno prelivali za plačilo oskrbnine v vrtcih. Sicer pa je zadnje leto vse več povpraševanja po tej obliki pomoči, za katero v centrih za socialno delo pravijo, da zajema največji del njihove klientele. Denarna pomoč otrokom je pač prva na hierarhični lestvici pomoči, ki jih uveljavlja družina, sledijo ji socialne štipendije, subvencije stanarin in druge. Krog družin, upravičenih do te denarne pomoči, pa se vse bolj širi, kar zgovorno priča o naših plačah in standardu, dr. Katja Boh je na nedavni novinarski konferenci postregla s podatkom, da je vsak mesec za šest odstotkov več omenjenih pomoči. Zneski pomoči otrokom, a tudi niso kdove kako visoki, na Centru za socialno delo v Kranju so nam povedali, da zdaj v povprečju dosega od 500 do 600 dinarjev, najvišji otroški dodatek pa znaša 900 dinarjev. Kot obeta dr. Katja Boh, bodo prihodnje

otroške dodatke dobili vsi otroci, zneske pa bodo tudi povečali.

Zaradi znanih gmotnih težav letos najbrž še ni pričakovati, da bi se zamisel že uresničila. Družine bi jo kajpak sprejele odprtih rok, saj doslej država ni bila posebno radodarna do najšibkejših členov družbe. Za otroke menda namenimo samo 0,4 odstotka družbenega proizvoda, medtem ko ga gre v razvitejših državah od enega do treh odstotkov.

Boža Brudan iz Škofje Loke: »Ne sodim ravno v krog socialno ogroženih, zato za svoja dva

otroka ne dobivam nobenih otroških dodatkov. Slišim pa za spremembe, po katerih naj bi bili vsi otroci, ne glede na socialni položaj, deležni teh dodatkov. Mislim, da si starši in otroci to zaslužijo, za družine bi tak dodatek pomenil nekakšno stimulacijo. Menda v drugih državah tudi gojijo takšno prakso.«

Ana Frelj iz Škofje Loke: »Moji trije otroci, stari 5, 7 in 14 let, zdaj ne dobijo otroških dodatkov. Brala sem o možnosti, da bi se krog upravičencev do tega denarja razširil, vendar ne vem, ali gre le za tiste družine z več otroki ali kar za vse. Tudi mi ni jasno, kako gre taka novost skupaj z davčnimi obremenitvami, ki bodo že letos doletele naše plače. Po eni strani boš dal za dve plači davka na leto, po drugi pa ti bo država plačevala za otroke.«

Mateja Eržen iz Škofje Loke: »Doležni ni bilo potrebe, da bi za edinega otroka, zdaj je star štiri leta, prejela kako denarno pomoč. Zamisel, da bi vsem otrokom delili otroške dodatke, se mi zdi dobra, če bo le izpeljana. Vendar pa temu

bolj malo verjamem, saj v teh časih država nima denarja, da bi ga tako radodarno delila.«

Milan Justin iz Škofje Loke: »Prav je, da vsi otroci dobijo otroški dodatek. Sam sicer otrok nimam, vendar mi je jasno, da ima vsaka družina z otroki večje stroške kot tisti brez njih. Seveda pa bi morali biti ti dodatki različni, tisti z nizkimi plačami (teh je vse več) naj bi dobili večje, boljše situirani pa nižje dodatke. Ne verjamem pa, da bi ta ukrep pomagal k večji nataliteti, otroci so pač odločitev vsakega posameznega para.« ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

Tudi starost je lahko lepa

Kastigarjeva mama

Ko se je odselila iz Drulovke, je dolga leta nistem srečala. Včasih sem se že spraševala, ali ni že umrla, kot toliko njenih vrstnic. Nič čudnega bi ne bilo ob težkem življenju, ki ga je preživljala. Ko jo povsem iznenada pred dvema letoma dobim na slovesnosti v Domu upokojencev v Kranju, ki so jo pripravili ob 10-letnici doma. Čilo, zdravo, pokončno Kastigarjevo mamo, kakršno sem poznala vse življenje. Enajst let je živela v stricevi hiši na Okroglem pri Kranju, zato se nisva srečali. Ko jo je poleti 1988, prizadelo, so jo otroci dali v dom. Hitro se je opomogla, se privadila domskemu življenju. Česa se pa Kastigarjeva mama ni navadila v svojem življenju? Leta 1943 je ostala daleč od doma sama s šestimi otroki. Ona, pet fantov in ena deklica, njena Joži, selitve iz stanovanja v stanovanje, vsakodnevna skrb, kako nasititi svoje otročje. Nič niso bili krivi, da so se rodili v tako grd svet vojne, pomanjkanja, sovraštva.

Poštenja jih je vedno učila. Že tako se je vsak gospodar branil na stanovanje dobili družino z veliko otroki, z nobenim zaslužkom po vrhu pa še sploh in bogne, da bi se kak otrok spozabil, da bi kje kaj vzel. In nič čudnega bi ne bilo, če bi. Ničkolikokrat so bili lačni in marsikateri gospodar je nalašč nastavljal vabljivo jabolko, kruh za otroško skušnjava. Nikoli se kaj takega ni zgodilo. Še danes je ponosna na svoje otroke, da so bili in ostali pošteni.

Kakšna sreča je bila, da je znala šivati. Vsak konček blaga je uporabljala za punčke, konjičke, medvedke, slončke. Ob koncu tedna je teh živalic naložila v košaro in šla od kmeta do kmeta in jih zamenjavala za živež.

Počasi so minevala leta in otroci so drug za drugim prihajali h kruhu. Vedno bolj je bilo. Danes se imajo vsi lepo. Tudi njej je lepo. Še najlepše! Ko bi bil vsak človek tako z malim zadovoljen, kot je ona, bi bilo vsem lepo na svetu. Na tistem je v domu, nobenih skrbi nima. Hrana je dobra. Če kdo pravi, da je lačen, naj kar bo. Kakšen kdaj pojama, da ima doma to in ono, on pa mora biti tu v domu, na tujem. Pa ga hitro zavrne, da naj bo srečen, da mu ni treba skrbeti za streho, za drva in premog, za ozimnico... Tu si postrežen spredaj in zadaj, leže v čisto posteljo, v četrtek jih bo njihova Stanka spet skopala, preoblekla.

Pred dvema letoma se je je lotila sladkorna bolezen. Tako daleč je že bilo, da je padala v koma. Zdj ima prava zdravila, pravo dieto in se odlično počuti. Za vse so poskrbeli v domu. Tudi na Golnik so jo poslali na vse preglede: celo v neki komori so jo vrteli... Noge so ji otekale, tromboza ji je grozila. Pa danes pogled moje noge, jih stegne proti meni, ravne kot sveče. Vsak dan si jih masira z žganjem, v katerem je raztopila nekaj aspirinov. Nekje je izvedela, da je to dobro za prekrvavitve in prepričana je, da ji pomaga. Odlično se počuti. Še drugim priskoči na pomoč, če je treba. Najtežje je za one na invalidskih vozičkih, one, ki jim revma zvija ude. Dokler si sam lahko pomagaš, je najlepše. Njej je, posebej še sedaj, ko ima tako prijetno sosedo v sobi, kot je Barbka Hudobivnikova.

Na Silvestrovo so si z vinom nazdravili. Pa na Novo leto sta se lepo imeli z Barbko. Barbka nečakinja Milka ju je povabila na svoj dom na Primskovo. Kako lep dom ima! Kastigarjeva mama je vesela, če drugim gre dobro, če se imajo lepo. Nobene zavisti ni nikoli občutila. Njej prav nič ne manjka. Njena Joži je skoraj vsak dan pri njej, tudi fantje prihajajo. Le če je človek zadovoljen s seboj, je lahko takole sproščen, vesel, zgovoren, kot je ona. O, če je kaj narobe, že pove. Mora, sicer jo hoče zadušiti. Lepo, obzirno, to jo je naučilo življenje, a pove pa. Dovolje je stara, da sme. Saj res. 4. marca jih bo že enainosemdeset... ● D. Dolenc

POMISEL

Programirano počitnikovanje

Ko so pred nekaj leti začeli z organiziranim programom zimskih počitnic, je bilo slišati vrsto komentarjev o smiselnosti takšnega programiranja. Njega dni smo si otroci v počitnicah že znali najti zabavo zase, od jutra do večera nas je bil poln bližnji zasneženi hrib, podeželski otroci smo v tem pogledu sploh uživali velik privilegij. Kaj pa zdaj, ko je že nekaj zim zapored minilo brez snega? Naj bi se šole prosta mladež za ves teden ležerno zleknila pred televizor, kjer ji ure in ure vrtijo risanke in glasbene spote? Naj bi mestna otročad vse dni brezsilno postavala po zimsko opustelih ulicah in tuhtala, kakšno naj zagode odraslim? Seveda nobeno otroštvo ne mine tudi brez slednjega, vendar v današnjih časih se zdaleč ni odveč odraslejši in energije polni mladini natresti kopico razumnih in koristnih možnosti za njen prosti čas. Kako ga bodo preživeli, slednjič odločajo sami ali pa v družbi s starši, dokler jim v lastno samostojnost prepričana mladina to dopušča.

Današnji šolski mladini med letom, ko so obremenjeni s šolskimi obveznostmi, manjka predvsem gibanja. Tri ali štiri ure telovadbe na teden, pri srednješolcih pa zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov celo manj, je za zdrav razvoj seveda premalo. Zimske počitnice so zato priložnost nadomestiti ta manjko, ki ga bolj kot otroci na deželi najbrž čutijo vrstniki, ki odrasčajo na asfaltu. Žal v zimah, kakršne poznamo zadnjih nekaj let, ni bilo veliko priložnosti za poceni zimsko rekreacijo, zlasti ne smučanje. Zato pa so organizatorji odprli športne dvorane, bazene, drsališča, celo jahališča, da mladim nadomestijo tisto, za kar jih je prikrasala narava.

Toda telesne aktivnosti ne dišijo vsakemu otroku. Vleče ga tudi v kino in zakaj bi mu odrekli tovrstne užitke, če so le odmerjeni v razumnih količinah. Zahtevnejši si želijo duhovne hrane: pravljic, likovnega izražanja, lutk, plesa, obiskov v galerijah in muzejih, za kar imajo med šolskim letom, nabitim z učenjem, nalogami in krožki, premalo časa. Take dejavnosti zadnja leta zvečajo v mesto celo podeželsko otročad, ki je v domačem kraju bogateje obdarjena z naravnimi prednostmi in koristnostmi gibalnih aktivnosti. Naj smo bili prva leta še tako nezaupljivi do počitniških programov, ki so počitnikarje usmerjali od dejavnosti do dejavnosti, se je po več preizkušenih letih nezaupanje razblinilo. Otroci so z mnogoštevilno udeležbo v omenjenih programih dokazali, da so take počitnice sprejeli za svoje. In kdo bi jim kratil nekaj, kar je njihovo? ● D. Z. Žlebir

Vesele zimske počitnice

Kranj, januarja - Komaj so mimo božično-novoletne počitnice, že se organizatorji pripravljajo na prave zimske počitnice, ki bodo sprito prvih letos krajše za teden dni. Česa bodo otroci lahko deležni v tem veselim zimskem času, bomo v tednih do počitnic objavljali tudi v naših časopisnih stolpcih. Začenjamo s Kranjem, organizatorje v ostalih občinah pa prosimo, naj nam sporočijo o svojih dejavnostih.

Krankska Zveza društev prijateljev mladine je k sodelovanju povabila kino, ki naj bi otrokom vse počitnice vrtel mladinske filme, Zvezo telesnokulturnih organizacij, ki bo prirejalo plavanje, drsanje (na drsališču Gorenjskega sejma), alpsko smučanje in teke, Pionirsko knjižnico, ki obeta ure pravljic, Konjenički klub Kranj in Jahalni center Podvin za učenje jahanja, Zvezo organizacij za tehnično kulturo, ki bo nudila ure računalništva in radioamaterstva, Dom JLA zlasti za prostore tehnični in plesni kulturi, medtem ko so se za ples obrnili na Plesni klub Kranj in plesni studio Eureka. Sodelovala naj bi tudi Gorenjski muzej in Prešernovo gledališče. Na nekatere kranjske tovarne pa se organizator obrača zlasti po finančno pomoč, da bi otrokom lahko nudili čim več brezplačne ali vsaj poceni počitniške zabave. Organizirajo tudi tečaje. Tečaj drsanja bo od 28. januarja do 1. februarja od 9. do 10. ure. cena pa je 150 dinarjev. Tečaj smučanja bo od 28. januarja do 1. februarja od 9. do 12. ure, za ceno 200 dinarjev, primeren kraj še iščejo. ZTKO bo prijave zbiral do 24. januarja. Za isti termin obljublja tudi tečaj smučarskih tekov, ki bo v športnem parku Stanka Mlakarja, če bo seveda sneg. Prispevek je 50 dinarjev. Ponujajo pa tudi dve obliki počitnic na Pokljuki, in sicer 5-dnevni tečaj za otroke od 7 do 12 let, ter 6-dnevni družinski tečaj. ● D. Ž.

VESTI

1,96 milijona nas je

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je pred koncem leta v Sloveniji živelo 1.955.643 prebivalcev, 8,2 odstotka vseh, ki živijo v Jugoslaviji. Slovenski register prebivalstva ima spet drugačne podatke, saj je že sredi lanskega leta naštel 1.998.090 prebivalcev v Sloveniji. Števec pa se očitno še ne bo kmalu obrnil na dva milijona, saj statistika kaže tudi na upadanje rojstev v Sloveniji. Leta 1949 se je pri nas, denimo, rodilo vsak dan po 91 otrok, leta 1969 še 76, lani pa samo še 64. Na tisoč prebivalcev se je tako lani rodilo 12 otrok. Toda to ne pomeni, da smo glede nizke rodnosti v Jugoslaviji nosili zastavo. Pred nami so bili še Vojvodinci z 10,4 rojstvi na tisoč prebivalcev, pa v ožji Srbiji z 11,7 in Hrvatje z 11,9. Tudi Avstrijci se razmnožujejo počasneje, saj so njih zabeležili le 11,7 rojstev na tisoč prebivalcev. Tudi v Bosni, kjer smo jih imeli vselej za rodovitnejše, je manj kot 15 rojstev na tisoč prebivalcev.

Uvoz rabljenega osebnega avtomobila

Med pravicami, ki jih Društvo invalidov Kranj predstavlja svojem članstvu na koledarju za leto 1991, je tudi možnost uvoza rabljenega osebnega avtomobila. Tega lahko invalid uvozi na podlagi potrdila Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Potrdilo dobi lahko le tisti, ki mu je po samoupravnem sporazumu o seznamu telesnih okvar priznana najmanj 70-odstotna telesna okvara. Potrdilo dobi ne glede na to, ali vozi avto sam ali ne. K prošnji za izdajo potrdila je treba priložiti odločbo o telesni okvari. Plačila carine niso oproščeni.

Obeti zaposlovanja v letu 1991

Ko bi odprli 28.000 novih delovnih mest, brezposelnosti ne bi bilo

Kranj, januarja - 31. decembra 1991 je bilo na kranjski enoti zavoda za zaposlovanje prijavljenih 4712 iskalcev zaposlitve. Sodeč po analizah za to leto pa bo na Gorenjskem še enkrat več brezposelnih. SLAVKO KALAN, vodja kranjskega zavoda za zaposlovanje, napoveduje, da bo brez dela skoraj 12 odstotkov aktivnega prebivalstva.

1991. Kaj pa lahko pričakujemo glede na tretjo, najbolj realno oceno?

»Tretja možnost sicer sloni na enakih predpostavkah glede kadrovskih virov, v tehnoloških presežkih po tej pričakujemo 12.000. Tako pričakujemo, da bo ob koncu leta 1991 na Gorenjskem 8100 brezposelnih oseb, če seveda upoštevamo, da bodo organizacije svoj naravni odliv kadrov 10-odstotno nadomeščale. Vprašanje je tudi, kaj se bo z zaposlenostjo dogajalo v zasebnem sektorju. Zaposlenost se ne bo zniževala, pač pa se bo celo rahlo dvignila. Z 8100 nezaposlenimi konec tega leta bo stopnja nezaposlenosti na Gorenjskem 11,9-odstotna. Za Slovenijo strokovnjaki napovedujejo, da bo letos in v prvi polovici prihodnjega leta pri nas okoli 120.000 iskalcev zaposlitve, potem se bodo ti tokovi umirili in v letu 2000 lahko pričakujemo, da bo brezposelnost spet na ravni leta 1990. Gorenjska ocena za leto 1991 je v primeri s slovensko celo nekoliko ugodnejša. Stopnja brezposelnosti pa bo

Kolikšno nezaposlenost obetajo strokovnjaki s področja zaposlovanja po občinah? Na Jesenicah bo brez dela 1562 ljudi, se pravi 13,9 odstotka aktivnega prebivalstva, v Kranju 3949 (11,9), v Radovljici 1535 (15,1), v Škofji Loki 1050 (8,2) in v Trzinu 613 (12,7).

letos še enkrat večja kot lani, kar nam seveda narekuje vrsto ukrepov. Treba bo pomagati iskati delo vsakemu posamezniku, pa naj gre za spodbujanje podjetništva in obrtništva, za akcijo tisoč novih delovnih mest, javna dela ali druge projekte.« ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

28.000 nezaposlenih je tudi najbolj črna varianta, ki so jo izdelali v napovedih za leto

PREJELI SMO

Odiseja 1990-91

Z Alpetourom nikoli več (I)

Kranj - Težko bi našli koga, ki je zadnje novoletno praznovanje preživel v aranžmaju gorenjske potovalne agencije Alpetour v slovaški Bratislavi in je po vrnitvi s "silvestrovanja" razmišljal kaj drugače, kot lahko preberete v gornjem naslovu. "Od Bratislave sicer nisem pričeval prav veliko, saj dobro poznam Češkoslovaško, ampak to, kar si privoščil Alpetour, je pa res preveč," je o novoletni odisejdi razmišljal Kranjčan Mitja Vidmar, moj naključni sogovornik, ki je slovaško grozljivko, komedijo, mogoče pa kar dramo, preživel skupaj z leketom in svojo družbo. Najbrž tudi vladno opravičilo s strani potovalne agencije in pa povračilo dela denarja, ki so ga vplačale prizadete stranke, ne bosta omajala odločitve slednjih, da z Alpetourom pa najbrž že ne bodo šli več.

Silvestrovanje v Bratislavi, 4 dni, z odhodom 28. decembra 90 in vrnitvijo domov 1. januarja 91, namestitev v hotelih B kategorije z dvopostelnimi sobami, tušem in wecejem (hotela Dukla, Astra, kot "pomoč" hotel Nivy, baje prenovljen bivši protokolarni objekt ter hotel Zahoran v Maleckem), športni objekti, ogledi Bratislave in okolice je pisalo v prospektu. Cena - samo 1450 dinarjev.

"Do prihoda v Bratislavo, v soboto, 29. decembra, približno ob 9. uri zjutraj je bilo vse v najlepšem redu. Do druge ure popoldne smo imeli čas za nakupe, sedem avtobusov se je hitro izpraznilo in začel se je stampedo v trgovine. Seveda, v nekaterih trgovinah so imeli inventuro, druge so bile zaprte, v tretjih pa tako rekoč ni bilo kaj kupiti, že izpropano. Ob 14. uri smo se spet dobili pri avtobusih, željni tuša in postelje. En avtobus je odšel v hotel Dukla, drugi v hotel Zahoran v Malecko, potniki preostalih petih avtobusov pa naj bi se namestili v hotelu Nivy (baje je bil hotel Astra prezaseden). Tu se je začelo. V hotelu Nivy so imeli premalo dvoposteljnih sob, da sta samo spodnji dve nadstropji namenjeni gostom, v gornjih dveh pa stanujejo delavci, pojma nimam, kakšni. Do osme zvečer smo čakali na ključ, nekaterim je prekipelo, pa so malo razgrajali, pa razbili kakšno steklenico, petarde so pokale... Večina se je odločila za vrnitev domov, kar je bilo nemogoče, saj so šoferji celo prejšnjo noč vozili. Tako so eni odšli v mesto, drugi so odšli v druge hotele, nekaj v hotel Dukla, nekateri pa smo končno dobili sobe v hotelu Nivy, v večini troposteljne z dodatnim ležiščem, ki je tako ostalo neizkoriščeno. En par s premalo borbenega duha je prenočil celo na stolih pred recepcijo," je pripovedoval Mitja Vidmar.

Zajtrki v hotelu Nivy, kosila in večerje v 500 m oddaljenem hotelu Sputnik, bazena in savne nikjer, hrana in postrežba na psu, silvestrovanje brez šampanjca, ne duha ne sluha o kakšnem programu, Slovaki so pomotoma demolirali enega Alpetourovih avtobusov in črna knjiga Bratislave odiseje je bila polna.

Kaj poreči na Mitjevo in drugih 300 potnikov dogodivščino? Potovalni agenciji Alpetouru se je tokrat očitno neke zalomilo, v domači hiši, pri posredniku v Bratislavi ali pa zajec tiči v slabem dogovoru med obema. Na Alpetouru so upravičeno nezadovoljni okoloprinešencem sicer povrnili vsakemu po 600 dinarjev, v opravičilo so le tem svetovali, naj čimprej pozabijo te štiri dni, a kaj, ko se je dotični osel (okrog 300 polnih sedežev v avtobusu) tako hitro naveličal ledu. Šušljalo se je celo, da je silvestrovanje preko Alpetoura "organizirala" Zveza avtomehaničkov in šoferjev iz Ljubljane, ampak, saj ne bomo verjeli takim govoricam, kajne. Posebno poglavje si zasluži tudi silvestrovanje v Blanskem, prav tako na Slovaškem, zato v torkovi številki več o tem. ● Igor Kavčič

Opravičilo udeležencem silvestrovanja na Češkoslovaškem

Vsem udeležencem neuspelega silvestrovanja v Blanskem in Bratislavi od 28. decembra - 1. januarja 1991 se opravičujemo. Obenem želimo objaviti dejstva, ki niso naša krivda, a so botrovala vsesplošnem nezadovoljstvu.

Resnično smo del udeležencev potovanja prikrajšali za prijetno silvestrovanje, kar nikakor ni bil

naš namen. Izjavljamo, da so vsi naši pisni dogovori s češkoslovaškimi partnerji zagotavljali hotele »B« kategorije, ne pa objekte, kot NIVY Bratislava. O spremembi oz. premestitvi dela naše skupine iz hotela DUKLA Blansko v hotel ZLATA LIPA, nismo bili obveščeni.

Neprimerna namestitvev, iskanje novih namestitvenih kapacitet in splošno nezadovoljstvo ob tem, so povzročili nadaljnje zaplete pri realizaciji začrtanega programa in skrajno nekulturno

ter objestno obnašanje določenih udeležencev.

Čeprav smo proti češkoslovaškim partnerjem vložili odškodninski zahtevek, se zavedamo, da prizadetim udeležencem prijetnega silvestrovanja ne moremo povrniti, zato pa jim priznavamo povračilo celotnih penzionskih storitev iz našega osnovnega programa. Izplačujemo ga v vseh naših poslovalnicah.

Za razumevanje se zahvaljujemo!

Alpetour
Potovalna agencija Kranj

ODMEVI

Protestiram

Nedeljski Dnevnik je 23. 12. 1990 objavil reklamo, v kateri priporoča smučanje na Koroškem. Zaradi le nemških imen v reklami sem presenečen.

Koroška je tudi slovenska, zakaj potem v reklami zgolj nemška, ali še slabše, celo spreminjena imena (npr. Dobré v Villeracher Alpe) v reklami? Gospodu Zlatku Setincu kot odgovornemu uredniku predlagam, da si obnovi znanje o Koroški (npr. iz knjige Slovenija, te poznam?) ali pa, da družno z Milanom Medenom (glavni urednik ND) sede v osnovnošolske klopi.

Tadej Markič

Mrtvilo v KUDU

Po dolgem času odgovarjam na članke v vašem časopisu, ki sta jih podpisala g. Srečko Debeljak in g. Irena Bevc.

Ne morem mimo nekaterih neresnic, ki jih je napisal g. Debeljak.

Najprej pa odgovor g. Ireni, ki je pisala, kako je bila prikrajšana za mnogo večerov. Popolnoma jo razumem, saj vem, koliko časa vzamejo vaje za igro, vendar, draga Irena, na Sovodnju je bilo in je še vedno kar precej takih igralcev in igral, ki so žrtvovali veliko časa za delo v KUD-u.

Če omenim samo g. Kržišnika, dolgoletnega režiserja, ki je že v letih. V svojem članku pa sem se omejil samo na zadnje leto in nisem imel namena izničevati dolgoletnega dela g. Slabotove.

Zdaj pa članku g. Debeljaka, ki pravi, da so moje izjave zlobne in slaboumne. Res sem bil precej kritičen, vendar se za razliko od g. Debeljaka vsaj nisem ničesar zlagal.

Prva neresnična trditev je ta, da dopis ni zrasel na mojem zelniku, druga pa, da se on nikdar ni vključeval v to, kaj se bo v dvorani dogajalo in kaj ne. Moje mnenje je, da v kulturno življenje na vasi spada proslava, igra, predavanje in na koncu koncev tudi ples.

Zadnje čase na Sovodnju velikokrat slišiš. Imamo dve dvorani pa v nobeni ne moremo zaplesati. Opažam pa, da iz leta v leto za kulturne predstave na Sovodnju vedno manj zanimanja.

To, da se v dvorani ne sme prirejati veselice oz. plesov me še najmanj moti. Moti me bolj to, kako je g. Debeljak »izvajal« oblast v KS in njegove poteze v preteklih letih.

Pa pogledjmo samo nekaj let nazaj, ko se je začel graditi gasilski dom. Takrat je bila dvorana v združnem domu že povsem dotrajana in g. Lojze Bogataj, takratni direktor »Termopola« je predlagal, da bi v gasilskem domu imeli tudi večnamensko dvorano za razne prireditve. Vendar se Debeljak ni strinjal. (V tistih letih je bil predsednik gasilskega društva) hotel je dvorano, ki jo bodo uporabljali samo gasilci. Zatem se je lastništvo dvorane v združnem domu preneslo iz KZ na KS. Potrebna je bila obnova in tako kot za gasilce so tudi za to dvorano krajanje prispevali ves les in pomagali z delom, vendar to, kakšna bo dvorana je odločala od vodstva KS načrtno izbrana komisija in tako je želja po večnamenski dvorani spet propadla.

Sprva so načrtovali gledališko dvorano s »stopnicami«, vendar je po zaslugi g. Janeza Trevna vsaj takšna, kot je.

Spomnimo se zapetljaje okrog izdaje soglasij za novo nastale gostinske lokale, vendar o tem ne bom pisal. Moje osebno mnenje je, da lokal »Kovačev hram« ne sodi pod oder dvorane, sanitarije so povsem na drugi strani

Poliks ŽIRI

Strojarska ulica 12, Žiri

Poliks podjetje lahko obutve Žiri objavlja prosto delovno mesto

KOMERCIALISTA

Pogoji:

- srednja izobrazba komercialne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj na področju prodaje
- izpit B kategorije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Kandidati za objavljeno delovno mesto naj pošljejo svojo prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave in s podatki o zadnji zaposlitvi v 8 dneh od dneva objave na naslov: Poliks podjetje lahke obutve, Strojarska ulica 12, Žiri. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

stavbe. Kuhinja, ki jo je uporabljal KUD, je bila pred leti obnovljena tudi s KUD-ovim denarjem, zdaj pa jo je KS enostavno dala v najem omenjenima gostincema v »Kovačevem hramu« itd.

Največji absurd pa je, da bodo lovci na sredi Sovodnja zgradili svoj dom (če sem malo zloben si lahko predstavljam, da bodo imeli tudi svojo dvorano), za katerega pa je soglasje podpisal - če sem prav obveščen - prav g. Debeljak brez privolitve članov skupščine KS.

Priznam, da je g. Debeljak veliko napravil pri svojem dolgoletnem delu v organih KS, ne morem pa mimo tega, da je bilo - ko ni sprejemal kompromisov in ni upošteval mnenj tudi drugih krajanov - storjenih kar nekaj napak, ki bodo bremenile mlajše rodove. Vse te objekte bodo morali vzdrževati eni in isti ljudje, pa naj si bodo člani KUD-a, člani Gasilskega društva ali katere druge organizacije, saj je veliko krajanov, ki so vključeni v več kot le eno društvo.

To je moj zadnji prispevek, ne glede na to, kakšna bi utegnili biti reakcija nanj, tisti pa, ki poznajo razmere, pa naj sami presodijo, kdo ima bolj prav.

Lep pozdrav.

Za KUD:
Jelko Podobnik

Preveč jastrebov v kranjskem gnezdu

Težave v skupščini so nastale zaradi predolgih razprav poslancev stranke demokratične prenoje. Namen njihovih razprav je zavlačenje in s tem oteževanje dela skupščine.

Zaplete se pri sprejemanju dnevnega reda in seveda pri nekaterih nepomembnih točkah dnevnega reda, to so vedno le proceduralni zapleti. Tako za večino točk dnevnega reda zmanjka časa.

Poslanci SDP valijo krivdo na »nekaterih v vrhu oblasti«, podobno kot njihovi predhodniki, ki, razumljivo, nikdar niso bili krivi.

Goreči zagovorniki obstoječih aktov so najbrž pozabili, da se je v času veljave teh aktov v občin Kranj širilo posestvo Brdo, združevali in razdruževali so se uspešni kolektivi, ustanavljali in združevali SIS-i, po krivem obsojali ljudje, nacionalizirala privatna lastnina, zapirale so se podeželske osnovne šole, rušila železniška proga, onesnaževala zemlja, voda, zrak, odpadki divje odlagali v spominski park Udinboršt...

Upam, da bodo kmalu spoznali svoje zablode, zlasti soavtorji teh aktov in se bodo sramovali svojih del.

Vedno bolj pa se strinjam s pregovorom: da volk dlako manja, čudi pa ne.

Poslanec Zelenih Kranja
Tadej Markič

Alojzij Žibert

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka -

na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

V spremstvu oboroženih mož, ki naj bi skrbeli za »našo varnost«, se je kolona odpravila proti Zlatemu polju v Kranju. Tam so morali domači in vsi drugi nepozvani takoj odstopiti, obkolil pa nas je močan kordon vojske in nas odvedel v zaprte prostore barak. Komaj sva z bratom Franceljom - letnik 1925 spregovorila nekaj besed. On je bil prav ta dan na naboru in bil vključ slabovidnosti potrjen.

Klicali so nekateri v slovo, drugi v bodrilo in zopet drugi pa so na glas jokali. Kmalu je poltiho, toda vedno glasneje zadonela pesem: »Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo, nazaj...«! Veliko teh mladih fantov se je za vedno poslovilo od domače zemlje. Njihova trupla so raztresena po vsej Evropi in tudi izven nje.

Na Jesenicah so pripravili sprejem. Na postaji je igrala godba na pihala. Okoliške hiše so bile okrašene z zastavami s kljukastim križem. Tudi tu so vstopali mladi fantje. Naenkrat pa se je na začetku vlakovne kompozicije zaslislala glasnejša govorica, kletve in vpije. V vlak so šle kasneje izvedeli, da so Nemci na Jesenicah na lokomotivo pritrdili napis: »Slowenische Freiwilliger« (Slovenski prostovoljci). Demonstranti so napisno tablo odstranili in uničili.

Saalfelden - Kehlbach

Vlak je drvel preko Koroške, Tirolske in Salzburške in se ustavil pod Gross Glocknerjem na območja Kiizbühlskih Alp. Potovali

smo v zaprtih živinskih vagonih skozi mesta: Villach, Badgastein, Bruck, Saalfelden, kjer smo izstopali in odšli peš v okoli tri kilometre oddaljeno vas Kehlbach.

Glavna naloga pri delovni službi je bilo učenje reda in vežbanje vojaških spretnosti, utrjevanje discipline in učenje jezika. Vsako jutro je trobentač (bil je Slovenec, Jože Planinšek s Primskovega) zatrobil budnico. Že pri prvih zvokih budnice je bilo treba kar se da hitro iz postelj, obleči telovadno obleko s kratkimi hlačami in majico ter se zbrati na zbornem mestu. Časa za zbor je bilo zelo malo. Sekunde so igrale vlogo, sicer so sledile občutne kazni.

Zgodnje zimske mesece nas je slabo oblečene v tej alpski pokrajini močno zeblo, toda pripraviti smo se morali za dosti hujše ruske zime. Ko smo imeli že popolnoma premrte prste, so nam ukazali »Maschinengewehrfeuer«, to je udarjanje s sproščenimi dlanmi po stegnih.

Po jutranji telovadbi je sledilo tuširanje v topli in mrzli vodi pod kontrolo dežurnega oficirja. Ko je odprl ledenomrzlo vodo, so se zaslišali kriki, toda ubežati se ni dalo.

Kazni so bile za vsako malenkost. Če so koga zapazili, da je imel roko v žepu, je moral tudi po 14 dni nositi zašite vse žepke. Če so kje, mogoče tudi na poti v stranišče, našli pri katerem odpet gumb, so ga izrgali z blagom vred, potem pa se je bilo treba javiti z zašito obleko in pršitim gumbom pri dežurnem oficirju. Če kdo ni hitro in

pravilno pozdravil vsakega predpostavljenega, tudi tiste najnižje, je moral zvečer po uro in več stati pred obednico z roko v pozdrav. Bilo so seveda tudi druge kazni kot čiščenje stranišča, kopalnice ali kanalizacije ali pa tudi zapor, ki se je ločil na: zapor ob hrani brez kruha in vode ali zapor samo ob vodi.

Za majhno nepazljivost na straži je sledil teden dni zapor. Kontrole so bile organizirane zelo pogosto in kar se da prefinjeno, da je bilo preizkuševalca včasih zelo težko opaziti.

Vkljub hudi zimi je vsaka soba v baraki dobila dnevno le po 10 kg premoga.

Po preteku treh tednov smo dobili v Kelbachu prve obiske z Gorenjske. To je bila velika senzacija. Starši so nas prišli obiskat daleč med tuje govorče ljudi. Pred izhodom so nam starešine pregledali nohte, ušesa, lase, žepke, denarnico, glavniki, hlače za zaročki in druge predmete. Če so pri katerem našli kaj umazanije, mu je bil vkljub prošnjam in celo jok izhod prepovedan. Domači so se tako lahko vrnili domov, ne da bi prišli v stik s svojcem. Takih primerov je bilo kar precej.

Naši skupini so zaradi slabega petja med tednom obljubili, da nam bo zaradi tega v nedeljo prepovedan izhod. Sedaj ko so bili obiski pred vrati, se je to resnično zgodilo. Cela skupina je morala čistiti stranišče, moj oče pa je skupaj z ostalimi stal pred glavnimi vhodom s polnim nahrbtnikom dobrot. Pripotoval je zastoj tako daleč na Tirolsko. Kako se mu je moralo trgati srce, ko se je vračal domov, ne da bi se lahko kaj pomenila.

Konec delovne službe v Kehlbachu

Bližal se je konec bivanja pri RAD. Za konec in pred odhodom k vojakom nam je bil vsem obljubljen kolektivni dopust. Dne 11. aprila 1943 so Avstrijci iz Algaua in iz Tirolske dobili odpustnice in vozne karte. Slovenci pa smo se preoblekli v civilno obleko in čakali skupno vožno karto do Kranja. Slovo od Avstrijcev je bilo pristržno in vsi smo se veselili dopusta.

Dne 12. aprila 1943 so prišli v taborišče oboroženi arbeitsführerji, kar sicer ni bil običaj. Na zboru, bili smo v civilnih oblekah, so nam sporočili, da se bomo sedaj poslovili. Prišel je tudi vrhovni komandant, oberfeldmeister. Ta nam je sporočil, da je Gorenjska Partisanengebiet in zato ne smemo domov, pač pa gremo takoj na slednji dan v vojsko.

Gledališče čez cesto

PRELET BARSKE MUŠICE

Kranj - V Gledališču čez cesto, v gledališki skupini, ki je pri nas zaslovela z igranjem gledališča "malo drugače", zdaj pripravljajo novo predstavo. Prvo v novi sezoni in verjetno tudi edino, kar seveda sploh ni slabo. Slabše pa je to, da se bodo lahko v kratkem preimenovali kar v gledališče "na cesti"... Zakaj?

Če so morda vsi tisti, ki redno spremljajo dogajanje na ljubiteljski gledališki sceni opazili, da v letošnji sezoni nobena od najvidnejših kranjskih tako imenovanih alternativnih gledaliških skupin, še ni najavila nove predstave - tem velja spomniti: na alternativnih odrih se zaveza vsekakor bo dvignila. Še v letošnji sezoni. Toda največje težave pa so pred nami v pomlad. Vsaj za Gledališče čez cesto tako kaže. Minuli ponedeljek se je gledališka skupina zbrala na svoji prvi vaji, bralni seveda, v gradu Kieselstein. Med njimi sicer ni bilo prav vseh "stebrov" igralske ekipe - značilne za kranjski GCC, pa tudi Iztoka Alidiča ni bilo opaziti. Kar pa seveda še ne pomeni, da bo vse skupaj povsem potekalo brez njegove navzočnosti. Res pa je, da je tokrat na režiserskem stolu, s katerega je Alidič toliko časa vplival na imidž gčejevske predstave (in kot avtor dramskega teksta tudi), drug režiser - Jaša Jamnik. Režiserju mlajše gledališke generacije je očitno kranjsko gledališko dogajanje dokaj pri srcu: v Prešernovem gledališču Kranj je namreč Jamnik v tej gledališki sezoni režiral otvoritveno predstavo Hišnika Harolda Pintarja s Poldetom Bibičem v glavni vlogi.

Kaže, da se vam gledališki dogodka, v katerih nastopajo marginalci, dogajajo zadnji čas. Deloma je bil tak že Hišnik, Barfly pa bo sploh značilen. Izbirate prav take predstave?

"Najbrž gre za naključje, sicer pa mislim, da se nove režije lotevam z igralsko skupino, ki ima poseben odnos do gledališča, zato verjamem, da bo nastala zanimiva predstava. Zamišljam seveda še sproti nastaja, gre bolj za priredbo drame, pravzaprav kar za kolaž tekstov iz proze in poezije Charlesa Bukowskega, avtorja, ki je

škemu svetu, ki so ga v GCC vse doslej raziskovali. Izbrali so namreč zdaj že znamenito delo Charlesa Bukowskega Barfly, v dobesednem prevodu Barska mušica. Morda se bo kdo ob tem spomnil filma z enakim naslovom - to je to. Toda ni treba brskati tudi po gledališkem spominu - tega teksta pri nas še niso uprizorili. O tem je nekaj povedal tudi režiser Jaša Jamnik.

Kranj - Igralska ekipa GCC na prvi vaji za novo predstavo.

svoja prva dela začel objavljati zelo pozno, pri petdesetih letih."

Kakšen je svet ljudi z obrobja, kot ga slika Bukowski?

"Okvir dogajanja je res življenje marginalca, ki pa to sploh ni. Glavna tema, ki se spleta okoli glavnega junaka in ostalih oseb, je alkohol - podoba življenja skozi alkohol. Tisto, kar se avtor, tako se zdi, sprašuje v svojem tekstu, pa je vprašanje, zakaj neki družba posameznika sili, naj nekaj postane. Gre za posameznikovo iskanje, na način posameznika."

Izziv za GCC?

"Lahko je tudi izziv. V drami se ne zgodi nič usodnega, nič ni mrtvih, ni usodnih obratov. Izziv? Vsekakor, tako kot mora biti izziv vsaka nova predstava in to za vso ekipo."

Do premiere, ki bo verjetno enkrat marca, se bodo ustvarjali novi predstavi sestali še ničlikokrat. Na začetku še v Kieselsteinu, kasneje, ko bo

treba z vajami že na oder, pa verjetno v domu na Primskovem. Delavski dom, kjer je bila doslej delovna "baza" Gledališča čez cesto, bili so pač najemniki prostorov in dvorane, jim je gostoljubje odpovedal.

Zato se zdaj selijo na Primskovo in ostajajo še naprej gledališče "čez cesto", saj so končno tega že vajeni. Brez dvoma pa so si v letih največje ustvarjalnosti zagotovili tudi svoje občinstvo, ki je doslej dobesedno drlo na njihove predstave. Ni dvoma, da bo občinstvo zmoglo tudi do Primskovega. Seveda pa bo predstava pokazala, kakšno je Gledališče čez cesto leta 1991 in kakšna bo nova predstava - taka, ki bo privlačila gledalce spet in spet, ali takšna, da jo bodo selektorji zaradi kvalitete pošiljali na vse gledališke festivale. Najbolje takšna, da so oboji zadovoljni - gledalci in kritiki, pa gčejevci tudi. ● Lea Mencinger Foto: Jure Cigler

Knjiga fotografij

VEČNE LIPE FRANCETA STELETA

Komenda - Fotograf in oblikovalec ter neumorni (samo)založnik France Stele z Gore pri Komendi nas je ob koncu preteklega leta zopet presenetil z za naše razmere kar razkošno knjižno izdajo z naslovom, ki ne more bolje predstavljati našega slovenskega trenutka: Večne lipe.

Steletova knjiga fotografij z literarnimi prilogami, velikega formata, je povsem avtorsko delo, saj je Stele avtor fotogra-

fij, izbora besedil, uvodnega teksta, oblikovanja, pa tudi založništva. Le lekturo je opravil Stanko Klinar, knjigo pa je na-

tisnila tiskarna Jože Moškrič v Ljubljani.

France Stele je za pričujočo knjigo izbral sedemdeset črno-belih fotografij iz svojega obširnega opusa, ki temelji predvsem na bogati slovenski tradiciji klasične krajinske fotografije. Torej ni naključje, da je večina podob v knjigi hvalnica lepoti slovenske zemlje. Stele je tudi več portretist; objavljenih je nekaj izrednih portretnih študij slovenskih ljudi. Zanimajo ga tudi drobni detajli, zanimivi izseki iz narave, stara, predvsem ljudska arhitektura, flora in favna, skratka obeležja naše bogate in raznolike dediščine. S fotografskim medijem večše beleži mikro in makrosvet tega našega lepega predalpskega koščka Evrope, vendar njegove fotografije niso nikoli nekritično predstavljanje domačijskega miljenja in vzdušja, temveč išče in najde v vsakem posnetku neko notranjo, večinski očem nevidno lepoto. Ob današnji poplavi fotografije je vseh vrst in tehničnih možnosti, od povsem utilitarne, dokumentacijske, novinarske, eksperimentalne itd., pa do vrhunske v estetskem in tehničnem smislu, je sodobna kritika povsem opustila sintagmo »umetniška fotografija«. Fotografija ni a priori, ampak je lahko tudi umetnost! Mislim, da se ne bomo zmotili, če zapišemo, da so Steletovi fotogra-

fi posnetki »umetniške fotografije par excellence. Opozoriti kaže še na zanimivo dejstvo, da vztraja Stele v glavnem pri črno-beli tehniki, kar se zdi danes, v času prevlade barvne fotografije svojevrsten anahronizem. Vendar se da določene efekte, vzdušja in sporočila doseči le v črno-belem in kot prvi avtor v uvodu: »V določenih slikah lahko barve popolnoma izničijo sporočilno vrednost.«

Literarni del knjige so izbori iz del klasikov slovenske besede. Zastopani so: Vodnik, Prešeren, Jenko, Aškerc, Gregorčič, Erjavec, Tavčar, Murn, Kette, Golar, Cankar, Župančič, Gradnik, Kosovel, Bevč, Balantič, Kajuh, Kocbek in slovenska ljudska literatura. Stele je izbral bisere iz slovenske literature, ki so mu najbolj pri srcu, »tisto najbolj sveto, kar bi želel vedno imeti pri sebi: slovensko sveto pismo,« kot sam pravi.

In zakaj naslov knjige Večne lipe? Tudi na to odgovarja avtor sam v zaključku uvoda h knjigi: »Ta knjiga nima veliko skupnega s pravimi lipami - drevesi. Vendar naj bi bile besede na njenih straneh kot VEČNE LIPE, ki že stoletja kljubujejo viharjem nad slovensko domacijo in naj bi jih nobena sila nikakor ne mogla ukloniti in iztrgati. Te slovenske lipe...«

Dušan Lipovec

Literarni večer v knjižnici
BESEDA NAGRAJENCA
VILENICE

Tržič - Danes, v petek, ob 18. uri bo v prostorih Tržiške knjižnice literarni večer, na katerem bosta prevajalca prof. Albin Lipovec in dr. Tone Pretnar predstavila poezijo že umrlega češkega pesnika Jana Skácla. Za pravi zven pesmi bosta poskrbela ph. dr. Karla Urbanova, lektorica za češki jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, slovenski prevod pa bo bral Janko Ropret.

Poezija Jana Skácla, dobitnika nagrade Vilenica leta 1989, je pri nas izšla lansko jesen v 69. knjigi zbirke Lirika. Prvo pesniško zbirko z naslovom Koliko priložnosti ima vrtnica je izdal leta 1957, kasneje izdane zbirke pa so Kaj je ostalo od angela, Poezija za otroke, Dve pravljici, Ura med psom in volkom. Leta 1961 in 1963 je prejel nagrado praške založbe Československý spisovatel. Po letu 1968, takrat je bil založbeni urednik v Sloveniji, se je preživljal s prevajanjem, prvokrat na obisku v Sloveniji, se je preživljal s prevajanjem, objavljal pa je pod tujim imenom. Večino pesniških ciklov je izdal v samozaložbi: Napaka breskev, Lešniki za črno papigo, Neznanji rekviem, Talisman. Po letu 1981, ko je znova lahko svobodno objavljati, so izšle še Davno proso, Uspavanke, Vli-vanje v izgubljeni vosek... Spomladi 1989 so mu v italijanskem mestu Lucca podelili Petrarkovo nagrado, septembra istega leta, ko je drugič prišel v Slovenijo, pa je na srečanju pesnikov Vilenica 89 prejel mednarodno nagrado Vilenica. Ze zelo bolan se je na priznanje odzval s prozo Tišina, najlepša himna. Umrle je 7. novembra istega leta v Brnu.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je na ogled spominska razstava fotografskih del *Toneta Marčana*, mojstra EFIAP. V galeriji Me-sne hiše pa je na ogled razstava Slovenska predvojna planin-ska fotografija.

V galeriji Bevisa razstavlja akvarele akad. slikar *France Slana*. V *Prešernovem gledališču* bo danes, v petek, ob 19.30 predstava *Glumac... je... glumac*, s katero gostuje sarajevski dramski umetnik Zijah Sokolović - za *abonma petek 1 in izven*. Jutri, v soboto, ob 19.30 bo predstava za *abonma sobota 1 in izven*. V ponedeljek, 14. januarja, bo predstava za *abonma zeleni in izven*.

V kranjski župnijski cerkvi bo v nedeljo, 13. januarja, ob 18.45 *koncert božičnih pesmi* v izvedbi mladinskega mešanega zbora Škrjančki.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja *Zvonka Čoha*.

V razstavnem salonu *Dolik* odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo slovenskih ljudskih ornamentov s kmečkih skrinj *Nade Salamon* in perorisb *Nevenke Virant*. Ob otvoritvi bo na citre igrala Danica Butinar.

VRBA, DOSLOVČE - Prešernova rojstna hiša in Finžgarjeva rojstna hiša sta do 1. februarja zaprti.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža je na ogled *klubski razstava* črno-belih fotografij Foto kinokluba Radovljica.

V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava likovnih del obli-kovalca *Zdravka Dolinška*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je odprta razstava član-ov Združenja umetnikov Škofja Loka.

V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja slike *Marijan Jesenovec*. *Zbirke Loskega muzeja* so na ogled ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

RAZSTAVA V LB RADOVLJICA

Radovljica - Minulo soboto so v prostorih Ljubljanske banke, poslovna enota Radovljica, odprli razstavo likovnih del Drage Soklič z Bleda, članice jeseniškega Dolika. S tem se v banki nadaljuje razstavna dejavnost, ki so jo začeli pred dve-ma letoma. Za letošnje imajo v načrtu šest likovnih razstav, na katerih se bodo tako kot doslej večinoma predstavili domači liko-vni umetniki. ● J. R.

KOLEDVA 90 V ADERGASU

Adergas - Jutri, v soboto, 11. januarja, ob 17. uri bo v dvorani v Adergasu gostovala kropska Koledva 90. S progra-mom novejnih kolednic bo nastopil Moški pevski zbor Kro-pa pod vodstvom Egija Gašperšiča. Sodelujejo: Zlata Ognja-novič, sopran, Dragiša Ognjanovič, bas, in Godalni kvartet v sestavi Alenka in Nataša Popov, violina, Ilija Popov, viola in Vojka Lavrič, čelo. Prireditve bodo istega dne ponovili tudi na Jezerskem in sicer ob 19.30.

Pesmi za otroke

NEŽA MAURER: OČE JAVOR

Vsi, ki se ukvarjajo s pisanjem, pa naj bo to proza ali poe-zija, naj bodo uveljavljeni ali še ne uveljavljeni literarni ustvar-jalci - vsi imajo enak problem. Na izid knjige je treba čakati dolgo, vsak kakšno leto. Zadnje čase si pesniki in pisatelji po-magajo tudi drugače, iščejo zasebne založbe, ki znajo v krat-kem času poskrbeti za rojstvo nove knjige.

Otroške pesmi Neže Maurerjeve, ki so tik pred novim le-tom izšle pod naslovom Oče javor pri zagrebški založbi Naša djeca, niso bile takšne usode. Nova knjiga te slovenske pesni-ce, ki dopolnjuje že kar obsežno bibliografijo njenih pesmi za otroke, je zanimiva poleg vsega drugega tudi zaradi dvojezi-čnosti. Oče javor, zbirka petnajstih pesmi za otroke, je namreč po zaslugi prevajalca Joža Skoka izšla tako v slovenskem kot v hrvatskem jeziku, odlikuje pa jo tudi izredno lepa oprema in ilustracije Pike Vončina. ● L. M.

Novo v kinu

UMRI POKONČNO 2

Režija: Renny Harlin, igrajo: Bruce Willis, Bonnie Bedelia, Franco Nero

Stari rek, ki se nanaša na popolnost katerekoli umetniške stvaritve, pravi: »Če popolnemu umetniškemu delu odvezamo ali dodamo en sam element, potem to ni več umetniško delo.« In na te limanice se je ujel film *Umrli pokončno 2*. Kompleksno sesta-vljeno zgradbo odličnega prvenca je poskusil z enostavnim tran-splantacijskim posegom razbiti na prafaktorje in jih v novem fil-mu, po drugačnem vrstnem redu postaviti v novo okolje. Poseg je seveda le deloma uspel.

Spet imamo teroriste, ki si tokrat za tarčo izberejo letališče. Motiv delovanja osamljenega lovca Brucea Willisja je tudi tokrat življenje njegove žene. Da bi omogočil varen pristanek njenega le-tala na peklensko letališče, začne spet graditi življenje teroristom. Ponovi se tudi nesposobnost policije, visoka tehnologija, ki naj bi služila varnosti, obvezno zataji, tu so tudi »B« osebe iz prvega de-la, pa veliko akcije, medsebojnih igrice, pirotehničnih efektov in nekaj ščepec humorja.

Problem je mogoče v tem, da ima Bruce Willis tokrat z ženo urejene zakonske odnose. Če se spomnimo hude zakonske krize iz prvenca, kjer je moral Bruce za vrnitev zakonske harmonije pre-tolči ducat nevarnih teroristov in porušiti pol orjaške stolpnice, po-meni tokratna sreča za sam film pravzaprav nazadovanje. Ni več tiste prave zagrizene želje in potrebe po svoji družici in to se filmu pozna. Večji kot je problem, več energije je potrebno, da se le-ta reši.

Kljub temu je *Umrli pokončno 2* povsem soliden izdelek svoje vrste od boljših izmed vseh »drugih«, katerih usoda je pač ta, da poskušajo čim bolj posnemati »prvega« in to jim v 95 odstotkov primerov ne uspe...

Kar pa še ne pomeni, da si ga ne splača ogledati.

Z. S.

Banka ščiti gospodarstvo

V pogovoru gorenjskih gospodarstvenikov s predsednikom slovenske zbornice Tomažem Koširjem je o aktualnih razmerah in težavah Gorenjske banke spregovoril direktor Zlatko Kavčič.

Gorenjska banka obvladuje svojo likvidnost, trenutno ima najet likvidnostni kredit pri Narodni banki, saj je tudi na Gorenjskem gospodarske razmere hitro poslabšujejo in dnevno se zastavlja vprašanje kreditne sposobnosti, nekaj podjetjem novembrskih plač ni uspelo izplačati, še večje težave je moč pričakovati pri decembrskih.

Gorenjska banka se še ni opomogla po šoku, ki ga je oktobra povzročilo množično dviganje hranilnih vlog, zlasti deviznih. Oktobra so ljudem izplačali 350 milijonov mark, k sreči so novembra in decembra, seveda tudi zaradi omejitvenih ukrepov, dvigi padli na sedmino. Če bi se nadaljevali oktobrski dvigi, bi morala banka v celoti ustaviti kreditiranje tekočega poslovanja gospodarstva, kar bi seveda pomenilo katastrofo, prišlo bi do razpada finančne sistema na Gorenjskem in v Sloveniji. Banka je zaradi zaščite gospodarstva seveda izgubila veliko ugleda med varčevalci, toda po Kavčičevih besedah so šok obrnili v pravo smer, saj bi pod takim pritiskom dviganja hranilnih vlog vzdrževali le dva meseca. Varčevalci imajo namreč v Gorenjski banki 40 odstotkov bančnega potenciala.

Dva velika, več ali manj znana problema, najbolj žulita Gorenjsko banko: Elan in Železarna. Oba nista zgolj gorenjski problem, kar velja zlasti za jeseniško Železarno, saj je bila odločitev o njeni veliki zadolžitvi ob izgradnji nove jeklarne sprejeta na slovenski ravni. Gorenjski banki je zdaj uspelo Elanovo breme razpoloviti v okviru sistema Ljubljanske banke, kar pomeni, da bo polovico znosnejše. Železarno naj bi rešili tudi s pomočjo javnega dolga, kar pomeni, da bo za Gorenjsko banko železarsko breme težko 40 milijonov mark. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Poraba elektrike pada

Poraba elektrike je doslej naraščala iz leta v leto, letos pa se kot vse kaže manjša, saj veliki porabniki napovedujejo bistveno manjši odjem, zlasti jeseniška Železarna in Tovarna gline in aluminija Kidričevo, kjer bodo potrebovali kar za petino manj elektrike. Vsi odjemalci elektrike pa naj bi letos porabili 9.784 milijonov kilovatnih ur, kar je 6,2 odstotka manj kot lani. Bilanca računa s 164 milijoni kilovatnih ur presežkov elektrike v času višje sezone, ki jih bo zato moč prodati drugam, z upoštevanjem izvoza bo celoten sistem razpolagal z 4,7 odstotka elektrike manj kot lani.

Bistveno manjše bodo letos tudi potrebe termoelektrarn po domačem rjavem premogu in lignitu, njihova proizvodnja naj bi bila manjša za 3,6 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Ker v jedrski elektrarni ne bo remonta, bo njena proizvodnja za 6 odstotkov večja. Manj premoga pa bo potrebno nakopati tudi zato, ker so zaloge na elektrarniških deponijah v Trbovljah in Šoštanju prevelike.

Vodne elektrarne pa naj bi letos pridobile za pol odstotka več elektrike kot lani, pri tem je upoštevana tudi proizvodnja v omrežje vključenih malih elektrarn, ki bo prispevale 69 milijonov kilovatnih ur ali četrtno več kot lani.

Konec leta pa se bodo zmanjšale dobave elektrike iz Bosne, saj se bo novembra iztekla 15-letna pogodba med Slovenijo in BiH za zakup 95 megavatov moči v Tuzli.

IZ LETA 1938

»Nogavica«, A. Legat, tovarna nogavic, Lesce

Pred svetovno vojno je bilo našemu malemu človeku skoro nemogoče ustanoviti gospodarsko podjetje, ki bi mu mogočna tuja industrija dovolila obstoj. Po osvoboditvi pa so se razmere močno izpremenile. Domača velika in še bolj manjša podjetja so pričela poganjati močne korenine. Eno izmed takih podjetij je tudi tovarna »Nogavica«, ki jo je leta 1937 ustanovil A. Legat. Podjetje, ki izdeluje vsakovrstne moške in damske bombažne nogavice, si je s svojimi prvovrstnimi izdelki, ki se odlikujejo po trpežnosti in tudi po nizki ceni, takoj utrl pot na domači trg in se v kratkem času svojega obstoja uveljavilo že na ozemlju vse naše države.

Moline Charles, tovarna lesnih lepenk, Tržič

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1881 na Slapu pri Tržiču, kjer je na razpolago dovolj vodne sile in pa v industrijske namene potreben smrekov les. Tovarno je ustanovil Charles Moline, lastnik stare ljubljanske cukrarne in predilnice pri glavnem kolodvoru v Ljubljani. Sedanji lastnik je Ernest Schallgruber. V obratu so veliki brusilni stroji in stroji za izdelavo lepenke z vsemi pomožnimi napravami. Tovarna izdeluje vsakovrstno lesno lepenko in izolirne plošče za kartonažne in sodobne stavbne potrebe. V prejšnjih časih je podjetje mnogo svojih izdelkov izvažalo v inozemstvu, sedaj pa prodaja vso produkcijo v okviru naše države. Prodajo izdelkov vrši lastni prodajni urad, ki se nahaja v Zagrebu. Podjetje zaposluje povprečno 70 do 80 delavcev.

Ahačič Kajetan, tovarna kos, srpov, lopat, slamoreznih nožev in drugega orodja, Tržič

Podjetje predstavlja eno naših najstarejših obratov kovinske stroke. Ustanovljeno je bilo že pred več stoletji in se je podedovalo v isti družini od roda do roda. Sedanji lastnik je dr. Kozma Ahačič. Iz majhne, primitivne obrti je tekom časa zrastle moderno, vsem sodobnim potrebam ustrezajoče podjetje, ki ima obrat na lastni vodni pogon ter izdeluje pod svojimi težkimi kladi zlasti kose in srpe, ki jih zaradi njihove odlične kakovosti razpečava po vsej naši državi in v znatnih količinah izvažajo v sosedne države. Izdeluje pa v priznani kakovosti tudi nože za slamorezne in druge stroje, lopate, motike in vse ostalo železno poljedelsko orodje.

Gospodarstveniki izjemno kritični do prevelike javne porabe

Bo kocka naposled padla

Tomaž Košir: Brez zmanjšanja javne porabe se bo v samostojni Sloveniji agonija gospodarstva nadaljevala.

Kranj, 8. januarja - Na razširjeni seji odbora območne zbornice Kranj je Tomaž Košir, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, spregovoril o gospodarskih gibanjih in usmeritvah ekonomske politike v letošnjem letu, ki jo je v marsičem nemogoče napovedati. Košir je prepričan, da smo se znašli na razpotju in da bo kocka naposled morala pasti, saj se bo sicer agonija gospodarstva v samostojni in neodvisni Sloveniji nadaljevala. V mislih ima seveda javno porabo, ki bi jo morali zmanjšati, ali pa naj bi se republiški proračun zadolžil, da bi gospodarstvo oživel in bi z večjim družbenim proizvodom posojilo z davki pokrilo kasneje.

Podatke o vse bolj črnih gospodarskih časih je za Gorenjsko najprej natresel Jakob Piskernik, predsednik območne zbornice, nato za Slovenijo Tomaž Košir, predsednik slovenske zbornice. V enajstih mesecih lanskega leta je na Gorenjskem industrijska proizvodnja padla za 13 odstotkov, v Sloveniji za 10 odstotkov, na Gorenjskem je proizvodnja opreme padla celo za 25,8 odstotka. Hitro narašča brezposelnost, na Gorenjskem je bilo novembra brezposelnih 4.311 ljudi, v Sloveniji približno 60 tisoč, kar se približuje 8-odstotni brezposelnosti. Na dva aktivna delavca pride že en upokojenec oziroma brezposelni in razmerje je vse bolj problematično, še pred leti je bilo tri proti ena.

V blagovni menjavi s tujino je imela Gorenjska v enajstih mesecih lanskega leta še presežek, ki je znašal 49,1 milijona dolarjev, Slovenija pa je imela že 660 milijonov dolarjev primanjkljaja, Jugoslavija 3,8 milijarde dolarjev. Izgube so v Sloveniji v devetih mesecih znašale 12 milijonov dinarjev, kar je predstavljalo 10 odstotkov slovenskega družbenega proizvoda, v podjetjih z izgubo je delala polovica zaposlenih v gospodarstvu.

Javna poraba in plače pa vztrajno naraščajo, javna poraba je bila za 14 odstotkov hitrejša kot plače, stabilizirala pa se je po zmanjšanju prispevnih stopenj sredi leta. Zanimiva je primerjava, da je lani v devetih mesecih šlo za javno porabo 48,5 odstotka dohodka, leto poprej 41, lani za plače 47,6 odstotka, leto poprej 42 odstotkov in lani za akumulacijo pičlih 3,2 odstotka dohodka, leto poprej 16,3 odstotka.

Davčni sistem je dober, vprašljive so stopnje

Markovičev program je propadel, ker ni zmanjšal javne porabe, je dejal Tomaž Košir, s tem se teoretično vsi strinjajo, celo Markovič, v praksi pa do zasuka ne pride. Jasno je, kaj je treba storiti: ustaviti oziroma upočasniti rast plač, zmanjšati javno porabo, uravnovesiti tečaj in speljati sanacijo bank ter s tem doseči stvarno ceno denarja. Sedanji popravek tečaja je bil kompromis, saj je bilo celo v gradivih Narodne banke Jugoslavije moč najti predlog o 50-odstotni devalvaciji. Glede plač še ni dokončnega stališča,

bodo veljale zvezne ali slovenske omejitve, slednje so ostrejšje. Omejitve plač so potrebne, vendar so sprejemljive le, če bo hkrati prišlo do ustreznih ukrepov na področju javne porabe. Soglasja o realno večjem zveznem proračunu ni bilo, zato so bili sprejeti začasni ukrepi, prvi osnutek republiškega proračuna za letošnje leto, ki je slonel na četrtni realnega povečanja je slovenska vlada umaknila sama. Lansko zmanjšanje prispevnih stopenj pa se je le 2-odstotno realno odrazilo v republiškem proračunu.

Na vprašanje, kaj bo prinesel novi slovenski davčni sistem, ki je po Koširjevem mnenju doslej najboljši sistemski zakon nove slovenske vlade, je težko odgovoriti, saj direktnih primerjav ni moč napraviti. Davčni sistem je dober, stvari so poenostavljene, v slovenski skupščini pa so se seveda vrteli predvsem okoli stopenj in zakonodaj v zadnjih decembrskih dneh sprejeli pod pritiskom dejstva, da bi sicer še eno leto ohranili stari sistem. Sprejete stopnje po Koširjevi oceni pomenijo približno enako obdavčitev podjetij kot doslej, za prebivalstvo pa se davki bistveno povečujejo tistim z višjimi prejemki, naravnane pa so na približno enak obseg javne porabe kot doslej.

Ključna bo razprava o slovenskem proračunu

Javno porabo je moč zmanjšati z racionalizacijo celotnega sistema občinskih in republi-

škega proračuna, ta proces se še ni začel, Slovenija bi morala najti toliko moči, da to napravi, je dejal Tomaž Košir in se poslalil, da vladi lahko proda patent, saj so v gospodarski zbornici od junija lani s 400 številom zaposlenih zdaj znižali na 325, cilj pa je 260 zaposlenih.

Drugo vprašanje pa se nanaša na prevzemanje federalnih funkcij, če bomo gradili svojo vojsko, bo to drago, demilitarizacija je najboljša garancija, da se bo javna poraba zmanjšala. Če bo slovenska država zadržala obseg javne porabe in jo celo povečala, bo agonija slovenskega gospodarstva trajna, je dejal Košir.

Zasuk je nujen, gospodarstvo bi morali davčno razbremeniti, da bo zaživel, v tem primeru so sprejemljive tudi omejitve plač, če pa tega nikakor ni moč speljati, naj se republiški proračun zadolži in bo bo z večjim družbenim proizvodom to porabo pokrili kasneje.

Gospodarska zbornica računa, da bo imela slovenska skupščina več posluha za njihovo zahtevo po zmanjšanju javne porabe, kot ga ima slovenska vlada, saj je prav v skupščini že padla zahteva, da javna poraba ne sme presežati 37 odstotkov družbenega proizvoda. Ključnega pomena bo torej obravnava in sprejem letošnjega republiškega proračuna, ki ga bodo poslanci dobili na klopi nemara že ta mesec.

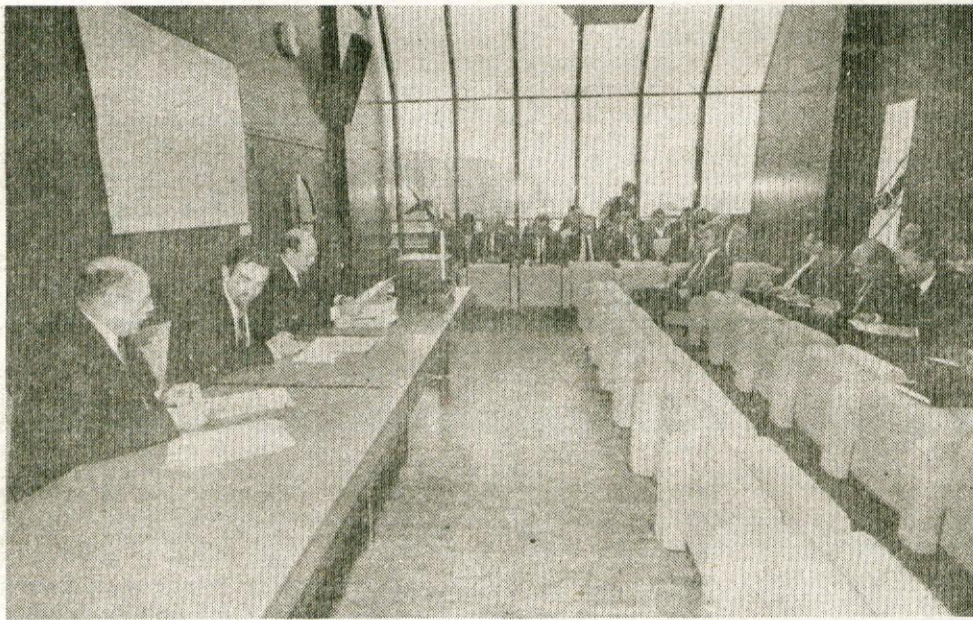
Vprašljive intervencije

Intervencije v gospodarstvu so zaradi sedanjih razmer razumljive, vprašljiv pa je njihov tako velik obseg, saj ga je sprejetim zakonom o intervencijah slovenska vlada spravila na 700 milijonov mark, vir so obveznice in tuja posojila, kar pomeni, da bo prerazporedila 4 odstotke slovenskega družbenega proizvoda. Tako velike intervencije imajo vse več nasprotnikov, tudi zbornica sodi, da bi bilo razvojno bolj zdravo, če bi z zadolžitvijo republiškega proračuna davke znižali za vse.

Povsem negotova denarna politika

Kakšna bo letos denarno posojilna politika, je po srbskem vdoru v denarni sistem povsem negotovo. Če zvezna vlada in Narodna banka Jugoslavije tega ne bosta uspela obvladati, potem bo red edina možnost uvedba svojega denarja, je dejal Košir.

Tudi glede izvoznih stimulacij ni morel reči kaj dosti, zveznih ni več, ker republike ne vplačujejo v zvezni proračun, zbornica je predlagala, naj slovenske izplačajo iz zadržane prometa davka, vendar tudi s tem predlogom ni uspela. ● M. Volčjak

Tudi škofovsko Jelovica ima vse več težav na srbskem trgu

Prodali za desetino več kot lani

Škofja Loka, 7. januarja - Za škofovsko Jelovico je bilo lansko leto dokaj uspešno, prodajo so povečali za desetino, kar je ob splošnem padcu toliko večji uspeh. Direktor Matjaž Čepin letos ne pričakuje tako uspešnega poslovnega leta, več bodo poskusili izvoziti, zlasti montažnih hiš, s katerimi so se zdaj utrdili na zahtevnem nemškem trgu.

Trženje je bilo agresivnejše, še bolj smo se posvetili jugoslovanskemu, zlasti pa slovenskemu trgu, je 10-odstotno povečanje prodaje v lanskem letu pojasnil direktor škofovsko Jelovice Matjaž Čepin in dodal, težko je reči, zakaj nam je to uspelo. Zaradi večje prodaje jim ni bilo potrebno zmanjšati proizvodnje, ohranili so zaposlenost, kar pomeni, da se je prodaja povečala predvsem na račun zalog, zato je razumljivo, da so bile težave pri zagotavljanju likvidnosti manjše.

Izvoz je imel v celotni prodaji lani le 10-odstotni delež, kar je bilo zaradi tečaja dinarja dobro, vendar velika navezanost na jugoslovanski trg pa postaja seveda vse bolj tvegana. Jelovica ima 37 prodajnih točk, od tega 19 trgovin in 18 predstavništev, tri prodajalne so lani zaprli in namesto njih odprli cenenejša predstavništva. V Srbiji prodaja pada že nekaj časa, včasih je predstavljala 35 odstotkov, zdaj je manj kot 30 odstotkov domače prodaje. Na srbskem trgu želimo ostati čim

dolje, pravi direktor Matjaž Čepin, težave pa so tam vse večje. Jelovici so zdaj naračunali za 4 milijone mark takse, ki jih ne nameravajo plačati, sami pa trgovin tudi ne bodo zaprli. Tudi zaradi teh težav je predviden pri napovedih, če bo letos prodaja za 10 odstotkov manjša od lanske, bodo lahko zadovoljni.

Bolj pa se nameravajo posvetiti izvozu, povečati ga želijo na 30 odstotkov, pri montažnih hišah pa na dve tretjini proizvodnje. Izvoz montažnih hiš v Združene države Amerike je zaradi smrti poslovnega partnerja zastal, uspešni pa so pri izvozu v Nemčijo, kamor imajo že prodanih 100 hiš v vrednosti 6 do 7 milijonov mark, lani pa so jih v Nemčiji postavili 40, medtem ko so jih

doma prodali 70. Nemški trg je zahteven, hiše so izdelane praktično po naročilu, v marsičem so jih izpopolnili, tudi montaža je zahtevna in natančna. Izkušnje bodo prelili v projekt domače montažne hiše, ki jo prav tako nameravajo izboljšati. Pri izvozu montažnih hiš v Nemčijo sodeluje pri izdelavi ostriša sosednji Gradis, pri izdelavi fasade pa škofovski Slikoplesk.

Novosti uvajajo tudi pri drugih izdelkih, pri stavbnem pohištvu, predvsem gre za manjše serije izdelkov višje kakovosti, ki jih trg dobro sprejema. Vse bolj gredo v prodajo pregradne stene, ki so začeli izdelovati lani. Novost, ki se še ni dobro uveljavila, pa so protihrupne ograje za ceste, kakršno je že moč videti pri Lescah.

V Jelovici v kratkem pričakujejo uvoženo opremo, ki bo skupaj z dajatvami vredna 2 milijona mark, sodi v tako imenovani program AKA, ki je oproščen 16 odstotkov carine. ● M. V.

ODPRTE STRANI 1

Marija Volčjak
Dinar zamenjali za štiri krone
Janež Markeš
Prinesli smo darove,
zdaj ponujamo beraško palico

Suverenost - Foto: Peter Pokorn

IGOR TORKAR

Satirične bodice v epigramih

OPOZORILO

*Um naših kočijažev do spoznanj ne sega,
da voli niso za kočijo dobra vprega.*

NEZAMENLJIVIM FUNKCIONARJEM

*Zakaj uspehi vaši so porazni?
Takó ste sebe polni, da ste prazni!*

MEDITACIJA SLOVENCA O JUGOSLOVANSKI KRIZi

*Pri nas zboleli smo za kriz vročico,
ker eden dela s plugom, sedem z žlico!*

MLAD PESNIK O KRUHU

*Nam dal na znanje
je pesnikov duh:
Zdaj jemo sanje
a sanjamo kruh!*

STARA RESNICA

*Kamor si papež sam ne upa,
pošlje Slovenca.*

ŽILAVA RESNICA

*Male grehe grizemo,
velike požiramo cele.*

RESOLUCIJSKIM ČVEKAČEM

*Kdaj nas, ki smo - stoječa mlaka,
jezil bo v jajcu smrad, ne dlaka?*

MILOŠEVIČU V SPOMINSKO KNJIGO

*Slovenec stavek iz spomina ni odtekel,
ki zviti Pašić Nikola ga je izrekel:
Nikoli v Jugoslaviji se Srbija
ne bo vtopila,
temveč se v Srbiji vsa Jugoslavija
bo raztopila! -
Zato bi radi te opozorili,
oj, Slobodan Milošević,
nikoli ti ne bomo dovolili,
da bil bi Sloba Pašević!*

ŽALOSTNA RESNICA

*Za velesrbske brate z juga
demokracija spet je - kuga!*

JOŽE NOVAK

Sprehod po politični sceni

Kaj po plebiscitu?

Ali bomo Slovenci postali politični narod?

Politični dogodki se tudi v novem letu odvijajo z vrto-
glavo naglico. Demos se je spet sestal. Tokrat ne v
Poljčah, ampak kar v Ljubljani. Zato je mogoče prava
priložnost, da napravimo kratek sprehod po stran-
karski politični sceni.

Takoj po novem letu je Delo (3. 1.) objavilo rezultate mese-
čne ankete Dela »Slovenski
politični barometer« - januar, v
kateri merijo priljubljenost slo-
venskih politikov. Čeprav je
verodostojnost takšnih anket
vprašljiva, pa so vendarle zani-
miv pokazatelj, kaj misli in ka-
ko sprejema politike del javne-
ga mnjenja. Prvo mesto je v tej
anketi zasedel Janez Drnovšek,
drugo Milan Kučan, tretji je
Lojze Peterle, četrty Ciril Zlo-
bec, peti France Bučar in šesti
Matjaž Kmecl. Značilno je, da
so večino prvih šestih mest za-
sedli politiki, ki bi jih lahko na
kratko označili kot »taktike«,
to so politiki, ki skorajda nikoli
ali zelo redko nastopajo v jav-
nosti s svojimi idejami, lahko
bi celo rekli, da v svojih javnih
nastopih govorijo stvari, ki so v
javnosti že skorajda sprejete
kot večinsko stališče. Izjema je
predsednik skupščine dr. Fran-
ce Bučar, ki bi ga lahko označi-
li za »stratega« med politiki.
Dr. Jože Pučnik je kot nasled-
nji »strateg« šele na štirinaj-
stem mestu. Zdi se, kot da je
javnost kar pozabila, da je že
pred volitvami zagovarjal sa-
mostojno Slovenijo, mogoče
mu je precej popularnosti odv-
zela »afera Plahutnik«, toda
kako da Kučanu ni popular-
nost padla zaradi »afere
Smelt«?

Toda javno mnjenje nikoli ni
najbolj pravičen sodnik. Že
Platon se je pritoževal nad
njim, in ko so Atenci obsodili
Sokrata je Platon postal zago-
vornik diktature vladarja - filo-
zofa. Tudi komunizem je po-
skusil uresničiti ideal vladavine
»najboljših« in izključiti narod
iz političnega odločanja. Lan-
sko leto smo s prvimi svobod-
nimi volitvami spet zaživel v
večstrankarskem sistemu, ki je
mogoče včasih le vladavina
povprečnežev, toda vsaj omo-
goča vsakemu državljanu, da
da svoj glas za tiste politike, ki
zastopajo njegove politične po-
glede in aspiracije.

Minilo je leto od nastanka De-
mosa. Po volitvah se je izobli-
koval večstrankarski parla-
ment, parlamentarna demokra-
cija je rodila veliko strank in
čas je, da naredimo kratek pre-
gled pomembnejših političnih
strank, in da pogledamo, kako
se je strukturirala politična sce-
na.

**Opozicija je
razcepljena**

V parlamentarnem sistemu je
opozicija protiutež strankam
na oblasti (ali stranki na obla-
sti). Že po naravi stvari je bolj
simpatična, saj nima oblasti,
ker nima oblasti in večine v

parlamentu se pogosto sklicuje
na moralo. Močna opozicija
lahko v precejšnji meri vpliva
na odločanje v parlamentu, ker
nima oblasti, lahko bolj svo-
bodno generira nove politične
ideje, ki jih lahko oblast prev-
zame, da zmanjša moč (pred-
vsem moralno) opoziciji.

Če pogledamo slovensko opo-
zicijo, potem takoj opazimo ve-
liko razcepljenost. Prenovljeni
komunisti so z izvolitvijo Ku-
čana za predsednika izgubili
voditelja z največ prestiža. Ri-
bičič očitno ni osebnost, s kate-
ro bi se identificirala stranka.
Emil Milan Pintar po svoji po-
litični filozofiji bolj sodi k so-
cialistom ali demokratom,
predvsem zaradi »neliberalne-
ga« odnosa do priseljencev.
Komunisti se očitno bojijo iz-
gubiti glasove neslovenskih vo-
lilcev, zato Pintarja in njegovo
vlado v senci ne jemljejo pre-
več resno. Socialisti ljubosum-
no čuvajo svojo novo identite-
to, verjetno so zato tudi odklo-
nili sodelovanje v vladi v senci,
bojijo se namreč, da bi jih vo-
lilci spet imeli za podaljšano
roko partije, izkušnje s SZDL
še niso pozabljene. Posebno
poglavje so bivši »mladinci«
oz. liberalni demokrati. Pred
dobrim letom so se na kongre-
su v Portorožu še hvalili, da
obstaja realna možnost, da
zmagajo na volitvah. Toda ob
nastanku Demosa bi se skoraj
razklali. Končno so po dveh
mesečih frakcijskih bojeh uspe-
li obdržati stranko skupaj. Na
račun stare slave in dobre pro-
pagande so dobili verjetno ne-
realno veliko glasov. Stranki
primanjkuje intelektualcev, če-
sar ne more nadomestiti niti
dober politični marketing. Po-
lovico moči stranke predstavljajo

tednik »Mladina«, katerega
naklada vsebolj strmo pada.
Kako bodo ocenili volilci polit-
iko stranke, ki je liberalna do
komunistov in trda do Demosa,
bodo pokazale volitve.

Na splošno se zdi, da je opo-
zicija veliko bolj razcepljena in
diferencirana, kot se to mogoče
zdi na osnovi zasedanj skupšči-
ne. Strah pred izgubo identitete
stranke in strah, da bo javnost
razumela socialiste ali liberalne
demokrate kot podaljšano roko
komunistov, opozicijo uspešno
paralizira. Socialisti in liberal-
ni demokrati niso posebno za-
greti za oblikovanje »vlade na-
rodne enotnosti«, saj verjetno
ocenjujejo, da bi s tem največ
pridobil Demos. Veliko bolj
udobno je ostati v opoziciji in
čakati na napake vladajoče De-
mosove koalicije in na njih gra-
diti politični kapital za nasled-
nje volitve, ki bodo verjetno
naslednje leto.

Demos je trden

Demos je nastal iz spoznanja,
da samo koalicija strank lahko
premaga komuniste. Že nasta-
nek Demosa je povzročil veliko
politično polarizacijo. Zeleni
so se razklali, večina je vstopila
v Demos, prokomunistična
frakcija je nastopila samostoj-
no na volitvah in dobila zane-
marljivo število glasov, kar so
si Zeleni verjetno dobro za-
pomnili. Poleg tega je Demos
nastal iz antikomunizma, saj je
dobrih štirideset let komunisti-
čne vladavine zapustilo toliko
negativnega, da si nove stranke
niso mogle privoščiti koalicije s
komunisti, če so si skušale pri-
dobiti politično verodostoj-
nost. S pomočjo Demosa so si
jo pridobile.

Že od volitev se pojavljajo v
javnosti spekulacije o razpadu
Demosa. Toda Demos integri-
rata vsaj dva močna dejavnika.
Strankarski prvaki so prevzeli
funkcije v predsedstvu (Oman,
Plut) in vladi (Rupel, Peterle,
Bohova, Janša, Bavčar itd.).
Poleg tega pa bi vsaka močnej-

ša stranka Demosa (Zeleni,
krščanski demokrati, demokra-
ti itd.), ki bi če bi izstopila iz
Demosa, morala v koalicijo s
komunisti. Mislim, da si za se-
daj nobena stranka ne bo pri-
voščila takšnega obrata v svoji
politiki, saj bi izgubila svojo
identiteto. Težko je predvideti,
kako bi volilci sprejeli takšen
obrat v politiki stranke. Če ne
bo prišlo do velikih nasprotij,
bo Demos tudi na naslednjih
volitvah nastopil skupaj.

Krščanski demokrati postajajo
najmočnejša stranka Demosa,
če so podatki točni imajo že
več kot 40.000 članov. Peterle
se po zgledu Korošca razvija v
dobrega taktika, kar je verjetno
posledica katoliške vzgoje, po-
leg tega pa se zgleduje po Ku-
čanu, saj se zdi, da so Sloven-
cem bolj všeč politiki, ki nima-
jo svojih idej ali pa vsaj idej, ki
v javnosti niso splošno spreje-
te, in ki so »umirjeni«, skratka
ljudje, ki ne »plujejo proti to-
ku«.

Pravo nasprotje Peterletu je
predsednik Demosa dr. Jože
Pučnik, ki se je intelektualno
izoblikoval v nemškem politi-
čnem okolju. Svoje misli izraža
direktno, brez dolgovazne re-
torike, ki je tako značilna za Ku-
čana. Zdi se, da si je že v Nem-
čiji zastavil svoj ideal, to je sa-
mostojna Slovenija. Pozna se,
da mu je primanjkovalo politi-
čnih izkušenj in teatralnosti, ki
je značilna za politiko. S svojo
intelektualnostjo in znanjem
tujih jezikov je uspel pridobiti
simpatije tujih novinarjev. S
stojično mirnostjo prenaša
gnojnico, ki jo »Mladina« zli-
va po njem. Afera s Kučanovo
hčerjo je bila zgolj novica, raz-
prtje med socialdemokrati pa
so mediji spremenili v »De-
mosgate«. Ko Pučnik govori o
»prioritetnem reševanju pro-
blemov«, misli, da je predvsem
treba najprej odklopiti Sloveni-
jo od Jugoslavije in šele potem
reševati notranje probleme Slo-
venije. Toda skokovito naraš-
čajoča brezposelnost grozi z
novimi socialnimi izbruhi. Ko-

liko časa bo vlada lahko gasila
grozeče socialne probleme?

Ivan Oman je že skorajda le-
gendarni voditelj slovenskih
kmetov, ki komunizmu nikoli
niso zaupali, in ki jim je kme-
tjstvo omogočalo, da so tudi
pod komunizmom ohranili sa-
mostojnost, seveda tako, da se
niso vključili v politiko. Vedno
bolj bo aktualno vprašanje,
kdaj se bodo združili krščanski
demokrati in Kmečka zveza, ki
se danes že imenuje slovenska
ljudska stranka. Za demokrate
bi lahko rekli, da so stranka in-
tektualcev, če pa bodo postali
stranka sredine, bomo pa še
videli, kajti komunizem je naj-
bolj korumpiral prav srednji
sloj, ki je politično nestabilen.

Kaj bo Demos storil z vlado?

Zadnji stanek Demosa kaže,
da je Demos rajši ohranil enot-
nost, kot da bi zamenjal mini-
stre, ki so bili v javnosti najbolj
kritizirani. Minister za kulturo
Capuder se je zameril kulturni-
škemu lobiju Demosa s svojimi
neliberalnimi stališči. Posegi
ministra Rejca v gospodarstvo
(npr. Elan) so bili neučinkoviti.
Verjetno je bil strah pred spre-
membami prevelik.

Toda zadnji dogodki, posebej
po srbskem ropu bi morali pri-
siliti slovenske politike k raz-
mišljanju. Ni dobro, če sanjamo
o svojem denarju, plačujemo
pa v dinarjih, če govorimo
o demilitarizaciji, doživljamo
pa demonstracije tuje vojaške
sile in če sanjamo o vključitvi v
Evropo, živimo pa v deželi z
razpadajočim gospodarstvom
in velikimi socialnimi proble-
mi. Naloga politike je, da izo-
blikuje pogoje za oblikovanje
in zaščito nacionalnih intere-
sov. Če se bodo slovenski poli-
tiki uspeli dogovoriti o tem, bo-
do pokazali naslednji meseci.
Narod se je že odločil na plebi-
scitu. Upamo, da se slovenski
politiki ne bodo spet izgubili v
drobtincah.

MARIJA VOLČJAK

Aleksander Troha: Novi davčni sistem je dober, sodoben

Davčne napovedi bomo pisali tako rekoč vsi

V tem trenutku velja priporočilo, da skrbno shranite račune, ker vam bo davčna uprava le tako priznala morebitne olajšave.

Kranj, 9. januarja - S 1. januarjem je začel v Sloveniji veljati sveženj novih davčnih zakonov, ki jih je slovenska skupščina sprejela v zadnjih decembrskih dneh. Novosti je veliko, največja novost je seveda dohodnina, ki zajema vse naše prejeme. Davčne napovedi bomo poslej pisali tako rekoč vsi, vendar šele prihodnje leto, dotlej pa bodo stvari seveda vsem že veliko bolj jasne, kot so zdaj, ko dejansko še ne moremo izračunati, koliko davka bomo plačali po novem. ALEKSANDER TROHA, načelnik davčne uprave v Kranju nam je v pogovoru predstavil nove davčne zakone.

"Kako na splošno ocenjujete sveženj novih davčnih zakonov?"

"Novi zakoni so sestavni del celotne davčne reforme, ki naj bi jo v Sloveniji dokončali letos, v prvi fazi je prišlo do spremembe davkov, ki jih plačujemo občani. Uvedena je tako imenovana dohodnina, ki je v bistvu vrsta sintetičnega davka, se pravi davka, ki zajema vse dohodke, ki jih občan prejme v koledarskem letu iz kateregakoli naslova. Podvrste dohodnine pa so: davek od osebnih prejemkov, davek od dohodkov iz kmetijstva, davek od dohodkov iz dejavnosti, davek od dobička iz kapitala, davek od dohodkov iz premoženja in davek od dohodka iz premoženjskih pravic. Vse te podvrste dohodnine se bodo plačevale kot akontacija, po obračunu dohodnine pa se bodo ti zneski akontacije poračunali, v bistvu torej odšteli od izračunane dohodnine.

Sveženj novih davčnih zakonov je primerljiv s podobnimi v sosednjih državah in kot taki so napredni, sodobni. Osebnost ocenjujem, da je novi davčni sistem dober, zagotoviti pa bo seveda potrebno pogoje, da ga bomo sposobni izvajati."

"Kaj mislite s tem?"

"Število davčnih zavezancev se bo zelo povečalo, praktično bo to vsak, ki ima kakršenkoli dohodek, razen redkih izjem. Po grobi oceni bomo imeli v Kranju približno 50 tisoč zavezancev, v Sloveniji pa jih bo skoraj milijon in pol, lahko torej rečemo tri četrtine prebivalstva."

"Pravite, da so izjeme redke?"

"Gre za izjemne dohodke, ki niso obdavčeni, navaja jih 16. člen zakona o dohodnini, izvedli so dohodki iz naslova odlikovanj in priznanj, dodatkov in priznavalnih izplačil udeležencem narodnoosvobodilne vojne, prejemki po predpisih o pravicah imetnikov partizanske spomenice, prejemki po predpisih o pravicah vojnih in mirnodobnih vojaških invalidov in civilnih invalidov vojne, prejemki za delo med rehabilitacijo itd."

"Praktično bomo vsi davčni zavezanci, kaj bomo morali napraviti?"

"Ob koncu leta bomo morali vložiti davčno napoved, se pravi, pri davčni upravi prijaviti vse svoje dohodke in hkrati predložiti tudi vse dokumente, na osnovi katerih

se bodo obračunale davčne olajšave."

"Kdaj natančno bo treba to storiti?"

"Davčno napoved za posamezne podvrste davkov bo treba vložiti do 18. februarja, za dohodnino pa do 30. junija za preteklo leto, torej nas to čaka šele prihodnje leto. Davčna uprava bo nato dohodnino obračunala in z odločbo odmerila še razliko, ki jo bodo morale stranke plačati."

"Ljudi kaže opozoriti, naj vse leto hranijo izpiske od plač, račune itd., ki bodo potrebni za davčno napoved?"

"Le tako bodo lahko predložili evidenco, davčne olajšave bodo davčni organi priznavali izključno na podlagi računov."

"Kakšne so olajšave?"

"V bistvu poznamo dve vrsti olajšav.

Pri prvi gre za znižanje osnove za dohodnino, vsebovana je v 7. členu zakona o dohodnini. Gre predvsem za sredstva, ki jih občani vložijo v določene namene, denimo v nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev, rekonstrukcijo osnovnih sredstev, reinvestirani del dobička, sredstva porabljenega za adaptacijo stanovanja ali hiše, gradnjo malih vodnih elektrarn, vlaganje v imetnikov kulturni in zgodovinski spomenik, nakup zdravil, plačilo šolnine, nakup knjig, učnih pripomočkov, plačane članarine, prostovoljni prispevki, samoprispevki itd. Zaradi vseh teh olajšav se lahko osnova za dohodnino zmanjša za 10 odstotkov. Invalidom s 100-odstotno telesno okvaro pa se ta osnova zmanjša za letni

povprečni osebni dohodek v Sloveniji, za 8 odstotkov povprečnega osebnega dohodka pa se dohodnina zmanjša zavezancem, ki so dopolnili 65 let starosti.

Druga vrsta olajšav, ki jo vsebuje 8. člen zakona, pa se nanaša na vzdrževane družinske člane, za prvega se osnova zmanjša za 8 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji, za vsakega naslednjega pa za 2 odstotka. Mednje štejemo otroke, tudi posvojence, vnuke, zakonce, starše, ki jih vzdržuje zavezanec, če nimajo lastnih dohodkov in če živijo v skupnem gospodinjstvu."

"Kako boste kot olajšavo upoštevali vrednostne papirje?"

"Gre izključno za nakup vrednostnih papirjev pri izdajatelju, ne torej na trgu. Podrobnih navodil, kako se bo to priznavalo, še nimamo, verjetno pa bo tako, kot jih priznavamo zdaj pri skupnem dohodku, zavezanec mora dokazati, kje je vrednostni papir kupil."

"Obveznice je torej, denimo, moč že zdaj upoštevati pri davku za lansko leto?"

"Tudi, zavezanci jo morajo prinesiti na davčno upravo, kjer jo iz praktičnih razlogov žigosamo na hrbtni strani, da je ne bi uveljavljali še drugi, saj bi sicer eno in isto lahko prineslo več ljudi."

"Vprašanje, ki nas najbolj zanima, je že moč izračunati, koliko davka bomo, denimo, od plač plačali po novem?"

"Težko, ker še nimamo podatkov o povprečni plači. Letovnice so progresivne, višji je dohodek, višja je davčna stopnja, zato je bistveno, kam se bo kdo uvrstil, če bo imel manj kot 80 odstotkov povprečnega osebnega dohodka bo davek 12-odstoten, sicer pa bistveno višji."

"Kakšno povprečje je to?"

"Povprečni osebni dohodek za predpretekli mesec v Sloveniji, na ta podatek še čakamo, kmalu bo moral biti znan, da bodo v delovnih organizacijah lahko obračunali osebne dohodke."

"Ali lahko vsaj po občutku rečemo, kolikšen bo ta davek?"

"Zelo težko, ker se določena bremena prenašajo tudi na izplačevalca osebnih dohodkov in ker določen del plač je zavezanec sam, določen del pa gre tudi iz materialnih stroškov izplačevalca, zato je zelo težko reči, kakšne bodo obremenitve. Prav tako še ne vemo, kako se bo oblikoval bruto osebni dohodek."

"Slišimo ocene, da bodo obremenitve za podjetja približno enake, za zaposlene z višjimi plačami pa bistveno večje?"

"Odvisne bodo tudi od tega, kako bodo oblikovali bruto osebni dohodek, če bodo zaposlene obdržali na istem neto osebnem dohodku, kar je tudi možno narediti, tega ne bomo občutili. Počakati bo treba do prvih izplačil osebnih dohodkov, šele potem bo moč reči, kakšne so obremenitve."

"Kaj se spreminja za kmete?"

"Kmete še vedno plačujejo davek od katastrskega do-

hodka, s tem da nič ne plačajo od osnove, ki znaša do 50 odstotkov povprečnega letnega osebnega dohodka v Sloveniji, nad to mejo pa 8 odstotkov od osnove. Za katastrski dohodek je bila zdaj sprejeta odredba o valorizaciji, tako da izračunov, kaj bo to konkretno pomenilo za kranjske kmete, še nimamo. Še naprej torej ostaja katastrski dohodek, izračun je zelo podoben prejšnjemu, razlika je v tem, da se tudi pri kmetih katastrski dohodek šteje v dohodnino, kar pomeni, da bo davek iz kmetijstva akontacija za dohodnino, ki zanje prav tako velja. Največja sprememba je v bistvu prav to, da bodo morali tudi kmetje konec leta prijaviti svojo dohodnino.

V katastrski dohodek so po novem zajeta tudi gozdna zemljišča, prej so plačevali prometni davek od poseka lesa.

Kmetje bodo prav tako plačevali prispevke, ki so navedeni v 12. členu zakona o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in bruto zavarovalne osnove, ki jo lahko sami izberejo in 22-odstotno prispevek za zdravstveno varstvo od katastrskega dohodka."

"Kakšne so za kmete olajšave?"

"Skrčene so, določene so ostale, ni pa več razporeditve kmetov v štiri skupine. Navajajo jih 27. 28. in 29. člen zakona o dohodnini, nekaj je začasnih, nekaj pa trajnih oprostitev plačevanja davka, slednja, denimo, v primerih, kadar zaradi daljnovodov in drugih posegov zemljišča ni moč uporabljati za kmetijstvo ali pa je to izkoriščanje omejeno. Začasne oprostitev se nanašajo na investicije v kmetijstvo, petletna je v primeru usposobitve zemljišča, prav tako za nasade novih vinogradov, šestletna za sadovnjake. Možno so tudi olajšave v primeru nesreč, kar smo poznali že doslej."

"Kaj je novega za obrtnike?"

"Davek od dohodkov iz dejavnosti gre prav tako v dohodnino, prav tako jo bodo morali plačati, davek bo torej le akontacija dohodnine. Pri obrtnikih ni več pavšalne obdavčitve, vsi bodo morali voditi poslovne knjige, tudi pri tem je oziroma bo prišlo do nekaterih sprememb, predviden je nov pravilnik o vodenju poslovnih knjig, vsak bo moral imeti predpisane evidence. Davčna osnova bo dobiček, ki se ugotavlja po predpisih o računovodstvu. Tudi za davek od dejavnosti je uvedena progresivna lestvica, ki jo navaja 48. člen zakona. Manj je davčnih olaj-

šav in oprostitev, prej jih je bilo izrazito veliko."

"Novost je davek od dobička iz kapitala?"

"Obdavčuje se vsak dobiček, ki ga fizična oseba ustvari s prodajo večvrednih predmetov, torej kapitala. Če prodaja nepremičnino pred potekom desetih let in če je prodajna cena višja od revalorizirane vrednosti tega kapitala v času pridobitve je razlika osnova za 15-odstotni davek od dobička iz kapitala."

"Če torej zgradiš hišo in jo po dveh letih prodaš..."

"in če jo prodaš dražje, kot si vanjo vložil, plačaš ta davek. Koliko si vložil, moraš jasno dokazati z računi, pri oceni dobička se upošteva valorizirana vrednost investicij in izdatkov investicijskega vzdrževanja, vendar pa mora stranka to dokazati z računi, ni več tistega, sam sem zidal, za vse, kar se prizna, je potreben račun, vložek mora vedno dokazovati stranka.

Pri dobičku od kapitala se obdavčujejo premičnine, katerih posamična vrednost presega povprečni letni osebni dohodek v Sloveniji, če med pridobitvijo in prodajo nista pretekli dve leti. Adekvaten je bil zdaj davek na dohodek pri prodaji avtomobila, če ni preteklo pet let."

"Omeniti velja še davek od dohodkov iz premoženja?"

"To so dohodki, ki jih ljudje dosežejo z oddajanjem poslovnih prostorov, stavb, doslej je bila lestvica progresivna, zdaj ni več, davčna stopnja je 15-odstotna, s tem da gre prav tako v dohodnino in se poračuna konec leta. Pri najemnih stanovanjskih in poslovnih prostorih se 40-odstotno priznajo stroški vzdrževanja, če jih nosi lastnik sam, pri oddajanju opremljenih sob pa se priznajo 60-odstotno, sem sodijo, denimo, turistične sobe. Pri oddajanju opreme, prevoznih sredstev in drugega premoženja pa se stroški priznajo le, če jih zavezanec dokaže z računi."

"Za konce velja omeniti, da je s 1. januarjem drugačen tudi davek na promet nepremičnin?"

"Gre za zakon o davku na promet nepremičnin, ki uveljavlja 2-odstotno davčno stopnjo, črtane so praktično vse olajšave, ostajajo resnično zelo izjemne, ki občanov niti ne zavedajo, tudi če stanovanje prodaš in gradiš hišo ni več olajšave. V Kranju smo prej 25-odstotni davek odmerili približno v vsakem desetem primeru, zdaj bomo praktično pri vsakem 2-odstotnega. Znano pa je, da tudi družbena lastnina ni več izzeta."

Novi davki in prispevki v Sloveniji

vrsta davka		davčna osnova	davčna stopnja	davčni zavezanec	davek plača	način plačila
davek od dobička		dobiček podjetja	40 %	pravna oseba	pravna oseba sama	ob ugotovitvi dobička
davek na izplačane OD		bruto OD	12 %	delodajalec	delodajalec	ob izplačilu plač
prispevki (1)		bruto OD	2×22,70 %	delojemalec in delodajalec	delodajalec	ob izplačilu plač
dohodnina		letni dohodki (2)	19–45 %	fizična oseba	fizična oseba	po odmeri davka, po koncu leta
podvrste dohodnine	davek od osebnih prejemkov	plače, pokojnine, priložnostni prejemki	12–30 %	fizična oseba	izplačevalec prejemka	ob izplačilu, avtomatično
	davek od dohodkov iz kmetijstva	katastrski dohodek	0 in 8 %	kmetje	dačni zavezanec	v rednih obrokih
	davek od dohodkov iz dejavnosti	dobiček zasebnika	15–35 %	zasebniki	davčni zavezanec	v rednih obrokih
	davek od dobička iz kapitala	dobiček	15 %	fizična oseba	davčni zavezanec	ob nastanku dobička
	davek od dohodkov iz premoženja	dobiček	15 %	fizična oseba	davčni zavezanec	ob nastanku dohodka
	davek od dohodkov iz premoženjskih pravic	dohodek iz avtorskih pravic, etc.	15 %	fizična oseba	davčni zavezanec	ob nastanku dohodka

(1) Osnova za izračun prispevkov so bruto osebni dohodki, prispevke za socialno varnost pa plačujejo tako delodajalci kot delojemalci in sicer vsak po 22,70 odstotka od bruto osebnih dohodkov delojemalcev.

(2) Davčna osnova za odmero dohodnine so vsi letni dohodki posameznikov (fizičnih oseb) v Sloveniji, zmanjšani za plačane prispevke, davčne olajšave in posebne olajšave.

Elita

na vsakem koraku v
starem delu mesta Kranja

GLAS

industrija
pohištva
Železniki
Za prijeten
bivalni prostor

pohištvo **AL**

GORENJSKI GLAS,

PETEK, 11. JANUARJA 1991

GL16as so pripravili: Igor Pokorn - oblikovanje, Leja Colnar - sporedi in
Darinka Sedej - zanimivosti in razvedrilo. Lektorirala je Marjetka Vozlič.

Priljubljeni Alpski kvintet v novem letu v novi sestavi: poleg Ivanke Kraševca bosta pela še Simona Vodopivec in Braco Koren.

SPOŠTOVANI BRALCI

Pred vami je tretja petkova priloga Gorenjskega glasa, priloga GL16AS na šestnajstih straneh. V njej poleg radijskih, televizijskih in satelitskih sporedov objavljamo sporede za kino, vas vabimo na prireditve, objavljamo novosti iz zabavne in narodne glasbe, nagradne igre, nagradno križanko, zanimive reportaže...

Pri Gorenjskem glasu se dobro zavedamo, da časopisa brez bralcev ni. Želimo, da bi bila priloga zares vaša, spoštovane bralke in bralci. Zato bomo veseli vsakega vašega predloga ali mnenja o tem, o čem naj bi še pisali: kaj v prilogi še pogrešate, katerih satelitskih sporedov si želite. Nekaj vaših mnenj bomo objavili, prav vse pripombe ali ocene - negativne ali pozitivne - pa nagradili! **Sleher-ni bralec, ki nam bo poslal svoje predloge ali ocene o GL16AS, bo prejel lep nožek za rezanje.** Zakaj nožek? Zato, ker se petkove priloge nikakor ne da tako natiskati, da ne bi bilo potrebno strani razrezati. Skratka: združimo prijetno s koristnim. Mi vam priročni nožek za razrez priloge, vi pa nam nasvete o tem, kaj bi radi brali. Nožke podarja Diskont Pod klancem, Marjan Sajovic iz Kranja. Ko vam bomo poslali vse nožke, bomo ponovno žrebali: trije bralci bodo dobili lepe praktične nagrade.

V današnji petkovi prilogi objavljamo sporede za naslednji teden, vas vabimo na prireditve, novosti iz kinodvoran, nagradno igro in križanko z lepimi praktičnimi nagradami ter zanimivosti iz zabavne in narodne glasbe. Lahko preberete, kako se pripravlja Alpski kvintet, objavljamo pogovor z Bracom Korenom, pogovor z blejskim meteorologom, ki že dvajset let dela na Kredarici...

Kaj pravi stoletna pratika?

MRAZ, PRIHODNJI TEDEN PA SNEG

Pratika nam za soboto in nedeljo napoveduje mrzlo in oblačno vreme, v začetku naslednjega tedna pa nestanovitno. Naslednji četrtek, 17. januarja, in v

petek, 18. januarja, naj bi padal sneg!

Vladar leta 1991 je Merkur, Soncu najbližji planet. In kakšna je zima v Merkurjevem letu v Stoletni pratiki?

Stoletna pratika pravi: Merkurjevo leto je bolj suho kot mokro, tudi bolj mrzlo kot gorko, redko rodovitno.

Zima napoči v začetku decembra. Potem je strupeno mrzlo in zameteno do februarja, ko malo popusti. Okoli srede februarja pa spet zame-te in pritisne hud mrzlo tja do 4. marca, ko se malo omili. Takoj spet za-mete in je do konca marca rezek mrzlo. Proti koncu močni viharji...

Lunine mene

mlaj

16. januarja ob 00 uri in 50 minut bo MLAJ. Po ključu, ki ga je na-pravil zvezdoslovec J.F. Herschel, sledi, da bo zato, ker se Luna spre-meni od 24. do 2. ure - 16. januarja lepo, a MRZLO vreme!

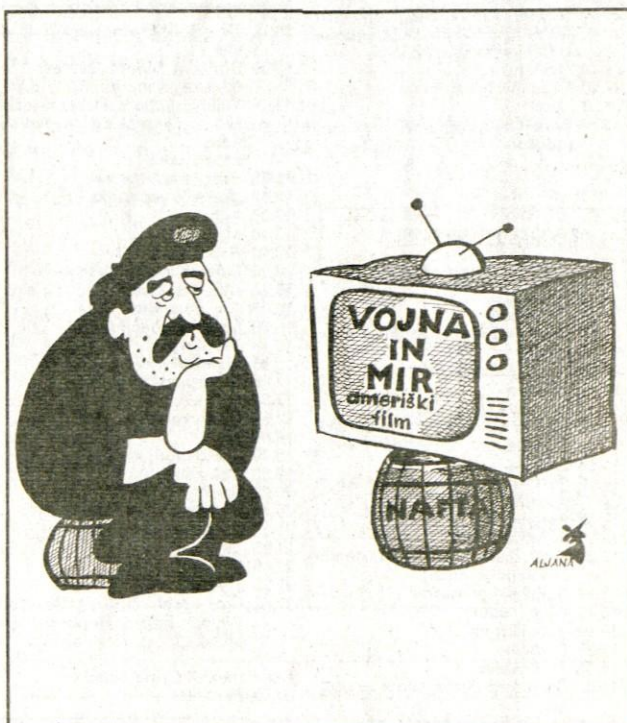
Sonce

Danes, v petek, 11. januarja, bo Sonce vželo ob 7. uri in 42 minut, zašlo ob 16. uri in 3 minut - dan bo dolg 8 ur in 56 minut. Sicer pa dan zraste januarja od 8 ur 24 minut na 9 ur in 25 minut!

KOLEDAR IMEN

Od 11. do 17. praznujejo:

- 11. januarja: Božo, Pavlin, Grega, Hinko
- 12. januarja: Tanja, Ernest, Erna
- 13. januarja: Veronika, Radovan, Ditka
- 14. januarja: Srečko, Nada, Savin
- 15. januarja: Pavle, Maver, Lovro, Maksim
- 16. januarja: Marko, Bert, Tomo
- 17. januarja: Tone, Zvonko, Boris

SNEŽNE RAZMERE

Kranjska Gora: 40 do 110 cm snega; Kobla: 30 do 110 cm snega; Soriška planina: 110 cm snega; Jezersko: 30 cm snega; Velika planina: 70 cm snega; Krvavec: 75 cm pomrznjena-ga snega; Stari vrh: do 20 cm snega; Zatrnik: 40 do 90 cm snega.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Flipper, ameriška nani-zanka za otroke
9.25 Vojne usode, angleška nadalje-vanka
14.50 Video strani
15.00 Žarišče, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Pravljičica o carju Sultanu, lutko-vna igrice
18.30 Cirkuske živali, švicarska nani-zanka
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Midasov dotik, angleška doku-mentarna serija
21.15 Zakon v Los Angelesu, ameri-ška nanizanka
22.00 TV dnevnik
22.25 Sova
Družinske vezi, ameriška nadi-jevanka
Prostor v visoki družbi, angle-ški film
0.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
16.30 Svetovno prvenstvo v plava-nju, posnetek iz Perth
17.30 Regionalni programi TV Slove-nija - studio Maribor: Tele M
19.00 35 let z ansambлом Štirje ko-vači, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, prenos iz Cankarjevega doma
21.40 Oči kritike
22.20 Skupščinska kronika
22.50 Yutel
23.50 Satelitski programi, poskusni prenos

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Dom brez doma, serija za otro-ke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica Maja, risana serija
10.45 Family album, tečaj ameriške angleščine
11.20 Risanka
11.30 Po brezkončnosti sveta: Azija, potopis
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 V 80 dneh okoli sveta, angle-ška nadaljevanka
13.10 Satelitski programi
14.45 Ogenj, opera
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV Koledar
16.40 Dom brez doma, serija za otro-ke
17.10 Pogovori o znanosti
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke
18.45 Polna hiša, ameriška nanizanka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Zgodba o Ann Jillian, ameriški film
21.35 Zabavnoglasbena oddaja
22.20 TV dnevnik
22.40 Poročila v angleščini
22.45 Ekran brez okvira
0.15 Poročila

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški pro-gram - Woobinda - Bober Don Chuck, risanka
16.45 Justice
17.30 Aktualna tema
18.00 Dan na dan
18.30 Program v slovenskem jeziku
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.25 Čarobna svetilka - otroški pro-gram - Dan na dan - Dober Don Chuck, risanka
20.00 Skrivnosti sveta, dokumentar-na oddaja
20.30 Sarin dnevnik - TV nanizanka
21.30 Justice
20.30 TV dnevnik

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila nato
Alf
9.30 Zgodovina avstrijskega gospo-darstva od 1945 do danes

DEŽURNA TRGOVINA

12. januarja - SP PODLUBNIK
Trgovina je odprta do 18. ure.

ARCOMURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje

LOKA

p. o. ŠKOFJA LOKA

- 10.15 TV v šoli: Promet nekoč in da-nes
10.30 Smuk z Mount Everesta, Jap-ponska, Kanada, 1974; Igrajo: Yulchiro Miure in člani japons-ke Everest-ski-ekspedicije, nato Loto studio
11.55 Zabož s staro šaro
12.10 Domača reportaža
13.00 Aktualno
13.10 Mi
13.40 Raji za živali
14.00 Balduln, nočni strah
15.35 Alfred J. Kwak
16.00 Am, dam, des
16.20 Športna abeceda
16.40 5 X ti in jaz
16.55 Mini CVS
17.05 Elektronski dvojniki
17.30 Mini kviz
17.55 Uspavanka
18.00 Mi
18.30 Preko morij in gore
19.30 Čas v sliki
20.00 Šport
20.15 Akti znaki XY - nerešeni
21.15 Znane osebnosti kuhajo
21.25 Model in vohljač
22.10 Pogledi s strani
22.20 Trailer
22.50 Črni sokol, ZDA, igrajo: John Wayne, Jeffrey Hunter, Vera Miles
0.45 Akti znaki XY - nerešeni
0.55 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vremenska panorama
15.15 Leksikon umetnikov
15.25 Šport: Training smuka na Pete-linjem grebenu
16.30 Reportaža z borze
16.45 Grenka sladkost življenja, Veli-ka Britanija, 1984
17.30 Podvig Noetova barka

22.50 SLOVENIJA 1

PROSTOR V VISOKI DRUŽBI

Glavni junak filma je Joe Lamp-ton, mladenič delavskega pore-kla, ki se hoče na vsak način uve-ljaviti v »visokije družbi in se po-teguje za službo v zakladniškem oddelku. Zaradi tega dvori naivni Suzani, hčerki premožnega indu-strijalca, ki naj bi mu to službo zagotovil. Hkrati pa je Joe zalju-bljen v nesrečno poročeno Alice, s katero ima ljubezensko razmer-je. Ko Suzana zanosi, se Joe odloči, da se bo zaradi kariere z njo poročil in prekinil z Alice. V neizmerni nesreči naredi Alice samomor, Joe pa se uspe poro-čiti s Suzano in sedaj ni več niče-sar, kar bi ga lahko ustavilo pri njegovem vzponu po družbeni le-stvici.

EUROSPORT

6.00 Svetovno poslovno poročilo 6.30 To so bili dnevi 7.00 D. J. Kat 8.30 Eu-robika Rokomet 10.00 Plavanje - sve-tovno prvenstvo 14.00 Evrobika 14.30 Golf 15.30 Tenis - Brisbane 17.00 Ral-ly Pariz - Dakar 18.00 Smučanje na vodi 19.00 Moto šport 19.30 Športna poročila 20.00 Gimnastika 21.00 Bi-ljard 22.00 Rally Pariz - Dakar 22.15 Plavanje - svetovno prvenstvo 0.15 Športna poročila 0.45 Rally Pariz - Dakar 1.00 Avstralski boks 2.00 Velika kolesa

MTV

0.00 Veliki hiti 1.00 VP Pip Dann 3.00 Nočni video 7.00 Dobro jutro s Kri-stiane Backer 10.00 Velika slika 10.30 VP Paul King 14.00 VJ Pip Dann 16.00 Yo! 16.30 MTV klub 17.00 Poročila 17.15 Novice 17.30 Prvič na MTV 18.30 Veliki hiti 19.30 Velika slika 20.00 VJ Ray Cokes 23.00 Sobotni večer v živo 23.30 Poročila 23.45 Novice

FILMNET

7.00 The Lottery 9.00 Jericho 1.00 The Bad News Bears Goes To Japan 13.00 Moi, Fleur Bleu 15.00 Real Men 17.00 Return to Snowy River (Aka The Untamed) 19.00 Street Smart 21.00 Wicker Stepmother 23.00 Rain Men 1.30 Nobody's Fool 3.15 Inad-missable Evidence 5.00 Fear in the Night

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro, nato različne pono-vitve, vmes ob 9.00 Nebeška goljufi-ja, ameriška komedija, Elvis Presley 13.00 Bogat in lep 13.20 Kalifornijski klan 14.05 Springfieldska zgodba 14.50 Divja vrtnica 15.50 Reporter zlo-čina 16.40 Tvegano 17.45 Salvatores 18.00 Človek za šest milijonov dolar-jev 18.45 Poročila 19.15 Nebeški psi iz Boragora 20.05 Naš nastop Al Mundy 21.00 Polnomočje za Jacka Cliftona, italijanski vohunski film

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Pe-tkovo srečanje + glasba - 12.00 Po-ročila - na današnji dan - 15.30 Do-godki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet me-lodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slo-vencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

PRO 7

6.05 Ljubezen, laž, strast, nato do 13.00 različne ponovitve 13.30 Ljudje z ranča Shiloh 14.40 Jackie in Jill 15.05 Risanke 15.40 Potepuh 16.05 Perry Mason 17.00 Doogie Howser 17.25 Barney Miller 17.50 Poročila 18.00 Utrip življenja 18.55 Risanke 19.25 Kolt za vsak primer 20.15 Kav-boj, ameriški vestern, Glenn Ford, Jack Lemmon 21.55 Raw Deal, ame-riška kriminalna 23.50 M.A.S.H.

VABILO NA PRIREDITEV

BEGUNJE

- V petek, 11. januarja, ob 18. uri bo v Galeriji Avsenik v Begunjah na Gorenjskem ob otvoritvi razstave fotografij Beneške maske Francija Kolmana, nastopil s krajšim koncertom Kvintet bratov Zupan iz Trziča. Ansambel, ki deluje 24 let, je pred leti sodeloval na skupni plošči s Komornim zborom Peko, potem izdal kaseto Tam, kjer visoke so planine, letos pa kaseto božičnih pesmi. V programu se bo predstavil z izborom domačih domoljubnih in planinskih pesmi. Sicer pa bo v gostilni Pri Jožovcu zvečer igral priznani slovenski citrar Miha Dovžan.

D. Papler

CENTER amer. akcij. film OREL SMRTI ob 16. in 18. uri, slov. krim. film DO KONCA IN NAPREJ ob 20. uri **STORŽIČ** amer. trda erot. REŽISER PORNO FILMA ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** amer. akcij. film SMRTONO-SNO OROŽJE II. ob 18. in 20. uri **DUPLICA** amer. melodrama DUH ob 17.45 in 20. uri **KOMENDA** amer. akcij. thrill. UMRI POKONČNO II. ob 19. uri **LAZE** amer. akcij. film IZVEN ZAKONA **ČEŠNJICA** amer. glasb. film VELIKE OGNJENE ŽOGE ob 20. uri **ŽELEZNIKI** amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 19. uri **ŠKOFJA LOKA** amer. ris. film REŠEVALCI ob 18. uri, amer. trda erot. RAZUZDANO DEKLE ob 20. uri **RADOLJICA** amer. zab. film ČEDNO DEKLE ob 20. uri, amer. erot. ROŽNATI SEKS ob 22. uri **BLED** amer. barv. film IZGUBLJENI FANTJE ob 20. uri

KAM NA NEDELJSKO KOSILO

V restavracijo TGT v Podljubelj

Ob vožnji proti Ljubelju ste v Podljubelju verjetno že opazili na desni strani tik ob cesti prijeten objekt z velikim parkirnim prostorom, pred časom urejenim tudi na nasprotni strani ceste, za tiste, ki se peljejo proti Trziču. Ali pa ste že eden tistih, ki se tam redno ustavite, in že veste, zakaj.

Restavracija s prenočišči Trgovsko gostinskega in turističnega podjetja Trzič ima poleg prehodnih gostov tudi vse več redkih obiskovalcev z obeh strani meje. V prijetni restavraciji vam prijazno postrežejo z bogato ponudbo kuhinje, ki jo vodi Brane Zemljčič. Iz jedilnega lista vam predstavljamo samo del ponudbe: lovska malica, šampinjoni s tatarsko omako, kmečka pojedina, postri, kalamari in hišne specialitete: plošča »Lajb« (2 osebi) z medaljonom z gobami, ramsteakom z zeliščnim maslom, ocvrtim kotleto in prilogo, »šentanski zrezek« s šampinjoni, kranjsko klobaso in sirom v smetanovi omaki. Sladkosnedneži se ne bodo mogli upreti tiramisuju, gibanici, sadni kupi, palačinkam ali sladoledu. Te dni pa vse do konca marca bodo prišli na svoj račun tudi ljubitelji divjačine, saj jim je na voljo divjačinski golaž ter dušen jelen, srnjak ali gams s kruhovimi cmoki in brusnicami za prilogo.

Posebnost restavracije je tudi, da je odprta non stop, s tem, da imajo v zgodnjih jutranjih urah nekaj skromnejšo ponudbo. Vse več družb se po zabavah v bližnjih in daljnih nočnih lokalih v zgodnjih jutranjih urah oglasi pri njih na okrepitev in trenutno je največje povpraševanje po bolonjskih špagetih. Zato, za zabav ne hodite lačni domov, prej se oglasite v TGT v Podljubelju.

In še nekaj vas moramo opozoriti! Za vas, spoštovani bralci Gorenjskega glasa smo se dogovorili, da imate pri nedeljskem kosilu (najmanj 3 osebe) 10 odstotkov popusta, če ob plačilu predložite kupon, ki ga spodaj objavljamo.

tel. 064 50 936

KUPON

10 % POPUST

za nedeljsko družinsko kosilo
(najmanj 3 osebe)

GORENJSKI GLAS

OBISKALI SMO

3500 gumbov
500 zadrgr
3500 sukancev
in še in še

Elita VOLNA

Cankarjeva 6
Kranj

Bršlinke v barvi slovenske zastave

Tri leta bo menda že tega, kar smo na Glasovem izletu kolovratili po dolenskih mlinih globoko ob Krki, prenašali bele »žakeljčke« moke in potem vse skupaj zalili v gostilni Žolnir pri Kostanjevici. Še od takrat imam do nje dolg: pri kosilu za mizo sem ji za sveto obljubila, da jo obiščem pri njej doma, da mi pokaže vseh sto in sto rož in potaknjencev in še enkrat pove, kako je mož nabiral naročnike za Gorenjski glas. Ta tork sva se le dobili. Slavka Marn je bila doma. Ravno »dopust« si je vzela, se šali ta prijetna upokojenka iz Cerklj, kajti za nekaj dni je zaprla vrata svoje male šivalnice. Mora še kaj drugega postoriti po veliki hiši, predvsem pa pregledati, kako prezimujejo rože. Klet je polna datur, palm takih in drugačnih in zelenja rož, ki jim včasih še sama ne ve imena, ter potaknjencev. Potaknjenci so vzorno razporejeni na policih v kurilnici in še v zgornjih prostorih. Povsod tam, kjer je dovolj svetlobe. Posebej ima v čišlih bršlinke, bele, rdeče in modre. Barve slovenske zastave ima vsako poletno na njenih oknih in balko-

nih. V kleti ima že pripravljeno zemljo za korita, pravilno pomešano s šoto, peskom in vsem drugim potrebnim, kar morajo imeti rože za dobro rast. In dokler bo le zmogla, jih bodo njena okna polna. Vsaj petindvajset različnih lončnic našteje ta trenutek samo v dnevni sobi. Poleti pa zaživi njen vrt. 1988. ji je TD Cerklje izreklo priznanje za najlepše hortikulturno ureditev njenega okolja, hrani pa kup zahval za sodelovanje na vsakoletni cvetlični razstavi v Cerkljah. Njeno življenje so rože. Ko te vse drugo razočara, ti rože dajo zadovoljstvo, pravi.

In kako je bilo tisto z novimi naročniki za Gorenjski glas?

»Moj pokojni mož je bil inkasant pri Elektro Kranj in ko so se v Kranju po vojni odločali za ustanovitev časopisa, je bil takoj zato, da nabira nove naročnike. Še druge je pritegnil. Od takrat je Gorenjska »štima« že pri hiši. In dokler bom živa, ga bom imela. O ne, ne pogledam najprej part, kot drugi, temveč nočno kroniko, potem pa takoj pisma bralcev. Človek kar uživa, če kdo kakšnemu situaciji poštno nazaj pove.«

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

BRALCI SVETUJEJO

Sem redni naročnik in bralec Glasa. Z vsebino sem zelo zadovoljen, saj poročate o vseh važnih dogodkih v svetu in domovini. Posebej pa sem zadovoljen s podrobnimi poročili o dogodkih na Gorenjskem ter s prispevki Snovanja.

S križanko sem pa že kar zasvojen. Vesel sem, ko ugotovim, da rešim vedno več, brez pripomočkov.

Zato želim, da izhaja časopis Gorenjski glas še naprej v taki obliki kot doslej in s tako bogato vsebino.

Urednikom časopisa pa ob tej priložnosti želim v letu 1991 veliko poslovnih uspehov in osebne sreče. ● Franci Bernik, Škofja Loka

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.30 Video strani
8.40 TV mozaik
8.40 Muzzy, angleščina za najmlajše
9.00 Radovedni Taček: Jezero
9.15 Lonček, kuhaj: Čokoladna zmrlina
9.25 Čebelica Maja: Koncert škrtar, risana serija
9.50 Kapa nevidnica
10.05 Pravljica o carju Sultanu, lutkovna igrice
10.20 Alf, ameriška nanizanka
10.45 Medvedek Uhec, risanka
11.00 Zgodbe iz školjke
12.00 Slovenska kuhinja z ansamblom bratov Avsenik, ponovitev oddaje
12.20 Večerni gost: Dr. Vid Pečjak
13.00 Oči kritike
13.40 Video strani
13.50 Rezervirano za šanson: Francija v šansonu, ponovitev
14.20 Manuel, kanadski mladinski film
15.40 Arsen Dedić (Šanson Rogaška '90)
16.20 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 DP v košarki, vključitev v prenos
18.25 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
18.55 Že veste?
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Krizkraz
22.10 TV dnevnik, šport, vreme
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Ulica strahu, angleška nanizanka
1.15 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 10.00 Satelitski programi - poskusni prenos
10.55 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (ž), prenos 1. teka
11.45 Satelitski programi - poskusni prenos
12.15 Kitzbuehel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, smuk (m), prenos
13.30 Satelitski programi - poskusni prenos
13.55 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (ž), prenos 2. teka
14.40 Satelitski programi - poskusni prenos
15.00 Videonoč, ponovitev
19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice: Izbira orožja, francoski film
22.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju
22.25 Veleslalom (ž), posnetek iz Maribora
23.25 Smuk (m), posnetek iz Kitzbuehela
0.10 Yutel

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Vesela sobota, spored za otroke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica Maja, risana serija

- 10.45 Family album, teečaj ameriške angleščine
11.20 Risanka
11.30 Danes skupaj
12.00 Izbrali smo za vas
13.00 Deček velikan, ameriški mladinski film
14.30 Mikser M, zabavna oddaja
15.15 Dokumentarni film
15.30 Narodna glasba
16.00 TV teden
16.15 Poročila
16.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
16.30 Kralj Patagonije, francoska nadaljevanka
17.25 TV avkcija
18.55 Rakuni, risana serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Pogovor tedna
20.15 Murder by death, ameriški film
21.45 TV dnevnik
22.05 Poročila v angleščini
22.10 Zgodovina hrvaškega sabora, dokumentarna serija
22.40 Svet, zabavnoglasbena oddaja
23.25 Športna sobota TV Novi Sad
23.45 Poročila

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program - Dan na dan, TV film
16.25 Skrivnosti sveta, dokumentarna oddaja
16.50 Sarin dnevnik, TV nanizanka
17.45 Justice, TV film
18.30 Dokumentarna oddaja
19.00 TV dnevnik
19.25 Jutri je nedelja, verska oddaja
19.35 Čarobna svetilka - otroški program - Dan na dan, TV film
20.00 Vohunske zgodbe, celovečerni film
21.30 Justice, TV film
22.15 TV dnevnik

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila nato Alf
9.30 Angleščina
10.00 Francoščina
10.30 Ruščina
11.00 Superman Nunzio
12.20 Disputations
13.20 Aktualno
13.30 Mi
14.00 Takrat
14.05 Sadovi zemlje
14.20 Nagobčnik
15.55 Hiša v Jeruzalemu
16.00 Wurlitzer za otroke
16.55 Mini ČVS
17.05 Erichova zmeda
18.00 Zmenek
18.24 Verska oddaja
18.30 Šport
19.00 Milijonsko kolo - natio ORF v sliki
19.30 Čas v sliki
20.00 Šport
20.15 Kdor reče A
22.15 Principal
y20.00 Aktualno
0.05 Volkovi ponoči
1.20 Poročila
1.25 Ex libris

AVSTRIJA 2

- 12.15 Kitzbuehel: Smuk za moške
13.35 Maribor: Veleslalom za ženske - 2. tek
14.50 Leksikon umetnikov - nato Takrat
15.00 Borzna repšortaža
15.15 Na koncu je bil začetek
16.00 Pogled v deželo
17.00 Ljuba družina
17.45 Kdo me hoče?
18.00 Alf
18.30 Avstrija v sliki
19.00 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Kulturni dnevnik
20.15 Ginger in Fred
22.15 Aktualno

- 22.20 Srček
22.45 Športna reportaža
23.15 V živo v soboto
1.00 Poročila
1.05 Ex libris

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tehnik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nočno Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

EUROSPORT

- 7.00 Glasbeni miks 15.00 Nekoč neke - ameriški risani film - sledi Hollywoodske zvezde 17.00 Video moda 17.30 Evropski top 100 18.00 Ultra šport 19.50 Vreme 20.00 Modra noč 21.00 Bobni globokega juga - ameriški film 22.35 Športna poročila 22.40 Vreme - sledi Glasbeni miks

MTV

- 0.00 Veliki hiti 1.00 Nevključeno 1.30 VJ Pip Dann 3.00 Nočni video 8.00 VJ Paul King 10.00 MTV klub 11.00 V žarišču 11.30 Ameriški top 20 13.30 XPO 14.00 VJ Pip Dann 17.00 V žarišču

SOVA SLOVENIJA 1

SPET NAZAJ

Ameriški barvni film, posnet leta 1988, v katerem glavne vloge igrajo Donna Mills, Andrew Carke, John Meilon in Colette Mann, pripoveduje zgodbo čedne mlade ženske, ki se zaradi finančnih problemov odpravi v Avstralijo, kjer ji je pokojni oče zapustil opuščeni rudnik opalov. Tu odkrije, da se za nizko kupnino, ki ji jo ponudijo, skriva prevara, kajti skupnica prevarantov bi se rada znebila pravih lastnikov, ker se zavedajo, da se v zemlji skriva ogromno bogastvo. S pomočjo šarmantnega moškega, ki je sicer uspešen pisatelj, dekle lopo-ve razkrinka.

17.30 Yo! 18.30 Velika slika 19.00 Evropski top 20 21.00 Zabava 23.30 MTV klub

RTL

6.00 Reporter zločina, nato različne ponovitve in otroške oddaje 14.20 Sierra, nova meriška nadaljevanka v 6. delih, drugo nadaljevanje 15.10 Dakari 16.05 Lassie 16.25 Mačke in pes 16.55 Angel se vrača 17.45 Zabavni magazin 18.10 Novo v kinematografih 18.45 Poročila 19.00 Športna reportaža 19.30 Ekipa A 20.15 Prsi ali krača, francoska komedija, Louis de Funes 23.00 Ljubzenski pozdravi iz usnjenih hlač, nemška seksualna komedija 24.45 Sexy folies

VABILO NA PRIREDITEV

Naklo —

V soboto, 12. januarja, ob 19. uri bo v Kulturnem domu v Naklem prireditev Veseli večer, ki ga prirejajo že več let zapored. Na letošnji predstavitvi, ki jo prireja skupina Albatros, bodo ob njej še nastopili tamburaši, ekstra orkester, čarovnik, skupina Kamin in plesna skupina.

D. Papler

Veseli večer v Naklem

Vokalnoinstrumentalna skupina Albatros iz Naklega že uveljavljen organizator veselih večerov prireja veseli večer z novim programom, na katerem bodo sodelovali: tamburaši s Primskovega, čarovnik, skupina Kamin, plesna skupina, Extra orkester iz Olševka, skupina Albatros pa vas bo zabavala s petjem in skeči.

Prisrčno vabljeni v Kulturni dom KUD Naklo, v soboto, 12. januarja 1991, ob 19. uri.

KINO

12. januarja

CENTER amer. akcij. film OREL SMRTI ob 17. in 19. uri, prem. amer. glasb. film VELIKE OGNJENE ŽOGE ob 21. uri STORŽIČ amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE II. ob 16. uri, amer. trda erot. REZISER PORNO FILMA ob 18. in 20. uri ŽELEZAR prem. slov. krim. filma DO KONCA IN NAPREJ ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. TRENUTKI LJUBEZNOSTI ob 21. uri DUPLICA hongkon. karate film V TIGROVEM GNEZDU ob 17. uri, amer. melodrama DUH ob 18.45 in 21. uri TRŽIČ amer. akcij. thrill. UMRI POKONČNO II. ob 18. in 20. uri ŽELEZNIKI amer. trda erot. RAZUZDANO DEKLE ob 20. uri ŠKOFJA LOKA amer. matin. RESEVALCI ob 10. uri, amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 18. in 20. uri RADOVLJICA amer. glasb. film LAMBADA ob 18. uri, amer. krim. film ALIBI ZA UMOR ob 20. uri BLED angl. zab. film PLES V TEMI ob 18. in 20. uri, amer. erot. film ROŽNATI SEKS ob 22. uri BOHINJ amer. zab. film VELIKAN ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.20 Video strani
8.30 Otroška matineja, Živ žav
9.20 Cirkuške živali, švicarska nani-zanka
9.45 Zgodovina smeha, francoska dokumentarna serija
10.40 Mati in sin, avstralska humoristična oddaja
11.10 Domači ansambli: Alpski kvintet z Ivanka in Otom
11.40 Obzorja duha
12.00 Druga godba: Balkana, poje trio Bulgarka
12.25 Video strani
12.35 Show Rudija Carrella, ponovitev
14.10 Alternative, poljska nadaljevanka
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Kasetna ljubezen, švicarski film
18.45 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Dve stezici do izvira, film TV Sarajevo
20.50 Zdravo
22.15 TV dnevnik, šport, vreme
22.35 Sova
Spet ti?, ameriška humoristična nanizanka,
Ulica strahu, angleška nanizanka
23.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
9.25 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju »Zlata lisica«, slalom (ž), prenos 1. teka
10.20 Kitzbuehel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (m), prenos 1. teka
11.15 Satelitski programi - poskusni prenosi
11.55 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju »Zlata lisica«, slalom (ž), prenos 2. teka
12.55 Kitzbuehel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (m), prenos 2. teka
13.45 SP v vaterpolu, posnetek iz Perth
15.00 SP v plavanju, posnetek iz Perth
16.00 Vključitev v športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Žival - človek, ameriška poljudnoznanstvena serija
20.50 Jezuiti se vračajo, dokumentarna oddaja
21.30 Svetovni pokal v alpskem smučanju (posnetek iz Kranjske Gore in Kitzbuehela)
23.15 Športni pregled TV Sarajevo
23.45 Yutel

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 7.40 Kronika Čehov in Slovakov
7.55 Poročila
8.00 TV koledar
8.10 Dobro jutro, nedeljsko dopoldne za otroke
10.10 Daktari, ameriška nanizanka
11.00 Dunaj: Mozartovo leto, prenos koncerta
12.50 Poročila
12.55 Kmetijska oddaja
13.55 Govorimo o zdravju
14.25 Televizijski družinski magazin
16.30 There was a crooked man, ameriški film
18.45 Leteči medvedki, risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Ste že bili v Zagrebu, gospod kabaret?, dokumentarno igrani film

- 21.10 Priče zgodovine, nizozemska dokumentarna serija
22.10 TV dnevnik
22.30 Poročila v angleščini
22.35 Glasba za lahko noč: Zagrebški solisti in Radovan Vlatković
23.35 Športni pregled TV Sarajevo
0.05 Poročila
20.15 Sneg svetega Petra
21.45 Vizije
21.50 Echo in Narcis
23.35 Ivo Pogorelec igra Skrbjabinu in Chopina
0.25 Aktualno

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme - panorama
9.00 Poročila
0.00 Poročila
9.30 Kulturni zajtrk
10.30 Salomon Sulzer: Kantor, komponist in avtor
10.55 Mozartov koledar
11.00 Otvoritev koncert Mozartovega leta
12.35 Iz moje knjižnice - nato Leksi-kon umetnikov
13.05 Domovina, tuja domovina
13.35 Slike iz Avstrije
14.35 Orientacija
15.05 Tednik
15.30 Šport
17.15 Klub za starejše
18.00 Alf
18.30 Avstrija v sliki
18.55 Verska oddaja
19.00 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki
19.48 Primer za ljudskega tožilca
20.15 Skrivnost mojega uspeha
22.05 Aktualno
22.10 Sem s fantil!
23.50 Nočni sokol
0.35 Šport
0.40 Poročila

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program - Dan na dan, TV film
16.25 Vohunske zgodbe, ponovitev celovečernega filma
18.00 »Tutti Frutti«, glasbena oddaja
19.00 TV dnevnik
19.25 Čarobna svetilka - otroški program - Neverjetni Hulk, risanka
20.00 Cathyjeva hči, celovečerni film
21.30 Rojeni za življenje, dokumentarna oddaja
22.00 TV dnevnik

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila
9.05 Hello Avstrija, hello Vienna
9.35 Alf
10.00 Maribor: Slalom za ženske - 1. tek
12.30 Kitzbuehel: Slalom za moške - 2. tek
13.55 Takrat
14.00 Potovanje na sever
15.35 Muppetki
16.00 Mini čas v sliki
16.10 Daktari
17.00 »X-Charts«
17.30 X large
18.30 Preko morja in gora
19.15 Zrebanje lota - nato ORF da-nes
19.30 Čas v sliki
19.48 Šport

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba
8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni noktur- - James Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

EUROSPORT

- 7.00 Verski program 8.00 Tovarna za-bave 10.00 Mednarodni šport 11.00 Košarka - evropski pokali 12.00 Plava-nje - svetovno prvenstvo - sledi Smu-čanje - slalom (m) - sledi Smučanje - veleslalom (ž) 15.00 Biljard - masters 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 Plava-nje - svetovno prvenstvo 1.15 Rally Pariz - Dakar 1.30 Smučanje

MTV

- 0.00 Nevključeno 0.30 VJ Ray Cokes 3.00 Nočni video 8.00 VJ Paul King 11.00 V žarišču 11.30 Evropski top 20 13.30 XPO 14.00 VJ Pip Dann 18.30 XPO 19.00 Ameriški top 20 21.00 120 minut 23.00 XPO 23.30 MTV klub

RTL PLUS

- 6.00 Različne mladinske oddaje in ponovitve 12.30 Klasika a la carte, ve-lika opera s Placidom Domingom in drugimi pevci 13.00 Moj oče je zunaj-zemeljsko bitje, nato Družina Mun-ster in Ultraman 14.15 Divji ribiči v Hellasu, nemški film 16.00 Strel, ameriški thriller, Jean Seberg 17.50 Glasbena revija 18.45 poročila 19.10 Dan kot noben drug 20.15 Domovins-ke melodije 21.55 Spieglov ZTV ma-gazin 22.45 Zdravnik dr. Westphal 23.35 Pošasti, ameriška grozljivka, nadaljevanka

VABILO NA PRIREDITEV

Koncert božičnih, Aljaževih in narodnih pesmi

Mešani pevski zbor KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana prireja 13. januarja ob 18. uri v kulturnem domu na Dovjem koncert božičnih, Aljaževih in narodnih pesmi. Gostje večera bodo: Franc Košir, trobenta, Danica Butinar, citre, Katarina Volčini, flavta in Urška Volčin ter Andrej Beden kitara.

Ves izkupiček koncerta bo namenjen za izgradnjo kapele na Kredarici, saj so se vsi nastopajoči honorarju odrekli! ● D. S.

NOVO V KINU

UMRI POKONČNO II

John McClaine (Bruce Willis) se zopet zaplete v nepredvidene težave. Mesto dogajanja je mednarodno letališče v Los Angelesu, kjer teroristi poskušajo osvoboditi južnoameriškega trgovca z drogo. Kontrolni stolp nima nikakršnih možnosti komunikacije z letali, ki naj bi vzleteli. Gre za življenje stotine ljudi, med njimi je tudi hči glavnega junaka Johna McClaineja. Ta ima samo 80 minut časa, da reši ljudi iz navidez brezizhodnega položaja. Sledi vloga nas, gledalcev, to je, da bomo naslednjih 100 minut prikovani na svoje stole, lahko se zgodi, da bodo nekateri celo malo niže. Film »Umrj pokončno II« je eden izmed najuspešnejših filmov lanske letošnje sezone in je samo v Ameriki prinesel 100 milijonski blagajniški iztržek.

KINO

13. januarja

CENTER amer. akcij. film OREL SMRTI ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij. filma UMRI POKONČNO II. ob 21. uri STORŽIČ amer. akcij. film IZVEN ZAKONA ob 16. uri, amer. trda erot. REŽISER PORNO FILMA ob 18. in 20. uri ZELEZAR prem. amer. glasb. filma VELIKE OGNJENE ŽOGE ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. TRENUTKI LJUBEZNI ob 21. uri DUPLICA amer. melodrama DUH ob 16.30 in 18.45 uri, amer. trda erot. VEČ KOT STRAST ob 21. uri TRŽIČ amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE II. ob 18. in 20. uri ZELEZNIKI amer. ris. film REŠEVALCI ob 17. uri, amer. kom. STARŠI IN OTROCI ob 19. uri SKOFJA LOKA amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 18. in 20. uri RADOVLJICA amer. krim. film ALIBI ZA UMOR ob 18. uri, amer. zab. film ČEDNO DEKLE ob 20. uri BLEDE amer. zab. film VELIKAN ob 18. uri, amer. barv. film IZGUBLJENI FANTJE ob 20. uri BOHINJ angl. glasb. film PLES V TEMI ob 18. uri, amer. erot. ROŽNATI SEKS ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Alice v deželi risb, oddaja TV Sarajevo
9.15 Ciciban, dober dan: Šivilja
9.30 Tamburaška skupina iz Artič
9.45 Folklorna skupina Emona
10.00 Utrip
10.15 Zrcalo tedna
10.30 TV mernik
15.20 Video strani
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Mozaik, ponovitev - Zdravo
18.30 Spored za otroke in mlade
18.30 Radovedni Taček: Želva
18.45 Alf, ameriška nanizanka
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Grešne ovčice, drama TV Novi Sad
20.55 Osmi dan
21.45 TV dnevnik, vreme
22.05 400 let slovenske glasbe
22.35 Sova:
Avtoštopar, ameriška nanizanka
Ulica strahu, angleška nanizanka
23.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Po sledih napredka
21.00 Sedma steza, športna oddaja
21.20 Francija v šansonu
21.40 Kraj v Evropi: Ulica v Bardejevu, dokumentarna oddaja
21.55 Premor
22.05 Yutel

GORENJSKI GLAS

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program - Dan na dan, TV film
16.30 Celovečerni film
18.00 Rojeni za življenje, dokumentarna oddaja
18.30 Program v slovenskem jeziku
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.25 Čarobna svetilka - otroški program
20.30 Glasbena oddaja
21.00 Ponedeljkov športni pregled
21.30 Dokumentarna oddaja
22.00 TV dnevnik
22.10 6. krog - šport iz zamejstva

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila - nato Alf
9.30 Avstrija v sliki
9.55 Natanko pogled
10.00 TV v šoli
10.30 Model in vohlač
11.15 High Chaparal
12.00 Menažerji
13.00 Aktualno
13.05 Primer za ljudskega tožilca - nato Reakcije
13.35 Tednik
14.00 Medij
14.15 Očarljiva Jeannie
14.40 Full House
15.35 Babar
16.00 Am, dam, des
16.20 Mini oder
16.30 Mini srečanje
16.55 Mini CVS
17.05 Elektronski dvojniki
17.30 Vif-zack
17.55 Yakari
18.00 Mi
18.30 Šef zdravnik Trapper John - nato Kdo nudi več?
19.30 Čas v sliki
20.00 Sport
20.15 Šport ob ponedeljkih
21.08 Mijstri kuhajo
21.15 Mike Hammer
22.00 Pogledi s strani
22.10 Divja leta v Parizu
0.10 Aktualno
0.15 Nočni sokol
1.00 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme - panorama
16.00 Leksikon umetnikov - nato Ta-krat
16.10 Šport
16.45 Iskalci zakladov
17.30 Lindenstrasse
18.00 Alf
18.30 Wurlitzer
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Kulturni dnevnik
20.15 Otok sanj
21.00 Novo v kinu
21.08 Mojstri kuhajo
21.15 Šiling
22.00 Čas v sliki
22.25 Nano - tehnika ultra sveta
23.10 Jor fixe
0.10 Aktualno

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - Anka Petričević: Ponovno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

EUROSPORT

- 6.00 Mednarodno poslovno poročilo
6.30 To so bili dnevi 7.00 D. J. Kat
8.30 Eurobika 9.00 Smučanje 10.00 Biljard - masters 13.00 Eurobika 13.30 Judo 14.00 Mednarodni kmoto šport 15.00 Biljard - masters 19.00 World Jet Ski Tour 19.30 Športne novice 20.00 Biljard - masters 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 NHL hokej 0.15 Športne novice 0.45 Košarka NCAA 1.45 Rally Pariz - Dakar

18.30 SLOVENIJA 1

RADOVEDNI TAČEK

Smrček je tokrat čisto uničen, ker v svoji sobi ne sme imeti želvic. Zato prosi Tačka in Marka, če mu jih lahko čuvata. Poglejte, kaj vse se lahko zgodi v taki situaciji.

Scenarij Franček Rudolf, sodelujejo Nace Simončič, Marko Okorn in Karel Brišnik. Glasbena oprema Ivo Meša, scena Tomaž Marolt, dramaturg Jože Rode, redakcija Irena Struna Arko, režija Boštjan Korbar.

FILMNET

- 7.00 Journey to Shiloh 9.00 Salsa 11.00 Every Time We Say Goodbye 13.00 Hot Pursuit 15.00 Fatal Attraction 17.00 The Fall of The Roman Empire 19.00 Murder Smoke and Shadows 21.00 Stand By Me 23.00 Hellcamp (Opposing Force) 1.00 The First Time 3.00 Up The Academy 5.00 Friends of Eddie Coyle

RTL PLUS

- 6.00 Dobro jutro, nato različne ponovitve 9.10 Premos z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 12.35 Decarnat M 13.00 Bogat in lep 13.20 Kalifornijski klan 14.05 Prenos z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 15.50 Bojna zvezda Galactica 16.40 Tvegano 17.45 Salvatores 18.00 Človek za šest milijonov dolarjev 18.45 Poročila 19.45 Ekpa A 20.15 Otroci posnemajo pop zvezdnike 21.10 Umor je njen konjiček 22.05 Posnetek z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 23.45 Moški magazin 24.20 Britanska bolnišnica, angleška satira

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Čas za pravljico, oddaja za otroke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica Maja, risana serija
10.45 Family album, tečaj ameriške angleščine
11.15 Risanka
11.30 Po brezkončnosti sveta: Azija
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 V 80 dneh okoli sveta, angleška nadaljevanja
12.55 Boj za obstanek
13.20 Satelitski program
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Čas za pravljico, oddaja za otroke
17.10 Risanka
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Morje, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Boljše življenje, humoristična serija TV Beograd
21.05 7 dni v svetu, zunanja politika
21.35 Dnevnik
21.55 Poročila v angleščini
22.00 Kinoteka Hollywooda, On our merry way, ameriški film
23.30 Poročila

alples industrija pohištva

redni program AL vam s
predelavo in dodelavo
prilagodimo meram
vašega stanovanja
sprejemamo tudi naročila za
elemente že opuščenega
programa TRIGLAV

alples

alples

alples

CENTER amer. glasb. film VELIKE OGNJENE ŽOGE ob 16., 18. in 20. uri
STORŽIČ Danes zaprtol ZELEZAR amer. akcij. film IZVEN ZAKONA ob 18. in 20. uri
DUPLICA Danes zaprtol LAZE amer. melodrama DUH ob 19. uri
RADOVLJICA amer. glasb. film LAMBADA ob 20. uri
BLED amer. krim. film ALIBI ZA UMOR ob 20. uri

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

ZIJAH SOKOLOVIČ:
GLUMAC... JE... GLUMAC JE GLUMAC

PETEK, 11. 1. 1991 ob 19.30 uri za abonma PETEK 1 in IZVEN
SOBOTA, 12. 1. 1991 ob 19.30 uri za abonma SOBOTA 1 in IZVEN
PONEDELJEK, 14. 1. 1991 ob 19.30 uri za abonma ZELENI in IZVEN
TOREK, 15. 1. 1991 ob 19.30 uri za abonma RDEČI in IZVEN
SREDA, 16. 1. 1991 ob 19.30 za abonma MODRI in IZVEN

GLASBENI KOTIČEK

Piše: DRAGO PAPLER

LOJTRCA DOMAČIH '90

Poslušalci radia Slovenija in bralci treh slovenskih časnikov Nedeljskega Dnevnika, Kaja in Kmečkega glasa so preko vsega leta glasovali za najpriljubljenejšo domačo vižo na Lojtrci domačih '90, kar smo potem ob nedeljskih popoldnevih poslušali v radijskih oddajah. Svoj letni epilog je Lojtrca domačih '90 sklenila z izidom kasete desetih mesečnih uspešnic. Februarja so Fantje z vseh vetrov slavili s skladbo Ljubezni mi nisi dala, kar je bila njihova že tretja lojtrična zmaga v desetletju, ko so si priigrali že štiri zlate plošče. Marca je zmagal ansambel Nika Zajca z vižo Najlepše je tu pri nas, ki je bila tudi naslovna na njihovi jubilejni kaseti ob 20-letnici ansambla. Aprila so bili uspešni Slovenski muzikantje s skladbo Ne joči Slovenija, ki je tudi uvrščena na njihovo jubilejno kaseto ob 25-letnici ansambla, ki ima domicil na Jesenicah, kjer domuje vodja Andrej Smolej, mimogrede pa naj v telegrafskem stilu še zapišem, da s Slovenskimi muzikanti ob Rudiju Trojnerju prepeva nova pevka Anita Zore... Maja je najvišje kline osvojil ansambel Vilija Petriča z melodijo Moja žena, ki pa jo je občuteno zapela Petričeva žena Majda Renko. Sicer pa Vili Petrič, ki je že 26 let trobentar v simfoničnem orkestru RTVS, v svojem ansamblu pa igra harmoniko, vse melodije izdela do zadnje podrobnosti in se po preigravanju šele odloči za snemanje. Junija je zmagal ansambel Jevšek s polko Za krvavcem, kar je njegov sploh največji uspeh v 16-letni karieri. Julija je ansambel Toneta Ža-

garja že tretje leto zapored ponovil uvrstitev v finale s skladbo Lumparice in to že ob prepevanju z novim pevcem Lojzetom Ambrožem ter napovedal izid nove kasete ob 25-letnici prihodnje leto. Avgusta so presenetili neznani Ruševci, ki so priložnostno nastali iz sodelavcev RTVS v planinskih družbah in v tem stilu tudi skomponirali vižo Planinski pozdrav. Septembra je bilo še tretje presenečenje z zmago ansambla bratov Poljanšek in skladbo Harmonika, ki pa je tudi uvrščena na njihovo pravkar izšlo prvo kaseto z naslovom V Tuhijsko dolino. Oktobra je zmagal ansambel Lojzeta Slaka s skladbo Merkaj se ljubica, ki je tudi na njihovi zadnji kaseti Raj pod Triglavom. Novembra pa so priljubljenost znova potrdili Štirje kovači, s 36-letnim stažem sedaj naš najstarejši ansambel, ki je osvojil vrh lojtrce z značilno vižo Naša kovačija.

Med novoletnimi prazniki pa smo si ogledali tudi televizijsko verzijo Lojtrce domačih '90, ko so v celjski dvorani Golovec nastopili omenjeni mesečni zmagovalci, povezovalci, humoristi in pevec Vinko Šimek pa je povabil k nastopu še Biser s Ptuja, Celjski instrumentalni kvintet, citrarja Miho Dovžana, totoga Štajerca Alfija Nipiča, Martina Sagnerja-Dudeka, Franca Pestotnika in Ivica Oštir ter skupino Don Juan, ki je spremljala novo odkriti glasbeni talent, 11-letni Hajdi Korosec iz Celja... In če primerjam Šimekove nastope na blejskem Alpskem večeru, mariborski Marjanci in celjski Lojtrci domačih, moram reči, da imajo veliko skupnega. S svojim šarmom zabava ljudi v domačem vzdušju in se ob glasbeno-razvedrilnih prireditvah po več letih znova vrača na televizijo, od koder je bil po osvojitvi zlatega ekrana na silo odstranjen...

HOROSKOP

OVEN

V zapleteni osebni zadevi se boste ravnali predvsem po svojem občutku, čas pa bo povedal, ali je bila ta odločitev tudi prava. Toda nikar se preveč ne zanašajte na svojo srečno zvezdo, raje si srečo prislužite.

BIK

Nekdo vas zelo pogreša, vendar pa vam tega na noben način ne bo hotel priznati. Konec tedna boste »pristali« na divji zabavi. V prijetnem razpoloženju boste izdali nekaj, za kar bi bilo bolje, da bi ostalo skrito.

DVOJČEK

Všeč ste komu, ki je dovolj resen in zrel, da bi vas lahko osrečil. Pokažite nekoliko več zanimanja in lahko bo še prav zanimivo. Osrečili boste tako sebe kot tudi osebo, ki vam bo v prihodnosti še marsikaj pomenila.

RAK

Vaša reakcija na nepričakovano novico bo vse preveč impulzivna, da bi lahko dosegla kakršnokoli razumno rešitev. Poskusite se zbrati in trezno razmisliti, pa se bo rešitev pokazala kar sama od sebe.

LEV

Vse preveč ste zaskrbljeni s tem, kako ustreči drugim. Zakaj ne bi enkrat najprej pomislili tudi nase. Svoja zanimanja boste razširili na povsem nova področja, kjer vas čakajo še neprijetna presenečenja.

DEVICA

Izredno čustveno obdobje se bo še stopnjevalo, tako da se vam obeta obilo zanimivih doživetij, ki pa ne bodo vsa tudi prijetna. Prišli boste v položaj, ko se boste morali odreči komu, za katerega ste se še pred kratkim pošteno borili.

TEHTNICA

Prijatelj, ki ste mu sicer izredno naklonjeni, niti ne sluti o vaših čustvih, zato je najbolje, da mu poskusite odpreti oči. In nikar se preveč ne obotavljajte, saj se vam izgubljena priložnost zlepa ne bo ponovila.

ŠKORPIJON

Dolgo ste varovali svojo skrivnost, sedaj pa je prišlo na dan tudi tisto, na kar ste že zdavnaj pozabili. Le stežka vam bo uspelo prikriti čustva, kar pa se lahko izkaže kot izredno riskantna zadeva.

STRELEC

Neka zadeva bo najprej spodletela, ko pa boste poskusili znova, boste dosegli prav neverjeten uspeh. Presenetljiv uspeh vas bo spravil v oblično razpoloženje, neuspeh iz preteklosti pa bo v hipu pozabljen.

KOZOROG

Doživeli boste izredno prijeten konec tedna. Oseba, ki jo že daljša opazujete, vam bo predlagala povsem konkreten predlog. Toda kaj bo na to rekel vaš dosedanji partner - toda to je že druga zgodba...

VODNAR

Potovanje vam bo prineslo obilo prijetnih doživetij, prav tako pa si boste pridobili moči za nove naloge, ki vas čakajo. Razvoj dogodkov bo odvisen predvsem od vas samih in prav lahko se vam bo zgodilo, da se boste resnično zaljubili.

RIBA

Če ne boste naredili ničesar za svoje dobro, tudi ne morete pričakovati, karkoli prijetnega. Potrudite se in bodite predvsem odkritorsrčni, saj se vam sprenevedanje doslej ni kdove kako obrestovalo. In nikar ne čakajte!

Upam, da ste si že dodobra opomogli od šoka, ko vam pred letošnjim novim letom nihče od vladajoče slovenske strukture ni voščil sreče in veselja v novem letu! Prišel je namreč novi šok, beograjski vdor v primarno emisijo ali »haupt« kraja našega in vašega denarja. Reši se, kdor se more! In Srbija se je zmogla. Kar je res, je res: kdor prvi pride, prej melje ali pokrade! Res so kaveljni, ni kaj! Lahko jim damo samo kapo dol, čeprav je zadeva skrajno žalostna.

A ostanimo pri domačih temah. Meni namreč ne gre in ne gre iz glave, kako je bilo možno, da so naši najvidnejši predstavniki pozabili, da je treba narodu čestitati ob novem letu.

Očitno sta pozicija in opozicija pred novim letom poniknili v svoje zasebne sfere - narodu pa naj vošči, kdor že hoče! Pa bi bilo zabavno, ko bi - kolikokrat že? - videli na ekranu naše vrle strankarske prvake, ki bi spet bili na nekakšnem Pokaži, kaj znaš: od sile bi se napenjali, kdo bo bolj prisrčen in bolj izviran.

Saj se res ne mečemo ob tla zaradi tega, ker je novoletna slovenska poslanica umanjala in smo se hočeš nočeš morali zadovoljiti s poslanico šefa še vedno jugoslovanske nam države. Gorenjci pa se vendarle moramo čuditi, da je protokolu spodrsnilo pri taki zadevi, ki sploh nič ne stane - bila pa bi zelo odmevna, saj bi šlo navsezadnje za prvo slovensko državno poslanico po tisoč letih, kolikor Slovenci menda hrepenimo po svoji državi.

Pravzaprav bi lahko oprostili in zamahnili z roko, češ - mlada demokracija ima sicer res velespoštovane gospode in gospe in kamorkoli že pogledaš, se v tej deželi vseprek vsi zelo spoštujejo, vikajo in onikajo, ni pa seveda brez napak in spodrsiljavev. Eden takih je lahko tudi manjko novoletne poslanice. Kaže sicer na trenutno odsotnost meščanske nam omike, a kaj hočeš?

POSLANICA

Večjo težo ima protokolarni »kiks« - da nam namreč poslanice ni poslal predsednik nove države - z zgodovinskega vidika. Iz te opcije je kratkomočno neoprostljiv, prava katastrofa. Verjamem namreč v vsaj še nadaljnjih tisoč tristo let slovenske državnosti, kajti prej je baje 1.300 let nismo imeli, zdaj pa jo 1.300 let bomo imeli. To je tako preprosto kot pasulj: za sedmimi leti suhih krav pride vedno sedem let debelih krav. V našem primeru smo sedem let časovno samo rahlo potegnili, na tisoč, važno pa je, da pomen ostane isti.

In ko bo čez tisoč tristo let slovenska državnost spet na hudi preizkušnji - sistem kolobarjenja s kravami: suhe, debele, suhe, debele! - niti pomisliti ne smem, kako nas bodo potomci - zgodovinarji kleli! Vsa strokovna literatura o plebiscitu jim bo promptno na razpolago, le prve novoletne poslanice nove države **nikjer!** Za znoret! Kako šele bodo čez kratkih 1.300 let obupani še vedno nacionalno romantični slovenski pesniki! Le kdo bo v novih bojih za pravdo in pravico slovenskega naroda lahko prispeval kakšno antologijo slovenske lirike izpred 1.300 let, če je ne bo mogel začeti s poetično plebiscitno novoletno poslanico?

A zdaj vidite, da zadeva le ni tako preprosta, kot se je vam morda zdela? Ostane tudi še hipoteza: kaj pa, če novoletne poslanice namenoma, zanalasč, ali kaj več zaradi kakšnega drugega vzroka, ni bilo?

Brrrrr! Če je bila ta demokracija še enkrat samo štorasta, je še nekam v redu, čeprav ima iz omike čisti cvek. Če pa ni bila štorasta, če je vedela, da se novoletna poslanica spodobi, pa vseeno ni prišla na ekran, potem... Potem naj se pa grejo vsi skupaj solit! Zdaj imamo namesto novoletne poslanice - srbsko! Zato kličem:

Ustavite že ta planet - jaz grem res dol! ● D. Sedej

Delavska zavest naj pomaga

Delavska zavest naj pomaga, kako rešiti kočljivo vprašanje! Oba zbora OLO Kranj sta ponovno razpravljala o dopolnilnem prispevku za socialno zavarovanje.

V tem trenutku se moramo predvsem zamisliti in to, kako preprečiti plačevanje velikih zneskov Zavoda za socialno zavarovanje, ki jih le-ta daje za skrbnine in zdravila, ki v marsikaterem primeru ne služijo svojemu namenu.

Dejstvo je, da je večina delavstva, ki je zaposlena v kranjskih in tudi v ostalih tovarnah v okraju, s podeželja. Zaradi tega je večina delavstva zaradi sezone dela vezana tudi na sezonska domača dela. Tako se pojavljajo tudi sezonske obolelosti zaradi žetve, košnje itd. Delavska zavest pa žal še ni na taki stopnji, da bi se delavci zavedali, da je zloraba družbenih sredstev ali družbene lastnine ravno tako škodljivo in neprimerno dejanje kot zasebna tatvina. Zato bo treba temu problemu posvetiti mnogo več pozornosti, delavski sveti, sindikalne in ostale množične organizacije pa bodo imele na tem področju še veliko dela.

Uspehi delavskega samoupravljanja so jasni!

Na Gorenjskem naj bi imeli več komun. V bistvu gre za to, da naj komuna zamenja staro buržoazno upravno razdelitev z novo družbeno obliko upravljanja. Gre za poglobljanje tistega družbenega procesa, ki se je začel z izročitvijo tovarn delavcem. V začetku je o vsem odločal direktor, zdaj pa je skrb za upravljanje sprejelo delavstvo. Vse več delavcev se je začelo zanimati, kako gospodarijo v podjetju. Kljub zlim napovedim tistih, ki jim delavsko upravljanje ni pri srcu, so uspehi delavskega upravljanja vsakomur jasni! Proizvodnja je narasla, neopravičenih izostankov je vedno manj, material se štedi mnogo bolj, kot se je prej!

GORENJSKI GLAS

ČLOVEK, NE JEZI SE!

Že od malih nog imam v času novoletnega praznovanja tesnoben občutek. Tedaj, ko je še hodil dedek Mraz, je to izviralo iz napetega pričakovanja, kaj bo pustil pod novoletno jelko. Odkar pa so mi noge zrasle, pa mojo novoletno tesnobo povzročajo pričakovanja ukrepov oblasti in vseh drugih, ki mi krojijo življenje.

Skok v letošnje leto smo zabeležili z devalvacijo. Prava figura - saj je za sto odstotkov prenižena. Dobili smo novo davčno vijačenje - phi, do konca leta bo toliko sprememb, da bo več davčnih inšpektorjev v norišnici kot na davkarijah. Dostavili so nam paket interventnih zakonov za plače - igrice "človek, ne jezi se" se bom šli, ko bomo sploh vedeli, kaj iz škatle zakonov velja. In ko me je že skoraj minil novoletni tesnoba val - glej zlomka na vratih pošt. Nam tako ljubi banki, pri katerih imamo navadni smrtniki tekoče račune ter hranilne knjižice, sta se odpovedali sodelovanju s pošto. Od novega leta naprej torej s čeki ali knjižicami po gotovino le v vrsto v vašo banko, če se vam škoda zdi denarja za provizijo drugi banki.

V načelu ima takšen ukrep zdravdo podlago: zapravljevcem mojega tipa v osnovni zatre željo po denarju. Že od pamtiveka hodim po "cash" na pošto, ki ima za moj evropski delovni čas najbolj primeren urnik poslovanja. Z bankama, ki sta

nam poslali opisano novoletno darilo, se je moja ljubezen ohladila zaradi neskončnih vrst ter ogabno prijaznih uslužbencev za bančnimi okenci.

Seveda bosta Ljubljanska banka ter Abanka še naprej veselo opravičevali svoj ukrep s tem, da imata gosto mrežo svojih poslovalnic. O tem, koliko ekspozitur ima na primer Abanka v škofjeloški občini glede na število imetnikov tekočih računov ter knjižic te banke, ne smem vedeti ničesar. Jasno je tudi, da bosta banki velikodušno popustili pred navalom jeznih dinarskih komitentov ter obnovili poslovanje s pošto - ali pa bo za neuspeh takega dogovora kriv nekdo drug, le banke nikoli. Tako nekako je bilo tudi z lanskoletnim novoletnim darilom, ko na črpalkah in še marsikje niso sprejemali čekov. Mene zato gnjavi velika želja: da bi se predstavnikom delničarjev, ki že od začetka lanskega leta upravljajo banke - delniške družbe, čimprej pripetila zadrega z gotovino in bi na svoji koži občutili vrste na bančnih šalterjih, poštne blagajne pa samevajo. Če se bo kaj takega zgodilo delničarjem v upravnem odboru ali v skuščini bank, potem bo tudi za navadne smrtnike najnovejše igrice "človek, ne jezi se" hitro konec.

Aklamator

Nikoli ne igrava kart ali drugih iger!

Med štirimi meteorologi, ki domala že dvajset let delajo na Hidrometeorološkem zavodu Ljubljana - glavni meteorološki postaji Kredarica na Triglavu, je tudi Frenk Zupančič iz Ribnega pri Bledu.

»Na Kredarici meteorologi od štirih zjutraj do 21. ure zvečer vsako uro beležimo hitrost vetra, temperaturo, vlago, razvoj oblakov, zračni pritisk. Na podlagi teh podatkov se v Ljubljani izdela vremenska slika in prognozira fronta. Po drugi strani pa pomagamo tudi helikoptski službi RSNZ, če pride, recimo, v radijsko senco, oddajamo sporočila v primeru gorskih nesreč ali pa posredujemo reševalcem podatke o vremenu.

Opazovanja se opravljajo zunaj, kar pa vedno niti ni tako lahko, kajti včasih so velikanski zameti in sunki vetra. Nikoli ne veš, ali boš zjutraj lahko odšel do opazovalnice v copatah ali pa bo snega do ramen! Najhuje je, ko piha veter, ki doseže v sunkih lahko hitrost do 200 km na uro in tedaj se moraš nujno privezati! Taki sunki zlahka prevračajo kamione. Ko smo bili še v stari hiši, je včasih skozi kakšno luknjico po celo noč presunljivo cvililo in dokler nisi odkril izvora, je

bilo počutje prav neprijetno. Najhuje pa je, ko jugozahodnik piha čez sleme v dimnik tako, da je soba popolnoma zakajena in ne moreš drugega storiti kot odpreti vsa okna, se obleči v bundo in počakati.

Velike so seveda tudi temperaturne razlike. Meteorologi na najvišji meteorološki postaji v Jugoslaviji - le v Makedoniji je postaja, ki je le na nekaj metrov nižji nadmorski višini - že tudi med drugim vemo, da se tedaj, ko na Kredarici veter pojenja, v dolini nujno pojavi megla. Sicer pa vremenskih napovedi ne dajemo.

V izmeni sva po dva, navadno 14 dni. A nemalokrat se zgodi, da ob določenem času ne moreš v dolino. Tako je bilo predvsem včasih, zdaj pa smo meteorologi zelo hvaležni helikoptski službi RSNZ, ki nam je v veliko pomoč.

Včasih smo gazili sneg skozi Krmo na Triglav tudi po dva dni in toliko časa domači sploh niso vedeli, kje smo. Ure in ure smučali na nogah sploh videl nisem, ko sem se skozi cel sneg prebijal proti Kredarici.

Sicer pa je življenje na 2.515 metrih takšno, kot so ga poznali včasih: umivava se v lavorju, kuhava in pereva si sama. Ni-

Frenk Zupančič pri heliografu na Kredarici, pri napravi za opazovanje Sonca....

kdar zanesljivo ne veš, koliko časa boš v službi - nekoč sva bila gor celih 34 dni - zato je hudo dvomljivo, koliko hrane naj bi vzel s seboj. Ko sem začel, nisem imel pojma o kuhi: prvo leto sem jedel konzerve, iz ust in ušes so mi gledale, tako da jih nazadnje niti videti nisem hotel več. No, danes že znam peči tudi kruh.

Dela je dosti: vzdržujeva agregate, kidava sneg, sekava drva, gospodinjska, gledava te-

levizijo, poslušava radio. Skrbno pa paziva na to, da se ne bi »spustila« v dolgčas in v kakšno premišljevanje. Nikdar in nikoli ne igrava kart ali kakšnih drugih iger, pri katerih bi se lahko sporekla. V tej samoti je treba paziti na sožitje in razumevanje dveh, ki sta prepuščena zgolj samemu sebi: v taki samoti težje shajata dva kot en sam, kajti nenehno se morata biti v prilagajati eden drugega. ● D. Sedej

Oh, to bo pa lepo za pogledat!

Med našimi najbolj znanimi in priljubljenimi narodnozabavnimi ansambli je nedvomno Alpski kvintet, ki je za mnoge po Avsenikih naš najbolj kvaliteten ansambel. Letos praznuje ansambel 25-letnico, pred nedavnim pa so se zaradi odhoda pevca Ota Pestnerja odločili za nov pevski - tercet!

Člane Alpskega kvinteta smo obiskali na eni prvih vaj, ki so jo imeli v novi sestavi. Vodja ansambla Jože Antonič nam je dejal:

»Zaradi preobremenjenosti pevcu Ota Pestnerja, ki se vrača k zabavi, k »svoji« muziki, smo morali poiskati nove pevce. Zakaj smo se odločili za Braco Korena in Simono Vodopivec?

Prvič zato, ker sta Gorenjca, saj smo navsezadnje gorenjski ansambel. Pripravili smo avdicio predvsem za moške pevce, kajti za Simono Vodopivec smo se brez razmisleka odločili takoj. Braco se je najbolje izkazal in tako je član ansambla. Oba sta stara pevka »mačka«, prava profesionalca in mislim, da smo izbrali prav.

Tisti, ki so izvedeli za novi pevski sestav: Ivanka Kraševc, Simona Vodopivec in Braco Koren, so bili navdušeni! Če nič

drugega, so rekli: Oh, to bo pa tako lepo za pogledat! In res je; vsi trije so simpatični in prijetni na pogled, tako da jih bo res »fajn« za pogledat!

Alpski kvintet smo tako pomladili z novim, svežim zvokom in upajmo, da bo občinstvu všeč. Zdaj pripravljamo skladbe za novo ploščo in se pripravljamo na nastop na Dunaju, posneli pa bomo tudi eno skladbo za nadvse priljubljeno oddajo Heimatmelodie, ki se bo prikazovala na RTL plus sredi februarja.

Alpski kvintet praznuje letos 25-letnico svojega delovanja. Jubilejni koncert pa bo 29. junija v Zgornjih Gorjah, pripravljajo pa seveda tudi tradicionalni alpski večer maja na Bledu. Ob lepem jubileju, ki ga praznujejo z obilo uspehi - ena diamantna plošča, pet zlatih v Avstriji in dve zlati doma - pa načrtujejo tudi turnejo po slovenskih mestih. Avtor večine skladb, ki jih prepeva Alpski kvintet je Ivan Prešeren.

In kaj pravita nova člana ansambla Alpski kvintet?

Simona Vodopivec, ki je znana tudi po tem, da redno sodeluje v Tofovem moped šou: »Zdaj se nameravam posvetiti izključno ansamblu Alpski

kvintet in vesela sem, da so me povabili medse.«

Braco Koren: »Alpski kvintet je dober ansambel, eden naj-

boljših, sami dobri muzikanti. V Sloveniji trenutno boljšega izbora ni, zato mi bo v užitek biti v tem ansamblu.« ● D. Sedej

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV Mozaik
9.00 Zgodbe iz školje
10.00 Šolska TV: Človekovo telo
10.30 V hribih se dela dan... Kontrasti na Vršču
11.00 Kvaliteta življenja
11.35 Sedma steza
11.55 Osmi dan
14.50 Video strani
15.00 Žarišče, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Mozaik, ponovitev
17.05 Človekovo telo
17.35 V hribih se dela dan... Kontrasti na Vršču
18.05 EP video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Zgodovina Vatikana: Od Konstantina v naš čas, ponovitev
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Prepričevanje, angleška nadaljevanje
20.50 EPP
20.55 Novosti s knjižnih polic
21.05 Portret Harfista Andreasa Volenweiderja, oddaja TV studia Maribor
22.00 TV dnevnik
22.25 Sova
Poličijski oddelek, ameriška nanizanka
Ulica strahu, angleška nanizanka
23.40 DP v hokeju na ledu: Ješenice - Medveščak, posnetek z Jese-nic
0.40 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (m), posnetek iz Tschententalpa
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio 2 Koper
19.00 Naša pesem '90
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 Umetniški večer: Shakespeare na TV: Kralj Henrik VI
0.10 Yutel

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Mali svet, oddaja za otroke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica Maja, risana serija
10.45 Family album, tečaj ameriške angleščine
11.15 Risanka
11.30 Po brežkončnosti sveta: Azija
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Boj za obstanek
12.45 Senca templjarja, ameriški film
15.15 Hrvaška klavirska glasba
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Mali svet, oddaja za otroke
17.10 Šolski program
17.40 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke
18.45 Kulturna dediščina na Hrvaškem
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Navečer, španska nadaljevanje
20.55 Žrebanje lota

- 21.00 V velikem planu, kontaktna oddaja
22.30 TV dnevnik
22.50 Poročila v angleščini
22.55 Kinoklub Evropa: Eldorado, madžarski film
0.30 Poročila

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program
16.30 6. krog - šport iz zamejstva, ponovitev
17.30 Primorski regionalni program
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik 1
19.25 Čarobna svetilka - otroški program
20.00 Čelovečerni film
21.30 Justice, TV film
22.15 Žrebanje lota
22.20 TV dnevnik 2

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila - nato Alf
9.30 Angleščina
10.00 Beg, dolg vse življenje
11.00 Ginger in Fred
13.00 Aktualno
13.10 Mi
13.40 Takrat
13.45 Izdelovalci vina
14.15 Očarljiva Jeannie
14.40 Full House
15.35 Tudi hec mora biti
16.00 Am, dam, des
16.20 ORF otroški servis
16.30 Mini atelje
16.55 Mini CVS
17.05 Elektronski dvojniki
17.30 Mini reportaža
17.55 Yakari
18.00 Mi
18.30 Šef zdravnik Trapper John - nato Kdo nudi več?
19.30 Čas v sliki
20.00 Sport
20.15 Škotsko visokogorje
21.07 Dallas
21.50 Pogledi s strani
22.00 Zmenek s smrtjo
23.45 Nočni sokol
0.30 Aktualno

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme - panorama
10.10 Adelboden: Veleslalom za moške - 1. tek
11.00 Praznik gora
12.00 Sport ob ponedeljskih
12.55 Adelboden: Veleslalom za moške - 2. tek
16.20 Leksikon umetnikov - nato Takrat
17.30 Orientacija
18.00 Alf
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Kulturni dnevnik
20.15 Žival x štiri
21.07 Reportaža z inozemstva
22.00 Čas v sliki
22.25 Klub 2 - nato Poročila

GORENJSKI GLAS

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

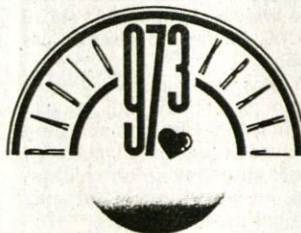
- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 11.00 Danes smo izbrala
- 14.05 Čestitke poslušalcev - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Zabavnimi ansambli - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nohturno - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

EUROSPORT

8.30 Eurobika 9.00 NHL hokej 10.00 Biljard - masters 13.00 Eurobika 13.30 Judo 14.00 Košarka - evropski pokali 15.00 Biljard - masters 19.00 Španski goli 19.30 Športna poročila 20.00 Biljard - masters 23.00 Rokoborba 24.00 Športna poročila 0.30 Smučanje - velesalom (m) 1.30 Rally Pariz - Dakar

MTV

0.00 Veliki hiti 1.00 VJ Pip Dann 3.00 Nočni video 7.00 Dobro jutro s Kristiane Backer 10.00 MTV v kinu 10.30 VP Paul King 14.00 VP Pip Dann 16.00 Yo! 16.30 MTV klub 17.00 Poročila 17.15 Novice 17.30 Veliki hiti 18.30 Prvi na MTV 19.30 Pokličite MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV v kinu 23.00 Poročila 23.45 Novice

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro 9.10 Prenos z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 12.35 Decernat M 13.00 Bogat in lep 13.20 Kalifornijski klan 14.05 Springfield'ska zgodba 14.50 Posnetek z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 15.50 Buck Rogers 16.40 Tvegano 17.45 Salvator 18.00 Človek za šest milijonov dolarjev 18.45 Poročila 19.15 Knight rider 20.15 Karate morilec, ameriški vohunski film, Telly Savalas, Jill Ireland, Joan Crawford 21.55 Posnetek z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 23.25 Zakon 24.15 Vhod v raj, angleški film

SOVA SLOVENIJA 1

POLICIJSKI ODDELEK

V prometni nesreči umre mož, za katerega se izkaže, da je bil hudo drogirani. Vse kaže, da je šlo za umor. Tokrat inšpektorja Franka poti vodijo v nočni klub, kjer se zaposli kot zabavljak, vse dokler ne odkrije resnice.

FILMNET

7.00 Voice in the Night (Wanted for Murder) 9.00 Nutcracker 9.30 The Wild Swans 11.00 Great McGonagall 13.00 Der Tiefstapler 15.00 Stand By Me 17.00 Friend of Eddie Coyle 19.00 Scrooged 21.00 Five Corners 23.00 Bright Lights, Big City 1.00 Pray TV 3.00 Wicked Stepmother 5.00 Secret Ceremony

TELECLUB

11.00 Dangerous Game, Miles Buchanan, Marcus Graham 14.00 Die Geister, die ich rief, Bill Murray, Karen Allen 16.00 Die Initiative 18.00 Cocoon II - Die Rückkehr, Don Ameche 20.00 Die Fat Boys als Chaotenteam 21.30 Der Alfe im Menschen 23.25 Action Hunter, J. Chan

MODA ZA MLADE TRŽIČ

RAZPRODAJA

modne italijanske moške jakne 980,00 do 1.450,00 din

modni italijanski ženski plašči 1.300,00 do 1.500,00 din

Pri nakupu nad 2.000,00 din vam J.A.S. podari moško srajco ali žensko spodnje perilo.

MOŽNOST PLAČILA NA 2 ČEKA!

Obiščite nas v naših dveh prodajalnah: trgovski center DETELJICA (od 12. - 19. sobota od 9. - 13.) Tržič, Trg Svobode 18 (9. - 19., sob. od 8. - 13. ure)

Zabavno glasbena prireditve Prvi glas Gorenjske je privabila v dvorano gledališča Tone Čufar na Jesenicah številne Jeseničane in okoličane. Na podobnih prireditvah pred leti so svojo glasbeno pot začeli danes slavni in uveljavljeni pevci Helena Blagne, Franci Rebrnik in še kdo.

Organizacijo tokratne prireditve je prevzel radio Triglav Jesenice na pobudo Jožeta Humerca. Na avdicijo se je prijavilo kar 20 deklet in le en fant. Po preskusu glasbenih sposobnosti so za nastop izbrali 11 prijavljenih.

Kar precej treme je bilo pred začetkom za odrom, led pa je prebila Eva Jeseničnik iz Ljubljane. Zatem se je na odru zvrstilo še ostalih 9 deklet. Največjo pozornost je s svojim nastopom zbudil prav najmlajši 6-letni Aleš Vovk z Jesenic, ki je v pravem »profesionalnem« stilu zapel skladbo Dama, sicer novi hit Helene Blagne.

Za dobro spremljavo vseh nastopajočih je skrbel ansambel Čokoladna bomba, za večjo

spodbudo je zapel Darko Kržišnik, ki je pred leti že dvakrat zmagal na podobnih prireditvah. Vsi so nestrpno pričakovali odločitev žirije, v kateri je bila tudi Helena Blagne. Žirija se je enotno odločila, da je Prvi glas Gorenjske Anka Čop, ki je zares lepo in doživeto zapela svetovno uspešnico Blue Bayou. Nagrado občinstva si je priboril najmlajši Aleš Vovk, ki je dokazal, da je res velik glasbeni talent.

V show programu sta nastopila pevka leta Helena Blagne in pevec Nace Junkar. Najbolj sta vžgala z velikim hitom Vrniva se na najino obalo, potem pa še Nace Junkar s Slovenskim mornarjem in Helena z Adijo, piši mi, Damo in Oprosti mi, mama. Za povezovalje prireditve sta skrbela voditeljica radia Triglav Branka Potokar in sodelavec Robi Svetina. Na prireditvi je nastopila manekenska skupina Dotik z Jesenic, ki je predstavila oblačila treh jeseniških butikov Petke, Asa in Nivoja.

J. Rabič

NAGRADNA IGRA

Zlatko pri vas doma

V prvi številki priloge GL16AS smo objavili nagradno igro, v kateri smo vas spraševali o dveh skladbah z najnovejše kasete Helene Blagne. Prejeli smo več kot 200 kupončkov z večinoma praviimi odgovori. Nagrada? Nagrada je bila obisk priljubljene in simpatične Jeseničanke pri vas doma.

Tokrat je imela srečo Nataša Čemažar, Gorenja Dobrava 6, Gorenja vas, ki je pravilno odgovorila, da je naslov pesmi iz Helenine kasete Piši mi, Moj dom. Nataši bomo sporočili, kdaj jo bomo skupaj s Heleno obiskali, o obisku pa poročali v eni naslednjih številki.

Nagradno igro nadaljujemo. Vsi tisti, ki bodo pravilno odgo-

vorili na vprašanje, koliko kaset je izdal Zlatko Dobrič, bodo sodelovali v nagradnem žrebanju s prvo nagrado: obisk Zlatka na domu. Kupone pričakujemo do 15. januarja.

Kupon

Ime in priimek

Naslov

Odgovor

GORENJSKI GLAS

CENTER amer. glasb. film VELIKE OGNJENE ŽOGE ob 16., 18. in 20. uri
STORŽIČ amer. akcij. film SMRTNOSNO OROŽJE II. ob 18. in 20. uri
ZELEZAR Danes zaprtlo **DUPLICA** amer. melodrama DUH ob 20. uri
KOMENDA amer. melodrama DUH ob 17. uri
ŠKOFJA LOKA amer. akcij. film VSI ZMAGUJEJO ob 20. uri
RADOVLJICA amer. zab. film ČEDNO DEKLE ob 20. uri
BLED amer. krim. film ALIBI ZA UMOR ob 20. uri

TEČAJ ZA VADITELJE SMUČANJA

Zveza telesnokulturnih organizacij Radovljica razpisuje tečaj za vaditelje alpskega smučanja. Tečaj bodo organizirali v dveh delih in sicer od 24. do 27. januarja, drugi del pa bo v drugi polovici februarja. Tečaji bodo potekali na Kobli. Od 28. januarja do 1. februarja bodo tečajniki imeli prakso v smučarskih tečajih. Za tečaj se lahko prijavijo kandidati, stari 16 let z ustreznim znanjem smučanja.

Sestanek s kandidati bo v ponedeljek, 21. januarja, ob 18. uri v prostorih ZTKO Radovljica, Gorenjska 26. Stroški šolanja znašajo 5.000 dinarjev. V ceno so všteti žičnica, prehrana, organizacija ter stroški učiteljev in izpitov. Prijave sprejemajo do petka, 18. januarja.

ŠAMPONIRANI TURISTI

Očitno je, da v turističnem Gozd Martuljku kronično primanjkuje vode in tako jo ob kritičnih dneh zmanjka tudi v lepem hotelu Špik v Gozd Martuljku. Odjemalcev je veliko, vode pa malo in še prava sreča je, da so v hotelu priključeni tudi na vaški vodovod...

A če je potrošnja le prevelika, je tudi vaški vodovod premalo.

Tako se je prav na novoletne praznike zgodilo - hotel je bil poln, vikendi pa tudi - da so bile pipe - suhe! Samo zamislite si, kakšna je lahko slika v hotelu, kjer v zgornjih nadstropjih nepričakovano zmanjka vode! Kakšna groza, če si ravno v kopalnici, na glavi pa šampon za umivanje las! Kaj storiti? Hoditi po hotelu z mokrimi in s šamponiranimi lasmi? ● D. S.

ABC POMURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje

LOKA p. o.
ŠKOFJA LOKA

ABC POMURKA LOKA

Kidričeva c. 54

Škofja Loka

ABC Pomurka, Loka, proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje Škofja Loka, p. o. objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih poslovnih lokalov (trgovin):

1. Sorica 16, p. Sorica, v izmeri 117 m², izključna cena znaša 694.000,00 din
2. Dražgoše 31, p. Železniki, v skupni izmeri 153 m² po izključni ceni 533.000,00 din
3. Luša 16, p. Selca nad Škofjo Loko, v velikosti 42 m², izključna cena 199.000,00 din
4. Trebija 19, p. Gorenja vas, v izmeri 252 m², po izključni ceni 1.768.000,00 din
5. Poslovni prostor pri SP Trg kom. Staneta 5 v Ljubljani, v izmeri 43 m², izključna cena znaša 620.000,00
6. Skladišče ob prodajalni Ribnica, Gorenjska c. 1, Ribnica na Dolenjskem, v izmeri 64 m², po izključni ceni 530.000,00 din

Licitacija bo 21. 1. 1991 ob 8. uri v mali sejni sobi podjetja na Kidričevi c. 54, Škofja Loka. Informacije dobite po telefonu št. (064) 631-261 int. 58 ali 064/632-609. Ogled lokalov bo možen v sredo, 16. 1., in četrtek, 17. 1. 1991. Udeleženci morajo pred dražbo položiti kavicjo v višini 10 % izključne cene.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV Mozaik
9.00 Živ žav
9.55 Grešne ovčice, drama TV Novi Sad
10.40 Prepričevanje, angleška nadaljevanka
14.50 Video strani
15.00 Žarišče, pohovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.05 TV Mozaik: Jezuiti se vračajo, dokumentarna oddaja
17.45 EP video strani
17.50 Spored za otroke in mlade, Klub klubok, kontaktna oddaja
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Film tedna, Iztrebljevalec, ameriški film
22.00 TV dnevnik
22.25 Okno: Povratek k Staxu, zabavnoglasbena oddaja HTV
23.20 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Ulica strahu, angleška nanizanka
Zgodovina smeha, francoska dok. serija
1.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi
18.30 Slovenci v zamejstvu
19.00 TV Slovenija 2 - Studio Mari-bor
19.00 Poslovna ruleta
19.15 TV ruleta
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Operne zgodbe: Trubadur
21.20 Svet poroča
22.05 Yutel
23.05 Satelitski programi, poskusni prenosi

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV Koledar
9.30 Vrnitev Antilope, angleška nadaljevanka za otroke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica maja, risana serija
10.45 Family album, tečaj ameriške angleščine
11.15 Risanka
11.30 Po brezkončnosti sveta: Azija, potopis
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Boj za obstanek
12.45 Senca templjarja, ameriški film
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Vrnitev Antilope, angleška nadaljevanka za otroke
17.10 In tudi letos..., izobraževalna oddaja
17.40 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Lepa naša: Kutina, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Modri grom, ameriški film
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Tin Ujević, dokumentarna oddaja
23.55 Poročila

KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program
16.30 Celovečerni film, ponovitev
18.00 Glasbena oddaja
18.30 Program v slovenskem jeziku
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.25 Čarobna svetilka - otroški program
20.30 Družina Smith, TV film
21.00 Dokumentarna oddaja
21.30 Justice, TV film
22.15 TV dnevnik 2

AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila - nato Alf
9.30 Francoščina
10.00 TV v šoli
10.30 Skrivnost mojega uspeha
12.15 Reportaža iz inozemstva
13.05 Aktualno
13.15 Mi
13.45 Izdelovalci vina
14.15 Očarljiva Jeannie
14.40 Full House
15.35 Pripovedke Donald Ducka
16.00 Habakukove dude
16.30 Glasbena delavnica
16.55 Mini ČVS
17.05 Elektronski dvojnik
17.30 Mini klub
17.55 Yakari
18.00 Mi
18.30 Šef zdravnik Trappel John
20.00 Sport
20.15 Uspeh njenega življenja
21.45 Pogledi s strani
21.55 Moški
23.30 Nočni sokol
0.15 Aktualno

AVSTRIJA 2

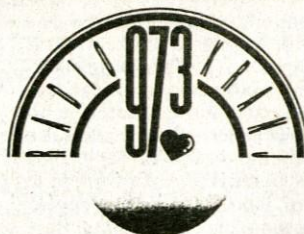
- 8.30 Vreme - panorama
16.50 Leksikon umetnikov - nato Takrat
17.00 Živeti - misliti - preživeti
17.30 Dežela in ljudje
18.00 Alf
18.30 Wurlitzer
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Kulturni dnevnik
20.15 Gorje tistemu, ki laže
21.40 Franz Grillparzer na potovanjih
22.00 Čas v sliki
22.25 1-2-X
22.30 Življenje med časi
23.30 Disputacije
0.30 Aktualno

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Glasbena matineja - 12.10 Pojemo in godemo - 15.05 Športna novoletna oddaja - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturmo - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

EUROSPORT

- 6.00 To so bili dnevi 7.00 D. J. Kat
8.30 Eurobika 9.00 Smučanje - veleslalom (m) 10.00 Biljard - masters
13.00 Eurobika 13.30 Padalstvo 14.00 Moto šport 15.00 Biljard - masters
19.00 Svetovno prvenstvo cirkusov
19.30 Športna poročila 20.00 Biljard - masters 23.00 Smučarsko poročilo
0.30 Smučanje na vodi

MTV

- 0.00 Veliki hiti 1.00 VJ Pip Dann 3.00 Nočni video 7.00 Dobro jutro s Kristiane Backer 10.00 MTV v kinu 10.30 VJ Paul King 14.00 VJ Pip Dann 16.00 Yo! 16.30 MTV klub 17.00 Poročila 17.15 Novice 17.30 Veliki hiti 18.30 Prvič na MTV 19.30 Pokličite MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV v kinu 23.00 Sobotni večer v živo 23.30 Poročila 23.45 Novice

FILMNET

- 7.00 Choopty and the Icicle Queen in Cooland 9.00 The Fabulous Do reys 10.00 Der Schimmelreiter 13.00 Scrooged 15.00 Foreign Body 17.00 Northstar 19.00 Wicked Stepmother 21.00 Murder By Night 23.00 Street Smart 1.00 Nočni klub special - erotika 3.00 Octopussy 5.00 Plan 9 from Outer Space

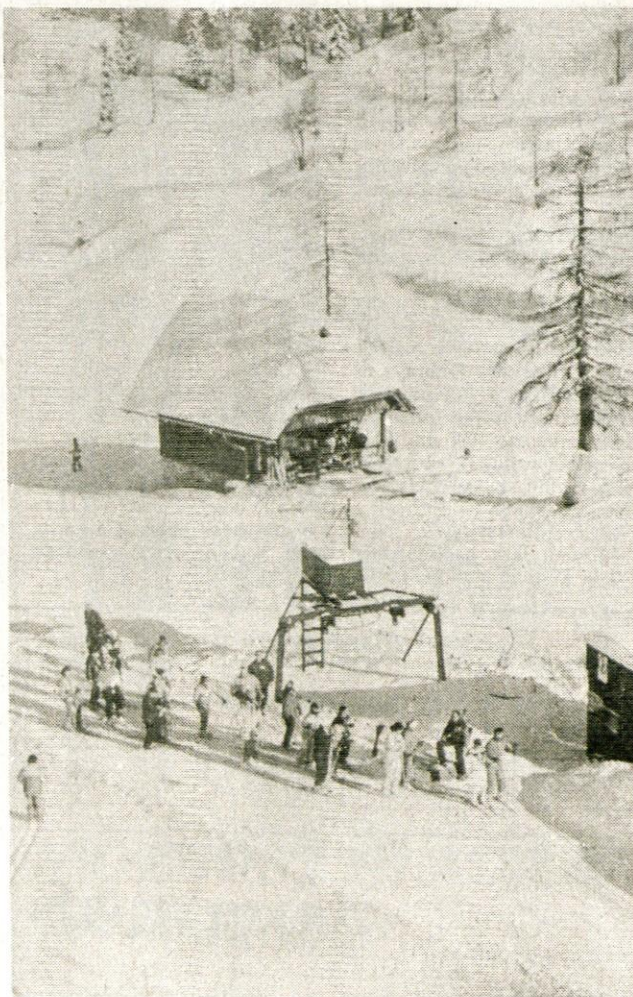
20.00 SLOVENIJA 1

IZTREBLJEVALEC

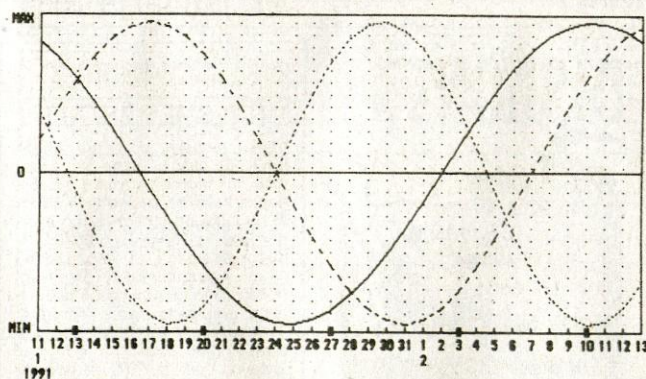
Iztrebljevalec je ameriški znanstveno-fantastični film, posnet leta 1982, v katerem je glavno vlogo odigral Harrison Ford. Čas filmske zgodbe je leto 2019, torej bližnja prihodnost, ki je sicer »Tukaj«, hkrati pa je še zmeraj oddaljena. Los Angeles je vellemestna džungla, hladna, bleščava in nevarna. Še zlasti, če približajo na zemljo replikanti, umetna bitja, ki so skoraj do popolnosti identična ljudem. Obračun z njimi je naloga iztrebljevalcev, oziroma najboljšega med njimi, Ricka Deckarda. Problem je tudi v tem, da ljudje niti sami zase ne vedo, ali so »pravi« ali ne.

RTL PLUS

- 6.00 Dobro jutro 9.10 Prenos z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 12.35 Decernat M 13.00 Bogat in lep 13.20 Kalifornijski klan 14.405 Springfieldska zgodba 14.50 Posnetek z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 15.50 Chips 16.40 Tvegano 17.45 Salvatores 18.00 Človek za šest milijonov dolarjev 18.45 Poročila 19.15 Narodnozabavna glasba 20.15 Gottschalkov show 21.15 Model in vohilač 2.10 Sternov TV magazin 22.45 Posnetek z odprtega prvenstva Avstralije v tenisu 23.25 Top gun piloti v akciji, ameriški film

Luštno

INTELIGENČNI CIKEL: ———

ČUSTVENI CIKEL: - - - - -

FIZIČNI CIKEL: ·····

DATUM ROJSTVA: ČETRTEK, 11. 07. 1935

DANAŠNJI DATUM: PETEK, 11. 07. 1991

ŽIVIŠ: 20273 DNI

Bioritem: Vladimir Černe, radovljiški predsednik

Vladimir Černe je predsednik skupščine občine Radovljica.

Njegov bioritem, ki ga obljavljamo, velja za dneve od 11. januarja do 13. februarja.

Gospod predsednik! Na današnji dan, petek, 11. januarja 1991, živite že 20.273 dni! A ni to krasen, predvsem pa sila uporaben podatek, ki se ga da dobiti kar takole, zastoj? Mi smo pa res od sile, a ne da?

Bioritem radovljiškega župana kaže naslednje razpoloženjske, čustvene in fizične vzpone in padce:

16. januarja, malo čez poldne, inteligenčna krivulja seka ničelno vrednost, kar pomeni, da bo naslednjo sredo kritično glede kakšnih županskih odločitev! Toplo priporočamo, da greste ob tej kritični uri nekam ven iz občine, pomembne odločitve pa odložite na 10. februar, ko bo ustvarjalnost in sposobnost logičnega mišljenja na zavirljivi višini.

Fizično boste najbolj pri močeh ob koncu meseca. Čustveno razpoloženje, ki verjetno najbolj zanima vaše podrejene in soobčane, pa kaže naslednjo krivuljo:

24. januarja je kritičen dan, se pravi popolna odsotnost naklonjenosti in prijaznosti! Radolčani, tedaj nikakor ne pred svojega predsednika! Napovejte pa se mu v dneh okoli 17. januarja - tedaj boste deležni njegove največje naklonjenosti. Občinski uslužbenci! Sredi januarja je torej tisti dan, ko se ga spleča prositi za kakšno povsico. Delovni ljudje in občani širom občine: sredi januarja in samo sredi januarja pred svojega župana. Bo glede na njegov bioritem najbolj hasnilo!

VERIG PA NIKJER!

Letos je na gorenjskih mejnih prehodih potnike že nekajkrat presenetil snežni metež, predvsem pa zahteva obmejnih organov, da morajo vsa vozila imeti zimsko opremo.

Tako je bilo tudi minulo soboto, ko so se tisti, ki niso imeli snežnih verig, morali obrniti.

Ko smo se v soboto popoldne zadrževali na bencinski črpalki na Zlatem Polju, smo naleteli na naravnost zgroženega voznika iz sosednje republike, ki je pripeljal z mejnega prehoda Podkoren in vso pot do Kranjske Gore do Kranja na bencinskih črpalkah iskal - verige! Nikjer jih namreč niso imeli! Njegov komentar: na Podkorenu bi v nekaj urah lahko prodali sto snežnih verig!

Naš komentar: saj se gredo nekateri še vedno socializem dogovorne ekonomije - velja samo to, kar smo se mi dogovorili - in jim očitno ne gre tako slabo, da bi se morali promptno odzivati na potrebe trga in se prilagajati povpraševanju... ● D. S.

S STOPARJI POGOVOR V ŽIVO

S Stoparji se boste pogovarjali v živo po telefonu 69-214!

Po kolektivnem služenju vojaškega roka so lani na narodnozabavno sceno znova posegli člani ansambla Stopar iz Mengša in potem po tradicionalni prireditvi Pod menško marelo, Veselo v Kamnik in predstavitvi Sivčeve kasete na prireditvi Pesem je moje življenje pridno nastopali. Tudi z našo pomočjo (objave) so našli novo pevko sopranistko Beti Vidrih, ki je uspešno nadomestila Natašo Šimunovič, v tercetu pa prepeva z Natašo Stoparjevo in Jožetom Šarcem. Lani jim je izšla že tretja kaset, s simboličnim naslovom Pod rodni krov, ki je delo komponista Francija Lipičnika in hišnega besedilopisca Ivana Sivca. Pravijo, da sta Stoparjevimi muzikantom viže napisala na kožo... Na zamejskem festivalu v Števerjanu '90 so Stoparji dobili drugo nagrado za izvedbo, na 21. Ptujskem festivalu sloven-

ske domače zabavne glasbe pa za skladbo Urca zamujena drugo nagrado občinstva za najboljšo vižo... Veliko načrtov imajo Stoparji in nove melodije že preigravajo pred novim snemanjem...

Več vam ne bomo razkrili in to do srede, 16. januarja, zadržimo kot skrivnost. Med 17.30 in 10. uro pa bodo člani ansambla Stopar Mengeš glasbeni gostje na valovih Radia Žiri. V pogovoru v živo bosta sodelovala Robi Stopar vodja ansambla in njegov brat Franci in morda še kdo. Radijske frekvence naravnajte na UKV 98,2 MHz (za Žiri in Poljansko dolino), na 91,2 MHz (za Škofjo Loko in širšo Gorenjsko) ter na 96,4 MHz (za Selško dolino) in slišali boste veliko novic in novih posnetkov. Po telefonu pa se boste lahko pogovorili z gosti in se neposredno vključili v oddajo.

Drago Papler

KDAJ DO REGISTRACIJE?

Vaščani male vasice blizu Belce, Podkuž, so v hudi stiski.

Vas sodi v krajevno skupnost Dovje - Mojstrana in ker je kar precej oddaljena, je bila večkrat kar malce zapostavljena in pozabljena. Končno pa so vaščani le dosegli, kar so si najbolj želeli: dobili so avtobusno postajališče!

A glej ga zlomka! Če že v oddaljeni vasi dobiš avtobusno postajališče, to nikakor še ne pomeni, da bodo medkrajevni avtobusi na tem postajališču tudi ustavljali! Vsako avtobusno postajališče mora namreč tudi biti - registrirano.

Vaščani so začeli nov boj: avtobusno postajališče, ki stoji, naj bi končno tudi registrirali, da bi avtobusi zares ustavljali. Ta boj se še danes nadaljuje, v praksi pa zgleda nekako takole: če si s šoferjem avtobusa lepo prijazen in milo prosiš, da ustavi, bo ustavil. Če pa ne, bo mirno peljal mimo in nič mu ne moreš, saj postaja še ni registrirana... ● D. S.

KINO

16. januarja

CENTER amer. akcij. thrill. **UMRI POKONČNO II.** ob 16. uri, amer. melodrama **DUH** ob 18. in 20.10 **STORŽIČ** amer. akcij. film **IZVEN ZAKONA** ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** prem. amer. kom. **BOLNICA FRANKENSTEIN** ob 18. in 20. uri **DUPLICA** prem. amer. glasb. film **VELIKE OGNJENE ŽOGE** ob 20. uri **ŽELEZNICI** amer. akcij. film **STRAHOVIT UDAREC** ob 20. uri **ŠKOFJA LOKA** amer. akcij. film **VSI ZMAGUJEJO** ob 18. in 20. uri **RA DOVLJICA** amer. glasb. film **LAMBADA** ob 20. uri **BLED** amer. zab. film **ČEDNO DEKLE** ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Grizli Adams, ameriška nani-
zanka za otroke
9.25 Nadarjeni otroci
9.55 V eter in sonce kot vira energije
10.25 Muzzy, angleščina za najmlaj-
še
10.40 Slovenci v zamejstvu
11.10 Zakon v Los Angelesu, ameri-
ška nanizanka
14.30 Video strani
14.40 Mozaik, ponovitev, Muzzy, an-
gleščina za najmlajše
14.55 Slovenci v zamejstvu
15.55 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.05 Mozaik, ponovitev šolska TV
17.05 Nadarjeni otroci
17.35 V eter in sonce kot vira energije
18.40 Spored za otroke in mlade
18.55 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Simenon, TV nanizanka
21.10 Tednik
22.15 TV dnevnik
22.35 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška
nanizanka
Ulica strahu, angleška nanizan-
ka
23.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni
prenosi
17.30 Regionalni program TV Slove-
nija - studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Zarišče
20.30 Divji svet živali, angleška po-
ljudnoznanstvena serija
21.00 Mali koncert: Zvonimir Ciglič,
Tri skice za orkester
21.15 Svet na zaslonu
21.45 Retrospektiva »Komedijska na
slovenskem odru«, Grbavec,
predstava mestnega gledališ-
ča ljubljanskega
23.30 Yutel

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Jelenko, serija za otroke
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Čebelica Maja, risana serija
10.45 Family album, tečaj ameriške
angleščine
11.15 Risanka
11.30 Po brezkončnosti sveta: Azija,
potopis
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Boj za obstanek
12.45 Hugo, povodni konj, risani film
14.05 Satelitski programi
14.45 Hrvaški pisci na TV ekranu:
Beg
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Jelenko, serija za otroke
17.10 Izobraževalna oddaja
17.40 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke
18.45 Kultura vsakdana
19.15 Male skrivnosti velikih moj-
strov kuhinje
19.30 TV Dnevnik
20.00 Spektar, politični magazin
21.05 Kvizkoteka
22.20 TV dnevnik
22.40 Poročila v angleščini
22.45 Glasbena oddaja
23.45 Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba -
8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glas-
bo v dober dan - 12.30 Kmetijski na-
sveti - 12.40 Domača glasba - 14.05
Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene
tradicije jugoslovanskih narodov in
narodnosti - 15.55 Zabavna glasba -
18.05 Minute z Big bandom RTV Lju-
bljana - 18.30 Zborovska glasba -
19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00
Četrtek večer domačih pesmi in na-
pevov - 21.05 Literarni večer - J. W.
Goethe: Faust - 22.20 Iz naših spore-
dov - 23.05 Literarni nokturmo - Tio-
dor Rosić: Ikona svetega Konstantina
- 23.15-4.30 Nočni program, glasba

GORENJSKI GLAS

DISKONT

POD KLANCEM
Ljubljanska 5
KRANJ
tel.: 21-650

Posl. čas:
pon. - pet. 8 - 18
sobota,
8 - 13

SE PRIPOROČAMO!

tel. 064 50 936

**RESTAURANT, GRILL
SOBE-ZIMMER-ROOMS
TRGOVINA-KAUFHAUS
SHOP
MENJALNICA-CHANGE
WECHSELSTUBE
NON STOP 00-24**

Z GORENJSKIM GLASOM IN KOMPASOM NA PUSTNI OBISK
BENETK S PUSTOVANJEM

GORENJSKI GLAS

V sodelovanju s Kompasom Kranj pripravljamo za
pustno soboto, 9. februarja 1991, enodnevni izlet v
Benetke, ki ga bomo zaključili zvečer s pustovanjem
na Gorenjskem. Več o tem privlačnem izletu, ceni
itd. preberite v naslednji številki Gorenjskega glasa.

20.30 SLOVENIJA 2

DIVJI SVET ŽIVALI

Velike nadloge poznamo že od
biblijskih časov. Listne uši, gose-
nice in škorci so samo nevshe-
čnost, kobilice, podgane in čebe-
le ubijalke pa lahko uničijo naše
domove in poljske pridelke. V
nocojšnji oddaji si bomo ogledali
nekaj najzanimivejših plenilskih
hord. 550 milijonov kosov je neke
zime preplavilo nebo nad ZDA.
Velikanski oblak ptic je bil kaj sli-
kovit pogled, resno pa je ogrozil
življenja ljudi. V Afriki si velikan-
ski roji kobilic in črvov utirajo pot
skozi gozdove in polja. Njihova
navzočnost pomeni lakoto milio-
nov ljudi. V Avstraliji se je neki
farmer znašel do gležnjev med
mišmi.

EUROSPORT

8.30 Eurobika 9.00 Rokomet 10.00 Bi-
ljard - masters 13.00 Eurobika 13.30
Padalstvo 14.00 Smučarsko poročilo
15.00 Biljard - masters 23.00 Medna-
rodni šport 24.00 Športna poročila
0.30 Španski goli 1.00 Teniš - Adelai-
de

MTV

0.00 Veliki hiti 1.00 VJ Pip Dann 3.00
Nočniveo 7.00 Dobro jutro s Kristi-
ane Backer 10.00 MTV v kinu 10.30 VJ
Paul King 14.00 VJ Pip Dann 16.00
Yo! 16.30 MTV klub 17.00 Poročila
17.15 Novice 17.30 Veliki hiti 18.30 Pr-
vič na MTV 19.30 Pokličite MTV 20.00
VJ Ray Cokes 22.30 MTV v kinu 23.00
Sobotni večer v živo 23.30 Poročila
23.45 Novice

FILMNET

7.00 TR Baskin 9.00 Elfie 11.00 Jeric-
ho 13.00 Fear in the Night 15.00 Sur-
render 17.00 Octopussy 19.00 Fatal
Attraction 21.00 For Keeps 23.00
Masquerade 1.00 Silver Bulet 3.00
The Experts 5.00 240 Robert

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro 9.10 Prenos z odpr-
tega prvenstva Avstralije v tenisu
12.35 Decernat M 13.00 Bogat in lep
13.20 Kalifornijski klan 14.05 Springfi-
eldska zgodba 14.40 Posnetek z odpr-
tega prvenstva Avstralije v tenisu
15.50 Buck James 16.40 Tvegano
17.45 Salvatores €18.00 Človek za
šest milijonov dolarjev 18.45 Poročila
19.20 21. jump street 20.15 Zeleni
ogonj, ameriški pustolovski film, Ste-
wart Granger, Grace Kelly 22.00 Pos-
netek z odprtega prvenstva Avstralije
v tenisu 22.40 Sedem ur strahu, ame-
riški thriller

TELECLUB

11.00 Die Tauscher P. Brosnan 14.00
Wer ist Harry Crumb? John Candy
16.00 Crocodile Dundee II, Paul Ho-
gan, Linda Kozlowski 18.00 Kellerkin-
der - Orphans, Albert Finney 22.00 A
New Life Alan Alda 21.45 Death
Town 23.40 Im Bann des Todes, Mor-
gan Fairchild, Michael Woods

CENTER amer. akcij. thrill. **UMRI POKONČNO** II. ob 16., 18. in 20. uri
STORŽIČ amer. trda erot. **SEKS Z DUHOM** ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR**
 amer. kom. **BOLNICA FRANKENSTEIN** ob 18. in 20. uri **DUPLICA** Danes
 zaprt! **ŠKOFJA LOKA** amer. horror **GRDE SANJE** ob 20. uri **RADOVLJICA**
 amer. krim. film **TURNER IN CASH** ob 20. uri **BLED** amer. glasb. film
LAMBADA ob 20. uri **BOHINJ** amer. krim. film **ALIBI ZA UMOR** ob 20. uri

NAŠE ZVEZDE:

Braco Koren Najljubša ti je glasba, ki jo poslušas v mladosti

Vsi tisti, ki poslušajo narodnozabavno glasbo, prav gotovo radi poslušajo pevca **Braco Korena**, ki je zadnjih pet let prepeval z nekim avstrijskim ansamblom, zdaj pa se vrača v Slovenijo. Izdal je veliko plošč: pet z narodnozabavnimi skladbami, dve z zabavnimi in dve CD plošči, kar je precejšnja redkost. Redko je tudi, da bi slovenski pevec v sosednji Avstriji dobil zlato ploščo: Braco jo je, za božične pesmi, ki jih je posnel na plošči, ki je izšla v nakladi 30.000 izvodov.

Dandanes je tudi v Sloveniji zelo popularno, snemati božične pesmi.

»Vse to so komercialne poteze ansamblom, žal pa je le malo zares kvalitetnih. Pri nas je že tako, da se dobro prodaja le komercialna glasba - če ansambel hoče uspeti, si pač poišče hitrejšo pot do poslušalca.«

Začel si v zabavni glasbi, sodeloval pri slovenski popevki. Kakšni so spomini na nekdanja, začetniška leta?

»Ko sem začel, se je pisalo zlato obdobje slovenske popevke. Tedaj je bilo na Slovenskem nekaj zares odličnih pevcov, žal pa smo prehitro vrgli puško v koruzo, izgubili festival slovenske popevke, ki se nikakor ne more vrniti. Nedavni festival popevke v Velenju je bil pravi polom.«

Tedaj so te ljubitelji glasbe poznali po pesmih Mama Helena, Žabe na vasi, Ptica vrh Triglava. Zakaj si se nato odločil za narodnozabavno glasbo?

»To imam pa od očeta... V neki knjigi o jazzu piše, da ti je vedno najljubša tista glasba, ki jo poslušas v mladosti. Narodnozabavno glasbo in nasploh glasbo imamo doma v krvi.

Braco Koren

Moram pa reči, da je še danes mama moj najhujši kritik! Če kaj posnamem, je ona tista, ki reče, ali je dobro ali slabo. In zanimivo: kasneje se vedno izkaže, da je imela prav.«

Ste eden redkih slovenskih pevcov, ki imate status umetnika.

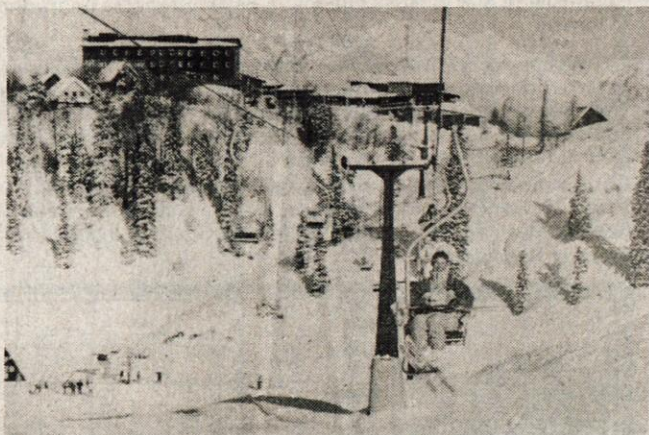
»Ja. Kulturna skupnost Slovenije je meni in nekaterim drugim pevcem podelila status umetnika. Dobiš ga za dolgoletno kvalitetno delo in pomeni moralno priznanje kot tudi nekaj materialnih koristi. Oproščen si, recimo, nekaterih manjših dajatev pri plačilu socialnega zavarovanja. Sicer pa je tako, da na slovenski sceni zaslužiš zgolj za preživetje.«

Zasebno življenje?

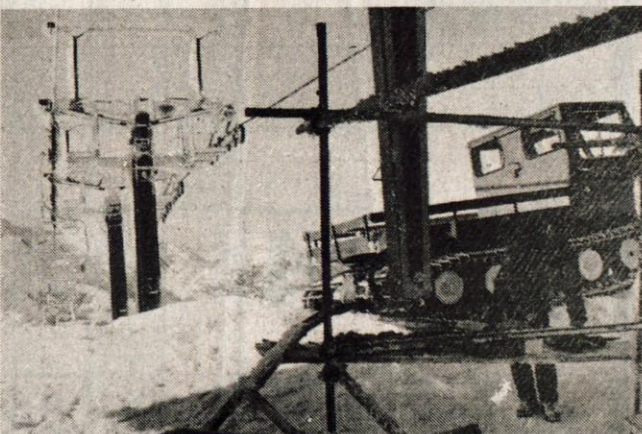
»Imam tri otroke, živim v Ljubljani, v prostem času pa igram mali nogomet v amaterskih ligah. Rojen sem v znamenju tehtnice - se pravi, da sem po naravi precej razumevač, miren, včasih pa tudi malo vzkipljiv in nestalen.« ● D. Sedej

Užitek v Žagarjevem grabnu

Kranj - Ob prvem izzidu naše nove priloge, Glasove šestnajstice smo se v uredništvu odločili, da vsak teden nekaj vrstic posvetimo tudi gorenjskim smučičem in vam s tem olajšamo odločitev, kje in za kakšno ponudbo, tako žičniško kot gostinsko boste odšli tistih nekaj stotakov, ki ste jih rezervirali za zimske radosti. Kvantiteta, predvsem pa kvaliteta ponudbe v gorenjskih smučarskih centrih in seveda tudi vtis, ki ga bosta na posameznih smučičih dobila dva povprečna slovenska smučarja, bodo tokrat merodajni.

Lušno

Gradnja na zadnjem Voglu gre h koncu

Nedeljsko sonce je pomagalo pri odločitvi, da sva se z najinimi štirimi kritičnimi očesi odpravila na Vogel, eno izmed najvišjih slovenskih smučišč, kjer je temu primerno tudi sonca več kot dovolj. Vogel je edini smučarski center na območju Triglavskega narodnega parka z zelo ugodnimi klimatskimi in snežnimi razmerami. Osem žičnic, če prištejemo še kabinisko, ki nas pripelje iz Bohinjske doline do Ski hotela na Voglu, se razprostira med 569 in 1800 m nadmorske višine. Proge so namenjene predvsem povprečnim smučarjem, zahtevnejša je proga Kratki plaz, za sladokusce pa je prava poslastica Žagarjev graben, predvsem zgornji del z vrha Šije, na progi Storeč pa je ob sredah za organizirane skupine možna tudi nočna smuka. Konec januarja naj bi začela obratovati tu-

di nova dvosedežnica Zadnji Vogel, ki bo zgornji del Žagarjevega grabna naredila bolj dostopen tudi manj zahtevnim smučarjem. Smučišča so urejena, poskrbljeno je za kažipote in oznake v primeru megle in slabega vremena, takrat pa je tudi zaprt Žagarjev graben, še posebno ob nevarnosti plazov, kamenja ali ledu.

Gostinska ponudba je solidna, v dveh brunaricah in Ski hotelu lahko dobite toplo malico, tudi pizzo, v dveh skibarih pa je na voljo hot dog in pijača, ki sodi zraven. Cene so za slovenske razmere dokaj visoke, saj celodnevna karta stane 270, poldnevna pa 190 dinarjev. Pri terminskih kartah (3 do 10 dni) dobi četrti član družine karto zastoj. Torej bo najbrž razumljivo, zakaj letos na Voglu ni predolgi vrst. ● Igor Kavčič, foto: Jure Cigler

alples industrija pohištva

Za današnje križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: postelja AL
2. nagrada: omarica za glasbeni stolp
3. nagrada: omarica za TV

Rešitve pošljite do srede, 16. januarja, na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: mana, Trakija, apa, Anam, rododendrom, Ramona, Arad, vest, iperit, Ahil, sto, jar, TNT, kolos, ON, kvas, Irka, okraj, gobar, kajman, ano, ovira, areopag, KO, jarina, lopatar, en, luska, ama, Donatello, Assis, Andrej Kurent, Nan, Morn, August, Hals, Anaa, Santi, Anka.

Dobili smo 860 rešitev. Prvo nagrado prejme: Vili Ajdovec, Galska 20, Senčur. Drugo nagrado Edvard Kavčič, Šorlijeva 13, Kranj, tretjo nagrado pa Kristina Mešič, Spodnja Besnica 72 b, Zgornja Besnica.

Naš proizvodni program za opremo stanovanja obsega:
dnevne sobe, samske sobe, spalnice, klubske mize, karnise, video in avdio omarice. Salon pohištva v Železnikih, tel. (064) 66-155.

		SEV NEMŠKO SREDODGO- RJE Z NARAVNIM PARKOM. NAJVI. VRH BROCKEN (1142 m) SOBO- JEVNICE	VOHUNKA IZ 1. SVET VOJNE (MATA)	ANTON LAJOVIČ	OBSEŽNO PROŽNO LI- TERARNO DELO	NI TUJEC. A TUDI NE PRIJATELJ	RAČUNALNI NAPRAVA- KI SPRE- JEMA. OD- DAJA IN Z DANIM PRO- KOLOM OMOGOČA PRENOS PODATKOV	PEVEC POPEVK JONES	EMIL SMASEK	SL. SLIKAR IN GRAFIK DEBENJAK	AL	MANJ- VREDNOST. PODRE- JENOST	MESTO IN REKA NA SLOVAS- KEM	OKRAJŠA- NO SRB MOŠ. IME	SUROVINA ZA PLATNO
GORENJSKI GLAS	VRSTA PO- VRTNINE JAPON VE- LEMESTO			ODDELEK JURE V GEOLOŠKI ZGODOVI- NI ZEMLJE					ORIENT VRHNE OBLAČILO KAREL ERBEN						
SLOV KO- STUMOGRA- FINJA (MARIJA)				ČEŠ PRI- TRILNICA IZUMITELJ KARBIDNE SVETILKE				SVEDRC LAS OBVODNA ŽIVAL NORKA						IME VEČ VRHOV V ZAH. ALPAH (... DE DRU)	TROPSKA RASTLINA IZ DRUŽINE LILJEV
TUJA ZNAM- KA KAKO- VOSTNIH LEPIL			AL							NEKD SULTANOV UKAZ ANTON DERMOTA					
SOD SLOV PESNIK (NEVIN. STEKLENI VIHAR)					ANG. TEKAČ NA SREDNJE PROGE (SE- BASTIAN)				JUŽNOAM KUKAVICA ELEKTRO- KARDIO- GRAM				ŠPANSKI SPOLNIK VREDNOSTNI PAPIR		
ST. IZRA- ELSKI POLTIK (LEVI)					AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	AL									
GORENJSKI GLAS	MESTO V ST. EGIPTU (LUKSOR) SLAVKO KASTELIC				PLOŠČEK PRI HOKE- JU NA LEDU					KRASTAČA VRSTA TALNE OBLUGE					
STANKO VRAZ		EMI NOLDE POKLONI, DAROVI			SREDIŠČE VRTENJA VRSTA ZEMLJE			PRVI AMER ASTRONAVT (JOHN H.) PISATELJ GIDE						NEKDANJA ASIRSKA PRESTOL- NICA	ST. JAPON. POLTIK IN DRŽAVNIK
BANJA				KLADA ZA SEKANJE	KRČEVIT JOK EDINA JORDANSKA LUKA				SRB. KNJI- ŽEVNIK VE- LIKANOVIČ PRIJETEN VONJ				NIKELJ ANG. FILM (GRALEC (DAVID))		
NAJMANJŠI PREDSTAV- NIK OBVO- DNIH PTIC CEVONOS- CEV KI IMAJO MED PRSTI PLAVALNO KOŽICO	SR. VEŠKA ISLANDSKA PRIPLOV V PROZI	LETOPIS VEČJI KRAJ NA PASMANU					ŠČIPALNIK								
							DROBNO ZMLET POSU- ŠEN KRUH VRSTA USNJA								
JAPON PRI- STANIŠČE NA OTOKU HONŠU					AVSTRU ZVEŽNA DE- ŽELA Z GL. MESTOM INNSBRUCK							EDEN OD ČUTOV RAJKO KORITNIK			
MESTNA PTICA					STANJE AT- MOSFERE NA DOLOČENEM MESTU O- PAZOVANJA						UBOŽICA				
STAROE- GIPTOVSKI PISATELJ					OLA HANSSON			ANTON JANŠA			SOD SLOV PESNICA (MAJDA)				GORENJSKI GLAS

MARIJA VOLČJAK

Dinar zamenjali za štiri krone

Bomo še naprej imeli dinar, bomo vendarle dobili lipo? Po odločitvi za samostojno in neodvisno državo Slovenijo se vse pogosteje sprašujemo, kakšen denar bomo imeli, kaj bi se zgodilo v primeru uvedbe nove valute. Kaj se bo, seveda ne vemo, lahko pa pobrskamo po preteklosti, pa ne po drugi vojni, ko je dinar tako ali tako nenehno doživljal le devalvacije, temveč po prvi vojni, ko je na pogorišču avstroogrske monarhije nastala tudi Slovenija, v okviru kraljevine SHS seveda. V roke smo vzeli zbornik iz leta 1938, v njem Drago Potočnik piše o slovenskem denarništvu v letih 1918 do 1938, povzemamo najbolj zanimive stvari.

Najstarejši denarni zavod na našem ozemlju je bila leta 1820 ustanovljena Kranjska hranilnica, kasneje Hranilnica dravske banovine. Tedaj je bila to druga hranilnica v Avstriji, prva je bila leto prej ustanovljena na Dunaju. Sodobno bančništvo se je v Avstriji začelo šele po letu 1848, vendar pa je bila na slovenskem ozemlju prva slovenska banka - delniška družba ustanovljena šele leta 1900, čeprav je pred tem število hranilnic in kreditno zadružništvo doživelo že lep razmah. Imenovala se je Ljubljanska kreditna banka z glavnico pol milijona kron, kasneje je posegla daleč čez slovensko ozemlje. Dobrišen slovenski značaj je imela leta 1905 v Trstu ustanovljena Jadranska banka, nastala je s slovenskim in hrvaškim kapitalom. Druga popolnoma slovenska banka pa je bila leta 1910 ustanovljena Kranjska deželna banka.

Ob vstopu v prvo svetovno vojno so na slovenskem ozemlju obstajale samo štiri samostojne banke, ena je bila povsem v nemških rokah. Na začetku vojne je bilo poslovanje bank normalno, ko pa je država zaradi financiranja vojne začela hitreje vrteti stroje v tiskarni denarja, je blaga primanjkovalo, cene so

hitro naraščale in obtok denarja je bil vse večji in hitrejši. 31. julija 1914 je bilo v obtoku 3.429 kron, 31. oktobra 1918 pa že 33.529 milijonov kron, vrednost krone je na zunanjih tržiščih seveda padla. Solidne trgovine, ki je tvorila temelj za bančno poslovanje, je bilo vedno manj, tudi banke so se začele ukvarjati z blagovno trgovino in sploh iskale donosnejše posle.

Krone je zamenjal dinar

V vseh državah, ki so nastale na območju bivše Avstroogrske, so imeli z razbitjem starega gospodarskega in državnega sistema znatne težave, pri nas so velike motnje nastale tudi v valutnem oziru. Obstajali sta dve valuti, krona in dinar, v obtoku pa so bile seveda tudi valute drugih držav. Država je hitela z izločanjem iz bivšega avstrijskega valutnega sistema, kar vas bo seveda zaradi podobnosti današnjih razmer najbolj zanimalo.

Že 25. decembra 1918 je vlada odredila prvo žigosanje bankovcev, ki je bilo z odlokom deželne vlade v Sloveniji izvedeno 13. januarja 1919. Ker je bilo prvo žigosanje zelo primitivno, se ni obneslo,

še isto leto je prišlo do novega žigosanja, pri njem pa je bilo lastnikom kronskih bankovcev odtegnjenih 20 odstotkov imenske vrednosti, za kar so dobili državne bone. Drugo žigosanje lahko imenujemo kolkovanje, stari avstrijski denar je dobil posebne znamke, v Sloveniji je bilo kolkovanih za 586,6 milijona kron, v vsej državi pa 4,9 milijarde kron.

Seveda pa je bilo potrebno krono spraviti v odnos z dinarjem kot novo denarno enoto nove države. Finančno ministrstvo je 11. novembra 1919 odredilo razmerje med krono in dinarjem na 3,50 krone za 1 dinar, že 31. decembra 1919 pa je bilo določeno novo razmerje in s 1. januarjem 1920 je bilo moč dinar dobiti za štiri krone, kar je obveljalo do konca leta 1922, ko je bil v veljavi le še dinar.

Največ bank nastalo v povojnih inflacijskih letih

Narodna banka kraljevine SHS je prevzela tudi podružnice Avstroogrske nacionalne banke na našem ozemlju, pri tem je prav tako veljalo razmerje štiri proti ena. Na našem ozemlju pa je delovalo devet bančnih podružnic, med njimi samo dve slovenskih bank. Neslovenske so bile nacionalizirane, če zaradi novih razmer že same niso prenehale poslovati, prevzele so jih slovenske banke, dlje se je obdržala le podružnica Češke industrijske banke.

Pri tem pa je že dotekal kapital izven slovenskih meja v državi, predvsem zagrebški, kar je po letu 1920 doživelo največji razmah. Slovenske banke pa so razširile svoje poslovanje v Dalmacijo in Vojvodino ter v Slavonijo in Bosno, manj pa drugam po državi, "čez Savo", kakor so

tedaj rekli, saj je bil tam obstoječi bančni sistem drugače organiziran in šele leta 1938 je najstarejša slovenska banka odprla podružnico v Beogradu.

Hitro pa je število denarnih zavodov raslo v povojnih inflacijskih letih, dinar je v prvih povojnih letih ubiral podobno pot kot mnoge druge evropske valute. Šele leta 1922 je bilo nekaj srečnih poskusov, kako ustaviti padec dinarja, vendar so bili tudi ti le prehodnega značaja. Januarja 1923 pa se je država prenehala nenehno na novo zadolževati pri Narodni banki in dinar je začel naraščati in sredi leta 1925 dosegel višino, ki jo je nato obdržal vse do leta 1931. Prav v teh inflacijskih letih je hitro naraščalo število denarnih zavodov in podružnic in ob koncu leta 1923 doseglo število 58, kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 1918 povečalo za 40 zavodov in podružnic.

Deflacija

Iz dosedanjega brskanja po preteklosti ste lahko potegnili marsikatero vzporednico z našimi časi, vsekakor jo je moč tudi pri deflaciji.

Ko je leta 1923 dinar začel naraščati so se denarni zavodi znašli pred novimi problemi, saj so morali preiti na povsem drugačno poslovanje kot v prejšnjih inflacijskih časih. Deflacijska kriza je zmanjšala število obratov, zmanjšala je možnosti zaslužka in nasploh preusmerila gospodarsko dejavnost. Prve težave so denarni zavodi občutili že leta 1923, v še večji meri pa v kasnejših letih.

V to dobo sodi tudi polom enega največjih denarnih zavodov - Slavenske banke, ki je imela pri nas številne podružnice, veliko klientelo, veliko poslovanje in je bila udeležena pri nacionalizaciji in financiranju mnogih podjetij.

Že leta 1924 je morala Slavenska banka napraviti znatne odpise in znižati glavnico, jeseni 1926 pa je prišlo do ustavitve plačil, kar je imelo velike posledice tudi za slovenske banke, neposredno zaradi udeležbe pri nekaterih naših denarnih zavodih, posredno pa zaradi nemira med vlagatelji in dolžniki. Deflacijska doba je v vsej krutosti razkrila, kako nezdružba so inflacijske razmere, ki so se tedaj končale.

Dinar pripet na zlato

Po krizi leta 1926 so nekateri denarni zavodi počasi šli v likvidacijo ali pa so se jim znatno zmanjšali posli, večina pa se je notranje okrepila in dvignila, kar je trajalo do leta 1929. Obrestna mera je počasi nazadovala, davčne dajatve so bile znatno manjše kot prej, kar se je posebej poznalo po letu 1929, ko je bil uveljavljen novi zakon o neposrednih davkih. Posli so se razvijali normalno, število denarnih zavodov je ostajalo približno enako. Leta 1930 pa so se na evropskih trgih že kazali znaki krize, k nam je prenehal dotekati tuji kapital. 9. maja 1931 je bila z zakonom o dinarju izvedena zakonita stabilizacija dinarja, določeno je bilo razmerje dinarja do zlata in s tem tudi do ostalih valut, ki so temeljile na zlato. Zaradi tega so odpadle številne ovire v devizni trgovini.

Vendar pa je že prihajala nova kriza, spomladi 1931 je v težave prišla dunajska Creditanstalt, ki je imela pomembno vlogo v našem gospodarskem življenju, sledile so težave v Nemčiji in prišlo je do znanega Hooverjevega moratorija na vojne dolge, ki je veljal tudi za našo državo. Ker so ji reparacije prinesle več, kot so znašala plačila upnikom, je to povzročilo težave v gospodarstvu in jeseni je bil proračun znatno okrnjen. Kratkoročni tuji kapital je pričel odtekat, Narodna banka je avgusta sprejela usodepolne kreditne omejitve. Vznemirjenje pa je pri nas izzvalo tudi kriza angle-

škega funta, septembra so v Angliji opustili zlati standard, kar je imelo posledice tudi pri nas. Vlagatelji so navalili na banke, ker te ustrezne državne pomoči niso bile deležne, so omejevale izplačila vlog na knjižicah in tekočih računih. Oktobra je bil sprejet tudi nov devizni pravilnik, ki je ukinil dotedanje nekoliko svobodnejše devizno in valutno trgovanje.

Kmetijska zaščita

Do novih pretresljajev je prišlo že leta 1932, izzvala jih je aprila uvedena zaščita kmetijstva. Moratorij za kmetijske dolge je zelo prizadel celoten kreditni sistem, posebno kreditne zadruge pa tudi regularne hranilnice in banke. Ker se je poglobljala splošna gospodarska kriza, tudi vse več drugih dolžnikov svojih obveznosti ni več poravnava. Blagajniško poslovanje banke je padlo pod minimum, vse bolj je naraščalo število privilegiranih denarnih zavodov, ki jim je pomagala država, saj je te lahko mobilizirala za kritje svojih vedno bolj naraščajočih potreb. Zaščite kmetijstva je pri tem še dolgo odločilno vplivala, saj so jo nenehno podaljševali, dokler jeseni 1936 tega vozla le niso presekali.

Zakonite zaščite, ki je bila sprejeta leta 1933, se je poslužilo tudi večje število bank. V vsej državi je 23. februarja 1938 za odlog plačil zaprosilo 310 denarnih zavodov, za sanacijo 20 in za izvenkonkurzno likvidacijo 56 zavodov. Odlog plačil je bil dovoljen 246 zavodom, od štirih bankam in 14 hranilnicam v Sloveniji, sanacija 18 zavodom, od tega eni banki v Sloveniji, izvenkonkurzno likvidacija pa 48 zavodom, od tega eni hranilnici v Sloveniji. Zaradi splošnega izboljšanja gospodarskega položaja so 1. februarja 1939 naprej banke izplačevale vse vloge, vendar do določene višine. Razmere so se obrnile na bolje in likvidnost denarnih zavodov se je izboljšala.

Toda, do druge vojne ni bilo več daleč.

ANDREJ ŽALAR

Pred 500-letnico sejmarstva v Kranju

Sejemška tradicija naj postane tudi želeni izziv

Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem Kranj se je organiziral kot družbeno podjetje z novim Programskim svetom. Predsednik Programskega sveta je Peter Orehar, podpredsednik izvršnega sveta občine Kranj.

Kranj, 3. januarja - Za Gorenjski sejem v Kranju sta bili v zadnjih 15 letih vedno značilni vsaj dve ugotovitvi: tradicionalno samopotrjevanje in potrjevanje dolgoletne tradicije na eni, in nekako bolj mlačno kot zavzeto podpiranje posebnega položaja te dejavnosti v občini oziroma na Gorenjskem, na drugi strani.

Povsod v svetu so sejmi povezani z mesti, pokrajinami in s tem v zvezi, pa naj se še tako čudno sliši, tudi z vladami in njihovo politiko. Vsako mesto, ki se lahko predstavlja (ponaša) s sejmom, se praviloma zanj tudi "bori". Izraz "bori" je lep čas dosledno uporabljala Franci Ekar, direktor Poslovno-prireditvenega centra Gorenjski sejem Kranj. Zakaj?

"Priznavanje pomembnosti neke dejavnosti se v svetu skozi tržno uspešnost kaže tudi v zainteresiranosti območij ali vlad zanj. Za Gorenjski sejem je značilno, da se med letom zbere 500 tisoč obiskovalcev, ustvari 105 milijonov dinarjev oziroma 15 milijonov nemških mark prometa. S sejmi med letom v Kranju oziroma na Gorenjskem se bogati trgovina, gostinstvo, promet...

1500 razstavljalcev, ki prihajajo s ciljem, da se predstavijo, se hkrati zaveda vpliva na obiskovalce tudi med posameznimi sejmi. Ne gre le za to, da so na primer razstavljalci zabeležili lani 600 milijonov dinarjev prometa na gorenjskih sejemskih prireditvah, marveč so potrdili med obiskovalci tudi svojo zainteresiranost in poslovnost za sodelovanje z njimi med sejmi. Takšni podatki so prav gotovo dovolj tehten razlog, da recimo vladna politika ne more mimo njega. A vendar se je pogosto in kar praviloma dogajalo, da je bil Gorenjski sejem nekakšna samoumevna organizacija in prireditelj, ki pač živi zaradi neke podzvestne tradicije; kaj več pa ne velja o njej razmišljati."

Peter Orehar, predsednik Programskega sveta sejma

Z organiziranostjo v družbeno podjetje se je kolektiv odločil, da pred bližnjo 500-letnico temu odnosu mesta, občine, politike... naredi konec. Izplačali so vsa vložena družbena sredstva in posojila ter si cilje za naprej zastavili kot izziv.

"Avtocesta nam ne sme 'uiti', tako kot so Brezje pomembna stalnica v našem ponudbenem programu. Sejmi, ki ne trajajo le 5 do 10 dni, marveč Kranj in Gorenjska živita z njimi kar 250 dni v letu (drsilisce pa 150 dni) so nekakšni Mali trgovski centri. Gorenjski prostor s celotno infrastrukturo (obratno, podjetniško, prometno, turistično...) živi s tem in ima doho-

dek od tega sejemškega gibanja. To na primer vedo sosedje na Koroškem, ki so pripravljeni na delničarsko sodelovanje z nami.

Sicer pa so naši konkretni cilji: ureditev parkirišča, klimatsko ogrevanje prireditvenih prostorov, ureditev mesta, izgradnja še ene hale in opredelitev zimskega bazena. Za slednjega menimo, da ne bi smel postati še ena nova dejavnost na otoku..."

Želja 17-članskega kolektiva sejma, da Kranj oziroma občina s celotno gorenjsko vladno politiko v prihodnje prisluhne že ničlikokrat izpostavljenemu izzivu tovrstne dejavnosti, je, tako kaže, v tem trenutku lažje izvedljiva. Nov Programski svet, katerega predsednik je podpredsednik izvršnega sveta občine Kranj Peter Orehar, je sestavljen iz članov gospodarske zbornice, trgovine, obrti in podjetništva ter kranjske vlade.

"Nadaljnji razvoj sejma vidim na področju gospodarstva, infrastrukture (predvsem turizem) in množične športne dejavnosti," pravi Peter Orehar. "Na gospodarskem področju so to organiziranje vseh vrst sejmov in razširitev na priložnostne predstavitve gorenjskih podjetij s poslovnimi srečanji. Tu vidim največje in najhitreje ustvarljive možnosti prihodnjega razvoja.

Kar zadeva infrastrukturo, bo potrebno vzpostaviti mehanizem, da zainteresirani za sejem prispevajo tudi svoj delež k razvoju prostorskega središča.

Na področju športno-rekreacijske dejavnosti je drsilisce pomemben zamelek, zimski bazen pa priložnost (ob izgradnji novega kranjskega bazena) za širitev ponudbe na tem področju. Vse to bo seveda terjalo drugačno vsebinsko opredelitev in zbiranje kapitala, pri čemer pa za nas ni pomembna "barva", marveč uspešnost vlagatelja.

Programski svet bo program predstavil celotnemu gorenjskemu prostoru, sicer pa menim, da je vključevanje gospodarstva in popestritev ponudbe na tem področju najprej in najbližje želenemu cilju. Sejem je že letos prav na tem področju doživel vzpon, kar je lahko razlog v uspešnosti vodstvene ekipe oziroma 17-članskega kolektiva, ali pa v spremenjenih razmerah, ko se začnemo zavedati tržnih odnosov in gospodarjenja. Ne dvomim, da bo sejem doživel vzpon. Pomembno je le, kako bo znal prisluhniti vsem izzivom in kako bosta mesto in širši (gorenjski) prostor znala (in hotela) izkoristiti vse pomembne posebnosti in prednosti te dejavnosti..."

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Peter Starc, poslanec zbora združenega dela

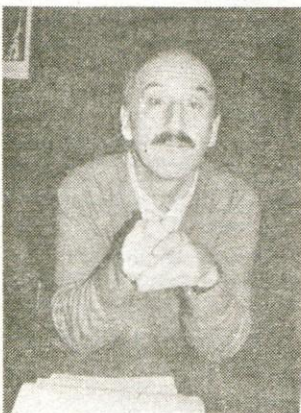
Bolj kot strankarske interese je slišati praktične tone

Peter Starc iz Kranja, direktor Doma oskrbovancev v Predvorju, je poslanec zbora združenega dela v slovenskem parlamentu. V pogovoru nas je zanimalo, kakšna je poslančeva ocena delovanja zbora in skupščine, ki je zadnji mesec minulega leta intenzivno sprejemala zakone, ki bodo usodno krojili naš jutri.

Kakšno je po dobrega pol leta, odkar je konstituirana skupščina, razpoloženje v poslanskih klopeh vašega zbora?

»Ostalih dveh zborov ne poznam dobro, razen s skupnih zasedanj, vendar lahko rečem, da je zbor združenega dela v primerjavi z ostalima dvema manj političen, z manj težnj po strankarskih prestižih, bolj praktičen, v njem je vendarle veliko gospodarstvenikov. Sprva je v našem zboru prihajalo do raznih napetih situacij, sčasoma pa se je, večidel po zaslugi predsednika, razpoloženje umirilo. Da je predsednik dober, smo poslanci lahko dognali takrat, ko je v skupščini prišlo do konflikta med Potrčem in Bučarjem, ki ga predsedujoči Toplak ni znal preprečiti. Po tem incidentu je predsednik našega zbora želel odstopiti, deloma zaradi omenjenega dogodka, deloma pa tudi zaradi dogovora na prvi seji zbora, da bo pol leta predsedoval, nato pa naj ga kot neprofesionalca ocenimo. Ko smo ga ob tisti priložnosti ocenjevali, smo sodelili, da v primeru, ko bi on vodil skupno zasedanje, ne bi prišlo do mučnega položaja. Zato smo tudi vztrajali, da ostane.

Sicer pa so strankarske napetosti, ki jih je bilo od začetka močno čutiti v parlamentarnih dogajanjih, po plebiscitu precej zglajene in v skupščini začenja vladati nekakšen parlamentarni duh, ko te navda ponos, da si del tega. Kaže, da so ljudje vendarle dognali, da je pametna misel pametna misel, pa naj prihaja tudi od opozicijske stranke. V zboru združenega dela je bilo teh nasprotij nemara manj, ker so tamkajšnji poslanci bolj vajeni misliti s svojo glavo. Tudi jaz sem član poslanskega kluba SDP, vendar še nikoli nismo dobili togih navodil, kako se moramo odločati. To je prepuščeno naši lastni presoji, dogovorimo se le o načelnih stvareh. Pri drugih dveh zbora pa sem imel vsaj na začetku občutek, da mnogih zadev ne sprejmejo ravno zato, ker prihajajo iz nasprotnega tabora. V prihodnjih volitvah se bodo politične sile verjetno normalneje porazdelile. Pozicija in opozicija se bosta o predlogih pogovarjali že v postopku nastajanja, ne šele na zasedanjih, kjer se pobude nasprotne strani pobijajo samo zato, ker pač prihajajo od nasprotnih strank.

Kaj vas v skupščinskem delu še moti?

»Skupščina obravnava preveč stvari, o mnogih ima človek tudi občutek, da ne sodijo v parlament. Preveč je tudi papirja. Ne vem, kako bi se tega otresli, že zeleni bi morali protestirati, saj zaradi obilnih skupščinskih gradiv pade mnogo dreves. Skozi vse papirje se poslanec kot neprofesionalac ne more pregristi. Določene stvari bi se dalo poenostaviti. Držati bi se morali dnevnega reda. Navadno se namreč zaplete, ko se skuša na skupščini vsiliti dodatno točko dnevnega reda, ki bi jo lahko mirno obravnavali v normalnem postopku.

Se kot poslanec kaj dosti oglašate v skupščini?

»Oglašam se bolj pri strokovnih zadevah, kakih petkrat, šestkrat v svoji parmanetarni

karieri. Nisem pa še zadosti več, da bi se kaj bolj angažiral pri političnih vprašanjih - bolj še vlečem na ušesa in se učim. Naj omenim zanimivost z enega mojih nastopov. Pred menoj je govoril Marjan Starc iz Demosa, pa so še meni kot naslednjemu govorniku pripisali, da pripadam Demosu. Po tistem se mi je oglasilo ogromno ljudi (še vedel nisem, da toliko ljudi spremlja parlamentarna dogajanja) z očitki, kako da sem se "prebarval". Zaradi tega mi je bilo pred ljudmi pošteno nerodno, pa ne zaradi Demosa, pač pa zaradi tistih ljudi, ki so se v obdobju, ko so prišli na oblast, brez sramu resnično prebarvali. Ko sem bil spomlad izvoljen, svoje stranke SDP nisem zatajil, še vedno sem njen član, vendar v mojih očeh strankarska pripadnost ne igra odločilne vloge. Ko sem prihodnjič prišel na govorniški oder, sem med drugim omenil tudi to, da ne sodim k Demosu in da se mi ne zdi na mestu omenjati strankarsko pripadnost govornika, če ne govori ravno o strankarskih zadevah in v imenu stranke.

Skupščinski poslanci nimajo več nekdanje vloge, ko naj bi kot delegati zvesto prenašali stališče baze v parlament in odločali tako, kot vam je naročilo. Kakšen pa je kljub vsemu vpliv ljudi, ki predstavljajo vašo volilno bazo?

»V začetku sem čutil nekakšno praznino, zato sem se pozani-

mal, kdo me je pravzaprav volil. Od Gorenjske, Kamnika, mimo Ljubljane do Primorske so me volili v centrih za socialno delo, domovih za stare in vrtcih. Še dva poslanci v zboru zastopata omenjena področja, zato smo se dogovorili, kako si bomo porazdelili volilno bazo, meni so ostali socialni zavodi in domovi za stare. Na skupnosti omenjenih domov, po Gorenjski pa tudi po vrtcih in centrih za socialno delo, sem omenil, da si želim tudi njihovih pobud, zlasti pri zakonodaji, ki se tiče tega področja, vendar ta vpliv nekako ne oživi. Ko pa bo, bodo že nove volitve. Če hočeš res dobro funkcionirati kot poslanec, moraš imeti nekakšen strokoven štab, z njim moraš zadeve premeti. Toda za vse, kar skupščina obravnava, zmanjka časa.

V skupščini zastopate neprivilegirano populacijo: stare, otroke, socialno ogrožene... Kako je videti to problematiko iz poslanske klopi?

»Čeprav zastopam to področje, moram biti v primerjavi s problemi v gospodarstvu bolj tiho. Tudi ko smo razpravljali o tem, kolikšen delež bo po novem pripadal nadgradnji, govor je bil o 37 odstotkih, nismo barantali, saj so problemi gospodarstva zelo hudi, o njih pa zelo prepričljivo govorijo ljudje, ki imajo na tem področju veliko izkušenj. Med poslanci iz gospodarstva in tistimi iz socialne ne prihaja do nasprotij, saj se vsi zavedamo, da moramo najprej gospodarstvo spraviti na zeleno vejo, če v gospodarskih dejavnostih nečemo zapreti "štacune". Glavni problem je v gospodarstvu. Drži pa, da več, ko imaš problemov, več je treba dati za socialo.

Po zaslugi zbora združenega dela nekateri zakoni niso šli prav zlahka skozi. Kako to?

»V našem zboru gre bolj kot za politične za praktične zadeve.

Mislím, da se nanj začena drugače gledati. Ne rečem, da v prihodnje ne bo prišlo do ukinitve ZZZ, vendar mislim, da bi bilo treba nekatere strankarsko neobremenjene ljudi, gospodarstvenike z veliko praktičnih izkušenj, v parlamentu vendarle obdržati. Po pravičnejšem ključu pa bi kazalo v skupščino zajeti tudi regije, zdaj se mi zdi, da je preveč zastopana Ljubljana.

Delovna zakonodaja še ni dobila skupščinske podpore. Kaj mislite, bo sčasoma le ugledala beli dan?

»Moram reči, da sem o tem v zboru razpravljaj bolj sindikalistično, glede pooblastil delodajalcev v delovni zakonodaji. V podjetju bi morala biti poleg direktorjevega pooblastila še kakava varovalka glede odpuščanja delavcev. Tudi direktorji sami večinoma niso za to, da o teh zadevah sami odločajo. Ta odgovornost je prevelika, vsaj dokler še ni znano, čigav interes zastopa manager, pri nas pa še ni urejena lastnina. Sicer pa o delovni zakonodaji menim, da ne bo vlaganja kapitala v naša podjetja, če bo v njih zaposlenih preveč ljudi, tako da bomo ne glede na stiske skoraj v vseh firmah morali plačati to ceno.

Kaj sodite o zakonih, ki jih je parlament decembra pospešeno sprejemal?

»Sprejetje vseh omenjenih zakonov je bilo tempirano na 1. januar, zato je šlo tako naglo. Ne nasprotujem jim, pač pa se mi ne zdi pametno prenapeljeno uveljavljanje teh sprememb, ne da bi jih preizkusili v praksi. Pri davčnih zakonih, denimo, je v začetku kazalo na nepravilnosti, saj z davki bremenijo domala vse upokojene, medtem ko je katastrski dohodek kmetov v občini Kranj tako nizek, da po predlaganem osnutku zakona nihče ne bi plačeval prispevkov.

JANEZ MARKEŠ

Prinesli smo darove, zdaj ponujamo beraško palico

»Za neko ljudstvo postane nujno, da pretrga politične vezi, ki so ga povezovale z drugimi in da med silami na zemlji zavzame izdvojen in enak položaj, kot mu gre po naravnih in božjih postavah« (ameriška deklaracija o neodvisnosti iz leta 1776).

Dasiravno je plebiscit popolnoma in veličastno uspel, želim v pričujočem pismu pokazati na nekatera logična izhodišča, ki ga prikazujejo v nekoliko drugačni luči, a nič manj pomembnega.

Prvi in izhodiščni problem je problem kontinuitete slovenske državnosti. Dr. Janko Prunk ugotavlja, da se novejša slovenska zgodovina začne s prosvetljenstvom. Gre za proces intelektualnega samozavedanja v smislu jezikovne in nacionalne zavesti, ki oblikuje novo BITNOST. To je začetek procesa, ki je identičen pomladi narodov, nekaj, kar je proizvedlo sodobni svet. Tako nastane program zedinjene Slovenije, ki, kot pravi Dr. Prunk, narodove kulture so tudi zametki njegove državnosti. V trenutku samozavedanja se je slovenski narod znašel v naročju Avstrije in nemštva. To je bilo naše prvo soočenje z Evropo. Prišla je prva svetovna vojna in aktualizirale so se besede Ivana Cankarja: »Tako bodo priznali go-

tovo tudi najbolj hripavi Ilirci: ako kdaj pride do političnega združenja jugoslovanskih narodov - in ne samo moja vroča želja je, temveč tudi moje trdno prepričanje, da do tega združenja res pride - tedaj se to ne more izvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni in enakovredni narodi. Pod avstrijskim valptom, v svoji ječi in revščini in mnogoštevilnih nadlogah smo povzdignili svojo kulturo tako visoko, da je kras in veselje. To je izraz narodne moči, ki ne zaostaja prav nič za tisto močjo, ki se je pojavila pred Lozengradom in pri Kumanovem. GLEJMO, DA BOMO V SEBI ZDRAVI, MOČNI IN VSAJ DUŠEVNO BOGATI (če že ne drugače), TAKO, DA NEKOČ NE PRIDE MO K BRATOM PROSIT MILOŠČINE, TEMVEČ DA JIM PRINESEMO DAROV; ali pa še bolje - da si pridejo bratje sami po te darove, preden bi jih mi ponujali.

Prinesli smo darove, sedaj ponujamo beraško palico, prinesli smo kulturo, pa smo jo vso obubožano komaj rešili pred skupnimi jedri, prinesli smo zdravje in moč.

Velikojugoslovanstvo je bila prva liberalna napaka, ki se danes program liberalne internacionalne postavlja pod vprašaj. Naše drugo, dosedaj najusodnejše soočenje z Evropo, pa je

bila II. svetovna vojna. In tu se, po mojem mnenju začne diskontinuiteta slovenske državnosti. Zmagovita Titova vojska pod okriljem velikega generallissimusa J.I. Stalina nam ni prinesla svobode, pač pa ideološko nasilje, podprto s čistkami. Narodu ni prinesla nič večje državnosti, kot jo je imel že v stari Jugoslaviji, s katero je takrat ni bil zadovoljen. Slovenski narod je zavezala komunistični revolucionarni internacionalni v modificirani obliki, a z jasnimi izvorom. Tako, kot je Hitler formiral četice Hitlerjundgen, tako je pravovernost slovenskega podmladka zagotavljala zveza socialistične mladine, tako kot je Hitler zagotavljal lojalnost državljanov v zvezi Volksbund, tako je lojalnost Slovencev zagotavljala socialistična zveza delovnega ljudstva. Trditev, ki jo je izrekel predsednik predsedstva Milan Kučan v svojem, sicer briljantnem govoru ob razglasitvi rezultatov plebiscita, namreč, da so borci vezni člen konstituiranja slovenske države, je polna nesmisla. Zveza borcev ne more predstavljati kontinuitete nastanka slovenske državnosti vse dotlej, dokler ji predsedujejo komunistični poverjeniki. To, kar se je zgodilo danes, bi se moralo zgoditi leta 1945, pa se ni, prav zaradi njih in tistih, ki so jim bili hlapčev-

sko podložni. Ne razumem, zakaj si narodnoosvobodilno jedro NOB ne okliče novega vodstva, se distancira od dolo-mitske izjave in tako reši vsaj dober namen, zaradi katerega so se mnogi borili. Pogodba s Stalinom, poveljni zločin v navezi Angleži - Tito, izguba Trsta in Koroške ter železna zaveza, to je narodovo drugo soočenje z Evropo.

Čas je torej, da se nehamo slepiti z Evropo vsaj na teoretski ravni. Sedanji zgodovinski trenutek ni nastal zaradi dobrotosti Evrope, pač pa ravno obratno, ta Evropa nas je zabarantala, nas balkanizirala in pahnila v komunizem, ki ga je legitimizirala zato, da si je oprala roke, prav tako kot sedaj vzdržuje Jugoslavijo, da si ne kali hišnega miru.

Drugo logično izhodišče tvori dejstvo, da je slovenski narod soudeležen pri konstituiranju evropskih držav (vsaj nekaterih) in s tem Evrope same. Celotna kulturna zgodovina je vezana na Evropo oziroma je vplivala na Evropo. Vloga slovenskih intelektualcev na starem Dunaju je bila ogromna in ne nazadnje, tudi v negativnem smislu, slovenski prostor kot kolonizirana in eksploativna dežela z vsem tlačanstvom vred tvori pogoj za izgradnjo evropske civilizacije.

Sloveniji torej ni treba prositi

za moralno pravico do pristopa k Evropi, ki je bila kaj slaba mati. To moralno pravico ima že iz same sebe in svojega zgodovinskega dogajanja. Če se danes ne morejo uresničiti besede Ivana Cankarja: »da nekoč ne pridemo k bratom prositi miloščine, temveč da jim prinesemo darov«, pa naj kljub vsemu miloščina ne bo miloščina, pač pa dolžnost, ki izvira iz medvojnega in poveljnega barantanja. Na teoretičnem področju je Slovenija otrok Evrope, katere materinstvo je pogojeno s Slovenci. Plebiscit je potrdil to pripadnost, ki je že zelo dolgo navzoča v narodni zavesti.

Tretje logično izhodišče je filozofija nastanka omogočujočih pogojev plebiscita na Slovenskem. Kot rečeno, bi se to moralo zgoditi leta 1945, pa se ni. To je preprečila ideologija komunistične internacionalne, ki je v poveljnih letih tvorila t.i. »drugi blok«. Ko se je komunistična doktrina izčrpala na vprašanju ekonomije, so bili z Gorbačovom ustvarjeni pogoji za odmrznitev vprašanja naše državnosti. JLA, ki je danes naslednik odredov »NOV«, še vedno grozi, da bo preprečila to temeljno pravico naroda. Izhajamo torej iz točke, ki je bila nekoč že nastavljena in onemogočena iz strani tistih, ki se danes poskušajo proglašati za temelj državnosti in demokracije, čeprav so točno to dvojje vse povojno obdobje zatirali v kali. Prav tako gre na tem mestu povedati, da sedanji integrativni proces Evrope ni nič drugega kot smrtni strah pred propadom. Evropa se ne združuje iz dobrote, ne iz kake filozofije, pač pa izključno pod interesnim vidikom. Na obzorju je japonska nevarnost in sploh ne-

varnost prodora azijske ekonomije, dejstvo je strahotno ameriško tržišče, ki kreira utrip celotnega sveta. Evropa se mora združiti ali pa bo propadla. To je še en razlog več za vstop Slovenije, to je pravzaprav edina možnost njenega preživetja.

Četrto in zadnje temeljno izhodišče daje v razmislek razmerje med moderno družbo (posameznih subjektov) in vprašanjem nacionalnosti. To je umešno liberalno stališče, da v moderni družbi nacionalnost ne igra takšne vloge kot svoboda posameznika, človekove pravice, individualizem, skratka postulat moderne družbe. Svetovni integracijski procesi so naravnani iz te predpostavke. Integracija namreč danes pomeni nekaj drugega, kot je pomenila nekoč. Danes pomeni zaščito subjekta in njegovih interesov, tako v komunikaciji kot v ekonomiji. Včasih je to pomenilo zatiranje in asimilacijo narodov. Kljub vsemu pa gre poudariti, da današnji proces integracije predpostavlja neko zrelo fazo državnosti in nacionalne svobode. Zato je za nas integracijski proces mogoč le z nekim rahlo »separatističnim« predznakom. Separatizem tu pomeni državotvorje, konstituiranje naroda v politično celoto, ki se bo šele po tem lahko integrirala.

Zato pomen plebiscita lahko vrednotimo visoko. Ne glede na zaostalost konstituiranja naše države, pa lahko začnemo izvajati izhodišča pravne države in predvsem moderne družbe. Mnoga ideološka nesoglasja bodo na tej točki izgubila razlog za obstoj, seveda pa bodo tudi mnoga ideološka politikanstva (s pripisovanjem zaslug za narod) tu našla svoj zgodovinski epilog.

Petek, 11. januarja 1991

Poslanska vprašanja o kmetijstvu in gozdarstvu

Politična stališča do spornih vprašanj so pogoj za zakon o denacionalizaciji

Kmečkih poslancev ne zanima samo kmečka in kmetijska problematika. Poslanec Janko Halb je, denimo, vprašal, kakšna so merila, da lahko nekdo postane narodni heroj.

Ljubljana, 8. decembra - Čeprav se slovenski parlament zadnje čase ukvarja z vprašanji, ki so zelo pomembna za vso Slovenijo in ves slovenski narod (neodvisnost in samostojnost slovenske države, lastnjenje, davčna reforma, gospodarstvo itd.), je na dnevnem redu ali med poslanskimi vprašanji zelo pogosto tudi kmečka in kmetijska problematika. Vprašanje ne postavlja le t.i. kmečki poslanci oziroma poslanci Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke, ampak občasno tudi predstavniki drugih strank ali poslanci, ki niso v nobeni stranki, pa tudi kmečkih poslancev ne zanimajo samo "kmečka vprašanja".

Karel Franko, kmet iz Pucancev, sicer pa poslanec kmečke zveze, je zastavil vprašanje glede vračanja krivično odvzetih zemljišč in možnosti za pocenitev kmečke nafte. Izvršni svet mu je odgovoril, da je medresorska komisija izvršnega sveta že pripravila posebno informacijo o odprtih vprašanjih vračila nezakonito oziroma krivično odvzetega premoženja in da bo zakon mogoče pripraviti šele potem, ko bo skupščina (ali njene komisije) zavzela stališče do teh vprašanj. Kar zadeva možnost za pocenitev nafte in za to, da kmetje pri nakupu nafte ne bi plačevali tudi povračila za ceste, ker pri uporabi kmetijskih strojev le delno uporabljajo javne ceste, mu je republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano odgovoril, da je izvršni svet za delno vračilo prispevka za ceste namenil 60 milijonov dinarjev. Ta denar bi kmetje, ki kupujejo nafto po polni ceni in plačujejo tudi prispevek za ceste, tudi dobili, če ne bi vmes posegla "višja sila" - prvonovembrska katastrofalna povodenj. V razmerah, ko je v Sloveniji nastala velika škoda tudi na kmetijskih zemljiščih, v gozdovih in na kmečkih gospodarskih poslopih, je republiško kmetijsko-gozdarsko ministrstvo predlagalo, da bi tudi 60 milijonov dinarjev, namenjenih za olajšave pri nabavi kmečke nafte, uporabili za odpravo posledic naravne ujme. Predlog je podprl tudi odbor za kmetijstvo in gozdarstvo republiške skupščine.

Ali je denar za pluzenje gozdnih cest?

Poslanec družbenopolitičnega zbora dr. Drago Plešivčnik je vprašal, ali je za letošnjo zimno zagotovljen denar za pluzenje gozdnih cest. Vprašanje je

aktualno predvsem zato, ker so se doslej sredstva zbirala od posekanega in prodanega lesa in ker so se s prepovedjo sečnje na nekaterih območjih močno zmanjšali tudi finančni viri.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano odgovarja, da republika za pluzenje gozdnih cest ni predvidela posebnih sredstev in da tudi zakon o časni prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih, ki je veljal do konca minulega leta, med deli, za katera naj bi zagotavljal denar republiški proračun, ne omenja pluzenja gozdnih cest. Ministrstvo v odgovoru le ugotavlja, da do nedavne ga z vzdrževanjem gozdnih cest ni bilo težav, saj so gozdna gospodarstva poleg cest, ki so pomembne za "lesno proizvodnjo", vzdrževala tudi ostale, za življenje v hribovskih vaseh in zaselkih, pomembne gozdne ceste; k vzdrževanju pa je sodilo tudi zimsko pluzenje. Večino denarja so prispevala gozdna gospodarstva, ponekod pa jim je za to nekaj primaknila tudi občina. Ker se je položaj gozdnih gospodarstev v zadnjem času močno poslabšal, je nastal tudi problem, kako zagotoviti denar za pluzenje gozdnih cest. Ministrstvo tudi ocenjuje, da bo problem mogoče zadovoljivo rešiti le s sodelovanjem gozdnih gospodarstev in občin.

Kaj dodati k odgovoru? Morda le to, da je "mati narava" slišala za naše zemeljske težave in nam doslej precej prizanesla - s snegom, zimo in pluzenjem...

Težave prehodnega obdobja

Francija Pivca, poslanca Stranke demokratične prenovе, je na eni od skupščinskih sej zanimalo, kolikšni so bili v zadnjih dveh letih prispevki za obnovo, nego in varstvo gozdov in kaj bo storil izvršni svet,

Janko Halb:

Kakšna so merila za red narodnega heroja

Kmečkih poslancev ne zanimajo samo kmečka vprašanja, ampak tudi druga. Janko Halb, poslanec Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke, je, na primer, vprašal po merilih, ki jih je treba izpolnjevati, da nekdo postane narodni heroj. Odgovor je pripravila komisija za odlikovanja Republike Slovenije.

Z ukazom vrhovnega komandanta NOV in POJ so red narodnega heroja uvedli že 1943. leta, dobili pa so ga lahko le tisti, ki so se izkazali s herojskimi dejanji na bojišču in pred sovražnikom. Prvi statut reda narodnega heroja iz 1946. leta navaja, da se tako lahko odlikujejo borci in komandanti jugoslovanske vojske, ki predstavljajo vzor junaštva, ponos in slavo naše vojske, pa tudi prvoborci za svobodo, ki so izgubili življenje v zaporih in taboriščih. Po zakonu o odlikovanjih iz 1955. leta se red narodni heroj podeljuje borcem in starešinam JLA ter drugim posameznikom, ki so v junaškem boju s sovražnikom postali vzor junaštva. 1961. leta so podeljevanje razširili na vojaške enote in na družbene organizacije, tri leta kasneje pa še na družbenopolitične organizacije in društva.

V Jugoslaviji je bilo z redom narodnega heroja odlikovanih 1324 državljanov Jugoslavije, med njimi 903 posmrtno, osem mest in 37 ustanov oziroma enot NOV in POJ, poleg tega pa še 22 tujih državljanov. Pri nas je bila zadnja odlikovana 1974. leta Milka Bosnić iz Drvarja. Tito je bil odlikovan trikrat - 1944., 1972. in 1977. leta. V Sloveniji je bilo odlikovanih 175 posameznikov, dve brigadi, VOS in Ljubljana-mesto; živih je še 33 herojev.

če bodo podatki pokazali, da gozdni posestniki ne skrbijo dovolj za njihovo smotno obnavljanje.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravil odgovor tudi na to vprašanje, med drugim ugotavlja, da so gozdna gospodarstva po sedanjem zakonu o gozdovih zbirala denar za vlaganje v gozdove s prispevkom od prodaje cene lesa. Čeprav se je že predlani začela nezakonita prodaja kakovostnega lesa mimo gozdnih gospodarstev (GG Nazarje 16.858 kubičnih metrov, GG Celje 12.528, GG Ljubljana 9.568 kubičnih metrov itd.), to še ni povzročilo razpada siste-

ma, ki ga odreja zakon o gozdovih. Prenos likvidnostnih težav z lesne industrije na gozdarstvo v začetku minulega leta, časna prepoved sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih, zmanjšanje oddaje lesa iz zasebnih gozdov zaradi napovedanega prostega prometa z lesom ter vztrajanje pri zakonsko določeni organiziranosti gozdarstva pa so že močno zamajali ustaljeni sistem zbiranja denarja za vlaganje v gozdove in tudi gospodarjenje z gozdovi. Dovolj pove že podatek, da so gozdna gospodarstva v Sloveniji v letošnjih prvih devetih mesecih dobila iz zasebnih gozdov le 58 odstotkov načrtovanega lesa in da je bil temu primeren tudi delež zbranih sredstev za obnovo, nego in varstvo gozdov. Ker je v Sloveniji okrog 250 tisoč lastnikov gozdov, med njimi pa je po mnenju kmetijsko-gozdarsko ministrstva tudi precej takšnih, ki jim gre le za lastne koristi, bo tudi novi zakon moral določiti načine usklajevanja javnega in osebnega interesa in dati poudarek strokovnemu delu. Najtežje je zdaj, ko stari zakon velja samo še formalno, novega (dopolnjenega starega) pa še ni in ga, kot kaže, še nekaj tednov (mesecev?) ne bo. ● C. Zaplotnik

Težka motnja poroda pri kravi

Zavita maternica (I)

Maternica, ki je spiralno zavita okoli svoje podolžne osi, je huda porodna težava, ki se pojavlja ob porodu. Zavito maternico (Torsio uteri) ugotavljamo pri vseh domačih živalih, najpogosteje pri govedu. Med težkimi porodi jo živinozdravniki omenjamo tudi do 50-odstotno.

Letošnje povečano število nesreč pri kravjih porodih v občini Kranj me je spodbudilo k pisanju tega članka. Kot živinozdravnik (na tem področju delam že 24 let), problematiko na področju zdravstvenega varstva živali dobro poznam. Zato sem se odločil, da predvsem za pomoč in boljše razumevanje našim živinorejcem napišem svoja razmišljanja in ugotovitve ob teh primerih, ki so bili največkrat povezani z eno najtežjih komplikacij pri kravjem porodu - zavito maternico.

Vzroki: maternica je pri kravi v času brejosti v svojem sprednjem delu razširjena in slabše fiksirana, zato postaja vse bolj gibljiva. Starejše živali imajo

ohlapne trebušne stene, kar tudi omogoča premikanje maternice v desno ali levo. Plod se razvija v enem rogu maternice (desnem ali levem), kar privede do asimetrije. Tudi pri burnih popadkih ko se plod postavlja v porodno pot, se lahko zgodi neugodni vrtilni moment. Največkrat pa se maternica s plodom vred zavije tedaj, ko krava vstaja ali lega. V obeh primerih s prednjimi nogami najprej poklekne, z zadnjimi še stoji, vamp na levi strani se pomakne naprej, nastane nekaj praznega prostora, v katerega se lahko pomakne maternica, tudi z rotacijo. Vzroki so tudi drugi: hoda na paši po hribovitem območju, pri transportu, pri skoku, padcu, valjanju itd. (se nadaljuje)

Janez Teran, živinozdravnik

Je nevarnosti konec?

Zakon o časni prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih je nehal veljati 31. decembra, za zdaj pa še ni jasno, ali je zaščita in nevarnosti, da bi gozdna gospodarstva, kombinati in zadruge pretirano sekala v nacionaliziranih, zaplenjenih ali kako drugače krivično odvzetih gozdovih, konec ali bodo zakonu "rok trajanja" podaljšali že na prvem januarskem skupščinskem zasedanju. Možnosti, da bi odvzete gozdove že vrnil prejšnjim lastnikom, pa tudi še ni, ker zakona o denacionalizaciji še ni in ga verjetno še nekaj časa ne bo, ker morajo politične stranke, zastopane v parlamentu, še prej zavzeti politična stališča do nekaterih spornih vprašanj.

Rešitev problema se odmika, tudi zato, ker so zdaj za Slovenijo in slovenski narod veliko pomembnejša prizadevanja za praktično uveljavitev samostojnosti in neodvisnosti slovenske države, po srbski kraji denarja in "vdoru" v jugoslovanski finančni sistem pa tudi zavarovanje nekaterih njenih nacionalnih interesov. Ker se zaradi novih dogodkov in okoliščin scenariji razpleta jugoslovanske krize hitro menjajo, je tudi vse več izrednih sej ali rednih sej, na katerih aktualna ali izredna problematika dobiva prednost pred redno, tudi kmetijsko, ki je za Slovenijo sicer zelo pomembna, vendar v sedanjih razmerah ne tudi najpomembnejša. Prav to je tudi eden od razlogov, da na dnevnem redu slovenskega parlamenta še vedno ni dopolnjenega zakona o gozdovih, ki bi v gozdarstvo vsaj začasno vpeljal red, niti ne zakona o denacionalizaciji, ki ga nekateri že tako neučakano pričakujejo. Če k temu dodamo še to, da tudi v vladajoči Demosovi koaliciji niso zadovoljni z delovanjem vseh ministrstev, potem je verjetno tudi lažje razumeti, zakaj bo treba na nekatere zakone še počakati. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

Po koliko plačujejo les v kranjskem gozdnem gospodarstvu? Nekaj cen smo objavili že v prejšnjih številkih, nekaj pa jih bomo še v današnji. Da ne bo pomote: gre za prevzemne cene, ki se, odvisno od tržnih razmer, lahko tudi nekoliko znižajo, sicer pa veljajo za les, dostavljen na najbližjo žago, na železniško postajo ali v določeno skladišče.

Gozdni sortiment	Cena (v din)	
	gozdna površina	negozdna površina
hlodovina — črni gaber		
F	1.566,75	1.817,43
I	796,50	923,94
II	655,50	750,38
hlodovina — lipa, topol, maklen		
F	1.348,50	1.564,26
L	1.045,50	1.212,78
I	767,25	890,01
II	616,50	715,14
hlodovina — robinija		
F	1.369,50	1.588,62
L	1.176,00	1.364,16
I	863,25	1.001,37
II	623,25	722,97
hlodovina — cer		
F	1.176,00	1.354,16
I	692,25	803,01
II	623,25	722,97
hlodovina — oreh		
extra	3.917,25	4.544,01
F1	3.327,75	3.860,19
F2	2.741,25	3.179,85
F3	2.350,50	2.726,58
I	1.380,00	1.600,80
II	865,50	1.003,98
jamski les hrasta	505,85	656,85
jamski les drugih trdih listavcev	417,41	542,01
drogovi — kostanj, hrast, robinija		
do 7 m	739,01	959,61
8 do 9 m	897,13	1.164,93
10 do 12 m	1.067,31	1.385,91
nad 12 m	1.228,11	1.594,71
piloti — hrast		
do 7 m	811,37	1.053,57
nad 7 m	934,65	1.213,65

GORENJSKI GLAS
več kot 100 let

Zakaj pokajo obroči na čebreh

Novo leto je že za nami, pa vendarle: pomislite, kako je minil prvi novoletni dan: ste najprej videli veliko ali majhno žival, je prva prišla k hiši ženska, kako so gorele sveče v cerkvi...

☆ Če vidiš po novem letu najprej veliko žival, boš čez leto pri delu močan in ne bo te mučila vročina; če pa zagledaš najprej majhno žival, boš len in slab.

☆ V Prlekiji bi vse leto pokali obroči na čebrih in sodih, ko bi prišla na novo leto najprej ženska v hišo, zato naročijo in tudi dobro plačajo moškega, ki se oglasi že navsezgodaj. V okolici Celja imajo glavna hišna vrata na novo leto sploh vse dopoldne zaprta, da bi ženska, ki bi prišla k hramu, ne mogla precej v hišo. V Poljanski dolini se sploh boje, da bi na novo leto prvo srečali žensko.

☆ Če sveče na novo leto v cerkvi mirno gore, bo leto mirno, dobro in rodovito, če pa slabo gore, bo leto slabo in viharo.

☆ Če na novega leta dan sneži, bo slaba žetev.

☆ Če dekleta na novo leto jutro vrže jabolko v studenec in če jabolko plava s pecljem navzgor, bo dobila dobrega in pridnega moža; če pa je muha zgoraj, bo dedec hudoben in siten.

Iz (kmetijske) preteklosti

Zakriti združni elementi

Zadružni svet Kranj - okolica je na zasedanju junija 1951. leta obravnaval prečeta gospodarska in organizacijska vprašanja kmetijskega združništva. Glavni govornik, tovarš Pavel, je kritično analiziral slabosti zadrug in med drugim dejal, da dajejo potuho delomrničnem in zakritim elementom, ki zlorabljajo prilike in odvracajo poštene zadržnike od dela in od skupnosti. Ker je bil to čas, ko so v Vogljah in v Žabnici že začeli orati s traktorjem, v Gočasu pa kosi z motorno kosilnico, je bil problem, kam s konji. Tovarš Pavel je dejal: "Zadruge imajo preveč konj, ki samo povzročajo delo in trajajo dobro krmo." Zaskrbljen pa je bil tudi zaradi tega, ker v nobeni zadrugi niso organizirali kokošereje, ki "pridna lepe koristi in je za življenje važen činitelj".

Prašičji Dachau

Kako težko so se kmetje navajali na socialistično združništvo in na kolektivno delo, pove že nekaj primerov iz kranjskega okoliškega okraja. V nekaterih zadrugah (Kokrica, Stražišče, Godešiči) so formalno uvedli brigadno skupinski sistem dela, sicer pa je bilo tako, da brigad praktično ni bilo, skupine je sestavljalo nekaj zadrugarjev, od katerih pa je vsak obdeloval svoje njive. Kakšno takratno so ubrali sovražni elementi godeške delovne zadruge! Da bi dokazali, da je lahko uspešna le zasebna, kmečka reja prašičev, so jih v zadrugi namerno slabo krmlili. Prašičem se je to dobro poznalo: bili so, kot bi prišli iz prašičjega Dachaua. V godeški zadrugi so na pobudo takšnih razbijačev zadruge tudi ugotovili, da je najbolj "pravilno" nagrajevanje po količini zemlje, vložene v zadruge, in ne po delu.

Devizne cene

Ljubljana, 7. januarja — Prva letošnja sejemska nedelja na osrednjem ljubljanskem sejmu rabljenih avtomobilov na Viču je minila v znamenju nekoliko zmanjšane ponudbe in prodaje, seveda predvsem zaradi nedavne devalvacije. Tisti, ki so svoje prihranke imeli v dinarjih in so odlašali z nakupom avtomobila do letošnjega leta, so se hudo opekli, tisti, ki pa so pod blazino skrivali devize, so ostali na istem, čeprav smo na ljubljanskem sejmu že vajeni daleč previsokih cen. Tako še naprej velja, da se spleta tam prodajati, kupovati pa ne. Sicer je bilo tokrat napredaj nekoliko manj zastavljenih vozil, presenetljivo veliko pa golfov in starejših mercedesov. Zelo dobra je bila tudi ponudba tovornih in dostavnih vozil, ki pa so kljub dokaj ugodnim cenam ostala po večini neprodana.

Cene (v dinarjih) rabljenih avtomobilov na ljubljanskem sejmu 7. januarja:

Tip vozila	letnik 1989	letnik 1988	letnik 1987
Renault 4 GTL	—	—	80.000
Yugo 45 Koral	76.000	72.000	57.600
Yugo 55 Skala	94.500	73.800	67.400
Fiat 126 PGL	—	46.800	—
VW Golf Diesel	193.500	166.500	—

Cene gospodarskih vozil na ljubljanskem sejmu 7. januarja:

Tip vozila	letnik	cena
VW Transporter	1985	225.000
VW Transporter	1985	207.000
Zastava 624 K	1983	144.000
TAM 130 T 10	1981	108.000
IMV 1600 furgon	1979	49.500
IMV 1600 furgon	1977	25.200
Mercedes 1213	1977	288.000
Mercedes 1213	1987	495.000

M. Gregorič

Med avtomobili, ki smo jih lansko leto srečevali na naših cestah, se je pojavila tudi toyota celica 2.0 GT-i Turbo. O tem drznem športnem avtomobilu vse povedo podatki: 1998 kubičnih centimetrov, 16 ventilov, turbinski polnilnik, 150 kW, največja hitrost 230 kilometrov na uro, pospešek do 100 km/h 6,9 sekunde... Cene raje ne bomo zapisali, zato tokrat uživajte ob sliki.

Spet vplačila za Renaulte

Lesce, 9. januarja — V prodajalni Avto Murka v Lescah ponovno sprejemajo vplačila za vozila R-4 in R-5 campus. Prvi stane dobrih 106 tisočakov, cena drugega pa je za različne modele od 143.716 do 180.759 dinarjev. Količine obeh tipov vozil so omejene. ● S. S.

Pri Daš dobiš samo fiat panda

Pri zasebnem podjetju Daš dobiš imajo trenutno na zalogi samo vozilo fiat panda 750 CL, ki z vsemi datjavami stane nekaj nad 18.000 DEM. Trenutno je nekaj zapletov pri dobavi ostalih vozil iz njihovega prodajnega programa, vseeno pa so dobavni roki relativno kratki. Samo nekaj dni bo še mogoč nakup po sistemu staro za novo. ● M. G.

Nekaj Zastav še na zalogi

Poklicali smo tudi v kranjski Slovenijaavto, kjer so nam povedali, da imajo na zalogi še nekaj avtomobilov yugo 45 koral, Z 128 skala 55 in yugo florida. Imeli so tudi popularne fiate 126 PGL, vendar je zaloga v glavnem pošla. Za vsa ostala vozila je potrebno čakati od enega do treh mesecev. ● M. G.

Sejem mode

Ljubljana, 10. decembra — V ponedeljek se na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču začne letošnja prva sejemska prireditel, sejem MODA. Na njem bodo predstavili nove trende v industriji konfekcije, modnih tkanin, usnjarsko predelovalne industrije in modnih dodatkov. Sejem se bo začel 14. januarja ob 10. uri in bo trajal do 17. januarja. ● V. S.

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 8. januarja

Država	Devize	Velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	128,0422
Nemčija	100 DEM	900,0000
Italija	100 ITL	1,1933
Švica	100 CHF	1068,5987
ZDA	1 USD	13,8554
Japonska	100 JPY	10,1579

Dinar čez mejo — V sosednji Avstriji dinar večino lahko zamenjamo za 50 do 60 grošev, nekatere banke in trgovci pa se ga še vedno otepajo. Podobno je čez mejo v Italiji, kjer kljub novemu tečaju dinarju ne zaupajo več in najraje vidijo, če kupujemo v domači ali katerikoli drugi trdni valuti. Tam, kjer dinar še zamenjajo, pa zanj dobimo od 60 do 70 lir.

Črna borza — Res je, da so prve januarske dni mnoge denarice prazne, res pa je tudi, da vsak, ki ima kakšen dinar več, premišljuje, kako bi ga najpametneje zamenjal v kaj koristnega. Nekateri hitijo z nakupi artiklov, ki naj bi se s padcem vrednosti dinarja občutno podražili, drugi pa še vedno verjamejo v trdne valute in dinarje kar se da mogoče hitro zamenjajo v marke, šilinge, franke, dolarje... Tako je na črno-borzijskem trgu še vedno dosti povpraševanja, največ pa jih devize prodaja po deset do dvajsetodstotnem preplačilu. Tako je bil tečaj na ljubljanskem avto-sejmu minuli konec tedna (cene so bile večinoma v markah, nekateri pa so plačevali v dinarjih) deset dinarjev za marko, kar je tudi najpogostejša menjava med črno-borzijskimi. Nekateri, ki trdijo, da se nam obeta še hujše pomanjkanje deviz pa za marko zaračunajo celo do štiri-desetodstotno šticungo.

Shujšani dinar na smrtni postelji

Zadnja afera z najemanjem srbskega posojila iz primarne emisije je sprožila nov val nezaupanja do jugoslovanske denarne enote - dinarja. V dinar pa nekateri seveda dvomijo že dlje časa, od let, ko je bila stopnja inflacije tri- oziroma štirištevilična. Dinar je zbolel, vsak dan je bil vreden manj in nekateri so že pričakovali skorajšen pogreb.

Vendar pa se je z uvedbo konvertibilnega dinarja zasukalo drugače. Tako rekoč nezdravljivega bolnika se je stanje čudežno izboljšalo, vezava dinarja na marko v razmerju 1 : 7 je bolezen zaustavila. Konvertibilni dinar si je utrl pot na svetovne devizne borze, jugoslovanski državljani pa smo ponosni odhajali na domače in tuje banke, kjer smo brez težav dinar zamenjali za katerokoli drugo trdno valuto. Vse do takrat, ko se je bolezen spet poslabšala. Neuradno je bilo to že zgodaj jeseni... Zdravniki pa so bili prisiljeni svojo nemoč nad zdravljenjem dinarja priznati decembra, ko so najprej (začasno) ukinili prodajo deviz, nato pa tečaj dinarja glede marke zmanjšali v razmerje 1 : 9. Denarna nedisciplin, ki sta jo povzročili zlasti razmah javne porabe in povečevanje osebnih dohodkov, je bila velik udarec za bolnika. Shujšanega dinarja pa marsikdo še ne bi objokoval, če bi vsaj malce verjel, da je s tem bolezen ustavljena. Toda zaupanje je izginilo, bolnik je onemogel, zdravniki pa ne dajejo več upanja z nasmehom na ustih.

V posameznih republikah smo začeli iskati dediče. Najprej Slovenci, kjer je zaenkrat edina znana naslednica lipa, nato Hrvači, ki prav tako zaupajo predstavnici lepšega spola - tako imenovani banici. Srbi, ki še vedno prisegajo na skupni dinar, pa so vse skupaj "potegnili" z zvijačo in najeli posojilo, ki se prav lahko izkaže kot smrtna injekcija.

Cas bo prinesel svoje in nekateri optimisti pravijo, da bo v pol leta vse drugače. Bolnik sicer ne bo preživel, toda za njim bo ostalo potomstvo, ki bo trdnjše zdravlja. Do takrat pa bomo bolj ali manj mirno čakali na dejanja in izjave sodelujočih zdravnikov, se bolj ali manj mirno drenjali v vrstah in čakali na svoje (lani) ob pomanjkanju denarja težko privarčevane devize v bankah ter zamenjavali nove prihranke pri naključnih znanih. In nekateri zlobneži celo trdijo, da nam bo še žal za pokojnikom... ● V. Stanovnik

S kranjske tržnice

1 kg	cena din	1 kg	cena din
česen	70	krompir	6
čebula	15	limone	20
solata	30	mandarine	30
radič	60	pomaranče	18-20
korenje	25	banane	25
peteršilj	50	grozdje	40
zelje	15	jabolka	15-20
kislo zelje	25	kivi	40
špinata	30	orehi	120
cvetača	50	fižol	40
por	30	jajca	3

iNTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

KRATEK PREGLED DELNIČARSKIH PODJETIJ

Delniška podjetja so močno ali zelo množično udeležena v gospodarskem življenju vsake gospodarsko razvite države. V mnogih gospodarskih dejavnostih, v katerih so pomembna imena, so to delniška podjetja.

V Nemčiji je od približno 2000 delniških podjetij približno 500 podjetij, ki so zabeležena na borzi. Vsa dogajanja na borzi uravnava zelo stroga pravila igre. Delniška podjetja so kapitalna podjetja. Delovanje delniških podjetij uravnava zakon o podjetjih, v tem zakonu so urejene tudi vse pravice delničarjev.

Po zakonu o delovanju delniških podjetij mora vsako podjetje izpolniti svojo pogodbo - zakon. V njej so navedeni ime, sedež in predmet, s katerim se ukvarjajo. Navedeni so tudi podatki: višina osnovnega kapitala, nazivna vrednost delnic in način delitve dobička podjetja. Predpisi (status) urejajo tudi delovanje posebnih organov v delniškem podjetju, delovanje predstavnikov nadzornega sveta in delovanje glavnega zbora delničarjev (skupščine). V statutu in drugih splošnih aktih podjetja obstajajo tudi dodatna dopolnila, ki so lahko v vsakem podjetju drugačna.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

iNTREST, podjetje za upravljanje s premoženjem, Einsteinstrasse 5, 8060 Dachau, ZRN, išče predstavnika oziroma podjetje, ki bo prevzelo predstavništvo za Slovenijo in Hrvaško. Dejavnost iNTREST-a je obračanje denarja zasebnikov, bank, zavarovalnic, podjetij in drugih institucij. Pogoj je visokošolska izobrazba, aktivno znanje vsaj enega tujega jezika, večletne izkušnje in ustrezne reference.

Ponudbe pošljite na naslov: **Borzna svetovalnica FIRST**, Cankarjeva 3, Ljubljana, kjer dobite tudi vse dodatne informacije po tel.: 061/219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30, zahtevajte Aljoša Jerovška.

Vročna linija za brezplačne finančne nasvete

- pokličete lahko vsak dan med 9.30 in 13.30 po telefonu (061) 571 - 949

CARINIK ODGOVARJA

Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatev in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja **šef carinske izpostave v Kranju Mladen Mokotar**, pošiljajte pa jih na naslov **Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pišpadeja 1, 64000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja**. Vprašanja sprejemamo tudi po telefonu, vsako sredo od 10. do 12. ure.

VPRAŠANJE:

Breda iz Ljubnega sprašuje, koliko kvadratnih metrov lamelnega parketa lahko uvozi na osebo brez carine in kolikšne so dajatve za ostalo količino.

ODGOVOR:

Domača fizična oseba lahko na osnovi 118. člena Zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju (Uradni list SFRJ številka 63 iz leta 1989) uvozi za potrebe svojega gospodinjstva tudi lamelni parket in sicer v količini, ki ni namenjena preprodaji.

Uvozne dajatve za lamelni parket znašajo po trenutno veljavni zakonodaji (9. 1. 1991) 44,1 odstotka od carinske osnove.

Domača fizična oseba je kot potnik ob prehodu meje oproščena plačila carine za blago do skupne dinarske protivrednosti 30 ameriških dolarjev.

Včeraj so se začele razprodaje

Trgovci s tekstilom tokrat enotni

Ljubljana, decembra — Letošnje razprodaje težke zimske konfekcije so se enotno po vsej Sloveniji in v vseh trgovski organizacijah začele včeraj, 10. januarja. Trgovci, združeni v sekciji za trgovino, so se namreč odločili, da bodo dobri poslovni običaji in lojalna konkurenca postali odlika tudi v naših trgovinah. Upajo pa, da se bodo dogovorov držali tudi zasebniki.

Tako so se letošnje zimske razprodaje začele nekaj dni prej kot druga leta, vzrok temu pa je bil tudi pogled trgovcev čez mejo, kjer je te dni tudi že moč kupovati ceneje. V skladu z dobrimi poslovnimi navadami pa so določili tudi že datum razprodaje zimske - športne konfekcije, ki se bo začela 5. februarja in poletne konfekcije, ki se bo začela 20. julija. Niso pa določili enotnega odstotka znižanja cen, ki ga lahko določi vsaka trgovska organizacija v skladu z njeno poslovno politiko. Večina se jih je tako odločila za do 30-ali do 40-odstotno znižanje (Kokra je naprimer svoje cene znižala do 40 odstotkov). Pri tem pa je pomembna določba, da mora biti vsaj 25 odstotkov cen znižanih za najvišji odstotek. Tudi način plačevanja je (gotovina, čeki, krediti...) poslovna odločitev trgovine, obrestna mera pa naj bi bila takšna, kot je na trgu denarja.

Kot je povedala Jelka Barličeva iz republiškega sekretariata za tržišče in splošne gospodarske zadeve, je v Sloveniji v pripravi nekaj novih zakonov, med njimi tudi zakon o varstvu potrošnikov. ● V. Stanovnik

Petek, 11. januarja 1991

Najboljše veleslalomistke in slalomistke zbrane v Kranjski Gori

Zadnji obračuni pred svetovnim prvenstvom

Potem, ko so zagnani prireditelji iz mariborskega smučarskega kluba Branik morali priznati premoč toplote in dežja, ki sta jim pobrala sneg, je Dušan Senčar vendarle rešil Zlato lisico, ki se je preselila v Kranjsko Goro.

Kranjska Gora, 10. januarja - Tako bo že danes v Kranjski Gori veleslalomski tekma, jutri pa bodo nastopile še najboljše slalomistke, med njimi tudi šest naših. Prirediteljem pa je uspelo dobiti tudi odpadli slalom iz Bergna, tako da bo v nedeljo tudi ta tekma izpeljana v naši Kranjski Gori.

Proge v Podkorenu so že pripravljene, saj so organizatorji iz smučarskega kluba Branik prišli v Kranjsko Goro že v začetku tedna. Pogoji za tekmo pa bodo na lepo urejenih Podkorenskih progah, ki so jih deloma zasnežili tudi z umetnim snegom, prav gotovo dobri, saj se vsaj prav danes in jutri obeta tudi lepo vreme. Prvi obračun najboljše veleslalomistke se bo začel že danes, v petek, ob 10. uri, drugi tek pa bo ob 12.30 uri. Start prvega slaloma bo jutri, v soboto, ob 11. uri, druga vožnja pa bo na sporedu ob 13.45. Nedeljski slalom se

bo začel ob 9.30, druga vožnja pa bo na sporedu ob 12. uri.

Kot so na ponedeljkovi tiskovni konferenci povedali organizatorji, bo celotna prireditev letos stala okoli 2,5 milijona dinarjev, stroški pa so se zaradi preselitve povečali za okoli pet tisoč dinarjev. K sreči so bili kranjskogorski hoteli skoraj prazni, tako da ni bilo težav z nastanitvijo tako tekmovalcev, kot smučarskih funkcionarjev, prirediteljev in novinarjev. Generalni pokrovitelj tekme je Zlatorog - Henkel, pa tudi sicer bo prireditev kljub selitvi na Gorenjsko ostala štajerska, oziroma mariborska. Prireditelji si prizadevajo, da bi lahko izvedli čimveč obrobnege programa - od glasbenih

skaj, oziroma mariborska. Prireditelji si prizadevajo, da bi lahko izvedli čimveč obrobnege programa - od glasbenih

Katjuša Pušnik - bo nasmejana tudi te dni?

Osemindvajseto tekmovalstvo za Zlato lisico je tretje v Kranjski Gori, enkrat je bilo v Badgasteinu, enkrat pa na Jahorini. Tekmovalstvo je letos še posebej pomembno, saj bo v Kranjski Gori zadnji veleslalomski in zadnji slalomski obračun najboljših smučark pred svetovnim prvenstvom, ki se bo 21. januarja začelo v avstrijskem Saalbachu in Hinterglemmu.

spremljaj Čudežnih polj in nastopa Alfija Nipiča do delne preselitve znane Vinagove kleti v hotelu Larix, kjer bo danes ob 18. uri sprejem za vse sodelujoče. Organizirali so tudi posebne avtobuse, ki bodo zveste privržence Zlate lisice vozili s Štajerskega v Kranjsko Goro. ● V. Stanovnik

Škofjeločanka Nataša Bokal - bo Lisica prinesla nove točke?

Na zadnji slalomski tekmi, ki je bila v ponedeljek v Bad Kleinkirchheimu, je prvič v svoji karieri slavila Pernilla Wiberg. Svedinja je poleg dveh Avstrijk Petre Kronberger in Monike Maierhofer ter Španke Blance Fernandez Ochoa, tudi ena najresnejših kandidatka za Zlato lisico. Seštevek današnjega veleslalomu in jutrišnjega slaloma namreč določita najboljšo smučarko, ki ji pripade zlata lisica. Vse bliže vrhunske forme pa so tudi naše tekmovalke, zlasti Veronika Šarec, Nataša Bokal in Katjuša Pušnik. Poleg njih bodo na tekmah nastopile še: Urška Hrovat, Narcisca Šehovič in Andreja Potisk. Sicer pa bo v Kranjski Gori nastopilo več kot sedemdeset smučark iz sedemnajstih držav.

Republiško mladinsko kegljaško prvenstvo Mladinci Triglava republiški prvaki

Kranj, 9. januarja - V dvorani Golovec v Celju je bilo letošnje mladinsko ekipno in posamezno prvenstvo. V obeh konkurencah je nastopilo petdeset tekmovalcev in tekmovalk. V republiškem posameznem prvenstvu je za državni naslov nastopilo enajst mladincev in devet mladink. V ekipnem republiškem prvenstvu si je ta naslov prikegljal Triglav iz Kranja. Tudi v posameznih konkurencah sta prvo in drugo mesto odšla v Triglav.

Ekipni vrstni red - mladinci - 1. Triglav (Kranj) - Hafner, Potočnik, Oman, Vehovec - 6.527, 2. Slovan (Ljubljana) 6.407, 3. Brest (Cerknica) 6.326, mladinke - 1. EMO (Celje) 3.064, 2. Slovan (Ljubljana) 2.903, 3. Triglav (Kranj) 2.606; posamezno - mladinci - 1. Hafner 1.691, 2. Oman (oba Triglav) 1.683, 3. Ilnikar (Slovan) 1.677, 9. Potočnik (Triglav) 1.60 in mladinke - 1. Filipič (Slovan) 1.677, 9. Potočnik (Triglav) 1.60 in mladinke - 1. Filipič 802, 2. Ledinek (oba EMO) 777, 3. Čeh (Konstruktor) 773, 6. Ričič (Triglav) 752. D. H.

Najboljši tekači Logatca

Pokljuka, 9. januarja - Na Pokljuki je bilo 25. tekmovalstvo v smučarskih tekih za srebrno palico Jožeta Jermana. Ob dokaj ugodnem vremenu in 20 cm novega snega so imeli tudi tretjo tekmo za pokal Slovenije. V ekipni konkurenci so bili boljši Logatčani.

Rezultati - ml. pionirji (2,5 km) - 1. Žepič (Kokrica) 8:56; st. pionirji (3,5 km) - 1. Rupnik (Logatec) 12:14, 2. Grašič (Triglav) 12:26, 3. Globočnik (Kokrica) 12:52; ml. mladinci (7 km) - 1. Petkovšek (Logatec) 20:36, 2. Marič (Bled) 20:48, 3. Fujs (Brdo) 21:02; st. mladinci (10 km) - 1. Soklič (Bled) 29:04, 2. Vozel (Triglav) 29:43, 3. Torkar (Bled) 29:43; juniorji (10 km) - 1. Dolenc (Brdo) 29:01, 2. Majcen (Gorje) 29:08, 3. Trstenjak (Rateče) 29:57; člani (10 km) - 1. Nunar (Triglav) 29:00, 2. Rupnik (Olimpija) 29:05, 3. Šorli (Kokrica) 29:05; ml. pionirke (2,5 km) - 1. Žipič (Kokrica) 9:37, 2. Zemva (Gorje) 10:12; st. pionirke (3,5 km) - 1. Zelenc (Logatec) 13:14, 2. Igljč (Kokrica) 13:53; ml. mladinke (5 km) - 1. Ambrožič (Logatec) 15:52, 2. Zevnik (Kokrica) 16:02, 3. Cerkovnik (Bohinj) 16:10; st. mladinke (5 km) - 1. Dolenc (Logatec) 15:21, 2. Jan (Gorje) 16:17; ekipno - 1. Logatec 113, 2. Kokrica 110, 3. Olimpija 53, 4. Triglav 40, 5. Gorje 39.

Dober obisk drsališča

Kranj, 9. januarja - Kljub negotovemu finančnemu pokritju kranjsko drsališče nemoteno obratuje. Stroški obratovanja naraščajo in v večini postavk presegajo stroške v tujini. Še posebej draga je energija, ki je deseterkrat dražja kot preko meje na Koroškem. Obisk drsališča je zadovoljiv. Cena dnevne drsanja je 30 dinarjev, kar je polovica dejanske cene. Na upravi kranjskega Poslovnoprireditvenega centra so nam povedali, da se je brezplačno drsanje med prvim delom zimskih počitnic dobro obneslo. Enaka poteza je načrtovana tudi za bližnji drugi del počitnic. Zveza telesnokulturnih organizacij kranjske občine je sejmju tudi zagotovila plačilo stroškov uporabe drsališča za kranjski hokejski klub Triglav in delno tudi za rekreacijo do sredine marca. ● J. K.

Streljanje Kranjčani in Ločani v prvi ligi

Kranj, 9. januarja - Ekipa Strelske družine Kranj, ki tekmuje v zahodni skupini 2. republiške lige s serijsko značno puško, si je že dve koli pred koncem zagotovila sodelovanje v 1. ligi. V sedmih kolid so zmagovali in imajo pred Postojno in Piranom 5 točk prednosti. Enak uspeh so dosegli tudi Ločani, ki tekmujejo v južni skupini druge lige. V vseh srečanjih so zmagali in imajo pred Trbovljami in Kisovcem 4 točke prednosti. ● B. Malovrh

Na Kališču ne manjka obiskovalcev - Planinski dom na Kališču je pozimi redno odprt med prazniki, ob sobotah in nedeljah. Marsikdo od številnih obiskovalcev se povzpne tudi na Storič, vendar naj bodo ti vzponi "rezervirani" le za dobro opremljene in izurjene planince. Kališki dom ponuja popolno oskrbo, za kar ima veliko zaslug oskrbnik doma Boris Huber (na sliki med čiščenjem snega). ● J. K., slika F. Ekar

Košarka Tri zanimive tekme v dvorani na Planini

Kranj, 10. januarja - To soboto se ljubiteljem košarke obetajo kar tri tekme, vse v dvorani na Planini. Že ob 17.30 uri bodo košarkarice Kranja gostile ekipo Mavrica Ilirija. Ob 19. uri bo na sporedu tekma med ekipo paraplegikov Kranja in reprezentanco paraplegikov Jugoslavije. Vrhunec košarkarskega večera pa bo derbi tekma med ekipo košarkarjev Kranja in ekipo Postojne. Tekma se bo začela ob 20. uri. ● V. S.

Tečaj tenisa in teka na smučeh

Kranj, 9. januarja - Podjetje Sport Igi z Bleda, Zupančičeva 18, organizira tečaj za vaditelje tenisa v sodelovanju z ljubljansko Fakulteto za telesno kulturo. Tečaj bo med 18. in 20. januarjem v kranjskogorski teniški dvorani Relax. Prijave sprejemajo po telefonu 78 - 315 do 15. januarja. Cena tečaja bo 300 mark oziroma 2.700 dinarjev.

Zveza vadiateljev, učiteljev in trenerjev smučanja Kranj pa organizira na Pokljuki 3-dnevni začetni in nadaljevalni tečaj teka na smučeh. Tečaj se bo začel v četrtek, 17. januarja, z večerjo, končan pa bo v nedeljo, 20. januarja, s kosilom. Tečajniki bodo stanovali v Šport hotelu. Cena je 890 dinarjev, vanjo pa so vračunani penzion in stroški vadbe ter maž. Prijave sprejemajo do 11. januarja po telefonu 25-461, interna 612. Ob prijavi je treba plačati 300 dinarjev akontacije, ostalek pa na tečaju. ● J. K.

Padalstvo Polžev pokal

Lesce, 9. januarja - Pod pokroviteljstvom letališke restavracije je bilo v Lescah padalsko tekmovalstvo za 6. Polžev pokal. Padalci so tekmovali v skokih na cilj. V šestih serijah je zmagal Roman Pogačar (3. cm) pred Svetino 4 in Mirtom 8. Sledijo Erjavec in Šmid 9, Intihar 11, Karun 12, Salkič 17, Merzidovšek 26 in Marinič 47.

Danes gredo leški padalci (Intihar, Pogačar, Svetina in Mirt ter trener Bunčič) na tekmo za svetovni pokal v Para skiju v Piancavallo v Italiji. ● J. Pfajfar

Hokej na ledu

Drevi Olimpija na Jesenicah

V torkovem kolu je Medveščak v Ljubljani premagal Olimpijo, tekme med Crveno zvezdo in Jesenicami v Beogradu pa ni bilo. Drevi bo na Jesenicah derbi med Jesenicami in Olimpijo

Kranj, 9. januarja - Prvenstvo postaja vedno bolj zanimivo zaradi poraza Olimpije doma z Medveščakom. Obe moštvi imata sedaj po 15 točk. Tekme v Beogradu med Crveno zvezdo in Jesenicami ni bilo, ker ni bilo sodnikov in delegata. Opeharjeni so bili vsi: Jesenice, ki so za stroške potovanja plačali 35.000 dinarjev, Beograščani, ki bodo morali vrniti denar občinstvu in plačati najemnino za dvorano, pa seveda številno občinstvo.

Prvenstvo se nadaljuje danes, 11. januarja. Na Jesenicah bo ob 18. uri derbi med Jesenicami in Olimpijo, v Zagrebu pa bosta igrala Medveščak in Crvena zvezda.

Nadaljevalo se bo tudi tekmovalstvo v I. B zvezni hokejski ligi. Bled ima zahteven razpored. V sredo je igral s Slavijo, prihodnje tekme pa bodo po naslednjem razporedu: jutri ob 18. uri Bled : Spartak, sredo, 16. januarja, ob 17. uri Bled : Mladost, v soboto, 19. januarja. Partizan : Bled in sobota, 26. januarja, Bled : Vojvodina. Bled kljub manj tekmam vodi. To je tudi zasuga dveh odličnih sovjetskih hokejistov Sergeja Boriso-va in Viktorja Krutova (na sliki), ki igra za Bled. ● J. Košnjek, slika J. Cigler

V nedeljo dražgoške prireditve

Na startu nad 30 patrulj

Tudi letos bo organiziran najtežji pohod s Pasje ravni do Dražgoš, ki ga organizira Planipsko društvo Škofja Loka.

Kranj, 9. januarja - Prireditev, organizirana v počastitev 49. obletnice dražgoškega spopada in 50. obletnice vstaje slovenskega naroda, bo v nedeljo, 13. januarja. Osrednja slovesnost bo ob 12. uri pred spomenikom, govornik pa bo predsednik slovenske borčevske organizacije Ivan Dolničar.

V Dražgoš bodo v nedeljo organizirani tradicionalni množični pohodi s Selc, Kroke, kranjske strani in Železnikov. Od kod in kdaj bodo krenili pohodniki, smo že objavili. Tudi letos bo pohod s Pasje ravni do Dražgoš.

Tokrat bodo v Dražgošah tudi kvalitetne športne prireditve. Kot so v sredo povedali na gorenjskem štabu za teritorialno obrambo, bo jubilejno 20. smučarsko tekmovalstvo patrulj množično. Tekmovalo bo 22 patrulj teritorialne obrambe Slovenije in 11 patrulj milice. Tokrat bo pravi snežni tek. Start bo v nedeljo ob 9.30 na Jelovici, razglasitev rezultatov pa bo po tekmovalstvu pred osnovno šolo. V Nemiljah bo ob 11. uri start gorskih kolesarjev. Tekmaško tekmovalstvo pa organizirajo tudi borci, če bo v Dražgošah dovolj snega. Start bo ob 10. uri v bližini šole, prijave pa bodo sprejemali od 9. ure dalje v dražgoški osnovni šoli. Če ne bo snega, bo tek odpovedan. ● J. Košnjek

Smučarski skoki

Kakovostna tekma v Planici

Planica, 9. decembra - Slovenija se je vključila v skakalno turnejo Alpe Jadran, ki nadomestja nekdanjo Turnejo treh dežel. Skakalni klub Elektrotehna Ilirija iz Ljubljane bo organizator tekme pri nas, v Avstriji bo tekma v Saalfeldnu, v Nemčiji pa v Ruhpoldingu. Te tekme sodijo v tekmovalstvo za evropski skakalni pokal. Danes bo tekma v Saalfeldnu, jutri v Ruhpoldingu, v nedeljo pa v Planici.

Na nedeljski tekmi v Planici na stari Bloudkovi velikanki bo tekmovalo okrog 80 skakalcev iz 12 držav. Vstopnine ne bo. Trening se bo začel ob 10. uri, tekma pa ob pol enih. Zanimanje za nastopanje na tekmah evropskega pokala se je povečalo. Udeležba na tekmah svetovnega pokala je namreč omejena. V Planici nas bo zastopala številna ekipa, predvsem mlada. Prvo moštvo (Petek, Ulaga, Janez Debelak, Gostiša in Štrm) nastopa na tekmah svetovnega pokala, drugi pa bodo tekmovali za evropski pokal.

Razen te tekme bo še več skakalnih prireditev. V soboto bo kranjski Triglav izvedel v Planici tudi tekmo starejših pionirjev, v nedeljo bo tekma v Mislinji za mlajše mladince, Tržičani pa organizirajo v nedeljo v Planici tekmo pionirjev. ● J. Košnjek

Smučarski teki

Državno prvenstvo na Pokljuki

Tekaški klub Triglav iz Kranja je organizator letošnjega državnega prvenstva članov, članic, juniorjev in juniorok v smučarskih tekih. Tekmovalstvo bo pri Šport hotelu na Pokljuki, začelo pa se bo 24. januarja.

Člani (letnik 1970 in starejši) bodo nastopili v posameznih tekih na 30 in 15 kilometrov, ter v štafeti 3 X 10 kilometrov. Članice (letnik 1970 in starejši) bodo tekmoval v posameznih tekih na 10 in 5 kilometrov, ter štafeti 5 X 5 kilometrov. Juniorji (1971 in mlajši) bodo nastopili v posameznih tekih na 15 in 10 kilometrov, ter štafeti 3 X 10 kilometrov, juniorok (letnik 1971 in mlajši) pa bodo tekmovali v disciplinah posameznih tekov na 10 in 5 kilometrov, ter štafeti 3 X 5 kilometrov.

Tekmovalstvo se bo začelo v sredo, 23. januarja, z ogledi prog in treningi, zaključilo pa v nedeljo, 27. januarja, s štafetnimi teki in razglasitvijo rezultatov.

Pravico tekmovali imajo vsi tekmovalci, ki imajo jugo točke in so člani Smučarske zveze Jugoslavije, ki je tudi prireditelj tekmovanja. Tekmovalci morajo biti zdravniško pregledani, tekmujejo na lastno odgovornost in stroške, oziroma stroške kluba, ki jih pošilja na tekmovalstvo. Štartnina za tekmovalce je 130 dinarjev, prijave z letnico rojstva, kategorijo in jugo točkami pa je treba poslati najkasneje do petka, 18. januarja, na naslov: Tekmaški smučarski klub Triglav Kranj, Partizanska 37, 64000 Kranj. Prvi trije tekmovalci v vsaki kategoriji bodo prejeli medalje in diplome Smučarske zveze Jugoslavije. ● V. S.

ELLEN BETRIX

PONOVNO NA NAŠEM TRŽIŠČU

Kozmetični saloni, drogerije in specializirane trgovine!

Uvažamo in grosistično prodajamo znane kozmetične proizvode ELLEN BETRIX.
Dobava takoj, ugodne cene in plačilni pogoji!

Z vašo pomočjo želimo polepšati prihodnost!

ORBICO, d. o. o.
Ljubljana, Savlje 89
tel.: 061/371-266, int. 252

NOVO!
V KRANJU
Mladinska 2
ob nekdanjem
Vino-Pivo

TRGOVINA
BARV, LAKOV, LEPIL,
AVTOKOZMETIKE,
PRIBORA itd.

ŠIROKA IZBIRA PO
KONKURENČNIH
CENAH

Kranj

Priporočamo vam nakup blaga iz ostalih programov še po starih cenah

Posezonska razprodaja
od 10. do 24. 1. 1991

moška, ženska in otroška
konfekcija

znižane cene
do 40%

Slovenijašport

VSE ZA ŠPORT IN REKREACIJO
VSE ZA LJUBITELJE SMUČANJA

V NOVOODPRTI
TRGOVINI SLOVENIJAŠPORT
V KRANJSKI GORI

Ul. Slavka Černeta 33

Delovni čas: od 8. - 20. ure, sobota od 8. - 16. ure

DU

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA

Tečaj traja 55 izobraževalnih ur. Tečaje organiziramo v dopoldanskem in popoldanskem času.

Prijave sprejemamo vsak dan, razen sobote, od 7. do 15. ure.

Informacije dobite po telefonu 27-481.

OSNOVNA ŠOLA SIMON JENKO, p. o.
KRANJ
XXXI. divizije 7 a

Svet šole razpisuje prosta dela in naloge

UČITELJA GOSPODINJSTVA

za določen čas, od 4. 2. 1991 do 25. 6. 1991 (P, PU).

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 10 dneh po opravljeni izbiri.

DU

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ VODENJA POSLOVNIH KNJIG ZASEB-NEGA PODJETJA

Predavanja so v popoldanskem času.

Prijave sprejemamo do 25. januarja 1991.

Informacije po telefonu 27-481 vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure.

IZŽREBANCİ NAGRADNE IGRE

V nagradni igri objavljeni v praznični številki Spektra, v kateri se je ISKRA Elektromotorji iz Železnikov predstavila s svojo celovito ponudbo gospodinjskih aparatov.

V nagradni igri so bili izžrebani:

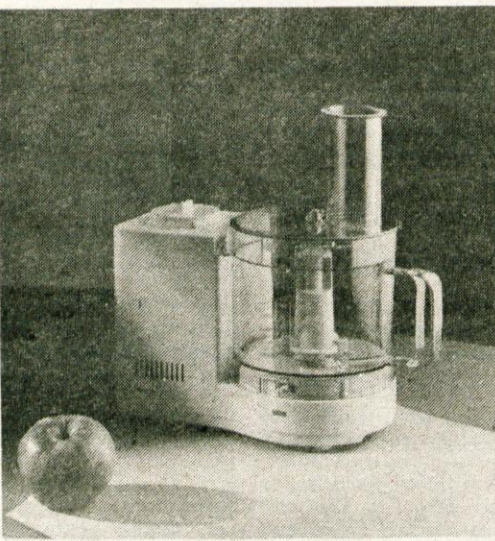
1. nagrada: štedilnik corona, prejme: Cilka Primožič, Novi svet 10, Škofja Loka
2. nagrada: multipractic, prejme: Marija Benedičič, Martinj vrh 14, Železniki
3. nagrada: sesalnik compact, prejme: Jože Dobnikar, Zg. Brnik 69, Cerklje
4. nagrada: sokovnik AEG, prejme: Marija Rejc, Trnje 6, Železniki
5. nagrada: ventilatorska peč maestral, prejme: Slavka Ržen, Hrastje 104, Kranj
6. nagrada: masažni aparat, prejme: Marija Pirc, Partizanska 42, Škofja Loka
7. nagrada: kavni mlin KMM-70 prejme: Damjana Konjar, Reteče 59, Škofja Loka
8. nagrada: sušilnik las silencio, prejme: Franci Svetina, Prosvetna 2, Jesenice
9. nagrada: varilnik folije, prejme: Lilijana Pintar, Martinj vrh 31, Železniki
10. nagrada: kodralnik las, prejme: Tone Debeljak, Frankovo naselje 164, Škofja Loka

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo in upamo, da bodo z Iskrinimi nepogrešljivimi gospodinjskimi pripomočki zadovoljni.

Vse nagrajence bo Iskra pisno obvestila, kje in kdaj lahko nagrade dobijo.

Iskreno čestitamo!

SAMO
MULTIPRACTIC
JE PRAVI
MULTIPRACTIC
BRÄUN

Iskra

OSNOVNA ŠOLA LUCIJAN SELJAK
KRANJ

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Lucijan Seljak Kranj razpisuje prosta dela in naloge

UČITELJA TELESNE VZGOJE (PRU, P)

za določen čas - od 4. 2. do 30. 6. 1991.

Vloge pošljite v 8 dneh po objavi.

DU

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v 5., 6., 7. in 8. razred OSNOVNE ŠOLE ZA ODRA-SLE.

Izobraževanje za vsak razred traja 20 tednov.

Pri vpisu morajo kandidati predložiti:

- spričevalo o zadnjem končanem razredu
- rojstni list
- kandidati, ki so zaposleni pa še predložijo potrdilo o zaposlitvi

Izobraževanje v osnovni šoli je brezplačno.

Prijave sprejemamo do 31. januarja 1991, vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure. Informacije dobite po telefonu 27-481.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ VODENJA POSLOVNIH KNJIG za nosilce obrti v zasebnem sektorju

Tečaj traja 35 izobraževalnih ur. Predavanja so v popoldanskem času.

Prijave sprejemamo do 25. januarja 1991.

Informacije po telefonu 27-481 vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure.

IZREDNO ZANIMIVA PONUDBA NEPREMIČNIN NA GORENJSKEM

ZAIZIDLJIVE PARCELE:

- ŠKOFJA LOKA, 700 m² površine, 39.000 DEM din. protivrednosti
- TRŽIČ, 3.300 m² površine, 50.000 DEM din. protivrednosti
- DOMŽALE, 700 m² površine, 42.000 DEM din. protivrednosti
- RADOVLJICA, 600 m² površine, 43.000 DEM din. protivrednosti

OBJEKTI OB SMUČIŠČIH:

- BOHINJSKA BISTRICA; KOBLA, 1/2 stanovanjske hiše, 85.000 DEM din. protivrednosti
- ZATRNIK, stanovanjska hiša, 1.000 - 2.000 m² zemljišča, 200 m² stanov. površine
- BOVEC; KANIN, dvosobno stanovanje, 65 m² stanov. površine, cena 55.000 DEM din. protivrednosti

MARKETING AGENCIJA CLM, BLEJ

Cesta v Megre 7/a, tel. (064)78-356 od 8. - 12. ure.

MLADI VOZNIK

»VIC« - MLADI VOZNIK d. o. o.
Podjetje - center za izobraževanje
voznikov vozil na motorni pogon
Zlato polje 1, Kranj

Obveščamo kandidate, da vpisujemo v tečaj CPP s tehniko vožnje. Tečaj je brezplačen in se bo pričel 21. 01. 1991 v šolskem centru Iskra na Zlatem Polju s pričetkom ob 17. uri. Informacije dobite osebno ali po tel. 23-619 med 8. in 16. uro.

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA
Podlubnik 1 a,
64220 Škofja Loka

razpisuje

TEČAJE AVTOGENEGA TRENINGA, JOGE IN TRANSCENDENTALNE MEDITACIJE

Naučili se bomo, kako si pomagamo sami, kadar smo v stresni situaciji.

Tečaje bodo vodili priznani strokovnjaki. Prijavite se lahko do 20. januarja 1991 na Delavski univerzi Škofja Loka, pisno ali po telefonu 064/621-865 ali 064/622-764, vsak dan od 7. do 17. ure.

Vabljeni!

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v zimskem semestru šolskega leta 90/91 v tečaje tujih jezikov:

- tečaj NEMŠČINE I., II., III., IV. in V. stopnje ter tečaj KONVERZACIJE
- tečaj ANGLEŠČINE I., II., III. in IV stopnje ter tečaj KONVERZACIJE
- tečaj ITALIJANŠČINE I., II., III. in IV. stopnje
- tečaj FRANCOŠČINE I., II. in III. stopnje
- tečaj ŠPANŠČINE I. stopnje
- tečaj RUŠČINE I. stopnje

Prijave sprejemamo do 31. januarja 1991 vsak dan (razen sobote) od 7. - 15. ure.

Pouk bo v popoldanskem času; predviden začetek je 15. februar.

Informacije dobite tudi po telefonu 27-481.

KOMPAS

★ POČITNICE DOMOVINA ★

- ★ SENIOR KLUBI (7 dni bivanja)
- ★ M. LOŠINJ, htl. AURORA, od 1.300 din, avtobusni prevoz organiziran, TENIŠKI KAMP v terminih 26. 1. in 2. 2.
- ★ HVAR, htl. PALACE, od 1.500 din, organiziran avtobusni in letalski prevoz
- ★ DUBROVNIK, htl. KOMPAS, od 1.850 din, organiziran letalski prevoz
- ★ DOLENJSKE TOPLICE, bogat program bivanja z organiziranimi izleti, avtobusni izlet iz Ljubljane
- ★ ROVINJ, htl. EDEN/ htl. PARK, 10 % popusta za upokojene, ugodna cena
- ★ NOVIGRAD, htl. MAESTRAL, v jan., feb. in marcu
- ★ RABAC, 7, 10 oziroma večdnevno letovanje v hotelu MIMOSA/HEDEA, možnost avtobusnega prevoza 2. 2., s povratkom 9. 2. in 20. 2. s povratkom 2. 3. 91, cena zelo ugodna
- ★ VRSAR, vabi na 7 oziroma več dni v hotel PINETA, nizke cene
- ★ LOVRAN, 7 nepozabnih dni v hotelih LOVRAN, EXCELSIOR oziroma vili ELZA
- ★ NOVIGRAD vas vabi na počitnice v prelep hotel MAESTRAL, cene ugodne

★ POTOVANJA PO DOMOVINI ★

- ★ POSEBNA PONUDBA ★
- Potovanja za otroke, učence, dijake in študente!

★ POČITNICE - TUJINA ★

- ★ KANARSKI OTOKI: GRAN CANARIA IN TENERIFE - vsak ponedeljek
- ★ CIPER, 7 dni, odhodi vsako sredo

★ SMUČANJE 90/91 ★

- ★ KRVAVEC - odlična smuka, namestitev v prenovljenem domu
- ★ ROGLA - nespremenjene cene do 26. 1. 1991

★ POTOVANJA V TUJINO ★

UGODNO

- ★ DUNAJ Z LETALOM, 3 dni, 18. 1., 1., 15. 2. 91
- ★ DUNAJ, 2 in 3 dni, avtobus, 26. 1., 9., 22. 2., 8., 9., 22. 3.
- ★ LIZBONA, 4 dni, posebno letalo 15., 18., 21., 24., 27. 3. in 5 dni, 30. 3.
- ★ LONDON, 4 ali 5 dni, letalo, jan., feb., mar. (3 dni, za zaključene skupine)
- ★ AMSTERDAM, 4 dni, letalo, jan., feb., mar.
- ★ VIKEND V CARIGRADU, 5 dni, 7., 28. 2.
- ★ BENEŠKI KARNEVAL, 1 dan, 9. 2.
- ★ VELIKA POTOVANJA ★
- ★ KAIRO, 6 dni, 13., 27. 2., 6. 3.
- ★ KRIZARJENJE PO NILU, 9 dni, IZREDNO UGODNO, 20., 27. 2.; 3. 2.
- ★ EGIPT, 9 dni, 27. 1.; 3., 17. 2.; 3., 10., 17. 3.
- ★ INDIJA-KATMANDU, 27. 2., 27. 3., 24. 4.
- ★ SRI LANKA - MALDIVI, 14 dni, 26. 1.
- ★ HONGKONG - BANGKOK - PATAJA, 11 dni, 13. 2.
- ★ ZAKLADI TAJSE, 10 dni, 20. 2.; 27. 3.
- ★ BANGKOK - PATAJA / PHUKET, 10 dni, 30. 1.; 20. 2.
- ★ BANGKOK - PHUKET - SINGAPUR - KUALA LUMPUR, 11 dni, 29. 3.; 26. 4.
- ★ JUG AFRIKE, 17 dni, 18. 2.
- ★ BANGKOK - HONGKONG - SINGAPUR, 12 dni, 27. 1.
- ★ SEJŠELI, 9 ali 16 dni, 13. 1.
- ★ NOVO ★ NOVO ★
- ★ BALI, 11 dni, 25. 1.; 26. 4.
- ★ INDOEZIJA, 14 dni, 25. 3.; 22. 4.
- ★ FLORIDA, KARIBI, MEHIKA, 8, 13 ali 15 dni!
- ★ KITAJSKA (PEKING), 8 dni, 21. 1.; 21. 3.
- ★ BRAZILIJA IN AMAZONIJA, 17 dni, 8. 3.
- ★ AVSTRALIJA, 19 dni, 25. 4.; 1. 8.
- ★ VIKEND V NEW YORKU, 5 dni, 25. 1.; 1. 2.; 1., 8. 3.
- ★ NEW YORK - NIAGARA, 8 dni, 25. 1.; 22. 2.; 1., 22. 3.
- ★ MEHIKA, 16 dni, 24. 1.; 21. 2.; 21. 3.
- ★ LURD, 5 dni, odhod 14. 3. 91
- ★ FIRENCE - RIM, strokovno potovanje za knjižničarje, odhod 23. 2. 91
- ★ V PRIPRAVI ★
- BUDIMPEŠTA, 3 dni, 8., 22. 2.; 8., 22. 3.
- PRAGA, 3 dni, 1., 8. 2.; 8., 29. 3.

★ JESEN IN ZIMA V TOPLICAH ★

- ★ TOPOLŠICA, ki se skriva med pobočji z gozdovi poraslih vrhov, nudi prijeten odih s popusti za upokojene in otroke
- ★ TUHELJSKE TOPLICE, preživite 7 oziroma več dni v turistično rekreacijskem centru MIHANOVIČ
- ★ MORAVSKE TOPLICE, 7 oziroma več dnevni odhodi v hotelu TERMAL in novozgrajenem hotelu AJDA

★ IZLETI V TUJINO ZA MLADE IN MLADE PO SRCU ★

- ★ AZURNA OBALA - PARIZ - STRASBOURG, 8 dni, avtobusni prevoz, datum odhoda po dogovoru z zaključeno skupino
- ★ HOLANDIJA, 8 dni, avtobusni prevoz, za zaključene skupine, odhod po dogovoru
- ★ KLASIČNA GRČIJA, 7 dni, avtobus, ugodna cena, odhod po dogovoru
- ★ NAROČILA AVTOBUSNIH PREVOZOV ★
- Prometna služba, Ljubljana, Pražakova 4, tel.: 061/326-159
- ★ GALERIJA KOMPAS ★
- Titova 12, Ljubljana - KOMPAS ART 90
- Razstava tapiserij Ine E. Condradi

POSEZONSKA RAZPRODAJA

od 10. do 24. januarja 1991

v ŽENSKEM in MOŠKEM SALONU
MAJA in JOŠT
E moda

Titov trg 7
Prešernova 11
Prešernova 14

50 % NIŽJE CENE

Elita

prodajalna

Ostrček
frankova naselje 68
škofja loka

☎ 064/631 714

PRI NAS DOBITE:

- ŠOLSKE POTREBŠČINE
- IGRAČE
- DARILA
- KONFEKCIJO ZA OTROKE IN ODRASLE

ZELO, ZELO UGODNO!

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

Odperto: vsak dan
od 10. - 13. ure od 16. - 19. ure
ob sobotah od 9. - 13. ure

VAS PRESENEČA TUDI V NOvem LETU

Tokrat smo iz programa SAMSUNG pripravili za vas

Videorekorderje in playerje

- SX 7120 7.350,00 din
(dve glavi, daljinsko upravljanje)
- VK 1260 8.390,00 din
(LCD zaslon, počasni posnetek)
- VX 1560 9.490,00 din
(4 glave, on screen display)
- 972 - player 4.690,00 din

Hifi in radiokasetofone

- SCM 7550 7.890,00 din
(CD dvojni kasetofon, spomin, ura, daljin. upravljanje)
- RCD 1250 3.790,00 din
(CD, dvojni kasetofon, radio)
- PD 650 2.830,00 din
(dvojni kasetofon, radio, ločljivi zvočniki)
- W 280 2.090,00 din
(digital, dvojni kasetofon, ura, radio)
- W 250 1.460,00 din
(dvojni kasetofon, radio)

del. čas
od ponedeljka
do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30
ure

mednarodno
podjetje
Ljubljana

CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni
Blažun)
tel. 064/22-367

MOŽNOST NAKUPA NA 3 OBROKE

Za gotovinsko plačilo nudimo 5 % popust!

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

Vse naše naročnike oziroma oglaševalce obveščamo, da male oglase sprejemamo non-stop 24 ur dnevno preko avtomatskega odzivnika, na tel. št.: 27-960. Uradne ure za sprejem malih oglasov v Upravi ČP Glas, C. JLA 16, Kranj: vsak delavnik od 7. do 13.30, ob sredah pa do 16.30. Se priporočamo!

APARATI STROJI

Prodaj KOSILNICO Bucher, z obračalnikom, malo rabljena, z motorjem MAG. ☎ 66-205 133
Prodaj mizarsko KOMBINIRKO Hobi 89. ☎ 38-758 149

Za 2.200,00 din prodaj črno-bel TV, star 2 leti. Langusova 3, Radovljica 152

Prodaj PLETILNI STROJ Pfaff Passap duomatik 80, z motorjem in vsemi dodatki. ☎ 37-244 171

Prodaj 30-gramski STROJ za brizganje plastike. ☎ 692-751 173

Prodaj dve nerabljene termoakumulacijski PEČI, 2 kW in 3 kW. ☎ 52-385 177

Prodaj termoakumulacijsko PEČ, 2 kW, rabljena dve sezoni. ☎ 41-675 185

Prodaj cik-cak industrijski ŠIVALNI STROJ Necchi. ☎ 70-735 189

Prodaj TRAKTOR TV 420 ali zamenjam za Traktor Štore 504, z doplačilom. ☎ 68-518 203

Prodaj termoakumulacijsko PEČ, 4,5 kW. Informacije na ☎ 27-851, zvečer 213

Prodaj PRIKOLICO za traktor, 30 KS in RADIOKASETOFON ter hišni RAČUNALNIK. ☎ 65-111 218

Ugodno prodaj rabljen POMICVALNI STROJ Iskra. ☎ 39-187, zvečer 221

Podarim barvni TV Gorenje, ekran 65 cm, potreben popravila. ☎ 23-232 240

Prodaj MOTORNO ŽAGO Husqarna 261, malo rabljena. Jože Hafner, Lom 88, Trzin 242

Prodaj PEČ za centralno kurjavo Stadler, 35.000 kal., z boilerjem. ☎ 42-330 245

Prodaj VARILNI APARAT Gorenje Varstroj 210. Nagode, Račeva 30, Žiri 259

Ugodno prodaj kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 4 električni). ☎ 27-394, od 15. do 19. ure 261

ŠTEDILNIK kiperbusch, malo rabljen, prodaj. ☎ 78-905 278

Prodaj ekscentrično STISKALNICO in 10 orodij, z izvoznim artiklom. ☎ 12-188 284

Prodaj KROŽNO ŽAGO in ELEKTROMOTOR, 4 kW, 3 faze. Branko Urh, Boh. Bela 131/a 286

Ugodno prodaj mizarsko KOMBINIRKO - PORAVNALKO, na 3 operacije. Predvor 19 297

Zaradi selitve prodaj termoakumulacijsko PEČ, 4,5 kW in ŠTEDILNIK kiperbusch. ☎ 27-622 306

Prodaj SILOREZNICO, nizka, z dvignim koritom, dobro ohranjena, izpravna. ☎ 061/713-112 310

Prodaj električni RADIATOR, 2 kW. ☎ 52-041 312

Prodaj več KOMPRESORJEV, primerni za hobi ali obrt. ☎ 11-633, popoldan 319

Prodaj tri nove PRALNE STROJE, tip 350, še z garancijo. Oste Živanič, Trg svobode 28, Trzin 336

Prodaj RADIKASETOFON in hišni RAČUNALNIK. ☎ 65-111 341

Prodaj 140-litrski KOMPRESOR in starejšo STRUŽNICO, poleg tega prodaj tudi stabilni VRTALNI STROJ, do 25 mm. ☎ 39-405 344

Prodaj VIDEOREKORDER in ŠIVALNI STROJ Višnja. Đorđević, Podlubnik 162, Škofja Loka 349

Prodaj GLASBENI STOLP Orion, z gramofonom, star dva meseca. ☎ 50-136 355

GRADBENI MATERIAL

Prodaj 310 kvad. m. mehkega TERVOLA, deb. 6 cm. Cena 29,00 din za kvad. m. ☎ 28-720 138

Rabljen strešno cementno OPEKO, približno 5.000 kosov, zelo ugodno prodaj ter 3 kub. m. IVERNIH PLOŠČ, deb. 16 mm. Porenta, Crngrob 5, Žabnica, ☎ 631-626 139

Prodaj nekaj nerabljenih notranjih VRAT s podboji in nadsvetlobami, hrast. ☎ 25-240 327

Zelo ugodno prodaj nova dvizna GARAŽNA VRATA Trawford Diplomati - uvoz iz Švedske, dim. 240 x 200 cm, bele barve. ☎ 622-452 350

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko, za osnovne in srednje šole. ☎ 43-175 279

Angleščino, matematiko in fiziko, za vse stopnje ter vse osnovnošolske predmete, uspešno INSTRUIRAMO. ☎ 39-865 328

KUPIM

ODKUPUJEM bele, črne in srebrne ustrojene ZAJČJE KOŽE. ☎ 74-816 142

Kupim rabljena ODBIJAČA za Z 101 Konfort, letnik 1981. ☎ 39-906 150

Smrekovo - jelkino HLODOVINO ali DESKE, kupim. ☎ 42-751 160

Kupim bele KUHINJSKE ELEMENTE. ☎ 57-553 175

Kupim rotacijsko KOSILNICO in prodaj polovico BIKI. Janez Pogacnik, Prezrenje 14, Podnart 176

Kupim mizarsko KOMBINIRKO, šir. 40 cm ali več. ☎ 11-344 186

Kupim 1-sobno STANOVANJE, v Radovljici ali Lescah. Gotovina! Marketing agencija CLM, Bled, ☎ 78-356 205

OBVESTILA

VODOVODNO INSTALACIJO NA NOVI HIŠI (tudi razne predelave, popravila), vam naredim kvalitetno in solidno, z garancijo. ☎ 28-427 4 J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS Smledniška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparatov. ☎ 39-886 69

IZOLIRAM cevi centralne kurjave z AL pločevino in mineralno volno ter drugimi izolacijskimi materiali. ☎ 061/216-673, po 20. uri 146

Podjetniki, komercialisti, akviziterji! 2.000 naslovov zasebnih trgovin v Sloveniji za sistematsko obdelavo trga, Vam posredujemo. Pokličite na ☎ 061/312-891, od 16. do 20. ure 148

Za POPRAVILO pralnega stroja, štedilnika (električni - plinski del), hladilnika, boilerja in drugih gospodinskih aparatov, pokličite na ☎ 57-695 ali 57-727! Se priporoča Servis G. A., Andrej Žepič! 161

IZPOSODJAMO globinske čistilne stroje. Hribar - Blesk, Planina 3, Kranj 272

Vse za registracijo zasebnega podjetja, ugodno IZDELAM. ☎ 23-031, ob nedeljah, od 8. do 11. ure in ponedeljek, torek, od 20. do 21. ure 293

Po zelo ugodni ceni prodajam vse vrste akvarijskih RIBIC, RASTLIN, HRANO in OPREMO. Radko Košenina, Sv. Duh 37, Škofja Loka, ☎ 633-205 343

Avtokleparstvo - Branko Lacko, Bevkova 37, Radovljica, ☎ 75-807 - vam NUDI SVOJE USLUGE za vse vrste vozil, tudi obnovo veteranirov. Hitro, poceni, kvalitetno! 18689

Kupim traktorsko VITLO. ☎ 46-675 215

Kupim 350 kg težkega VOLA. Škrjanc, Zg. Bela 57, Predvor 264

Kupim ohranjeno Z 750, staro od 8 do 10 let. Alojz Gole, Praše 30, Mavčiče 320

LOKALI

V našem oddam PROSTOR za manjšo obrt. ☎ 33-782 244

V turističnem kraju na Gorenjskem takoj oddam v najem GOŠTIŠČE - PENZION. ☎ 83-525, od 16. do 18. ure 254

MOTORJI KOLESA

Prodaj Tomos AVTOMATIK. Zupanc, Moše Pijade 8, Kranj, ☎ 26-903 114

Poceni prodaj MOTOR APN 6. ☎ 64-258 249

SMUČARSKI DOPUST NA KOROŠKEM

Tek na smučeh, sankanje neposredno pred hišo. Alpsko smučanje: Villacher Alpe/Dobrac, Dreiländer-Eck (10 - 12 km), Nassfeld (20 avtominut). Odlične smučarske proge. Apartmaji 2 - 4 oseb od ATS 400 - Soba z zajtrkom od ATS 150 - Pokličite nas. govorimo slovensko! Pension Andritsch, A-9612 St. Georgen/Gailtal Tel.: 9943-4256-2742

OSTALO

Ugodno prodaj sestavljivo OPREMO za trgovino, izdelava Jemc, Bled. Informacije na ☎ 84-167 94

Ugodno prodaj novo SMUČARSKO VLEČNICO Tomos in 400 m VLEČNE VRVI. ☎ 81-502 140

Prodaj večjo količino suhih BUTAR. Zg. Brnik 56, Cerklje 143

Prodaj "ŠPEH" domačih prašičev. Čebašek, Voklo 30, Senčur 230

Prodaj diatonično HARMONIKO Prostor, F, B, ES, AS. ☎ 64-224 275

Prodaj otroški športni VOZIČEK Mothercare, primeren za otroke od 4 meseca starosti dalje. ☎ 28-005 291

Prodaj trodelni avstrijski otroški VOZIČEK. ☎ 21-295 340

PRIDELKI

Prodaj neškropljena JABOLKA - voščenske in bobovec. Cena od 5,00 do 7,00 din za kg. Janko Kalan, Zg. Besnica 74, ☎ 40-613 113

Prodaj semenski KROMPIR igor in krmilni KROMPIR. Zg. Brnik 6, Cerklje 135

Prodaj semenski KROMPIR dežire, prva množitev ter igor. Zalag 49, Cerklje 206

Prodaj 800 kg drobnega KROMPIRJA. Cena 1,50 din za kg. ☎ 40-179 239

POSESTI

Prodajmo GARAŽO v Šorljevem naselju, v Kranju. ☎ 25-636 155

Prodaj 7.000 kvad. m. mešanega GOZDA v Škofji Loki. ☎ 622-167 273

Prodaj NJIVO, velikosti približno 1.500 kvad. m., k.o. Stražišče. ☎ 11-736 315

Na relaciji Zmonec - Godešič - Sv. Duh, kupim ali vzamem v najem SKLADIŠČE, HLEV ali starejšo HIŠO. Šifra: OB CESTI 324

RAZNO PRODAM

Prodaj KOZOLEC na 10 oken, s cementnimi podstavki in cementno strešno KRITINO. Voklo 44, Senčur 134

Prodaj 80-basno HARMONIKO in otroško dirkalno KOLO Rog. Franc Sajovic, Gorenjska c. 28, Naklo 167

Prodaj TAM 5.500, letnik 1974, s plugom in 2.200-litrsko CISTERNO Creina. Demšar, Zaprevalj 3, Poljana 210

Prodaj CIRKULAR za žaganje drv in STREHO za Golf. ☎ 36-412 212

Prodaj aluminijasta PLATIŠČA, dim. 5,5 x 13, za Z 101 in diatonično HARMONIKO. ☎ 12-104 241

Ugodno prodaj POHIŠTVO za dnevno sobo "Dom" Alples (visoka), stara 2 leti, klubsko MIZO, otroški VOZIČEK Roky, otroški AVTOSEDEŽ in NAHRBNIK za otroka. Cena po dogovoru. ☎ 67-164 255

Prodaj Z 101 in ŽAGO za razrez hlobovine. Ručigajeva 3, Kranj 307

Prodaj skoraj nov ŠTEDILNIK kiperbusch za polovično ceno in KONTRABAS (berdo). Informacije na ☎ 10-780 309

STAN. OPREMA

Prodaj rabljeno POHIŠTVO za spalnico, kuhinjo, dnevno sobo in predsobo. ☎ 42-135 223

Prodaj novo francosko POSTELJO in samsko jogi POSTELJO, 20 odstotkov ceneje. ☎ 75-467 250

Prodaj dve SEDEŽNI GARNITURI, KAVČ in dva FOTELJA. ☎ 633-590 354

STANOVANJA

Od Poljan do Žirov iščem opremljeno SOBO, za nedolgočas. Franjo Gaberšek, Kopačnica 3, Gorenja vas 121

Mlada družina, z 1-letnim otrokom, nujne vzame v najem kakršnokoli STANOVANJE, v Kranju ali okolici. ☎ 24-904 154

GARSONJERO v Kranju, zamenjam za večje stanovanje, velikosti do 45 kvad. m. Možen tudi odkup večjega stanovanja. ☎ 35-276 156

V našem oddam več SOB. Sp. Duplje 23 193

Najemem opremljeno GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE, v Kranju ali bližnji okolici. Šifra: ZAUPANJE 214

Mlad par najame STANOVANJE ali HIŠO, za daljše obdobje. ☎ 23-571, Cigale 237

Mlaži upokojenec najame 1-sobno STANOVANJE ali GARSONJERO, v Kranju ali Radovljici. Šifra: UPOKOJENEC 238

Zamenjam družbeno 2-sobno STANOVANJE na Drulovki, za enako v Kranju - Zl. polje ali Vodovodni stolp. Grita Duši, Kališka 15, Kranj - Drulovka 323

Mlada družina vzame v najem STANOVANJE, v Kranju ali okolici. Možno predplačilo za leto ali dve! Šifra: NAJEMNIKI 326

Nujno iščem 1-sobno STANOVANJE ali GARSONJERO, za dobo 1 leta. Šifra: PREDPLAČILO 348

VARSTVO

Na Planini v Kranju iščem VARSTVO za 1-letnega fantka, od 9. do 15. ure. ☎ 38-688 198

ORTNER
BELJAK / VILLACH

● TOYOTA
● SUBARU
● Lada
● Alfa Romeo

ZEHEHNTOFSTR. 26
TEL. 9943-4242-41310
PICCOSTRASSE 42
TEL. 9943-4242-28494

VOZILA

Prodaj FIAT 132 - 1.800, letnik 1978. Cena po dogovoru. Blažič, Zl. polje 3/a, Kranj (Gradbinčeva naselje) 63

SUZUKI 1.0 GL, svetlo metalne barve, popolnoma nov, prodaj. Informacije na ☎ 74-327, zvečer, od 20. do 21. ure 115

Prodaj dobro ohranjen JUGO 45, letnik 1989, rdeče barve. ☎ 58-104, od 16. do 18. ure 120

Ugodno prodaj ali zamenjam VW KOMBI, starejši letnik, reg. celo leto. V račun vzamem R 4 GTL 85-86 I. Kombi je primeren za obrt. Podlubnik 292, popoldan 220

Zelo ugodno prodaj YUGO 45 AX, letnik 88, reg. celo leto. Podlubnik 292, Škofja Loka, cena 6700 DEM

JUGO 45 A, letnik april 1987, prevoženih 10.300 km, bele barve, stalno garažiran, odlično ohranjen, prodaj za 6.500 DEM. ☎ 78-157

Ohranjen GOLF diesel, letnik 1988, prodaj. Rakovica 19, Zg. Besnica 129

Ohranjen GOLF diesel, letnik 1988, prodaj. Pot na Vovke 1, Cerklje 129

Prodaj 850, letnik 1981, cena po dogovoru in aluminijasta PLATIŠČA za Golfa ali Audijske ter barvni TV Gorenje, star 3 leta. ☎ 83-848

Prodaj LADO Riva 2107, letnik 1988. ☎ 39-432 129

Prodaj 126 P, letnik 1979, MOTOR za dele ter MOTORJA MZ 150 in MZ 250, nevozna in 4 terenske GUME 16". ☎ 79-460 130

Prodaj Z 101, letnik 1977, tehnično brezhibna. Virak, Sodarjeva 6, Komenda 131

Ugodno prodaj AUDI 50, letnik 1975 in VW GOLF, letnik 1977. Stružev 33, Kranj 136

MAZDO 121, nova, neregistrirana, prodaj po zelo ugodni končni ceni ali zamenjam za večji avto, po možnosti Golf. ☎ 631-245 137

Prodaj Z 101 Konfort, letnik 1980, dobro ohranjena. ☎ 28-157 141

Prodaj REZERVNE DELE za Wartburg. ☎ 25-111 144

Prodaj LADO Samara, letnik 1989, prevoženih 14.000 km, dobro ohranjena. Cena 11.000 DEM. ☎ 78-331, popoldan 145

Prodaj TAM 170 T 14, letnik 1981, nosilnosti 7,9 tone, s prikolico Itas P 10, nosilnosti 10 ton, vse registrirano od 5. 6. 1991. ☎ 46-721 147

Prodaj Z 101, letnik 1976, vozna, neregistrirana. Cena 600 DEM. ☎ 25-150 157

JUGO 45, letnik junij 1981 in tovarno PRIKOLICO, prodaj. ☎ 12-120 158

Prodaj GOLF diesel, 1. registracija 1986. ☎ 38-794 159

Prodaj JUGO 45 E, letnik 1987. Ogled popoldan. ☎ 39-789 163

Ugodno prodaj PEUGEOT 304 karavan, letnik 1979. ☎ 83-881 164

Prodaj JUGO 55, letnik 1988, dodatno opremljen. ☎ 622-830 166

Prodaj R 4 GTL, letnik 1981, odlično ohranjen. Cena 2.500 DEM. Šlibar, Zgoša 15, Begunje 168

Prodaj Z 750, letnik 1979, v dobrem stanju. Sp. Brnik 25, Cerklje 169

Prodaj AUDI 80, letnik 1976. Dežman, Selo 9, Žirovnica, ☎ 801-602 174

Prodaj Z 101 1.1 GX, letnik april 1988. ☎ 33-558 178

Prodaj R 4 GTL 87, reg. do 12. 6. 91. Sv. Duh 40, Škofja Loka, po 16. uri 178

Prodaj Z 128, letnik december 1986, registrirana do decembra 1991, garažirana. Informacije na ☎ 25-063 181

Prodaj Z 750, letnik 1982, dobro ohranjena. ☎ 50-372 182

Prodaj JUGO 55, letnik 1987. ☎ 631-001 190

Prodaj OPEL KADETT, letnik 1977, z novimi rezervnimi deli. Vopivlje 24, Cerklje 192

Prodaj 126 PGL, letnik avgust 1986. ☎ 38-123 194

Prodaj Z 126, letnik 1981, registrirana celo leto in mlade PSE volčjake. ☎ 620-483 195

Ugodno prodaj Z 750, letnik 1979. Ogled popoldan. Mojca Cerovski, Koroška 48, Trzin 196

Prodaj Z 750, letnik 1983. ☎ 79-531 197

Prodaj Z 750, letnik 1979 ali zamenjam za Videorekorder. ☎ 10-838 199

Prodaj JUGO 45 Koral, letnik oktober 1989, prevoženih 6.600 km. Anton Praprotnik, Jasa 21, Trzin 200

Prodaj LADO Samara 1500, pet vrat, stara 6 mesecev. ☎ 75-679 201

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1985, registrirana celo leto in CITROEN GS, letnik 1980. Vido Gačša, Oldhamska 1, Kranj 202

Prodaj dobro ohranjeno Z 750 LE, letnik 1985. Markelj, Brezje 78 209

Prodaj Z 101, letnik 1977, rahlo karambolirana. Aleš Jenko, Virlog 2, Škofja Loka 216

Ugodno prodaj dobro ohranjen WARTBURG karavan, letnik 1987, registriran do avgusta 1991, prevoženih 34.000 km. Janez Medja,

Prodaj JUGO 45, letnik 1982, prevoženih 69.000 km. Boris Križaj, Šorlijeva 4, Kranj 329

Ugodno prodaj R 4 GTL, letnik 1987. ☎ 36-517, popoldan 330

Prodaj OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1989. Hrastje 131, Kranj 331

Prodaj WARTBURG karavan, letnik 1978, diesel stabilni MOTOR IMT 33 KS in VODNO ČRPALKO za buldožer TG 90. Ogled po 16. uri. ☎ 12-124 332

Prodaj Z 128, letnik december 1988, prevoženih 10.700 km. ☎ 78-417, po 15. uri 333

Prodaj R 4, letnik 1987, prva registracija aprila 1988. ☎ 39-756 334

Z 128, letnik 1978, registrirana do oktobra 1991, aluminijasta PLATIŠKA z novimi širokimi gumami, AVTORADIO in dodatno opremo, prodaj za 7.500 DEM. ☎ 46-733 337

Ugodno prodaj Z 750, letnik 1983. ☎ 51-793 342

Prodaj JUGO 55, letnik 1985. Kajzer, Prebačevo 58/a, Kranj 345

Prodaj JUGO, letnik 1988, zelo dobro ohranjen in TUŠ KABINO. ☎ 12-255 346

Prodaj JUGO 45, letnik 1986. Voklo 1, Šenčur 347

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 48-050 351

Prodaj JUGO 45, letnik oktober 1982. ☎ 64-404 352

Prodaj JUGO Florida, letnik 1989. Informacije na ☎ 82-293 353

LAMELNE ZAVESE, ŽALUZIJE, ROLETE izdelujem kvalitetno, konkurenčne cene.

ROLETARSTVO NOGRAŠEK
Milje 13, 64208 Šenčur
tel.: 061/50-720

Prodaj VW 1300 J, letnik 1973. Klavara, Obrne 17, Boh. Bela 356

JUGO 55 AX, letnik 1988, prodaj. Cena 7.300 DEM. Kalan, Poljšica 6, Podnart, ☎ 70-225 357

Prodaj JUGO 55, letnik 1989. Cena ugodna. Štefan Dominko, Brezovica 25, Kropa 18504

ZAPOSLOTITVE

Iščem mlado, simpatično dekle za DELO v popoldanskem in večernem času v gostinskem lokalu v okolici Kranja. Sifra: GOSTINSTVO 162

Zaposlim dva KV ali PKV SLIKOPLESKARJA, s 5-letno prakso v slikopleskarski stroki. ☎ 22-391, od 19. do 20. ure 165

Za ČIŠČENJE gostinskega lokala iščemo mlajšo upokojenko. Razpored dela in plačilo, po dogovoru! "Sink", Titov trg 11, Kranj, ☎ 25-028, popoldan 170

Glasbeno in pravilčno založništvo vabita k sodelovanju ambicioznega ZASTOPNIKA. ☎ 620-000 191

Za PRODAJO najnovejšega otroškega programa, nudimo dober honorar. ☎ 46-273 204

Iščemo uvoznike čevljev ter dobavitelje usnjene konfekcije, torbic ter ostale usnjene galanterije. Tel. 064/620-379.

Iščemo honorarne ZASTOPNIKE za prodajo knjig na terenu. Knjižna zadruga, Trg Toneta Čufarja 4, Jesenice, ☎ 84-058 219

Nudim honorarno zaposlitev za PRODAJO izdelkov široke potrošnje, po najbolj konkurenčnih cenah. Dober zaslužek! Pogoj: lasten prevoz! ☎ 28-702 233

Zaposlim CVETLIČARKO s prakso. Cvetličarna "Vrtnica", Kranj, ☎ 33-460 270

Narodno-zabavni ansambel potrebuje izkušeno PEVKO - CITRARKO, za resno delo. ☎ 631-746 289

Ste brez zaposlitve? DZS vam nudi dobro plačano terensko DELO. ☎ 74-584, v petek, med 9. in 12. uro 298

Kateri KUJAR ali KUJARICA ima veselje do samostojnega dela. Delo se prične 1. marca in konča konec oktobra. Restavracija ima 40 sedežev. Plača po dogovoru! Delovno mesto: Novo zgrajeno športno letališče na otoku Langeoog (Sev. Nemčija), 1.400 km od Slovenije. Naslov: Ferdinand Vrbec, Am Flugplatz 1, 2941 Langeoog, Nemčija. ☎ 9949 4972 - 1297 308

Mlad pošten fant, z odsluženim vojaškim rokom, išče kakršnokoli DELO. ☎ 22-495 339

ŽIVALI

Prodaj PRAŠIČE in PURANE za zakol, krmljeni z domačo krmo. Kurirska pot 11, Kranj - Primskovo 98

Oddam mlade KUŽKE mešančke. ☎ 631-003 105

Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO. Vopovlje 11, Cerklje 123

Prodaj 14 dni starega BIKCA. Tenetiše 1, Golnik 126

Prodaj KOKOŠI za nadaljnjo rejo ali zakol in skoraj novo 3.200-litrsko CISTERNO. Letališka 7, Voglje - Šenčur 128

Prodaj 8 tednov staro TELIČKO, za zakol ali nadaljnjo rejo. ☎ 64-124 132

Prodaj težkega PRAŠIČA. Praprotna polica 11, Cerklje 229

Prodaj 150 kg težkega PRAŠIČA. Velesovo 13, Cerklje 235

Prodaj TELICO simentalko, breja 8 mesecev. Perčič, Rupa 21, Kranj 236

Ugodno prodaj 4 mesece brejo TELICO simentalko. Papler, Vrbnje 24, Radovljica 253

Prodaj PRAŠIČA. Šmartno 4, Cerklje 258

Prodaj polovica BIKCA (meso za v skrinjo). Jože Vidmar, Pijanova 36, Šenčur, ☎ 41-871 267

Expleo G&A

● Ustanovimo vam podjetje, vodimo poslovne knjige, izdelamo zaključni račun oz. davčno napoved

● Posredovanje z nepremičninami in vozili

Uradne ure: po., sre., pe. od 10. - 12. ure
to., če. od 17. - 19. ure

Prodaj OVCE. ☎ 723-419 269

Jalovo KRAVO - zamenjam za brejo, z doplačilom. ☎ 64-207 283

Prodaj PRAŠIČA, težkega 180 kg in jalovo KRAVO. Sp. Bitnje 21, Žabnica, ☎ 11-964 290

Prodaj dve visoko breji TELICI. C. Toneta Fajfarja 51, Cerklje 292

Prodaj polovico BIKCA. ☎ 42-828 294

Prodaj mlade KRAVE po izbiri in BIKCA. Šenturška gora 3, Cerklje 208

Prodaj brejo TELICO ali KRAVO po izbiri. Demšar, Zaprevalj 3, Poljane 211

Japonske PREPELICE, stare 10 dni, prodaj. Pokopališka 22, Kranj 222

Prodaj 150 kg težkega PRAŠIČA, krmljen z domačo krmo in "ŠPEH". Sp. Brnik 19, Cerklje 225

Prodaj 300 kg težkega BIKCA ali 180 kg težko TELIČKO, oba simentalca. ☎ 57-957 227

PODJETJA, ZASEBNIKI!

PERLA, d.o.o.

za vas izdeluje:

- štampiljke vseh vrst

Oglasite se na Poljanski 3 v Škofji Loki, oziroma pokličite po telefonu 620-050.

V 83. letu starosti je umrla

FRANČIŠKA PRAPROTNIK

roj. Kožuh

Od nje se bomo poslovili v petek, 11. januarja 1991, ob 15.30, na pokopališču v Naklem.

ŽALUJOČI: sin Peter z ženo, hčerki Rezka Bokalj, Mari-ca Drinjakovič, z družinami, vnuki in pravnuki

Naklo, 8. januarja 1991

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dolgoletni sodelavec

FRANC FRANTAR

vodja obrata Mehanični servis

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Sodelavci M — KŽK Kmetijstvo Kranj

OSMRNICA

Zastalo je srce . . . Od nas je odšel

PETER NUK

profesor — dolgoletni ravnatelj

Njegov lik zglednega strokovnjaka in prijatelja otrok bo ostal z nami.

Kolektiv in učenci

OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, babica, prababica in teta

IVANA NOVAK

roj. Porovne

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečena sožalja in darovano cvetje. Posebej smo dolžni izreči zahvalo g. župniku za lep poslovični obred, zvonarjem in organistu. Vsem, ki ste imeli našo mamo radi, iskrena hvala!

Vsi njeni

Poženik, 2. januarja 1991

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene, mame in sestre

JUSTINE DRAKSLER

roj. Žavbi, 7. 10. 1924

se iskreno zahvaljujemo ostalim sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem za podarjeno cvetje, izrečene besede sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lep pogrebni obred. Zahvala velja tudi pevcem iz Nakla za ubrano petje. Še enkrat vsem iskrena hvala!

ŽALUJOČI: mož, sin, sestra in bratje

Kranj, 4. januarja 1991

ZAHVALA

Vsem, ki ste naši mami, stari mami, prababici in tašči

KRISTINI SAVNIK

v življenju karkoli dobrega storili in se ob njeni smrti od nje poslovili, se iskreno zahvaljujemo. Posebej pa se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na poslednji poti. Hvala g. dekanu Zidarju za lepe besede ob odprtem grobu, pevcem iz Nakla za lepo petje, stanovalcem iz Vrečkove ulice 7 in sosedom iz Ceglince ter sodelavcem Iskre, Save in Gorenjskega tiska. Prisrčna zahvala pa Jagodičevim za njihovo pozornost do naše mame.

ŽALUJOČI: sinovi z družinami

Kranj, Ceglernica, 26. decembra 1990

ZAHVALA

Hiša prazna je ostala, ko vzela si od nas slovo, a v srcu bolečina je ostala, ki nikdar prenehala ne bo.

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra žena, ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra in teta

PAVLA ZAPLOTNIK

roj. Studen — 28. junija 1906

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem Peka — Odd. 524, dr. Dragu Lomarju, g. župniku za lepo opravljen mašni obred, pevcem Zupan za zapete žalostinke. Še posebna hvala Cvetki in Janezu za vsestransko pomoč. Enako se zahvaljujemo vsem tistim, ki ste nam izrekli sožalje, podarili cvetje in jo pospremili v tako velikem številu k njenemu zadnjemu počitku.

ŽALUJOČI: mož Janez, hčerka Dragi z možem Jožetom, vnukinja Sandra, sestra, brat in ostalo sorodstvo

Golnik, 31. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega ata

IVANA VRTAČIČA

iz Dupelj

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in nesebično pomoč. Posebej se zahvaljujemo dr. Bavdku, celotnemu osebju UKC Golnik, CB klubu »Globus«, pevcem in pevkam, g. župniku in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

žena Francka, hčerka Slavi in sin Ivan z družinama

Duplje, 6. januarja 1991

ZAHVALA

Ob hudi bolečini, ki nas je prizadela, ko nas je zapustil sin, vnuk, pravnuk in nečak

TILEN VOJIČIČ-ZAPLOTNIK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem Aerodroma Ljubljana, vzgojiteljicam jasi VVO Janina in Plavalnemu klubu Triglav za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in za vso pomoč, ki so nam jo nudili v teh težkih dneh. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom Pediatričnega oddelka kirurških strok UKC Ljubljana za ves trud, da bi mu rešili življenje. Hvala tudi g. župniku in g. popu za lepo opravljen pogrebni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: mamica Gizela, ati Braco ter ostalo sorodstvo

Danes seja republiškega parlamenta

Previsoka cena potrpljenja

Ljubljana, 11. januarja - Predsednik skupščine Republike Slovenije dr. France Bučar je za danes sklical skupno sejo zborov slovenskega parlamenta z edino točko dnevnega reda: ukrepi Republike Slovenije za urejanje gospodarskih odnosov v Jugoslaviji. Po razpoloženju slovenske politike in javnosti sodeč, še posebej po srbski rušitvi jugoslovanskega finančnega sistema in dogajanju na sredini seji državnega predsedstva, kjer so bile ponovno izrečene grožnje, razprava o denarni krizi, ki jo je predlagal dr. Drnovšek, pa je bila zavrnjena, pa se razprava ne bo sukala samo okrog gospodarskih odnosov v državi, ampak o slovenskem bivanju v Jugoslaviji nasploh. Znani so ukrepi slovenske vlade, skupščina pa utegne terjati več: tudi uvedbo svoje valute, hitrejši ritem odklapijanja, hitrejša dopolnitev sedanje ustave in pospešeno pripravo nove. Utegne vlada predlagati kaj dodatnega. To bo znano na današnji seji. Kaj sta se natančno dogovorili vladi Slovenije in Hrvaške tudi še ni znano javnosti. Slovenijo mineva potrpljenje, saj za sobivanje v Jugoslaviji ni nobenih pametnih razlogov več, pa tudi cena je vedno višja. Poravnavanje teh računov bo resnično postalo pogubno. ● J. Košnjek

Stališča slovenskih socialdemokratov in prenoviteljev

Vlada in skupščina naj ukrepata

Ljubljana, 9. januarja - Predsedstvo Socialdemokratske stranke Slovenije zavrača sklepe sredine seje predsedstva države, po katerih se hoče protustavno posegati v zadeve republike, je rečeno v izjavi. V njej je tudi zapisan gnev, ker državno predsedstvo ni hotelo obravnavati srbske krize stoletja, kar kaže, da so federalni organi le še izvajalci politike največje jugoslovanske republike. Socialdemokratska stranka Slovenije terja od vlade, da na petkovi seji skupščine predlaga ukrepe za takojšnjo uresničenje sklepov plebiscita. Odlašanja in razmišljanja je bilo dovolj, pravi v izjavi.

Dejanje Srbije je obsodila tudi Stranka demokratične preнове. Nujno so ukrepi za zaščito Slovenije. Stranka soglašala z memorandumom vlade, vendar moramo biti agresivnejši. Zato stranka zahteva: vlada naj predstavi program gospodarskega preživetja in ohranitve življenjske ravni, ukine naj se zvezni prometni davek in naj se ne ohranja za polnjenje republiškega proračuna, Slovenija naj po možnosti skupaj s Hrvaško pripravi program nadaljnjega medsebojnega sodelovanja in razdruževanja Jugoslavije, uresničevanje nalog po plebiscitu naj se pospeši, pospeši naj se priprava nove slovenske ustave, upošteva pa naj se medstrankarski dogovor in skupščinska izjava o dobrih namelih. ● J. Košnjek

Stališče vlade v senci

Zvezna vlada je nekompetentna

Proces razpadanja gospodarskega in političnega sistema v Jugoslaviji je dosegel stopnjo, ko so se latentno navzoče tendence nezakonitega poslovanja in delovanja spremenile v legalno ropanje: vdor v monetarni sistem ni ne prva ne največja oblika nezakonitega prisvajanja ali odujevanja sredstev v Jugoslaviji. Pač pa je to dejanje srbske vlade jasno opozorilo, da je postala zvezna vlada povsem nekompetentna, zlasti na področju monetarne politike, kar poskuša prikriti oziroma nadomestiti z grožnjami vojaškega discipliniranja republik pri njihovem izpolnjevanju obveznosti do napihnjene zvezne proračuna. Obenem pa to srbsko prisvajanje denarja opozarja na napačno oceno in odločitev slovenske vlade glede svojega neangažiranja v Beogradu oz. na njeno opravilno nesposobnost, da odločneje zaščiti slovenske interese v federaciji, dokler smo njen sestavni del. Izjave članov oz. predstavnikov slovenske vlade o presenečenju nad takim početjem srbske vlade so povsem nesprejemljive in še zmanjšujejo že tako omajano zaupanje v slovensko vlado, ki bi razmere in dogajanja v Jugoslaviji morala bolje poznati in nanje hitreje ter uspešneje reagirati.

Slovenska vlada naj natančno določi, katerih postavk zveznega proračuna ne bo več pokrivala ter uveljavi princip, da je v proračun mogoče vplačevati šele potem, ko Markovičeva vlada izterja dolgovne, nastale s srbskim vdorom v monetarni sistem. Da bi se lahko izognila posledicam hiperinflacije, ki jih bodo ta in podobna dejanja (npr. prisvajanje oz. nedogovorjeno trošenje deviznih rezerv) povzročili, naj slovenska vlada pospeši priprave in odločitev parlamenta o uvedbi slovenskega denarja, ter se za izvajanje samostojne razvojne politike tudi ustrezno spremeni in reorganizira.

Ljubljana, 10. 1. 1991

Emil Milan Pintar

Denar bo vrnjen

Kranj, 10. januarja - V sredo so se v Beogradu sestali podpredsednik zvezne vlade in zvezni finančni minister Aleksander Mitrovič in Branko Zekan ter podpredsedniki in finančni ministri republik. Kako bo financirana federacija, bo odvisno od dogovora republik. S seje poročajo, da bodo sklepi Srbije glede emisije razveljavljeni, podpredsednik slovenske vlade dr. Jože Mencinger pa je glede dolga Slovenije do Jugoslavije dejal, da je dolg federacije do Slovenije večji kot dolg Slovenije do Beograda. Podpredsednik srbske vlade je obljubil, da bo Srbija 18,4 milijarde dinarjev, ki jih je pridobila z vdorom v finančni sistem, vrnila v šestih mesecih. Denar naj bi Srbi zbrali z uvedbo dodatnih davkov. ● J. K.

Orožje armadi

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo ugotavlja, da ta ukaz Slovenije ne zadeva.

Ljubljana, 10. januarja - Zvezno predsedstvo je v sredo s preglasovanjem (dr. Drnovšek in Stipe Mesič sta bila proti, Mesič pa je sejo zapustil) sprejelo ukaz, da morajo vse oborožene skupine, ki niso v sestavi JLA ali organov za notranje zadeve, v desetih dneh vrniti orožje JLA. Čeprav naj bi se ukaz nanašal predvsem na Hrvaško, tudi za Slovenijo in ostale dele Jugoslavije ni nedolžen.

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo Slovenije je ob tem izdal sporočilo, da je teritorialna obramba Republike Slovenije organizirana skladno z zveznimi in republiškimi predpisi, zato se ta ukaz ne more nanašati na štabe, enote, zavode in posamezne pripadnike teritorialne obrambe. Organi Slovenije so sposobni in odločni zagotoviti zaščito vseh prebivalcev republike, zato dodatna zaščita JLA ni potrebna. ● J. K.

Kako v Dražgoše

Kranj, januarja - Letos pohoda preko Čepulj in Mohorja v Dražgoše ne bo, zato pa bo organiziran pohod preko Nemilj in Podblice v Dražgoše. Odhod rednega avtobusa z avtobusne postaje bo ob 6.30. Izredni avtobusi bodo vozili izpred hotela Creina: odhod prvega avtobusa bo ob 8. uri, zadnji pa ob 9.30. Povratki izrednih avtobusov iz Nemilj (izpred gostilne) so planirani tako, da prvi avtobus odpelje ob 14. uri, zadnji pa ob 17. uri. Redni avtobus bo s Podblice in iz Nemilj odpeljal ob 19. uri.

Drugi pohod bo potekal preko Jošta, Špičastega hriba in Mohorja v Dražgoše. Ta pohod, ki je zelo naporen in dolg, saj traja več kot 4 ure, že vrsto let organizirajo krajanji Besnice. Zanj je treba seveda imeti dobro kondicijo in ustrezno opremo. Start bo ob 6.45 pri Zadrudnem domu v Zgornji Besnici, oziroma takoj po prihodu prvega rednega avtobusa, ki iz Kranja odpelje ob 6.30. Povratek teh pohodnikov bo preko Podblice in Nemilj.

Za udeležence z osebnimi avtomobili je dostop možen s treh strani, vendar samo do parkirišča v Rudnem, Nemiljah oziroma Podblici in Kropi. ● D. Dolenc

Domus razstavlja Kultura pitja čaja

Ljubljana, januarja - Od 9. do 16. januarja bo v prostorih Domusa na Kardeljevi 2 v Ljubljani odprta razstava, namenjena ljubiteljem čaja, trgovcem in gostincem. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 21. ure, čajnica z živo glasbo pa bo odprta od 18. do 21. ure. Predstavljene so številne vrste pravih in zeliščnih čajev ter pribor za pripravo in serviranje čajev. ● D. D.

Insekticidi so sestavina bojnih strupov

Nevarni tovor bodo spremljali miličniki

Jesenice, 10. januarja - V skladiščih Intervrope na Jesenicah je še vedno 400 ton insekticidov, ki jih bodo v roku desetih dni odpeljali proti Iraku. 25 odstotkov močnejša koncentracija, kot so insekticidi v domači prodaji. Če bi prišli v stik z vodo, bi bila velika ekološka katastrofa.

Pisali smo že o delegatskem vprašanju, ki ga je na skupni seji vseh treh zborov skupščine

Gorenjski šolniki o novi zakonodaji

Učitelji brez pravic?

Financiranje šolstva, sistemizacija, standardi in normativi - vprašanja brez konkretnih odgovorov.

Kranj, 10. januarja - Danes dopoldne je bil v Kranju gorenjski posvet o snovanju nove zakonodaje za področje vzgoje in izobraževanja. Kot izhodišče za razpravo so predstavniki republiškega šolskega in zdravstveno-socialnega ministrstva ponudili besedilo zakona o zavodih in t.i. šolskega zakona. Slednji bo spričo aktualnejših problemov, s katerimi se zdaj spopada naša vlada, očitno sprejet še le pozno spomladi, čeprav naj bi ga po prvih napovedih uveljavili že z začetkom tega leta. Zakon, kakršenkoli že bo, bo podlaga za nekatere druge izvedbene akte, denimo, pravilnik, ki bo ravnateljem pomagal pri oblikovanju sistemizacije delovnih mest, in akt o novih normativih in standardih. Nedorečenosti je še ogromno in kot kaže, bo republiško šolsko ministrstvo moralo upoštevati korake, pustiti, da rešitve kvaliteto dozori. Tako je, na primer, že popustilo naglici ob imenovanjih ravnateljev, s katerimi bodo morali ustanovitelji šol, vrtcev, domov počakati do izteka sedanjih mandatorov.

Potem ko so se v šolstvu in javnosti sploh nekoliko ohladili od debat o verouku v šolah in zamenjavi ravnateljev, zdaj le prihaja v ospredje prava problematika. Gre predvsem za vprašanja prihodnjega organiziranja in financiranja vzgoje in izobraževanja. Financiranje kot eno najbolj bolečih ran bo za prve tri mesece zaradi še ne sprejete republiškega proračuna veljalo enako kot lani. Šole v tem času lahko računajo le na eno povprečno dvanajstino lanskih sredstev, kar

pomeni, da bodo morale biti pri izplačevanju plač in najbolj nujnih materialnih stroškov skrajno previdne in odgovorne. V republiški vladi ravno danes debatirajo o zajetivni oziroma uskladitvi raznolikih poskočnih plač v družbenih dejavnostih in ni rečeno, da ne bo sklepa o limitiranju.

Po novem bodo delavci v vzgoji in izobraževanju plačani iz republiškega proračuna glede na stopnjo izobrazbe po sistemizaciji delovnih mest. Obvezni ele-

menti za sistemizacijo bodo predmetniki, število oddelkov v šoli, pogoji za uresničevanje predmetnikov in učnih načrtov. Kolektivna pogodba, ki bo določala izhodiščno plačo, še ni usklajena.

Udeležence posveta je precej razgrela tudi razlaga Maksa Vetrca, pomočnika v sektorju za plan in finance, o novih standardih in normativih v šolstvu. Sedanja so se po njegovih besedah v veliki meri sprevrgli v sredstvo za doseganje višje cene storitve, običajno enega na račun drugega. Po novem bodo izključno merilo standarda pouka, ki ga bo moral biti deležen vsak učenec. Osnutki so pripravljeni.

Gorenjski šolniki so najbolj zaskrbljeni nad tem, da bo nova zakonodaja zagotavljala določen standard učencem, učiteljem pa ne. Niti en zakonski člen, so dejali, ne govori o pravicah učiteljev. S tem je ogrožena njihova avtonomnost. Tak zakon ne more v parlament z njihovo podporo. ● H. Jelovčan

Eleko z Blejske Dobrave toži deset strank

Tožba zaradi stavke

Kranj, 10. januarja - Eleko, delniška družba v družbeni lasti z Blejske Dobrave je 26. decembra na kranjskem sodišču vložila tožbo proti desetim strankam - med njimi je celo Republika Slovenija - zaradi škode v višini 7.059.733 dinarjev, ki je nastala s stavko delavcev Iskre Unitel in z njihovo zasedbo podjetja Eleko.

Sporočilo o tožbi nam je poslala Zvezdana Kompara, ki v Iskri Telekom v Kranju skrbi za stike z javnostjo, v njem piše, da Eleko toži deset strank, povezanih s stavko delavcev Iskre Unitel 14. novembra lani.

Podjetje Iskra Unitel je toženo zaradi škode, ki so jo povzročili njegovi delavci z zasedbo Elekovih obratov, sedemčlanski stavkovni odbor zaradi namerno povzročene škode, Svet kranjskih sindikatov, ker je nji-

hov pravnik napeljeval člane stavkovnega odbora k zaostrovanju sindikalnih zahtev zunaj zakonskih okvirov in s tem k povzročitvi škode, Republika Slovenija, ki jo zastopa javno pravobranilstvo, ker njeni organi niso preprečili nadaljevanja kaznivih dejanj, ki se preganja po uradni dolžnosti, to je protipravnega zavzetja nepremičnine, ki je družbeno sredstvo po členu 155/1 kazenskega zakona Republike Slovenije.

Podjetje Eleko v tožbi ocenjuje, da neposredna škoda v zvezi s stavko, zasedbo in izpadom proizvodnje znaša 287.813 dinarjev, škoda zaradi izgubljenega dobička kot posledica izgubljenih priložnosti (nesklenjenih pogodb) pa 5.711.920 dinarjev. Škodo zaradi prizadetega dobrega imena in poslovnega ugleda podjetja Eleko, ki je nastala zaradi člankov v sredstvih javnega obveščanja, objavljenih na osnovi izjav, ki so jih toženci dajali novinarjem po napeljevanju pravnika Sveta kranjskih sindikatov, pa ocenjujejo na 1 milijon dinarjev.

Delniško družbo v družbeni lasti Eleko je ustanovila Iskra Telekom iz Kranja, registrirana je bila 16. oktobra lani. ● M. V.

Predsedniku izvršnega sveta gospodu Lojzetu Peterletu

Predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je sprejelo informacijo, na podlagi katere ugotavlja, da je republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo začel ustaviti nakazovanje sredstev za obračun nadomestil osebnega dohodka za čas porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka ter družbeno pomoč otrokom, kar pomeni, da delavke v času porodniškega dopusta v posameznih občinah ne prejema več nadomestil, ki jim pripadajo na tej osnovi.

To pomeni, da obstaja v posameznih občinah možnost (tisti, ki nimajo zadostnih sredstev), da ostanejo te delavke brez osnovnih sredstev za preživetje sebe in svojih otrok. Takšno ravnanje in kršenje pravic delavk nas še posebej zaskrbljuje, saj nas oddaljuje od deklariranih in ustavno, pravno in zakonsko zagotovljenih pravic za varstvo družine.

Zato predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije poziva pristojne državne organe, da storijo vse, da takoj zagotovijo ustrezna sredstva in s tem zaščitijo materialni in socialni položaj delavk na porodniškem dopustu in njihovih družin.

Ljubljana, 10. 1. 1991

Predsednik sveta ZSSS Miha Ravnik

stranke Jesenice Anton Miklič. Spraševal se je namreč, kako je mogoče, da se v skladiščih Intervrope na Jesenicah že nekaj časa zadržuje 400 ton strupov, ki jih je proizvedla zahodnonemška farmacevtska firma in so namenjena za Irak. Kako so strupi skladiščeni? Ali je res, da je Zvezni sanitarni inšpektorat prepovedal prevoz preko Jugoslavije, ker gre za strupe prve stopnje, ki se lahko uporabljajo tudi kot sestavina za predelavo v bojne strupe?

Intervropa je v svojem odgovoru na delegatsko vprašanje in na posledično našo objavo jeseniški izvršni svet med drugim obvestila, da je bilo vprašanje napačno in da ne gre za bojne strupe, ampak za insekticide, ki se uporabljajo za uničevanje mrčesa na sadnem drevju. Pravijo, da insekticidi ne sodijo v prvo skupino nevarnih strupov, in da jih ni možno predelovati, v Jugoslaviji pa so že dvajset let v prosti prodaji. Vendar pa je 400 ton teh strupov v približno 25-odstotni močnejši koncentraciji aktivne substance azinphosa in to je bil morda razlog za sum, da so to morda bojni strupi. V pristojni inštitut v Zagrebu so dali napraviti analizo in 31. decembra lani prejeli rezultate, z dovoljenjem za odpremo blaga v roku desetih dni.

Poklicali smo zveznega sanitarnega inšpektorja, ki nam je med drugim dejal, da je Zvezni inšpektorat začasno zares prepovedal prevoz teh snovi preko

Jugoslavije. Vse nevarne snovi in vsi strupi se morajo prevažati tako, da je tovor opremljen po vseh predpisih - prevažajo pa se po tej naši deželi raznorazni strupi in uvažajo silno nevarne kemikalije. Tovor ni imel nobenih težav, ko je prepotoval vso Avstrijo, pri nas pa... No, pri nas se je pa ustavilo. Umestno pa je vprašanje ustreznega skladiščenja, kajti strupi, tudi insekticidi, predvsem v stiku z vodo lahko povzročijo ekološko katastrofo izjemnih razsežnosti. Zvezni sanitarni inšpektor je tudi dejal, da bo Intervropa dobila dovoljenje pod pogoji: da je tovor ustrezno in po vseh predpisih označen in da ga spremljajo miličniška vozila!

Če si dovolimo svoj komentar: res je, da bi nam šli lasje pokonci, če bi vedeli, kaj vse se prevažajo po naših cestah! Najbrž je tudi res, da je bila začasna prepoved prevoza preko Jugoslavije v interesu naše zvezne politike. In konec koncev je tudi res, da so insekticidi pomembna sestavina za izdelavo bojnih strupov!

Jesenianom, ki so v strahu, ker se strupi toliko časa skladiščijo na Plavškem travniku, pač ne ostane drugega kot upanje, da se pač ne bo nič zgodilo. Tako, kot se že do zdaj ni, ko se je, kaj več kotikokrat in kaj več v kakšnih količinah, skladiščilo in pretovarjalo blago, ki jih je spravljalo v smrtno nevarnost... ● D. Sedej